AUTHOR ABARBANEL ET AL

NO. 1002

TITLE עטרת זקנים

ATERETH ZEKENIM

RR

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשע"א

IMPRINT 15-17TH C.

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

CALL NO. LUT2KI 888 ; ENA 1579

DATE MICROFILMED

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A SUBSIDIARY OF XEROX CORPORATION

1-40 עשרה תקנות

41-60 פי' קבלת לקרמלבע

61-79 פי' תזקירות

80 כתובה תלוכה

80b

82-120 פי' בלבא על

121- בתור תאורה

146-151 כרות

152-167 — אקל לרא

168-180 — קבל

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשע"א

[illegible] תלשבר שלא יהיה הלשון והשון הטלב פלא
[illegible] זה [illegible] הוא לחנם ועתה
חמש
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ויהי [illegible] ויהי [illegible] ויהי [illegible]

[illegible]

[illegible] ואחר [illegible] שמואל [illegible]

[illegible] יש [illegible]

[illegible] ועל נוש הפאו חלשיו חולבים

והוא השי לכל [illegible]

ומכן [illegible]

[illegible] המקום [illegible]

ואחר שיפאו [illegible] בור בוקרו ומכן [illegible]

חיך. למדו מלחמים ושרה ואחר הפאו אחריהם חפש ואשרה חולבים

שהם הבור בוקרו ומכן פחד קראתו כל פחשקמתו אחד ומיוחד

כן הקשים לשאלמות. והבן תומרו פחד קראתו לנחש הבנות

לבוחוקר לבוה אחד ומיוחד והוחמנה שיורה שהוחמיוחד כן שכל

העשה הטר עשה ובזבוה שלנעות זה לברסה הרע ולכן כאוי שכמה

שעבר לבוה היה משורך וזהו חבסהו ותרמהו לשון עבר ולפי שאחר

שיתבר בהיותו בשות לפורך בהבח שעמל וזהו כבמס. לכן וכן אשר

יוחלף לבים ומבטהו וחלבו. ואחה שלה שלהעלים הנשמים

הקיבוה לאבן ומרע הפרשמוני שיכמר ומהמעלר ולבב הרוחש. וזקן

חומרו שר הקשיבו לשמר ולחומי חלבחזים הבנה ומלחים יאמר כל

שיפאו בן ומרוה לשמוה ומשמה ולבב בריפו. והמנשבה הטם ומעל

ומהשמשלה הומה ומלבחר יהיה סם שיהיו הנשים כלם מפסמים

נמשם ויהיה לשם גמיל לחבה ומחוק המחבלה שכל הקרוב יחמיד

כחבה מלשר לי פקיוסם. והחפנים לבמשבמי ומעבה הבחרם מחר שלמה

שם שלמן חכמה ומעו שבחר הרבמעיה נחמה בן מחר שמלכי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] בבית [illegible] אחון האדן בעבריר היו [illegible]
[illegible] הבר ויברח [illegible] בחיבה מרוחה שהיה [illegible] ובן בשור
[illegible] ישבון בחיל ושאבן [illegible] ובן ירודהון עבר בשמה הרוחה
[illegible] לי [illegible] חוזה ויעשו הנשים מעשה הבר
[illegible] אחות האדן בקדושה ובטהרה [illegible]
[illegible] [illegible] זכות [illegible]
[illegible] ישקב [illegible]
[illegible]
[illegible]
יבוין [illegible]
לכל אנשי והתפלל אלהים האל שיעזרו זה בנפשם בדרכה
ובנפשם שה אמרן אניכם לאכנשה השרות מחנים ואמרו להתלך
ל אחותה מאדן ישראל מעבדים לשהות בן השנים הנה הנסחר ועל
זה שהאדן הנעבדת מסוגלת באדנה להלכת בנים הישבה הנעדר
הלה והשבחה הראשיה בראמלה ואמנם ששאר האלהות משולמות
מקומשלה הזאת נמרסלה הנתלחת הרים ושעבדים ושלעהם מעבד
בגול להלכת ההשבחה הראשית בנים הנשב בה ימה נעבדה מקומ ומע
חם מעה שאמר אדונן משה בתשרה והיה עקב אמר המעלך בתלב
הבולהבנה ון המעלה לך מעם ון המתפלך מן בתלב ון יאמר
שהיה החוקל הלה שמהם והשם הבולהשמלהם מלך הלב בעלם
בהיה הנעים והמן בולהן מבה יבנשה ומלך המקום והמלה המלבר
הבלהן מעבן להשוה בו הנשים הרם ומנפש שה אמר בם מבשה
הלזיבן בהנהל שמן ביב בהמדו ון עב ומין שמשל עב ואמר
ב מבחלה השלין יה הלהלה בלם מומנה ה"שנב והיה זה בהמדו בם
חלב והם בנם המבל ש הפלם שלבנ המרמה הבלח בהמלם חומם

בלוי מלם

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] וקסקרי [illegible]

[illegible] מה הוחזר [illegible] שמע [illegible] ר"ש [illegible]

[illegible] הקבה שמה הלבהשי החרן הרים שרחל וחמר [illegible]

יעקב [illegible] כל שנשבר שיהין מעשים מאבן [illegible]

[illegible] המרשר [illegible] וזרשל [illegible]

[illegible] [illegible] הלבנה

[illegible] [illegible] [illegible] היל

[illegible] מלבי חרלבה [illegible] וזקן

[illegible] יקובצהו בעשבור יבנו

[illegible] ילדן מלישון שבן. הלבחישון שן הארם

שהקיף עצמו יה לעה מרבות מחיות בה לשמור שן הלחות לעשות

ווכר שקיה זה כחסן שלעבודה רבה כשר ישר קבן שלשלו ייחס

וגו' ומלבדלשה הנה היחיד הנבל שעשה המרבר המעשלין

בגוכנו הוא שהיותם שמה". כדי יעקבן ואין שמע מהבעש

חלבר לל שרבו ומשל פרס הנה מבדון ונמלע. הנה המעלה שעבר

המרבר והוא הדן בדרך הלבלות שעשבול לעבוק הלבי ההוא. ושיר

חמרן מבר מרבר בי שרחלבה מרבר הנה בעלבע חלבה מרבן ומרבר

ישרחל ומרבן ישרחלבה מרבר מבר המקרש ובבר המקרש בחרבקש —

הקרשים". ואחשוברתם שמחבהבה בעלבה בוכבן חזלבהשרחשו

ועבדתם מרבן מלבי חבו ולא מלבר והבדתם לבבור חבו ולא שלם ובכל

חלבי מלבים חשבה שמבים חבו ולא שלים חבו". חבו הוא ולא חבר".

ואחרי שבן מה הרבשן שרחשו מלבה ועבדתם זולבה מה שרחשו בן הבן

ובל ובל חלבי מלבים וגו'. ואין בעבן העבדה לבר פרס הבנה למלבים

ומשרבה לאבותם. ושבהשבה רחשו בבי בחמרים ובבתם לבבור ובל

לבי מלבים חשבה שמבים ויבשה לא מה רחשו בהעבדה ובתבשים

[illegible] מן המקום ועוד המשון מה שנמצא אחר אשרי
[illegible] יה ינקם לא נחמו הקנאה תחלה אחרה [illegible] אחס ותחלן
[illegible] נקם ותפקד כאישי חטה ישן תנב הבה תחל
[illegible] מקדש מלכים ועבדו ומעיזה מקום ומלקחו
[illegible] ויקח יי אלהים [illegible] ויכיחו
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] בשבט משפחתו ומה תהו ולקרוסו להתקרבאיהם
[illegible] לעזרה. השיר בשבט מלך מעלה ותחזרו ת
[illegible] מלכן עבדה מורח שבר הנה מרבש זה ישב
[illegible] משלשה ישראל מלך בשם מעה. והקהלים
[illegible] ומשנה ומשנה ומשנה שהה ישב מלשה
[illegible] מלכים [illegible] הבחרים בם בשם הקשרתה
הקרובים שעבלל [illegible] ישלם לבי
שהבשם יותר קרובים ובמ[illegible]
מתם עבדותן ומקבותן שיהיה מב[illegible]
[illegible] בהחל מהו מלשנבלומבו ו[illegible]
ובזה לחישבו מלכן ולמטלב תחל הלים מרוב. ולחבכן ישבו הבנו שם
והלן הבנשת מלכן הבחרים והיה זה בשם מרלסבו ובלחלוזתן ובקר
שוהשוהי. ששב ולמב כשבר הבנמה הלהיתן. ומבנו הה מלהיתן
מה שלמישלב ששם שהשיבה הה נב הבמה. ולמן ומשבנר לחבים מלכן
שבמקום שבם מב מלן מעה והבנשלת מלכן. ומלה ל לחבים ולחת
שבשר לחתן לחבלמלכן הלחת ומבלים ושלה ל הבלהלין ולבשבלמבים
מלכן ומלה מבשלת הבנשם עבוהתן בהלמן הולחבלשם ולחבלהן הבו
לחבבלהה. בשבר בבלמלכן עבה מלוחה בלהלשן בבלבלבנם שלמלן
שבלב לחבלהם ומשבים שלבן הבנבלהלשן לחם לחבלכן הלחלן הבה מב הבלם
ששם הבלבלבר הה מבלבנה בלבים לבנשלב בבלבבה ומבנבלבים
לחלכן. הבה לחבלים מבלבל לחבלבן שבן הבה הלבלבן ב ולבשבה הבלבן
ולבלשב בבלבשלבן בבלבלבה הבלבלה בבלבלבלין לבלבבלשלב הבלבלה
שלבלבן מבשן. ושלבלבלבים הבלבבשם בבלבבשם בבלבלבן ומבלבלשם בבלבלה ל
הבלבלין. ולבלבלבל

[illegible]

[illegible] ועשרים ושלשה ימים ומן יום [illegible]
[illegible] אלהים הקדושים שמעתן [illegible]
[illegible] ושמונה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] אלהים [illegible]
[illegible] ומן [illegible]
[illegible] אלהים [illegible]
[illegible] אלהים [illegible]
[illegible] ואחרים שבזרועותם [illegible]
אחר אחרה הראיתי לעשות. הוא אלהים וגו' מן השמים השנעשה תחת
קולו וגו' והתחת פתחה אחת אחר ואשר וגו' אחר אחרה הראיתי ואל אל
אלהים לעשות. הוא אלהים בשמים וגו' לא תחל בשלמו. והשישה
בשתנשים הן דקי. תנש השנעשה השמים השמים ושנעשה וגו' ותנש האחרת
ושלא אחרן הנתך אחרשון וגו' והאחר שלשה זכן הסרה אחת אחרת אשר
ואחר ושלשה הנה תחשבן הפשוקים נאמרים אחר אחרת לשלשה. הנה מבשר
אחרשון הפעולות אחרה אחרה הראיתי לאמר ישמו בשתי שלשה
ישר מאחר אחר ואמר לאחרת תמיד לאחרים אחרים ואחרון ושיהיה שומה היתה
אחר המון ענים. ולפי שלשלמותה היה הכלל הלה. לשמה מן בעבור אלהי
נעבדן והיה האחרן אשר בולשה מעשה ולשלא שלא מולם הנעבדים אלהות אחרים
הלנו הראשון לך מאלך ומעלשה ומעלשה ואחרן אחר אחרן אשר אחרן אלשים
ומאלה ומעלשה ומעלשה ואחרן אחרן לבוא שלשה אחרן אחרן אחרן אחרן אחרן
בעבשה ומעלשה שהנה אחרת הראשון אחרים שמעלה הלשה אחרן לבוא אחרן בעבור אשר שלשה
עם שלשה ומעשה ומאלה לעשות שלשה אלהים ולבן יאמרו שיהיו נבראים אחרן והיה ואל אחרן אשר
ויאמרו אחרן ושמו לו אלהים לבדם אל אחר. ואחר שהנה אל אחר ואחרן
לבדם ואחרן אחרן אשר ומעשה. כי אלהים שאחרן אחרן אחרן אחרן אחרן אחרן אחרן אחרן אחרן
שישראל אושי דורו והן ישלם האחרן אלמעשה כמעשה"

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ולא [illegible]

[illegible] ולבוקר [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] המלך [illegible] מה היה לסבה [illegible]
שלמן המלחמה. ואחרי שהיה [illegible] המלך
כמו שתשבון המתרגמים [illegible] אחרי שהיה
אחרים [illegible] ויתשבו שם [illegible]
והשב השם הרן בחרן. והבן המשמעה בן מלך המלך הוהיו שלמן
הטבן בן ושני הקשורה והלא ולקח לקים ומהו אחרון שלמשך המלך
כמלך לא פלין המלחמה מיבושים ישראל בה לשון בשר ובדין אבל
היה אלהים לבן הוא שיהיה חשבו לשמרו ולא ילמדו שלמלחמה
וזה כמו כמשנה ל. אם יתרע שלהמלחמה שהיו בשבו מלחמה
ושבזה נתרע לעשה כמן שלהמלחמה הראשונה שלמשך המלך כמלך
ועתה הקטה לעה לא ילכו בן ותבושר המלחמה ואחר הבאים תשב שלמה
שלמן קרש הוחלל שהשב המלך עם ובלא ויהיה חכם לי. ולבב קדוש ונבל
חה ואמרן ויעש יהושע כן כל שאמר מהלכים כמשב. ובלא לזה הדבור של
יהמלך הוא הנבאים לאיש אלהים כמשלם משה כמן שלא היה נבואתו
עם מלך כמו שהתחלל מעבדים אחר. ההשלחיה שהבור המלך
אלהים ושבו חיבן נעבר שיורה לאיש הנבחר נמשב להבבר. ונבה
שאל אחשבות לעשה כבר ולא קבלו אין בוורים להבבר הש בא היה
כן אל אחר שבאתם לשל הנו משה אבלמר לעשה הבר לאשה היה
בוורים שמשה לא קבל שהיה נבואתו עם מלך ולא אמלבש אחר ולא
קבל. ובאחר יהושע יחניב שהיה שלמן. ואחשר שזה כשם המרגל

[illegible]

[illegible] ולמחר [illegible]

[illegible] השמני [illegible]

[illegible] הכהן [illegible] ומשפטי הנו

[illegible] היות הנשים כך

[illegible] כך הנהגו לקרוא המלקות יחד

[illegible] כך הנהגו לקרוא המלקות השמנה

כמעשה ישראל החדשים אל תשב יהיה שמה כוח המשל והמנהגה

כמה המלך הנמשל ישבו לקרוא המלקות וכמה שנים יהיה

הטוב והרע. ובן היה המלך הזה הלא מלך הראשון השלמה אשר הוא

יגל לחשי ולשלות מדה המנהגה להעיב לנו אל להעשות יעשה מה

חשיבים כמו שאמרנו. וקבלו לה מעשה הקשבה הטבעיה

כמו מבני הפשלה שיחלה מורה היותה שלא המלכים. הנה לומר

בהיותן שהיות ההנהגה שלא תשלך לא יסתלק מן הקשבה הטבעיה

כי הנה הפנה הזאת בפי המעבר מדבה הדבר אלהי. ויתכן התמנים

חדשים בן ישעה הלם ולא שהנמן הזיכרון בתבע מבן שלר הקנים

הנמצאים הלא מעשבו במעשין הקשבה הטבעיה ושלמנים אישין מה

שישים מהטוב והרע ומשך אחר הן כמו הפשלה לא בעקרה מעשה

הפשלות ולא בעקר הפשוט בעבר בתור הפסלים הנמצאים הנה לא

שהפקיד הקל ומשרתו עשו רבן שלמה ושם להנים שלמה מעשיה

כבר שלמר בהם שהם מעשבים הקשבה הטבעיה שם שיהיה שלא אחר שלמה

כמו הפשלה הלמלים במעבר ולתוך ההנהגה לבדותה שלמה המנהיג

והמלקות ובדלו ישבתל ושאל הלמרה. אל מבעה לבדור שלא זכו

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] עוד
[illegible] להקב"ה המשרתים [illegible] מהגבורה הם יעבדו הקב"ה
הם [illegible] תשל קבוצותם. ומה היה שאחר [illegible] מעבדאזקה
ש"ם [illegible] ומשיחם לבם [illegible] ונ' יעבדו [illegible] תשל תלך
[illegible] אותם ולהעמיד הכל כלהשרתים [illegible] ויוכל
שיחול הקב"ה מלאכתו מעתה שיחיה [illegible] לבם היה
מלחמתו הם המלך ויהיה כשאחר [illegible] המה יעבדו אלהיהם
שהם [illegible] שרים כלהקב"ה המשלחים כמעשה אחיל הנחיל והנח
[illegible] הנה ראוי שיהיה אחד זכרון הקב"ה המלך הנהיר
ואמר לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם ולא תעשה כמעשיהם שהוא מאמר
כולל כל מיני העבודות והמעשים המגונים הם אמלה שיעשו בהם
וזה הרע והרקם ושכר רשע מגונה. ובן אמר שהמלאך
יהיה הנהיה עמך יעבדו אותם השם הנכבד וזה נאמרו מעל ישראל
אותו יראיהם כל שיעבדו אותו לבדו ית' והוא המגיחם הרשע אותם יתעלם
תשל הוא לבדו מלוי שיעבד ולהיותם אלהיהם פאמר שלהם עבוד המלך
יטא המלך להיות הנהיה הנה אלהיהם פלוס הוא יהיה לבד הוא הא ל
והמשגיח בהם. ולפי שלא יאמרו האשה אותם הזה הם מלאכים לעשות
עבה הנשים הנשאבות ומאז חלפן לקבר לעשה טרקשעם והמך לך
עבדם תמרכו כל ונ' הנה כשבור זה אמר שהם יהיו הוא הנשמה הענוה
באמת ובכבוד הת תעשיר. ואמר כל הענוה תשל כמה נשמה המעשה
יקראו אל הנשים הלבה והם לא מעטם. המשן הא מעשים הנה
הנמצאים שבאותם הנשים הלה הם הלקרב הרחם יען הם היותר
הכרחים לעבודתו. ואם יקנה אותם קנה עבדו ולא יקנה בזה רב חלקם
ע'. ונראה אמרו שהמלאך עמדם היה בקש הכבוד לפי שהם. שנבדו
מלאותו ומעבדו ובעשיהם הנוקר כמתם הנשמה הנקבה הנ

[illegible]

פרק יח

[illegible]

[illegible] היורה כל מה שהמשיכה [illegible]
[illegible] יבלע מה שמשיכה [illegible] ומשיכה [illegible] הנמלה
הכל [illegible] והקיזוק מתלה [illegible] שהיה [illegible] משמן
[illegible] ומשקה הנעשה [illegible] לבד שיקבלו [illegible] עצם לבן חמר
[illegible] ומה [illegible] שהיה [illegible] המתלה [illegible] שם כל
[illegible] המשיכה [illegible] תשיכה [illegible] עוכה שלא יהיה
[illegible] [illegible] לא [illegible] משלה ועקרה [illegible] תחת
[illegible] [illegible] וזה הכלל מה שהלכה שהיא בבשר לחת שהיא
הנעשה [illegible] [illegible] בתחל לותן ואם לא תהיה משלה ועקרה
והוא [illegible] שמלאכה שמלאכה לא יהיה עקר ועקרה ולא יכנסו בה
[illegible] שבולה [illegible] ותמעלה ה שלא יהיה עקרה אבל כשמעלה
לא יעמדו וזה [illegible] יבמה [illegible] תשיש זקנים יהיו
בבלתי יקבל וכלה תיפשו [illegible] הנר [illegible] ולמה [illegible] חיבר
תשלה [illegible] וזה [illegible] המין הלל מהלכה שהוא [illegible] ושומלה
[illegible] תשל ששלה [illegible] [illegible] והוא שיהיו [illegible] [illegible] ושל
[illegible] [illegible] שמשל [illegible] לא יעמדו [illegible] [illegible]
יבלו מה [illegible] יקבן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ששלה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
לא יהיה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] ישראל בתחלת תחשה בדם הסגר לקיים [illegible]
[illegible] ושנו שם. כשישראל שהם הכתה. [illegible] שיולכו ושבו
לתורם הזכרים שהן מקבלים [illegible] עם לוו הין עשה כשישראל הכבה
[illegible] ויעשו [illegible] ונתן ונשמעם לו [illegible] ולקח תולעת ש
[illegible] ודק שלהמשם והיא זה להורות שהשם הנבחר
יתן תחת [illegible] הדם עצמו ושאר הנמשם הוא יותר [illegible]
היה חלב הדם [illegible] ומלבד שרוק שלהשם ונקודם קבולהטהר
לקח משה [illegible] ויקח [illegible]
לאחר אם היה נעשה הדם [illegible] אחר הנמשבה
ואם שהקבעו שלאחר הנלה והם הנשים [illegible]
כל שם היותם הנלקח המשתמים הבוח מאחר הנה עבוד ד נעלו ונכרת
שלמשרבר ... עשה ונקיים ולא ה המלוכה האלה שתוכרת בפי אחל
ופ מלהתחכות תם כלה של פ שמעו ועשה ולא עשה ושמעו אל
יהיה תם ושמעו שישמעו אל לבה השבר נעשה לבב ואחר השמר
מעשן ושמעו בקולי ואמה קבש שלבלבי המלוכה אל לקח בשהאר
הדם ונרבשהבשי ואחר הנה לא הבהרת שר כהן שעשה שלהבה
האלה ואלה מלהשלמה האלה הקיים מה שלבהן יתן בתחבנה ושלהו
הר פשם אחרים כמו שלקח ל תעשה אחר עלה ש ולא מן ו ישלבשה
ואחרן עבו ואחרון ושבשה מעקים ישראל ואחמש כלבך הנשה הזאת
אחשבתם על תשיו שלבה שהיה בלבה המלך שנשלאתרש ב שקבב
בדם שיעשה בלהוהן ויעבו אחרון בתר האומעים העבדות לעלהיקם
הנה כשבורזה לבה יהי שמשה עלה ש .. אחרה ון ונשהם שישיבו אחרון
הש והיאחרון ושלבשלבשי הבנלים בם ובלבשם ושהוא אלהים ואחרים
האחרונים ובוה משלבוה כמשיבתר שלבהשן הזה סהשבר הזקנים
והה שלה עמהם אחרונים ומשה לאלהיותן לבה לבבם הקשבה ההיא לבבל

[illegible]

[illegible] המשלח השלח עשה תלוי יקום [illegible]
[illegible] הלקה המשלח [illegible] שיעשה משלח עליו והקשה [illegible]
[illegible] שזכר ולהיה זה קולם שתחתיו [illegible] המשלח [illegible] שהקשה
[illegible] ולא המשלח [illegible] זה [illegible] שלא
[illegible] מלהקה [illegible] מתי תלהקה לבר חיב כתיב ואלמשלח
שלה [illegible] עד תמשלה זה מבוטרו [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
הינשותם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] עשה שד
[illegible] כאתשרי יהיו הם רעותם וכמו שאמר יתברך הרוח תשרשך
שמהי שהיה האחמשים לנה שלא היה העניין שוה בהם ואיש מעשה
בהשבה ההיא אמר וכפש משה נעשו והם לא ישו שנתקשה
נגש הארקבה [illegible] ונעשה ולא יעשה [illegible] והקש לעשה
הקש ולא [illegible] שלא ישתרפו [illegible]
שישהרבו בשבה יש היות שלא ישלו [illegible] ונכר יקבל משה
[illegible] שאחרון ונכלו אחרים [illegible] והזקקים כלם היו
וישבמשה ואהרן [illegible] אחר אהיו שמאל ה כלם ינמלו כבאה
[illegible] בהשבה הזאת לאשר כבו ישראל נתשתה
לבד ושלבך שלא לשבר שנעשה יהיה לנגם השבט אבל הש' לה לנגם
שישלב הוא והזקים כלא מקים לנגם מתחלב אם הזקן שי לנגם השבט
שזכור ואם משה כה לנגם אחרים היה לבטלה שתות ולא וכפש משה
לבדו והם לא ישו להבב ה יתבר מהם לנגמל בנגלו והמה לא יגלו
ה ונכר אלו ולהם שמה.. ושה זכר בתשובה לבך שלא הזקקים אמר
ויכתו אם שהי ישראל ונם הבזקים לבי ידע.. וכבר לבך שלא יבש משה
באמרו מאל ויאמר.. אל תלשה שלא אי הייה והיה שם ואל תלבאר אל לעחות
הלבן נם הנה בחרוב לבך שלבלב כל מהם לל משה לבדו והזקים לבי
לנגם מתחלב. והוכן כאה הפרק הז והיה שזכרם ואמרם אמרו ואל
נשאר אמר שלא אי.. וכפש משה לבדו אל.. ונם לא אמר שלא אי וכפש אל
כמו שאמר שלא אי הייה כבר הייה בנגם המתבשים שבלבך הבלבב
ושהות כמו נשתרי מן השמים והזקים אחרים לי כבר הישמש אבלתם
אחשוב בכלם שלא היה אחלם הנגלה מבלי מסה.. ולעתה בזה שאמרה
שהוא יה שלשור המלאך והזהר השמר ונפשן ושמעבקלם הם
מיר הם אל המלאך לבר אחר משה בכלם הא והות אמרו ואל משה אמר

[illegible] כמשפט [illegible] ונקרעו כמשפט השמלה וזו
ויחלו לחלות אלהי ישמעאל ותחנו אליו כמשפטה לבית הקדש וכמשפט השנעים
לעובר כל שכתוב שהוא אלהי ישמעאל [illegible] מעלה
[illegible] אלהי הוא עלינו המעביר הקדש והוא הנעבד לחוד
[illegible] הנבנים והבנים וזהו וכמשפט השמים לעובר כל ועל משפט
הבנים [illegible] עד תרגו פי אלהים הוא אלהי [illegible]
התרגום כל פ [illegible] הוא הנשמה אלהים שהם השמים הנבנים
והוא המשפט בנים [illegible] תרגום שלהבנים השמים התלה
כמו שנכתבו במשלתו והבלו הכבד המעשה [illegible] מעתה. והה תרגם
וכמשפט השמים בכל עמשמיכן משל כמימרא שתבשרון [illegible]
אחשדרן הכל הוך משתרון כמעשה יונה ששמה כל בתרגום המשלה
ואיה בותרגום אשי בגלה. והוא משה המשן שמה הנלחר נשמש השניו
ותגבר אין בגלה המלך ובקרחה חוהה סלה בעשנו ובסבה. ובהה
אחהם שאין להם לבך בגרגב. ואי תשגעו שיהיה הכל מן לבשוחר
בן ששלבה וקרמעות בעבמוס נעבר כמו שבתן תבקשו והבאו אחשב
כל שלפ נעבר כמעשה. אחרי שהמשה לבית הקדש הוא הבוחר רגל
הכל ומתברכו ובחרו בבשר נגשו בעו מעבלי השנעים כי בהיות נגשו
בהלבם שיתנמו בנשמן אחר יתרבר בגם כל הבנים והבלבך ההשבה
הנוחר שקשה היה כי שלשו שהמעבך השלמאיים הנחשלנו הי ואין בן לך
אחרון בחם הבולבן המבדי אין מעבן ובלבך כי שלח יעבו בן בעו שחמעי
בעבשעבר. ונחנעש אמבן ואבלבל בש ישבמלבמשלבי בן מחשוב
שבחבלשה הכם מיש הקבש שבכב לבלשאבבחבעם מחשי הבעבוב שהין
בעבלבם בבשבחבן הבר ובלבהבשו בעבלבן הבבוחר בזסב הזקבש שבבן
לבב ולבב הבחבבשם מחבר מבלבם בבין מבלבם מהבבם בשבעבן בבחבל לבן
הבבשו שבעבלבן הזקבש ומבלבמבלבם בבן לבבב שבבבלבם לבשלבחבן בן

[illegible] ויפה בעשב עבדני מי[illegible] יקעה וכבר
יחזקאל הנבא עה כח לשון הזה בי שהשי[illegible] העבדים חול [illegible]
בחרו ומתנשל ערה [illegible] כמלאה תכן קמיר דמעה
כחת ושלגעוה הכחת דמעה בעלה [illegible] ששו מלמעלה [illegible]
[illegible] העבדים ומתונר ונש [illegible] הכא [illegible]
[illegible] רשה ונמו שחופה בנה כתב רשב[illegible] מלאה
השמים [illegible] חרוב הנבא יחזקאל ומגר[illegible] [illegible]
[illegible] הכרובים כתבן קמיר [illegible] [illegible] קין כנתה
בנשן [illegible] [illegible] כמה שלמלאכים השמים
[illegible] [illegible] ולקבנות התורה כמו שמתרגמים. ונמצא
שהקמיר אין לענין מעלה והוא יקבלו המלאכים כמה השמים העבדים
אין להם נשים שלא היו שימות ונמצאים העבדים בלשון בשר ודם ורוח. ותמנים
חמר כמשמעו לבנה הקמיר ולחמת מלמעלה הקמיר לא הקמיר מלמעלה
לא יתמלא בן בעתנה והסדרים מתים אחר שמלאכה. ומשן בעשה הנמלי
וחז יהיה הקמיר מלמעלה ומתר. והוא עקרת לשון מתרגם אחרים לשון עשה
שם לעשה. ותמנים חמרו מעלה השמים שמה חיים ונשל לעשה אחלה הוא כ
כתשובו מומר שלהקים ומעלה השמים. ידלה היוהר שלמו שמלאים והוא
הנמלה הלשון הנקרא מעלה לקיומה הקרים שמים מעלה נמה. אחר
מעלה השמים והמלה הוא כמו לחשי מלות ושהוא תשובו מלהמה חומה
ולבן אחת ומעלה השמים. ולא כמו שמתרגמי לא שהוא לשון מתרגם ואינו כ
הלשון מעלה לא יאמר שלהמתרגם שהוא מקרא. והוא בומר המתרגם שקרא
ישראל באו והשבו מבנותם שהלא הוא המשנה מעלה מעלה השמים
הזה מעלה הנבחר אשר אחר מעלה לו והוא המשנה מעלה השמים העבדים
ומשמשים לה הנוים והנשמות והוא לא משמעמלמו בלשון הלשון אשר
מהבנתם יהבנשמו הלאה הוא המלאל והמעלה מעלה שלמעלה והוא

קדוש

והקבה בזה [illegible] לתרס בהיותו בה ימצאהו מע
שהעשה [illegible] והלבן מהתחר בתחבולותיו [illegible]
בשלשה שיטה ומן [illegible] המדינה ולבן תהיה הטפשה [illegible] בתשיבה
[illegible] הינבר הח המדינה [illegible] ותיקון [illegible] שהגבורו המע
[illegible] פלוקסס יתברשו שם הנס [illegible]
יקח הלס [illegible] ומן הנשרה [illegible] חלבבה [illegible]
הסלה יעבה [illegible] ותשב [illegible] המדינה ונגדר הטפשה [illegible]
מהשמתי בשרה [illegible] ומה נגדה לה יורבוב הטפשה [illegible]
והמדינה נגדר שלא בחתי שם [illegible] ותכנשה מהתנש והיתי
ברב הלה שיכיה הנבח בשרה הנבחה פלוקסס [illegible]
חיון ומשונה לתקון הבב שחיכן חנגרה כמשהח בחלס להשתנו בלב
הטיבה הקנדמר שלא יותן בשרה המבחה בבוב שבמנר הת בחנק שיתקה
מה שלבנה בלתי מיתש. ונלה הדבס הלבה כלי שמהשבוחה חלופ ומבחה
ושמבחה מבבה מבשה ושלמה מהתנס. והבבלבנ מבב שיב יב היה
מבמן המבחה הכחה ומיון בהתלה חבנה חפ אל מיפלה לבחר חתנס
מה קון חנגש המבחה נמנח חונגרו בבבחה לין מהתש והת חשר
תבכת מבחה הקשוחה. ותקבח לה יב. ותקבח לה מבחה הת שבן חנס
ונלן מהבל ומבוכר לבת בשר הירבה שבל. העלוחה שיב. הירן
המבבה הוחכבשבה שבשוחה ולבן חמר ששה היום שהבש ליהנס
בהשבס הה החבשה לח הבשה שיב וזה לחשלח ידו. והבה היתכבו בזה
לבקר הבבנ. ויחקרו ויחבל ויסרו להבר ה הבבנס לבהשלח היתה
ששה יב. לח הנלסן להוחבנר ולהתבל מהמחבל והמשתה כבע
שבתסן בבבן בשר וחזקשי שזבר חבל הבבנס חבל ושחן ויחבש
שיהיה חבלבס מהשלבשס ששה הבשה קנדס שבהן בבלה בל חל.
הבבחר בשה שהבבנס חיש הזקשי ושלחבבל לבלבך חמרו ויחזו חר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] מתרגם [illegible] קשרותיי הקות" ומתרגם [illegible] הכמוריה
כמנה חנ אחרנ זר כשיבא [illegible] השלש פעמים קרובעמות [illegible]
[illegible] שלמה נתקבה [illegible] בהשנה ההיה ענשיתפרה
[illegible] ההטה ותשה [illegible] כתשו כזל [illegible] ש שה ותהי
ותהי [illegible] פעמים נשה ויעמד שש [illegible] שבע" כתיב [illegible]
שלמיי ומ[illegible] ויעמד שש וכן אמר [illegible] שולמה
בשיקה ולאזבה [illegible] ותה אשה ואין עוסלה [illegible]
המעשה" והכוונה ששלשים [illegible] נעוכתיה [illegible]
התבעים להקים חוזק ההתה והתשק ש[illegible]
וזה הכון מן המיתה תשר היה המעשה מן הינוה [illegible] האמרה לאזבו
שהנשאלין פלס ושה אהרן ומבש עלהרב. והה הקשר מבעה שאמרנו
אם לא שמנהן לאמרו שלמי/ ואם אמשנו שנעמש בשלמש. והרשלמ
שמקשש מהמלה הזאת בוולה הבמה המקומות מה דהו בלש מבר
המבע אמר יפנר היפנות ושבעל הרבנות שבשיש שש מלכי מלשון
ומ ואמר שנים מהלבה הש אין שש מלכי אמרה מלבון. ואמר שיובן מ
מעלמש ההבלה המקומשר ב הלאיה אמר מעבלבמקום תשבה. ונשל
הלהזה מלו שיובן אמרן קבה והיה שש. לא שיאמר בהקבלות המלה
שישב בהר והבה אמר שמבל השלמה עלמן הבה יקבעד שלמה נבע
נשבה שבעה והיה המרבה המלהים והקבה העליונה בבנה ובשל שה
כמות הלמן היה שבע בבנה מבלבמפ המבה שמבבמשה אמה כן. והמש
מלמלה היה המקומבי בעמה אמה. ואמבעד אשר כמבה להורמם ואמרו
לאמות הנשר הלא אמר לבשבה לבר מסמ וכן אמר שהיה מבנה מבמש
פה אמבהיה הסמבה מעמן יה כה להורות לשמה המבה המלה הלה
ההוא לא כמבה המאמרה ואל אשר כמבה להורות.. לן יאמר שיהיה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] כשמעה שהיו [illegible] מלך [illegible]
[illegible] לתשובה העבודה ואחר שהיה הכתוב
[illegible] אחר הזקנה שבני [illegible] ולמעלתם ולשון היה מיתרון לא
[illegible] כמעשיהם · [illegible] שמשה כתב מעלה שלתי
[illegible] כן מעלה [illegible] היה הנעשה כב [illegible]
[illegible] כל פשוט הנעשה לבדו הקב"ה
הקומר מר [illegible] ומנה זקנו [illegible]
מעשה הקדר [illegible] ולשון [illegible]
[illegible] יחיד [illegible]
שנשה שה לפורך לתשובה שהיה
הנעשה והקדמתם · ולשון הפעיבו לא בנפ · ומה לא לעמדו התשובה לבל
הנעשה לעמה השפה הלא שהיה ימים מעשה והלא מהקונו הלא קנה
שה לפורך לתשובה שהיה לעמדו לעמדו לעמדו לא היה כלו שלמדו
תקשר שלא עשר יום תן יותר לבלתי שתתר הנעשה לעמה שפה בתעלם
מעשה לעמה ומשה נעשה בעשה לבדו הם בזה הכך עלמו בלבדם ומפה יתר
ירק בפשה הלא תבלם שבעה ימים כל שפה יל יום · תבלהה כוונתם
שש הכלמעשר משה לבלתם הנה ערך השנים לעמדו ההוא לקשר
מלאה ערך שלו שלאחר התשים ולשון יפתיק שיהיה תשובה בלבד
הנעשה לעמי לשון הכפם הלא יום והעבודה מלמשה אשר נעשה · כוונו
בנעשה לעמה שפה בתשובה חדון הנלחים להשנה המלחה ההיא · ויתשל
תשובה מלאה בשון קנון כעל שהתנה תשובה ולא בכבר בדול
ומעשה הקשר · ולא תעבר הנעשה לעמה שפה בשון תשה שלא
ימים לא הנעשה יהיה מפ שיהיה בשון הקשה ההיא · ולתנתה לפי
יום מעשה תובלה עב · ויבא משה ובא לבלבל שלא שהיה נעלם בדר יום
בלא תובלה בלא הקב · וזה בתי הנפלה לעשה לבא שלא תבלה בתי הימר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] הקדמונים [illegible] אחרים הם הוא האחר הראשון והוא המשורש לכל
[illegible] והנושא [illegible] ור וחמש נעלמות וחיזה נעלמות מפתח
[illegible] מה שאחר העמד ובראשי כל העמדות השם היא הדרה
[illegible] בהרמה והיא הדרה המשונה ערתל בחמר הוא
[illegible] ואם היו המריחוים הטרי ונעשים השלשה ברמה
בהרמה [illegible] מה שאחר הענגב השם תשיה [illegible]
בגרוש אחר ו[illegible] [illegible]
שאר מן הימנה אשר [illegible] הדרוש הדרים ק
הדיבות המשושה תו הכוכב והקר [illegible]
משה הדרמון בפתח השנעים והשש ובמקרמות [illegible]
ותשבעים ערמה בזה גרוש אחר הל הוא המקרה הנשמה אחר
הדרות הראשונות ובהם מתשעים בחוים וקוב ולחות ינוב ומקם
שש מאות וקשת והמרחקים המעלות הם ומהם תקר התעלות בפתח
המחבר ומתמלמה שיתחבר בעצמו ומתחבר השמים והשלש מערבה חמרות
הה הוא מבטאים שיהיו מאיר החבר מאיר השלמת מן הלוח והוא השן
והנעור והשלג והמבל והקשת והשנעה אשר מפה הלבנה חולשת והנגב
בהם הדרמה תרמון בפ חוהשר נשבעות ואבוחמר מתלך הנעשות
קן נעם הוא נמה שיהיה כזה מחבר השן השלה נהתלן ומה חבש
אלפש והרוח והבוכב הענן נשבע ופ הכבשים בשבעות והרשע
והמבל ומולמש מהדמה. ומהשמן הדמה הלה הימה התקרה המשמון
פ מקומות הבשמים. הן הוא בנבכות הה אשר יהיו מעה שיפנב
בבאן הלכן מן הלד והשן שמשלה עמיר ופ שלה המעבנה הדמה
ירבים מרמון ומבחמר פ ויתב המתבשים בנבקומות הבמה
הן בעמש הלבנתה והיא הנשלהות בלמתים ונגה משרמתשעה יהיה

[illegible]

פרק כא

[illegible]

[illegible] הקבה יתברך בדרוש הזה המונעים בתכונו וב
[illegible] ובשלמה יקרו עולם בקלה. הדרוש הב' הקדמה
[illegible] הקדמים הרבעים הם יתקלקלו [illegible] בתשעה שני בזה
[illegible] הוא בעל בעל הנשים חוי מלאכה בכבדים הלשון ה
[illegible] פה מעבה עתה [illegible] הקדמות [illegible]
[illegible] בדרוש [illegible] תחלה ה' ושמיים [illegible]
[illegible] הבנים והשלש. הרמב"ם ז"ל הוא בדרוש [illegible]
[illegible] ותשובות [illegible]
והכבדים בלא מס הם [illegible] בשנה בנחת שם ובשרב
והשלש. הדרוש הה' מקומם [illegible]
שוה בבל בשנו שהוא מאחר הנשמעים [illegible]
ונחקר עשו תרמיזו בעל ובשמעון. הדרוש השני מעלם לבעלה
הנשמה אם השמש ובמשמשה ובו וכב מס יהיו הם בשמה מעבו פ
בזה מתלקה רב. ובמעלות חשב שהם בנבוה מהשמש ושהשמש
בתחלה שבשר בוטב לבם ותמיד תעלה הבחון תחקון ומעורר
בעלמו שהוא הכר מעו שהמן הכבהמעריה בחשי הה. ובדרוש
הזה כלו בלא ששן לקרות השמש והירח שהוא בחם מלבם ומאי יהעמ
ישנו שם כבדים מאחר ולא ישקש מאחר. ונמה הימים בבשרים
בתקומות המתנבים מה"ישנו תשר כשה נמשך מהם המלבם ותקון
בזה ההבנשם מלם בתבהים המתנשמים. הדרוש הז בדבשות
בלחם יתבנשו בדמעות לבמעות ותשר יתבנשו מעמשב בשם
ותשרי יתבנשו שהם ההבנשות הם ומאי יזה עשם יתבנשו הקדמים
בהבשה מחרב בזמן הקם. ובקלמנים יבנשו חוזבמחק בזמן אחרן
ומס הכבדים בנמס ק"ימים בבנשים לו הם ההבנשות ונשל תחר
בשם הקדם חבמי ישמחל הלמ הכבה בזה החוקר בתבר השמים והמלש

[illegible] ואחרשה נמה שמן הנפש ובמ[illegible] [illegible]
המעשים במקומות רבים מספרהם" כי בבר [illegible]
שלשה זה הדשנה והרבועה בדק ותשך יוחס לדהשנה [illegible]
חשור ותבושה וחקר שלה הסלסולים במקומות הסלסלים ובמ[illegible]
[illegible] אימתה" כי להקמלחיש הוא בבן הקלבר [illegible]
בתשבה ושי נעיר שבמשי נתנבן שבל [illegible]
הנפש הזלות [illegible] היה הבנה חולדה נבלה [illegible]
[illegible] המלכים [illegible] מספר
המלבמות שרלו וחתרים [illegible] שהשמלים השמלים
[illegible] תשונים ומורכבים [illegible]
[illegible] ואחרשה הקדמנה הנה היה שרוב
המלכים בנשמה הבדמים השמנים כלם נרשיהם ותקירתם בנשמה
נרשים בהם יוסלם להתקירות ולהיהשות אחרותם" והלבנות
מהם הוא ההשר שלמעלה כלאם כי מורכבים מהחמר המשון והלבן
שמעה בשמנים השמלים אולם המנשה בהם הוא הנשמר לבל והוא
השמנה מקום החמר אחריזה הוא הבושה בנפש ואם הבוכבה הוא מבשר
הנלבן אין יתהלכו בשובתו בגבן ואם בנלבן נמשלבוב ובמרוש הזה
חקר המלסולים בנבב מספר הנשמים והנשים ובאמרנה שאתה הנעלם
ובב בנמחמר בשנה קמחו שלם הנלבן הבדרוש הנה הוא בספר הנלבנים
לו הו הנה לבדם ולהבוכבים הקיימים ולהבהמות והקלבהיומי
אולם הם הקרב מהמעשה הזה אולם אין הקלבהיומי שלבהמות
מעו שמשבנב והוא נשר לבבל הנה מה מספר המלחמות ואם
בקרבשבנר הנלבים המשונים נמצאו קבושים ולבלי הקדמה ולבלי
ידע מרבן אשר הספרו תבני הקבוצה שהם אולם הנלבים המשים
כדעתם קרעים הקבושים בעו שהבמ הכרחים לל בבל הנה מספר ו

[illegible] כמו שהיו זקנים חכמים [illegible] בתשובה
[illegible] הרב המורה כתב חלק ג' [illegible] היות שלא יוכל
[illegible] הקדמון [illegible] הדעת הזה אחרים הפך מזה הדעה
[illegible] יורה שמשפט הבעלים חל שיהיה אחרון ומשיב מעלה אחרון
[illegible] המרגיש מעשי הדברים [illegible] אחר וכמו שהמר
[illegible] ואחר [illegible] נשוא [illegible] נכה
[illegible] [illegible] הלכה [illegible] הסר [illegible]
[illegible] [illegible] הבעלים [illegible]
[illegible] ההון שרוצה [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] שני [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] הבעלים ובטל
בשמים הזה ומהשיבה והוא הקדמה השלישית: הקדמה הר
הרביעית היות שהמשפטים שנעדרתה בתנאים קבועים ונבנו שהתלה
בתנאים מקרה כמו שהרבה ב' מאמר בפרק המשנה הראשונה: והרב
הלוי בחל מפרשו הנה חמשה המאמרים הנמנים ישפטו אחרים חמשה
הקבלה והשנה מאו מתלוי ישראל והשיבמשבן ושרים מפרשים שאינם
הקבלות בשנים בהכנסה הנה חמר בבורר המאמר הנה יקבר
מעשרות: והמפרשים האלו אינם דבריהם עצמיים מתחלפים בדי מנגד
יחשבו בן הכבוד ואינם מקרים חלשה בחיבן בן אחרים אחרים שמשים
ומתחתם בן יחמאלין בפרשנותם ובהשמים הנשים הידעה הלוים
בעבה שחיבש לנרים ובן היו אחרים שמעיבים בעלתו ושריך בכל
הנויים ושמורים ומחבריהם מתבנים מעבן בקויים ובלשון אחרים בין
השרים מאחרים שמעהיו ה אחרים מאחרים אחרים ושם הין הנויים בעשר
בחלק מאחרים הישן ומשבה מבקרים מבקרים בשרשיהם ובבר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] והשריק ימים [illegible] מהם עלה מעל אל האלהים
ונשאר הרוח בעשרים [illegible] ויהי אחרי המלחמה הגבעונים מעבר
שהוא [illegible] ויקנא ההשנה והיו הגבעונים אחרים תשר חין לעשות
[illegible] ולא שהקשרו תשר בהם ימים כל שהיה עשרים כמו שבא
[illegible] היה שיבוא [illegible] חי ינעים לבעז שלא מעבר
[illegible] ההשנה הגבעונים שהיה שיבוא ימים
ולא [illegible] הקשרו שהשיב בעשים השרון ובשלם [illegible]
ובעשר הסלע [illegible] לך רש ילך [illegible]
היה הקשרו בעלים ובעשר [illegible]
תשרלי ימים ולא יבאו בתשרה [illegible]
היכן לא השיבו בלים מומר לכן עבר [illegible]
נבון ערב בנחלים ערב הרחיקו השלשה הנבונים שבה נבה הקשרו
הקלת ותלא והיתה סבת המלחמה המעבים הם מאחר מלבת המרום
וכבר שעבדו אחר מהשלים הגבעים. ואם יקרה בעשר לך בהשנה
הדברים הקשים הרמבל נשרה ימים כמספר אשר הרגיל בעבור הקשר
הגבעים עם בלתי שבא ההשנה הם" אם תשיבו כמלכים שהיה מספר
הימים לחורות מספר הרחשונים היות ש המלשים יחלו בעבר מעשה
נקרשי ההשנה בהם כמו שהיה הכשר כמעשה בתשרים שיחר יום
לחיות הקלה כמו שיחר יום אחר לחיות הנלחמים חו לחיות הקלה
הגבעים אם היה שבמים בלומרו יה אור ויהי אור כמו שבא בקבר
הלמים הרבים ופ כלשיר לעשרה ימים המלשים לחשרה ששה הקלה
לחיות בלחמים ואחרהם. שאר בלבד מעבר שהוא הבהרו בעשרה
ימים המלשים שלוקבים לחשב בעשרה ימים הקשה שלה
הקמים והם הקלשים בלה. ואחר היות מעבר בלבד בעשרה ימים שאחר
מלו והנם לחשב בעשרה ימים לבד הקלשים שלה הקלים הגבעים

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ויעשה [illegible] ויכה השבן וכבוד
[illegible] הנה בשבוע זה הולך ונשקעה שבתם [illegible] יום
ונשלם שהיה [illegible] להיות האיבשיות לתולדה הלרה ולמשלת
[illegible] הלרה בעשרה הרים כלים בעוד המנים והגלגלים ובהלה
[illegible] אחשך כבשרה לעד [illegible] שבסרשנים ימי הוית הולד
[illegible] בן היה שלקם לחולם ומנים לא שתה עדיך הערה
והנה כס[illegible] הזרוע לתשלמשים שבעה מלא ל' ההיה
הלבנשיה בבל [illegible] הקנה הרשיבה בשה
בהר" והקנה הקשה [illegible] ארשומשך נגה לבשנה
ילו ולהמיר המוונקו ולהבש
ונהשנה השלמשלמי זהליפורה השבורה [illegible] ויקולן
אשר מלכים הורכב ל' והיה נגד השבן נגלה בנשיה הדברות בבנשה
מלבשהיה. לבן היה הלרך להמשל בלמנו ולתהלנשיה ימים כנגדי
נשרה הדבורה בחוקה שלמנו ויקול נגה ל' שבנלקבולה הדברות
הנשיה הכס ונתנש זה הין מן ההבנה והבשנה החונגר מ' יום" הנה
ימלאכ שהקסה הראשונה שנבראים בזה לבן ובהנתחה הנעשה ונשלמו
והקנה השנה הזה כמה הנשיב ונגד הנעשה לבן שאחר שנה אחם היה
שהתרבשים יום המשנשים הלרך משה אים מתנש הקבוה הלה בת יעים
הששים נגד הת שישב בהר מנה ששיה מה היה הלרך אים בזה הנתפה
שנלבו. ונתנש שנתת כמו ונגד הלהמנבשים שלהיה הישיה בהר
המשנה תנעים מנב ונבנשה המשונה הלרך איה מנבן הנשונים
ושהמרבנה הלו היה הנלחה שקנה הנ בנשיה השלמשר נגלש בהר
הבשנשלבו שנתה לנבתים כשר ישלה השמים. ומחר מלון הנבתים
לחתבר נמשים הקשנה בשלבן לבן. ונה לתנים לחנה לנשיה
הלרך לשבתה בשר הנגל ומלה ונתשנתים מנשר חשב שהיהים

[illegible]

[illegible] היה המלך לא יחזק כחו והעבדים פלה והמשרה
[illegible] ויעבדו המלכות הרבה כנגד שישנו לבוש הנעשה
מלך. והקבה השיב בהשיב המשן היה לתשה הדבקות השנה
[illegible] היה לה נעלמים נעוקים לתהפוכים מעשה תשק כלל
[illegible] הנבלים משרים בהיר הנה היה המפסיק להקבוי
[illegible] הנשמים ם הנשבר ונשנה נעשה לבר היה
המלכות [illegible] ונעלה לבר מתחת נעלמים בחיים ם מתבר
הבקות תשרים [illegible] הנשמה ותיב הנשמה הבה בעבר
נשתק הנסם הקטרים [illegible] שינעשה הנמלים
ובהשלמה הקבה נמשה זה [illegible]
הנבלים נעלמה נמשה. ונבלה הבלה [illegible]
מחרים בנם הנעלה תשר לנבר לל ונשתנים מלהם אנשי כלבר
ויתמה כפעם היה זה שמשה מה מלוה הנשמה הלהי
לנשמה ותם מלבדו השלם ומשם ותם וכל בתוה הנמשה
מנעלה ולמתשלם תשלם לחנבר שלם מן ושנעמו בנעלם המלחים
ונעתק לתשתר בנשום מן נפש שלם מן הנבשלה אל הם הנעשה
והמלבל נהלוחה ולונעהם מן הסבות הנבבר מן עשו תשלם
לנשר ולבחוה ונעתק כך עלה ונבר עם הנשון שהיה בהנעם הם
השלבים. ועל הלמתה הדבר היה מן הנעלמים הנמלים שהיו
נעום בהחת הנעלם ונעלה הנשון הנעם שמב בן מנבר לנשר
מלבות תשרים נבחן בבלחכן ובבהנים ולה מלחם מהנעשה
הבנה הלן תשרים נעשה מנבר. עלל ויפה דבר מלחה לבו.
ולחנעם שלב הה נבבשה הנשון הנבלמן הזה ונם שלמב ויהי שם עם
חרבנם יום ותרבנם לבה הבלמ רחה לבור לבם לה חבל ונבם
לם שהה כמו שלמב לתהכן לבם שהבלמ הזה שבב נמרוע בבמה

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible] לה ומה רחו הזקנים [illegible]
[illegible] לא יצלו הנה בשמן רחה השני הנשים שכחוהו של
מלחמת המשכן לדור אי [illegible] הנבלבלים לבה שיהו נפשם
המשך עד ולא [illegible] יהיה הדבר הרחבה והשמחה [illegible]
[illegible] ושם זה הוא [illegible] פרק רב [illegible]
[illegible] הפסח הנשמרים [illegible]
[illegible] היתה הקטנות
הגדולות [illegible] והשלמות היתה הפסח
[illegible] לשם דבר רחוי והנשן בהיות
[illegible] מקום שלה והולכן איך רחב שן
הנלבקים שלו וחשב מלשבות הכנים בשלהן והנה מבנו הלא כל
לא יפסלו ונעשה בדר הולה בחרה ונש שלו לשלשה חס היה הקנה
חמשלש ישרה איך לא יכלו לחשב לא נעלם ימה כמו שיש שלה
והנה בהשובה זה לומר שבמה שזכרה בחלקי זה המאמר היה ישר
השי לחבות הקדושים שיהיה זרש בשלחנו רחה היותם בחכן לא
בגיות בעבר הנהן מעבנות לה ולקרחה השלמה השי לשם
השלמות חשר היה הברח היותם שלו יה לא חמלנו אמר הנה
חנה שלה מלאך לחשך כמו שהחרים חבלנו היותם בחק הכן יה כמו
ישה הרבות ומבנה הכל רחוי והנשן הנה רחה שיבר משה מהבל והנש
לשם דבר המלחה לא ונש כבוד וקנאי שמירה השיבן בחשם חמלה
מלחמת דבר יי עשה ושמנו ומשה זלק שהיה רם הבהה ושלה הנה
לה וחלי כשיבתה וזקנה לבל והשיב מה שהשיבו והנה השש
ומלמלך משה שלא לא הר הלהים חשב שם שם יי בהשבה נמשה
ובשון עבל התלה ותלה ונתשיב מבלבומהות הנשמרבה

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ולשנעשה מתי זה מקום נעשו מאחור לבושו [illegible]
[illegible] יהיו נמרחין והיכן פעשיתר [illegible] ה שנתנשיה [illegible]
כשלמה כועה שנים פהשר [illegible] מקום שנבריחה משלשה תחתיה
[illegible] הכבוד לקח [illegible] שנים כשלמה יתמה הוי חרן שלמ
[illegible] כלים חמשה ועבדו [illegible] ושרתו יכלנו
[illegible] לבן [illegible] המשנה הולכו מעמנו זה [illegible]
[illegible] ויהיה [illegible] חומה [illegible]
[illegible] חומה [illegible] ותחר [illegible]
[illegible] ותחות [illegible]
[illegible]
[illegible] שהמלך [illegible] ולפי שיקנו העשרה הזיקה הנה שכאשר
היה שומר המלכה המומה שנעשה נבלו השמים והחרן ושלא המלה
מעמדן הרבה מנגר שרמחרון זה יעמד חלה הקדמות שלהבטן זמן הולדה
הבלים שזכרתם מיתה לחלה בעוש שלמים עמה נחומה שכאשר
מהיה שומר המלכה המומה שיקרה הוא קדמה ונחסם בהן
ובזה יתבאר שלא הולד מעשה. וההעולה בפשון הוא פלים היה שומר
המלכה המומה איך נמחק כאשר בתשובה נמחוק לבושו משלב
תחת כלים הבגד. בשבן ישראל הקנשות ותוכ לבושו מהיכן נבא ומשלב
מעיזה לבר נבא. וכבר הבשר הלב בסבה הזה ותשובה מעמד לעשרה
אישר והוא בתמות הבעות הבטחה ונשלם לעשרה אישר ראשר בלבן
כלמה תש. ההעולה הב פלים היה השאלה שלהמלה חומה מה
מתי מעיזה בעקנים נבלו והיה מאו שיאמר מעיזה לבר נבלו פהות
בשון הכחוי לעה שמשבן יהוה ואמה מיתה בעבה הבל המעיה כבה
הב שהחוק מקום שלא יאמר שלהחמר. והמעיה הב בזה פלים היה
שומר המלכה שמעמדן יהיו השנים והחרן מה מתי שנבלו השנים

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ישראל [illegible]

[illegible] פתח שלהאית [illegible]

[illegible] ועשה [illegible]

[illegible] שנמצאת [illegible]

[illegible] יהמ"ם [illegible]

[illegible] כשהן הקרח הבורח [illegible]

[illegible] הקרח [illegible]

[illegible] הקרח [illegible] ושלהשלם

[illegible] שהם הקלשונות המשתנשלים

המ[illegible] שהיו הקטן ונמנשלים ונעבלו מפני שהם

הסלעים הגבלים ומנהג שחתך הלקשלון הגבלים קלים הבורח

כמשי וחשת נשלשי החיה וקנה כשהן הקרח הבורח נשלי שלחשיה

שהוא לשון הלב הגבל הסובב כשלהבן מאמר כ' אישר כאמרו

תשלב שתחת כפה הבדולה השלהקרח ישוהמו בעמנם ונפלם

אחת כמו שהמלאך בשמשות ובעבה המשנכר הבותם שלבלבר

כתוב כאמר יחזר משלך קרח וכתרש הנה היה אלמשלב כתוב

קרח עבים ומנין אחל. וזה מנהג שיבין השלאמר שלהבנים

השמעתי כמשלאמר שלו קרח בעבה הנמה. ובהן אמרו משלב

שתחת כפה כבודו לשהאחרן מאחת לבחות הגבלים ושהבנה

בהויה והחשל ומשלמה מהם כמו שהבלן הלב המעיה מ"ה חב"

הנה יתבאר שהיה רשות כ' אישר שהתרן נמחת ע"ה הגבלים המשלב

כשלאשר תחת כפה כבודו שהם השלים הגבלים מפסם נמנ

שאמר בכל כמחלקה הן שלב יהושע שמש נכיקו הבלב ותה"ב

אחרן אשר כוונתם שמשלאחת האחרן כמחלשות הגבלים וזהו ב

[illegible] אתה תקח שבעה השבר חמר וחמץ והנה רחוקים
[illegible] הטבוחים [illegible] ומוקם מחר אחלה טבוח אחר
[illegible] המוקם [illegible] הבינוריה שהטבוחים שהם החיות [illegible]
[illegible] כמה היה החיה אשר ראיתם בהר כבר ומה מעשה
[illegible] וכמו שהיפו [illegible] הכל כאמר בבהיתחיה שיהן
[illegible] [illegible] בבוהים ולחשל והוחמהשיך [illegible] השמר
[illegible] [illegible] והרבה חשש [illegible] הזה
[illegible] אחד שהרחשו [illegible] בנה [illegible] [illegible] ויהי
מעשה משפט הכבוהים [illegible] [illegible] תחת [illegible] בבהי
[illegible] והם בגור הכבשים [illegible]
וכגור השמש וכגור הירח אלה הם לבוהים ולמשבהמה [illegible]
אחר העמדתן פין בן בבן ואחר הבא זל והנה הנמקמה אחלי שנים
בגול מאחר לשון שלה בעבים לא מאיתו לא תלמה מבוחים בבחור
ונבה המבעים השבוש שלה וכן ובמה חלל הנסיב בה הבב
של זל ושלה בעבים הלו הלל בבוהים המלייה ואחלב ששמנים
מבשל [illegible] המעקשות והם שלמים לא בגור יפור מן הל ימודן
הבגור הקרן הקטנה בחוק היפוד ההוא לבגו ומן ושהיות שהבב
הנשי לעה מבי הבב בשנים ונמקבה לל חיות והיוקם משוטות
בבעה הבגן שם מבבשת החומשים ואלה חיבן שוה לבשה היפור
אשר שלן בזה הבב הנשי הזה הוא רש שלה שיקמן הוא שבוף
ובוה הם לבשלה ומהשמש ושלה בבה הקמה בשה הבל בבוהים
והנה יפור נעבע בבב מהבעים שלהן בן ובשם הבבב
הלהים למעה מהשנש. וכן בבן בבלבשים מלש חמש הקמה
ותשלה שהשלה ירחקא יבה לחלק שבנן ובן והקמה בוחבה
ובם בלבשה המקשים בהמשנשה לא ימבן הבוהים בזה המעקב

[illegible]

[illegible] השנה השלשים והם יעבור [illegible]
[illegible] ה[illegible] ה[illegible] ה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] שנה [illegible] עשה [illegible] ושנה ויהי שהיה אחלה
[illegible] כי [illegible] אם היה שהיו הם הכהנים השמשים והאוכל
[illegible] אשה אשה שזכר בתיבות בהיפוך אשה שהבן
[illegible] לא נמצא אחר [illegible] הכל שהיה
[illegible] והשב הקרבן [illegible] שהיה
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] הכתוב לא יפקשהו [illegible] ישבו [illegible]
[illegible] אחת והנה [illegible]
[illegible] כמשי יהיה האוכל בעבר [illegible]
שנו ונשל ולבשרם ובשרם ולא לאותשה להם קומת הבשר ואחרשה
אשה לאחרונה היה ראוי שהאשה לא לאותשה ידבר ולא בנו ובפר
ובן אחרון אשה לאחר אשה הכתוב. ואם היה הדבר בעבור שמה יאמר
אשה לאחר אשה הכתוב והוא לא אחר אשה הכתוב הוא אשה הכתוב ויה
מאמר כל ובן אשה לאחר אשה הכתוב ובן יחויב שזה אחר שהאוכל
והוא אחרון שהיה שאין האוכל אשה הוקחון בשנה הרב. ואין שם תבאיב
הוא האחרון הראשון בשנה הראיה הא פ אם הרב יחויב שבשם אחר
הוא האחרון הראשון פן שהכתוב בן אחרון שבבית דאבן עבד ובעו
שהכתוב יוצא בן עשיאל אחרון ושם אחר אשה יותר מאוי הוא שנאמר
שהשאר הבנים שאחר יתקבלו הבאן כמו אשר ראשון הבכיר הם חמה
בוכנה ושישה ואחרון הראשון פן שאמר בם מעלה הבן
אחר והוא הראשון שבעו שזעה הלוה כמשנה לבנו אחר שאחרון
הכשהיא אחרון הראשון ובן אמצע שבעה השבע אחר ואחר והנה
בהקבה אשר עלאשה הכתוב מבן אחר נעות בהא עלה שאם.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ויתשך [illegible]

[illegible] המלאכה [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] המעשה [illegible]

[illegible]

[illegible] שיכון [illegible] אל [illegible]

[illegible] המעשה אין יחוד שם

[illegible] ואחר זה שהחרש התשון פ"א

שיבור המעשה שהשמים הם כשב חמר התשון ובן יחרש אומר

שהעולם נלחר שאחר שהלוחות הם השמים והכל בהם

כשן הנשיש אבן עמד ירחה שלא נאמר אבן עמד ובשבת הפתיח

שלה חמר הראשון כשנבראו. והעשבים שהפה אל לשון הם

אין הבנה שבלתיות הנה פורחים ראלה עשבות הלב שנה

שהעל הערה בחיות מעשה מרכבה איכו החמר

ושאין החיות הם הנשמים כמשתתב והלוחות אים

הימודות בשתי מזה הדבר שאבן פתיח

איכו החמר הראשון ויוצרן כשלמה

פון אין בחמרו אבן עמד ואל

כאו שהלוכן הלחות

עניים לל שבשה

כאיות שלשאין

אבן פתיח

פרק [illegible] כזה המחבר מעמה ש זכרים במה
[illegible] שלא כדין שהקומה ישראל הבינו [illegible]
[illegible] שנה בחיה הנשים אחת הבחיה [illegible]
[illegible] שהנשים [illegible] סיבה לבין הבעל תמיה ובאורן
[illegible] המיר הנשים [illegible] בבלי לו אחת נמתה [illegible] נשמע
[illegible] מלאית הבעל [illegible] בפירוש [illegible]
מתשוקת [illegible] מעשה הלקיה והמלכות [illegible]
שהבטיחה [illegible] בית הנשים [illegible]
ומלמדיה [illegible] אחר [illegible] הבית [illegible] בית הנשים מהחי
הבעל בתחרות [illegible]
והלבתים אחרי הבעל [illegible]
הנשים הבל והוא אחר הבעל [illegible] שאחרון מן הנשים לבד ולא מהבל
[illegible] אחר אחרונים [illegible] ומשמשים ולא כוחם שמה [illegible] ומחלה
[illegible] כל שהוא יהיה [illegible] שמה ורוח שלנו [illegible] ומכל [illegible]
שהוא נוב [illegible] שהבעל הלהיות [illegible] בתרע [illegible] הנה וחס שמבל אחר
מכל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ולא שר אחר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ולא שנה יהיה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[

[illegible]

[illegible]

[illegible]

עשה הרתק באמצע שולחן ושם פחות
[illegible] בלבנה ושלמה חס הרתקות הפי
[illegible] והנה הכ[illegible] הילה שמתה כבר ישו הבפתק ישמנו שה
[illegible] הנה [illegible] עשה ולבנה היה לא יחיר לך והיה
[illegible] ולא יחיר [illegible] לפיכה של שרש ונעת
ונעת [illegible]
[illegible] יהיו [illegible]
[illegible] בלהשש [illegible]
לא יבנו לשרתל פ יהיה [illegible]
ומהומרנו לא יהיה לך שער השמ[illegible]
והיה [illegible] לאור שלש [illegible]
היום האור שוה כבלהשש הנה שלחל יהיה מהשי וזהו והיה לך
לאור הלבנה והנה אחר שמשה ימשך חצי שנים שלה והוא שהאור
הנגש לא יחמיר שלהחכן מבלתחה ישר תשר והאור הלבנה לא
יהיה כן וזה לא יחמור שמשך ויהיה לא יחסר פי יהיה לך לאור
שלש [illegible] ואם יאמר אומר איך הון בני ישראל אלפים מנים לפחל קבוץ
כזה השנים ושמר כלשהיה לעשה ישומרון על כל הבהמים בשלמים
אלשים שקים ועופים ולהיות מעשר יד הקשה אנים להקבר מתים
הקמות הלה יהיו אנים לעשה הגדולה הזאת. יהיה עשן האור
מעשלנגלה ואת המעשה הזמנים שיהיה לחם ואחר אלעזר לא
מהעשרה ולא לעולם יהיו אכן. ולמעשה האחרונים לפיה השנים
והלחמות הדבקות הם ושלחה הנבלה מעשר עוב בהשש בריאת שמים
חדשים ולכן חדשה ולא אחרונה המשנות ולא אחרונה עולם. פחים
שיעוו[illegible] שהשש לשרתשבות בהשש בזמן אחת יחשוב בשב ושלם
מעשוש. ואחר שהלון יהיה שמים חדשים ואכן אחרשה והוא נמשו ומשל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

להראב"ע ז"ל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ואם [illegible] ולא תעשה לו [illegible] ולא יעשה לו [illegible]
ולא יוכל לו לעשות [illegible] ולא יעשה לו [illegible] ולא יעשה לו [illegible]
[illegible] לו [illegible] ולא יעשה לו [illegible] ולא יעשה לו [illegible]
[illegible] ולא יעשה

[illegible] ועוד מה אבדנו כי נד עבדיך [illegible] בחיל ובמחנה רבה [illegible]
[illegible] אבותיו בדין לעשות בלא נפש ובעשר בעשר אלף יהיה לו נגב והמלך
[illegible] מתאבדיו גם כלילה לתלוים לבלתי ינוח בעדה הקלוחות לבי מתאבדהגיוס. אל עוד
[illegible] לתלות עה העמל בחלוני ישרון חון מהר מאכל ויחל שהה ניחסר ולקנס רק תו הנמתה לו וכן
הוא אין עוד בלתה כי שיאכל ויאהב ונמוה ו כתיש ידעיס לעבוד הנ ושנים המלך
הוא שהיה לבם [illegible] הוא תו אומר ואין לו רשות לעבוד עד שיהיה לו בתלי [illegible]
הנה לעה תחבוד הנשמל לבם מעמון ולא יאכל לבם שיהיה הבי מאכל מאמון חון [illegible]
והנשמן הבא מי שרצו לתכול מתוקן לפנים וידע שבאמתו לב מעה ונשמים הבל ונבב [illegible]
לבו ולא מעבר בלל וכן [illegible] מן בלשון בזה בעבר הבם בלה הקונים [illegible]
לו ויתוגה הלא בו מקלה תוגה [illegible] אבותיו עוד [illegible] הבלים ולא לבבו לו שמלה לבם לו
תלבה והלבן ומחבה המעון מתר שיבשבו כשמן יבם הנעלים יבבו תו יהיה תבבו [illegible]
אמה בלבו תם לב נאם מעשה ולתועלת בהם שבה להבשרה לאמונה מעמון ויהבן בתנה
לתלה אבותיו עוד לתבש הבלים לתבלו והנ ולא המלך המלך לבבם לבמעמון הבשרה לבל
והעבדה. לבלעמון. תנני אבולה הלבם תבנאל בעבדים אבהם לבלבבם לבם תלה בחיים
לעשות בלבב לבבו ולא לבבעבדים ובעמים יחבים ובחבו הלבם לבם לבבו ולבם לעבד
והלתבון תהה הלבעבה יבה בבבו. ובלא הבלובעבים סבב כה לבבו לבלבה הלבלבה
אבלבה נבלה בם בלתבה בם בלבבה הבל. והבבון עיב לבלתבם הבבה הבלו אבו ומבן ב
לבחבר מבבבה הבמלבה הבלבה יבבו הבלבה והלתבם תבבבה בבבר והבב הבבר
בבבים הבבבה הם ובבה הבבר הבבבבה הבלה לבבר הבם מבבן לו ובבבבה הבבבבה בבבבה
הבלה בבבן הבן בבבה יבבלבן בבים הבלבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
מבבבן הבבבבה בבבבבה ובן ובבי מבבבן לבבבבן בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
ולבבבבבה בבבבבה.

שבלבבבבה בבבבבה הבלה בבבבבה ובבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
הבבבבבה בבבבבה לבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה. שבלבבבבה. עבבבבה בבבבבה לבבבבבה יבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה

ויראה הדרך הישרה והיא הולכת בדרך אשר לא ידעו אבותיה ויבא ידיעה
שאינה מחלל ויבא אחרי כסף. ואחרי זה הלא ראה הנה שיריה לבני ישראל מעוז ומגן
והיה שם לבני ישראל שהרשעים הלכו השלם הנה ישראל ושחקו הרבה
הרשעים והלכו בלב אמת אחרי הרחמים היה בבני אדם זכרון הגבר שבלי יגור ולא
יזכר בריות שאינו אמת הלב הגבר שחיים ישרים לאלף ושלחם כמו לאחר לאחר
יחיה אלפים ומשנים הנה יסרה בדרך ישרה והרשע הקשה שיעמוד היום עם בכל
אולם הלב ישראל ראשית ומעטה הבלי הערים רק בחרב בדרך. ואחרי אחרי מן הרחבים
אחרי הדרך ושלחם שבר ושאר שמר נפשו בדרכו הימים הרבה מלחמה היה מלחמה
בדרכו שבר ושמר הבלי עשה הנה יסרה הנה הרבה הרבה מלחמה ניצחון הדרך
תיבשו הדרך. ומעטה יראה הנה הרבה [illegible] אחרי הדרך הנה הרבה הרבה
ויראה שקרה שם ולא הלך הנה מלחמה [illegible] ולא נמצאו לבדו ית יד הנה ישרה ומקנים
ושלחנים ומלאכים ורבים הנה הם ונהרים אשר בתשבר זה ונאבדים. ושנאים בלשון שלחם
היה לבדו בדרך ישרה מעשה הנה אשר לא ידעו ולבבך. ויחבל ומעטה ומעשה שמר ואחרי הבלי בדרכיו
לשמר ובם ורבים שמר ואחרי ומשמרו ומי שבדרכיו ומחבים ישלחם רחלה ומעל המלחמה
ברבים רבים שמר ואחרי ובם ומי העבדים נתן ש יכרתו ויעמדו מבריה הנה שמר לשר.
ומי יודע לעולם היה הרבה הנה ותחת הבלים יהיה אחרון אחרון שם ותחת הנה הקטנה
ומלך הלעג לעולם. ואחר היה הבל הנה הבל ואם אחר בהיה אחרון מאחרים תחת משלי
יחבר היה הרבה ומשלי רשעים היה הבל הנה ובמדבר מלך ובלי חלם לחבר קטן לגבר מלך
הקטן לגבר שיש אחרון שם קטן ואין הבאו בן היום עניים בהאשר ובן היום יהיה
ומלאכים רבים חבר שלחם בהרבה ושלחם הבל הבל המלך. ובקרבו שלחם שהם אחרים משרבים ב
לדרך אחרים הנה לאחר הבל הדרך האחרונה ומלך ליאש מקטן הבל והיה ואחרי לבדו
לעולם הבל מלך מן אחרים בדרכיו ובמלחמה ונאבדו מעשו ואחרים. הנה אלה שעשו לבדו הרבה
בדרכו חבר ובקשו אל אחרים לבד שברך אחרים ואם אחר אלה שמלך יהיו לו אחרים ובדרך
הרבים הנה שלמשלה אחרים אחרים שמלכים ואחרים בחרב הרבה והנה אחרים אחרים מלחמה
הרבים ואחר ושר שמלכים בחרב והיום אחרים יבא הבל אחרים שמר ויהם היה מלך
יהיו הנה יהם לבדו הנה אחרים ומלך אחרים תשלים ומלחמה אחרים הרבה שבר ומשלים אחרים
הבל אינה לבדו ולו מן הרבים הנה ואחרים הרבה אל בשתי ומשמרים. המלך

[illegible] ולשמחה ולעריכה הוא תקונה והיה בעל לב ובלמעשה הלוים שלבן
[illegible] המקום שהיה נתון לשלמה עם המשפחות אחות בקשרן ובתי הישן הם הוא חיים ו[illegible]
[illegible] אמרו ולא קלוב הוא בלב ושמעו נרו והיה בחמה בן. מתלהט תחת אל מהרי ישראל
ולמשפחות שבות מעשה הלוים. ידעתי בתורה לבדו שמה הישן שבתו ועשו ועתה לשמה
הנה [illegible] וחשוב אחת המלאכה הלב וחס יאמר אל מלאכת אשר לתת מעשה יעוב
בעזר והעשו אתה אמונה. מתלהט חני מתלהט הלב לשמר בתורה שהם אלהים לבלים מעבל
הלעבודה הזה ומאחרו שהם הם לבמעורה הם לבתיהם המזבחות ומעבר שלבתיהם ושמר
הם שלבתיהם מעבר לבד לשמר שמתהם מעבר לבד ולעבר לבם מעבר מתבלי מחי הנמ
והם הם שמעשה [illegible] ומעבר מן בדולם מעבר. ויעבר לבם אם המעשה הם
נתנו להלוים הנשקים לבדם הם [illegible] מעבר ומה המוקם בבנין המעשה מעבר הנו
מעבר ומתנשקים לבמעה ושנים הבמעה והמעבר ושר מבלי מבם יעבר בם מחובה הוא אמנם
ומעבר ומם יתמה מבדבר מין עבדת הלוים מעבר המעשה מעבר ומין המעבר. בהמעבר בכם
והלוים מחים מבדבר מבדבר בבדבר מבדבר ומבדבר מבדבר לבל ומעבר בבדבר מבדבר מבדבר
מבדבר ומתנשקים לבמעה הבמעה בבמעה מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר
מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר
מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר
מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר מבדבר

[illegible] ושל[illegible] המבקש ושל[illegible] ושל[illegible] השאור שבלילות שלו
[illegible] להיות חיוב שלו שלא בעצמו ועמד על מתיו ואו היה לבון אלו שהיה לאחיה
היה חיוב והשאר כאשר אמר לה לא [illegible] התנו מתנו והיה הקבר שלו
[illegible] שלו [illegible] בהיות בה הבית הלוי בשר ודמים מי יהיו לאמר שלו הבית הלוי
בשר ודמים מי יהיו לאמר שלו [illegible] שהקבר שלו [illegible] אמר הכ
[illegible] כאשר [illegible] בכל [illegible] שלו [illegible] אמר הכל הכתוב שהכל שלו הלוי יפה
[illegible] המורה [illegible] ולכן [illegible] שלו [illegible] הפה השלישי ומלחמה בכל
[illegible] שלו [illegible] הלוי [illegible] ובן [illegible] ומלחמה [illegible]
שלו. ושם [illegible] אחר השלו [illegible] אמר [illegible] הלוי [illegible] ובן [illegible]
[illegible] הלוי [illegible] בשר ודם [illegible] הלוי [illegible] ובשר
[illegible] הלוי [illegible] הלוי [illegible] הלוי [illegible] הלוי [illegible]

ולא תתיה אחר שהוא אוכל אמה אינו לא ולמי שאינו לה יש כלום
ולא לשבר שיהיה בעד בשר שמתו ויבר שלמים והבד ויאכלו שתי
אם אלו לא יוכל לבר זהשו יאכל. עוד דבר הכסיל התורה לא תלמדם
יתיסם לשמלתה לא שיחזור לבר שבשר מה יאכל מחר והוא לא תלמדה לבר יוס.
ואלה [illegible] זה הכסיל ורחיה כסיל מחר הוא קראו שתחר יהבן היום
השם יתב [illegible] מרמאה שקרים שבר רבו והוא יוהב לבנים ואין לבן לבשלו
והעניים שישלו שבר אין לבן לו ועמדו לא שנבר ולא שבר מעשיו ולשה לא יוכל
כלה לא אני עמל [illegible] ישלשון והלא אין מי יחשוב שהשמאל
עמדי שמחמב בני מרמחת [illegible] יאכל הוסיף בפלהורה בהכסיל המלכות הכלכות
לאו האחרון ומה שעשה כסיל הוא יהיה חשוב הם ומשאר אחרים. עוד פס יעוד
הכסיל שהוא לבדו ומחמת הלא היה לו עוד [illegible] לא מה שיחבב אצלו ומשאר מורו אחר
יהיה להם שם עוד לשמלה והוא המאכל בשמחה. כי אם יחרש לא אחר מו יחשבה אחר
מה ישרב חבר ומלבד אילו פו מוילו ואין לו הבה כאם לאחר היה אילו אחר. כי בהיות
הנמוכים יחיו כשמן ושבה לאיקיר ויחס לאדון. ואם יהיה מחם יהחזר שלו אלה מחל
השם ישמרו עבדו ומלבד אחרים מרחשלם היו אלהים הם הבקרים ומלבד ומחר
הבון מו המוחה שמו מאד יקרלו ומאמרם כי מו אל הבקר יוסף ומקרחום כמלת ומלבד
יוסף בדעת הלבה הם המאמר לבם הם לשמשים ומם בו לשר. ואחרי מרהמלבות הם עשים
ואין אני הראה יהיה המשלה כשמן לא יבשו יבבו מחר מו בם לשר. עוד לא
מאמר הלבם לאחר כשמן הכסיל ומתי יאכל עשר רב הבלהות בעבר כי העוד קום בחם
ומתי יהיה שמן המאכל הוא לא מאמר לא בלבבו מר ולא בבר יקר ומבכם כבר
מלך חם בבר בסיל ושמן הילד אבנים יוסיף חבבה והאדם לא ידע להזקר עוד לעבר
אחרים בבלהות. כי מלבד כי יהבן שיהיה הילד אחות חם מלך ואתי שיהיה בבר בחבמה
והמלך חמה חלבם מו מלחמו ישבמעות חבן אחות הם ומאלמך חבבה. ומה הילד הם
יוסף שמלבו אחרהו לחדון. ומה שלמה אל הבבה מין לבחבה ומבבר לבחר כם בחר
שקומלמלך הילד הם כשמן עבדם יבחרו מחם. מחרהו שם הילד הזה והוא אמלך

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] הראשון כאין לב תאר לא יתענה אז ראשונה כיום תענה. ולא אותם
[illegible] אשר יקרב לרבים הגוים הראשון שיש בתיבות אחיו ורעו ומשלם ואחריו אין
[illegible] נקנה לראשי ישראל לחלוקים יכתיל לנוס מה תור הכתיל ומלכים יתלוך. ויש אותם
[illegible] רוח בגד ונשים ראשית יקחל ויכתיל הארץ לחשב ותחביס יכתיל לא יכתיל תחלי ר
הגדול [illegible] לא יכתיל הרוח בלתי ונשים הנשים הוא ראי כמכך ותחביס יכתיל אחר
והם הגדולים [illegible] מרדנב לאו. ומפני קדר יתבאו לראי יקחל אי לנשר תרבגשים בגשמים
לראי תולה ותחבי. יכתיל הם הגדולים הרחבים בגד מיעו ובון הלאים תגשמו לאון הם ישבר
ראי ויכתיל לתחביס אולי עברים הם שהביא המבה בגד לב ויהיו אי יחתא תלה אין בלתי
חרם כשר. ויחתא [illegible] תלה אשמתא ונשר תרא תלה ינלב לא יתאר תגבה הנשים עברה
ומשהחויס לעתא ומתר [illegible] הנשים הנבלה אשמתא. אבין מגמתולה הוא בהוא שמתא
לעתרן תלה הלא בלבם ראשונה ראי תולה חרבים ולא הבא [illegible] לראי הלא בלתי
היהכן יהתלתה לבין תהא תריב לשבר [illegible] ישאל לתורה כמשר כלו כתבי ישראל בהיל
בנשים ליר ולעבר לא נלאר מגלמה שלמגיה [illegible] פובו והיהב הבלבו שהבלל מודעת
ולתלה. והלגון הרחם יכן תלבה ולשבה תידוש ומגלים. ובן הבלבו בנשל שהיה מגדיה
קעבים. והבה לא הבלבלו הלים לבנים מלבתים שהיו חלבים ולא יכים. תלה בהבלבלל
שלמתיים הם ולם מיים חלבים וכן בלבלה לחולל ולקלל שהבלו הראשונים מין בהם תידוה
ומגלים ולא ישן שיבלבלו הגדולים הרחבים היהו בויבלבלים ולאחר שלהמלל לנוס יבא
הבלבלו בלבון הבלבל לבלל לתידוע מגיהיה והיה ראוי שיבלבן תחת הבלבלל
הגלגל הלים הלבלים הלבר ושל לאחר שיעבדו הגדולים מין יתלבן מלבון והוא חלל מבאר
שבא אחר מלבלו הבר הבדר יכתיל הלבבו לולבל הבלבל הבלבלים הגלגלים הבלבלים הבלבלים
הבלבים שיהבלבלו הבדר ושל לבלב לבלב מבלבל שלבדולל ולבלב בבבל שלבלל ולבולו לבדר
הבלבל ולבלב בלבלים שיבלבלו הבדר שלבלל והנלבל הבדר לבבלבל חולבל היה לבולל לבבל
יבלבל לבלבלבל יבלבל והבי לבבלבל ומלבון יבלבל ולבלל יבלבל שבלבו שבלבו ומבלבלים
בלבון הבלבל וידוע שיבא הבא לבולו ובבלבל עלבלבו לבון בבלבל הבלבון מבבלבל לבבל
ומי הבלבלו בלבבה הבלבל לבבלבל בלבון עבבבל הבלבל נבבלבל הבלבלים לבבלבל לבבלבל
לבלבל הבבבל הבבלבל ולבבל לבלבל מבן הבלבלבל הבבבל שבבלבל הבלבל בבבל בלבבל הבבל
ולבבל יבבלבל בלבון מבבל ובבל ובבלים ובבבלבל. והבלבל בבלבלבל הבלבלבל שבבלים בבבל
שבבלים מבבלים ולבבלבל מבבלבל מבבלבל מבבלבל בבבלים ומבבל שבבלבל בבבלבל

[illegible] הזקן וקראו אותו בשבר היו הולכים בתחתונה ונתנו הנשים ותעמד אחת [illegible]
בו כל הימים כי מעשיו הגדולים הם הקשים והנסתרים מן עדם החכמים ומן המלכים
לחשיבם הם לא אמרו דברי הכסלים ומעבר הלב הדור הכל אחד והנשים
הם היה בימים הגדולים בתחלה אמרו ונקנים ונשיהם אשתו ובתולתם הם אבינו [illegible]
מעבר היו לחשבם ולא לא יאמרו לעשה. אמר רבי הנבון [illegible] לא נשאר
ידעו ודרך פעולה ולא נמצא הדרך הטוב ולא יאמרו [illegible] אלו בעבר שיתקן
מעשיו ובלא תהיו יאמר בעבדו ודבר תיכן [illegible] אשר לבעלה אשר
הלך אל הבית. ונשים אמר לך כאלה [illegible] ואם לא תלכי לבעלך
אמר לך מעבר. כי יהיה כל מה שיבקש לך לעשיה ונשים הרוב לאמרו אמר
לך אמר לך מעבר הלא הם כולם [illegible] הרי נהר הרוב הוא לבל דבר אם הבינו
לאמר אמרה אליהם הנשים בתים ודבר לעבדו [illegible] עוד פעם אחת
ויאמרה הנשים בתים לה השרי נבונה לעשות עוד לא פה הבל אלו אמר לעבדו אמרו
הרוב לבל לב הלה אינם ודבריהם נאמר הרעוב ויש בתרגום ואם תלכו [illegible]
הנלבת מעבר מלכים לחשיב בבלבל ולבן לא תמצאו אחר הנמצאים הלב כי
לא אולם והנשים לעשות הרי השלם שבעים מאה תשעים [illegible] אלא שבעים אחת לבד ודבר
הלב עבדשלך ורבקה אולם ואמרו לבבך הבחרים אמרים בקנני הבהים ואין לשון
מעבר שבעים יהיו דבר מעבר אמרים אלא הסתרים הם אמרים שאין כאן בדולבים הנמצאים
אמרים מעבר הלב הנלבה הלבה ודבר. אחר אבריהם הישרים הנה מלכים אלו לבבך כי
בעבר הדור הבל הישרים אלא בלבבים ולא ובלבלה לאמר אל מקום הדין לו
מקום שיהיה לו הבנים לחשבו לו מי יבלבלה לדור ולשבת בארון ובלבל כי
חסדו ושמו בלבלו הרבים שיחיה ובתשבו בהרבעות יד בעבר הדור הלה מתשים
בעבר השלם הנשים בעבר שהתבלבל ובם שרים ידעו שרים ובקר ובהם כל
מי שיבלבל ויבינו ידע שרים לבבר אמרו ושרים ושרים בתו שבעים מי יבלבל אלה פיתבלבל
שיבחור מרתיבו ויחבור בלבל אמרים שמחה לחבר מלך בדו לחבר ולהיות שבעים
חבור לחרם שיהבלבל שיבבקתיו ומה לחיות שיקר מבשים

[illegible] ומחזיר [illegible] הבית [illegible] ולא נדע
היה לבית ודבר שלא [illegible] בבל ונחמיה ונחמיה הבא מאיו חלמיס
דשל בחזקיו וחזקיו הוא דבר קל ושמר שיהיה הבית שמן דשל היה
[illegible] חמיה הסתיה שלא נעשה החתונה יאמר לה אז היה דשל חי היה
[illegible] ונתה מנה ונתה מנה דחתונה לבאתנו אבל אמר עשרה שבר פיס
פתי והם [illegible] ולא הביו הקיו הבית לומר לבפנים היה שם תשע שלחי עשר
נתשר ולא יכולו לבאות. והלבר הל שלחתיו מלאות חבורות ומשלים ומגדל
ותלמי מנה מין [illegible] מנה תשעון אבל חיים יחיו להתחלאת שלבך תשע
ולאשר שיעלו מנה חדשים [illegible] הוא כשנים עתים [illegible] שי התחם
לשנים כפס הלא ידעו ומעבדים שיר [illegible] שם הוא הקדם ושניים
שהמלך שהעלה שלו הבנים להתחלאה [illegible] הוא הוא [illegible] דשלך שלא ולא המלאכים
נשקיה המנה מנה מלאה ... ב וידוע הוא מלאה מנה ובמקה והמלאה לחמיה הבית מה
שלאה ... ולחי ידע הבית מנה שלא הין מנה פס מעשים חיים מעבר שלמשון
ומנה הין הם הנסרים לבית שיחזו לה פס המשא יהיה שלא דבר והחמה מהלה
ולמי יבם מה המחבר מה דבר ... מה עשה ... מה דבר ... שתים בעלה פתח בשנים וכן
להקריבי לו שדבשל ולא הוא בשל שהם המשלבן בשבר הוא שם בעלה
שם הבשל שהוא לה לא יאמר הבית מה ... מלה אין בה פתח כשנים לה אל המבר לו
פס חיבי ... והמלון הבי ומשיב לו שמר מלה הלבר בבית שנהו שלא חבר מלה
שוקה והם לשון הקרבן ודבר לשון לחין חידוה ומשלים ולא לבשוחם מ בקרבה
בם הוא חבר בקשה המלה מלה הלחיות ... ומלה דבם שחים נבוש מה שמר הבלה
שלמוחה חיים לה בבל ומה שחים לו בבל מחבר ומחבר שמר בר בר שמר ולו
הבי ודשמה חיבי שם לחיה זה הדבר שלא לבר. ושדחה שמר בשמר בר
הלה ומעלמו בר שמר בר שמר המה המבר הם שלם שלי מושלי שלם
ובחובם מהם מלהם ומלהם הבשם חיים המשם. בר ... ומשבר ... יאמר
יבל לבשלחים זה דבר המלבר בם דבר שבחם ומם מחר מבר מלה שהם מלה
מבים מבשלם ומבשלם מחר מלה והבל שבה המר מבר שמר הלה מחר בשלם ומבר בבר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] סהמון לקבוריה יש שמהרב לבן חמון ובנים ומיני מחנות ולא יקרב
[illegible] ב"ה הכל ב"ס יבוא שלא יוכל סמוך ולא יחשבם עבד ויהרב בלבב ויחמיר
[illegible] שיחקב להמון לחרבה לו. ויתרבה המון לקיור עמהם ושמחות ושמחים
[illegible] שיקרב לו המון לחשן. והבורה עמה רבו חולה מתשלמה לו הוא חיל
עלך ואחרי מהחשלם שלמה לה סתיינו אלה לאון לקי לבם ובמין רבה לחבר ולא
כאין (illegible) הלו אחר שבעבר אלה יחבל הנים לבנין מה מנוב לבלבל
רק מלחמה (illegible) מהשקר ידועה הישיר יחבר בנים ובלבה ומעשים מחלק (illegible)
ובעבים. ומשם הה (illegible) שיחבר בלבה מהבקרתיך הבלבל בפיו ומעשים (illegible)
יהיה שלבו אבד של המלכה כשם (illegible) הבלבל והקרקע (illegible) דרך כל
המון בחרמן ומס מהם שהם לבו (illegible) ומלחמה לשלקהבן
הקמלה בעל הבשן שבה המון שבו (illegible) מהם מחבה העם. עמי ומרמים הנשים
הם המלכים. ובלבבם יהבן היום חולה מן מלה. מבהרי מהחשלם שהלמד מיינן
אלה ומשם רבה לחולי רבה ולחולי העקום מהבקיה מלה חולה שלמשקל מלבה מהחשלם
שהבשן עלה. מיום אלה מן שלמה הבשם יחולו. שהבנתה בבשן המלון שבבדה
המלך מלבה מלמהמון. ולבב. מלבה בעבר מבשן הנ שהבמה לבשו והבשן לו מלבה
לבבן ולא הולד הנה מלכה. כמבר. בה בשלמו בחרם מה הנו ומיהם לבבר
ולחם. ובם הנה חולה. הוא לבלבה. שלם הבר ומשם לבן מבמה ומבר ילבו כלם ומבר
יהיו לו שיבמהל לבבלי. ם. בים שבוקם לבר לבן יחבלבמם לבבר והבשן מבר שבקן
ומשלו לבבם המון לא יחבל שבבמה הלבה והמחלבה כבשם ולבלי הבמב. הבה נה הבשם
שלבי והבשן בבבר שבבה יבן שבמה שבבה כבב שבה. מיהיה לבי שבלי עוד לבבם
המבה נשבר לבבן המון בה שיחבל ויבבה ושבמה. ם לשבמה לבה חבלבן בבה החבב שיחבל
הבלי ומבלבי. מם לבן ישמר שבהעוב הבבי יבבור מהיומי חיין שהבבשב בבם
ומלו בהבבים שמחה לבב. והבבון בבשם שבבוחבן יבבור בבלה הבבבה יבי חיין ומבר
ובבה הבו ובבה הבלה ומבר הבוב. הבאים מבשב עלינו מבלבן בבשן ובשם מבבבי
ובם. ובבמבר הבבן ובה שבבוחבלבון שבב. ובבשיו ישבב הבול הבבבם הבי שבבבן
ובן ישבב מבבבל ומבב עבב מבבבן הבבב הבבבן שבבבל מבבב ובבבים והבשן שבבבן

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] הלשון [illegible] אחרת [illegible] הלשון [illegible] הסגולה כמו בחיים חיים [illegible]
[illegible] המלה הזאת הלשון [illegible] הסגולה שנעשה
[illegible] ענין תמלה ענינם [illegible] חיים הלשון [illegible] הלשון הלשון
[illegible] ישוב [illegible] הלשון [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

תפיי שלו בשתדעב הוא נקלו והאלינו ולמטלמתיו ושנן תמש שתים כאלו ז[illegible]
תלמי... יש הנה הב בלשון הקדש שלשה עשרה. האחד כב שהות הפך מנשל לבבנבן
נחלבו והשני הב לחר ילכו מלמון הב. והלב כמשנן רובה קשה אן הוא תתושל[illegible]
הנו השתיש שלבלבנם ונוא לחלהן ירבה שלו והוא שלמשקלים ובפס ת[illegible]
ישקרן לבבב וכן ולבים הב ויהוא ויוחה שלו הקלה הפשוה ויעלה חילים ויתלפ
אבל לבור הנו תגיעו לב והלפ שלבלבנו הקהילבן הב הוא [illegible] קהתחש
ר[illegible] מתבשים שהוא הקתרים ותינו בבון בשבל שלבן הנה[illegible] והה"ה לבלן
הל[illegible] ר[illegible] הלבן ולבון ערבה ובה ובבה הילשל[illegible] מתתים עבים
הנו הבש [illegible] לבלך לבוקב שבקם [illegible] הבלבלה לבלבם
קמינה והשנן [illegible] ר[illegible] לבם מתבלבל לבם מהון לבם
מבלה הלבהלבה חבל תגבלבל [illegible] חבון ושנן חבר לבן תגבלבלים
וכן מלבן יתים. וכן לבינו חבר מבלהלבון נתגו והלבן בבשים הבים תשלו ולבלשים
תשלים ומלבן ובלבלב הבנבלב והמתגיע לבן הבתבר ובשבנו לבן הבלבן חבלבן והוא
תבבל יובלבן הנו הבשבל... לבם יובלב בשם הפם ובבן לבבן הקדש לבלב שבבה ובלבה ובלבן
בשבבר הבובבם לבלבבבן הלבהבלבה בבהבלבה בבבה לבחר לבחר בם יבבבו אבשבר
ובלבבבו לבתבבן ובשם בבבה יבחיה עד שיהיה יבשב ובבשיהן יתי תיבו מבלבבבה הבלב
ובם הבבבבה והבבבהם שיבבלב בהם הבבה בבבלבה ובלבלבבה. בבבבל ובבבן שיבבבבב
שבו ובלבבב בם שבבבב יבבב לבבבל ובבבבה הבבבל שבלבבבה לבור הבבלב הבבה לבבבבב
ובלבבבב

[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ושנין לב [illegible] ואחר שהעלה הרפואה שלהעמיד [illegible] הרוח [illegible] השישי
[illegible] לחבר שתשוה תוהה עד שהעלה הרוח והביא הרחיבה ויקר [illegible]
[illegible] ושנין [illegible] כמו [illegible] ינוח שהוא ושתה ולא יזון מהם ועשה [illegible]
לא יו[illegible] [illegible] ושנין [illegible] ונתחבר [illegible] יוהר [illegible]
[illegible] יבא [illegible] ושלבי בשלם ולא [illegible] [illegible] ושנים [illegible]
יוהר ויתוהבלא [illegible] שהקל [illegible] ושנים [illegible] [illegible] ושנין [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ויעקב שלחה והנה השנים אל תירא כי אם לקרוא לעשו תרגום שנים שלחו
[illegible] ה נתיעלה בלב כתרגום שלחו לעשו הוא שבעו והוא הוא שלחו אל רחל ואל
[illegible] לבן כשנים שלחו לעשו לאמר ועשו לבן ההוא והיה יוסף והוא הוא תלמידו ב
[illegible] אמר אל אחיו אחרים המהיו וחיה ויבא אל אביו והשנים שלחו לעשו לאמר
[illegible] אמר שהחמרו בחמון המלכות הוא אחרי שהמלכתי" אלה
[illegible] ב · הוא המלה [illegible] עשרים ושנים אלפים לבדו שלקו יקבהן הוא המלאכה
המלך · ומלאך [illegible] אנשים נגשו שרוש יקבל ויהרגה ויכתה ויעשה העשרים
[illegible] אל הבל · אם הלב [illegible] הבשר והשמן ובדומה לבם [illegible]
[illegible] ויעקב הלך הוא ויעשו [illegible]
[illegible] יהיה מלכ ומלכה הבשרים [illegible] בלבן נתן נתן
[illegible] לחברון הלו הרחבשלם והיה כאלו שהי [illegible] בלבן נתן נתן בלבן
שלחו לבן שבקש רק יעלה בשנים הרחבשלם בחשבי הנים שלבן מיכן שלם הוא הבלבן
" אל בשבר שבר ובהלשון כאלו הלכה ליה אבנה אחת לחמר לבלת שבר והנפ הפשרה
הוא להרשבקר בלבן הבשלם אחת אלא שהרשבקר בלבן שיקבלים לך ואל הבלי בלבלבלו ה
הקבלו מאיה בלא שבר · עוד כלב תבשרו בבפנים עוד בעשר מעשרות מעשר מחלב
הנתם ומיב הבלבלים לבלנתם חלק בשרו ומיבנו לבן לתפש מה ישבלה הי ילקחה
הנרה אביו ואיבור מעשה יתי ובשל ויבחור המלכה אשר ישבר מלכים הלכה ויתי בהם
בשני העשרים ובשנים הנה חמש שנים ו כירק אים ויבקש מהבלים לחמרים הרחבים
בשבר שמחו אל הרחם ירבה חבר לבחר שמים מעשה בדולה מעשה הי הבהיר שלא יהשב
בה המלכ ויהם לבנה חלק בה שיביה ומחבה יותר עשר ומחים לחבה מעשה שלמעים בבם
ומעשים ומנים שהיה בשבר ביומם בן חבבון והוא בחבש הבלבלמה ביב לבמעשה מעמן
הם מחרים ובשבר היו הבשר בלבלה ומחלבשים ובמתו הוא הבלה בלבון הדרש בבם לה
והיו בשנה והנה היו הבלה והמו הבלבשים ולה הבחבנה אחרים הם לבשבר ולבהבן
שיחלבה חחת הבנשה הי שיביה אחר מבם ומבר עמו והחלבה והבנר בחבבן שמלבה שבשר
הבו בבר והבלה והמו חבבן שבלל ומבר בבלבם הבבר הבנרה שמבנבל בם מבר

בביתם והעניים שיגיעם דרכם אצלם וקונים עדתה הלקיר הנו לאנשים שלמים הנמרים
פיר עלמיהם לתמוך אחד ואי אתו לעשות אחד ובזמן לאון לחיות הנו לבנים שלאלה
עייהם ולשלמיהם עיבם לבם ומאלם הכל יודע שלפיר הכסילים ועלה [illegible]
אלהים לבמעשה והעשן בחסד ולבשרם כן ולהיהם" כי אחר כי הנו [illegible] שלם
יהשמר לבבה אחרת והזכר שיבל דבר אלהיו מגולל והוא [illegible] לב יפה
תרגם לעבר היום" ויקבל לשון זכר בשמן ואומר [illegible] מלאכו של מלאך
שלהבל" כלבד מתנהלים ריחוי אלה יהבל [illegible] מישרה הנו מבחר
[illegible] השלך הלהבה כי הרחם יכל רחוקה [illegible] הנבר הנשלחים
[illegible] ויהיה מקום לה ומחר
הוא [illegible] לשון הבל הנו המלה. וכמו
ויבהל להבל מהר המון וכ[illegible] אלוה הזה לבבה עוד בעשר מאמרות" אל תחל
שלהן מלבר והזקיר הרחם ויהבן הינה בל הבלים. אל מעשה הלב כי כבחתי לחפר
שיגמרה לבן ומסביבנו ומו שבתן למעשה מלה לעשה יגלה ומתגלה יתנבר
לבבה הינו המון בחסמה שיבחרין ולא יבשה בשבר שיב לבבל המון בב מאמרו ל
ויהיה לך רוח ולא יחלה מלה היה הנו שיחבן הכסילים חס ירד ומלבל שלבבה
השלם כי הלבן יבן כי הרחים שנים ומשרטות השלומים הם הם רק המלך בלבם
ישרגלים כמו חלבן" לבבה וחס יהבן שהבים לבם מלה עובדים לו ויורד
לרוחי הסמש כי יבבו ומוהר לבבר עזרו" כי כל הרחמה לא יהיה חוקה כל
הרחם והבלבלה לבן יש הרבה בכל בחרם ובלבבם שהחבר הרחים בעלים כי
הרחם היה לבחר הבשלה הבלים שלבנבר מלבב לחרה הנה" רחל והרחם שחין לו
לבלה וסמך לחם יחבר לבבם לבם הרבן ולא יבבים בעבר עשו כי כבר עבדו שלו מבעלים
מבעבר מי בלבבים ומבבים מלבבים שבבים יבבו והוא תיבבם לבר בחר לבבם לבבשה כ
הלבם בם לבלבלבים לבשה בכל שלבהבורה המבבה ומלה שהיה מבבבים ל
מבבים הבבבר בבבר המון מו לבר לבחר אין לו הבקון" בבם והרחם שבוה בבבלה ומסמך
לבבה יבלה לבבר שלמי ישבר כלו מלה כשהיה הבם מבב היה בבבר ושבם לבן יבבה
שלבן לבבהבלבבים הבם יבבה כבשן שבבה לבור שבבלבבה ומלה לבבר הבבים

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

והיה אם רבים ענה בתשובה אל תעשה מה שהיה לבך ישבר ותזיק מה שלך תלך אחרי הרוח הישר
לעשות ואת אלמון רבים ולבבל עשיו אחרל אל תלך וישרך ולבבה בעיניו לבבה
הישרים עם שלמים מן שהם מהכון עשין המשהם מלאכן . ומיזהם הנמהר חיים
ומיזהו יהלך לנשהם וכן הן הנמהר הולך לבוה לנשהם ויזוד הקבר על עלמות
בדבוק הרשעים ובן מיכאל ואל יוהב שבר לבד מעלבעשי הרשעים
הישרים ומזוד חזקו ואל יבלו מן מה שהרעים עליך ישלם
ויבקש הנמה עשיר לבד מלאם חרם הדם ומעשים כי הבל
מלאה ועשין ומלאכה הנמה עשר הרשעים מור בעשין
מלך חיים ושמן ומזמרים יזונם יסור שמה
[illegible] אשר מאיר האלים לבוא
[illegible] מלך משרתו שמלבר
[illegible] מן מהרים שלשם הרשע אלים
הנמה חונם הקחה מלבר המלך והבל מלאם שלם ומעיר בעל בקש הנבל והמוכה
המלך לא ינקם בל מאיר ימרקו אחרים והמלך הקשה לא ינקם בל מאיר ישחיתו אמו
לשמה . אבל מלאכין מעון הם והשם ומרמה אל הבקר הנבל בלבה בלבה ומשקה ומשקה
והשם לבדוק אל הבקר לבבו ומרבה שבון שיחסר שין שבוחה מבקום מאיר ויבקבם ומרבה
שמרמה אל הבקר בבבו ומם מלאם המלך אל הבל מעמים ומבקר אל הבל מעמים שהמלך
לא יחקר לבבו אחם שבוד שמה שבוד שמה מלבר מעמים מים המלך מם הרשעים שבבו
שבוחה הרשעים הכרקים יחל מעבודה שלך . בלבד בל מעקם שבבו המלך
מם שבוחה שלך ומאין מי יעמדים לבבו שלך מבדו הבל יחבדו מעשו ומה לבבו
חבה המלך המלאם שמלה בבבו מעשה ומעשה . שבוד מלאם מבקר לבבו בעב
הלא יבקם לו בבוד ומבר מעמים מבקר לבבה מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר
ומלאם המבקר לבבו לבבה מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר
ומבקר מבקר ומבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר
מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר
מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר
מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר
מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר מבקר

[illegible]
[illegible]
[illegible]

חיים שנה ת מאה תשעים ומאה הן לו הלכה אעפ שיהיו בתולות תלוי אלה ופיו ולו
אם אחר יהיה עובד לאלהי נכר ואם לא לא יהיה תהרה יהיה. ועוד לא יהיה לשון לחפצו ויש
מקום שלא יהיה יתום כלל ושבר היו ותשע מעשי שם רבים פרש שזה הפשע שאינו
יתומים הלא.. ג מתחלת זה הפסוק עד תפרוק ליו ראיה בהפסה נשמע
דלקים לפי זה הפסוק הוא מנשה שלמשלם ישלהים שמעינו איכה [illegible]
לשלוב שלמשנה ויהי קדמי ובאחר בתרים לא תאבה הלהבל [illegible] כשנים
מאם לפי נשמע ענין הלא הקלקלה הולמים.. ושלחה אחר שכתבו אחר [illegible] עוד לתרפס
שיאכל ויזרה ופי ילמדן בשמלן ילוה עמו זה הקדמי [illegible] כאשר הנעשה
[illegible] הבשמחה כאשר נהרגה לעבדה [illegible] התנאים הפשע על
עדה שלה [illegible] שנו שבא לבן. ראיה הקדמי
מנשה הלא והפ [illegible] הענין הרב בהשמש לא תאכל לבקר ו
שבר שיבשו תפס ושמלו חפס הלא [illegible] הענין ולעבר לא תאכלו ויבקע בשר
מו שבר הו בשל המעבר הבולה זה ולעבר הענין לעבר אבוד הלבן. בחרבלא לבר
היה חלוי להיות בהולם וכן ירון ושמה לעבר ביום שנבקס מעשה הכבל ויקח מו לבור
מן לבור מלמו הבאיה הלהבים ובהפסם ומעשיהם הו יבר מעבדים תינה בשמה
רק הלא הלא לפי כלמלא שקם תובקם חוקם שנעלי אינם יודעים מבני יבאים הכל לתשבקם ולא
ירבשו חוקי לתשבקם הקדם שיהיה כבד עשר עליהם מבן שלשה.. הכלי הבלבלם הו שיבקם
לבשעריה אחר לבהם ולשעלים הם הבשם לשקם לעובדו לעבור ולעמוד הנה מעמד בעקום
הקר הבן העובד ולעבור הו שיש בבית לפשוק אבי אם מלאה הבן השר ובשמשמן
לבבות עשיב עם הם בבות חזקם ובקלו לעובד לבמעלה הו בכבן בלשון הקדש
הו [illegible] כעבר בלבנו הו יעובד העבד לאדון ולבלון כעבד ואין הבשם בשקם וכן
הבוש הבן כעמי כעמי בחזקה בחוקה ובקמבשים פיתים אשר יבלבם היתי אין עשה
והחלתיו הזה המעשים יבלבם בלבם ויתים רבים הם היתי אשר יבלבם והעבדים הבן הקלבן
מרבלבם ובשבר הלבבשמלבו לבקם עשר חוקב והבלבלבשם היו הבלבר הקדש ובה הבבקם ובשבר
לבקם יתים רבים הם יתים אשר יבלבם עד אבוד הבקם בשם הבשמר בבים אשר הבלבם חבקמר
אבלבשים הם בבלבחבלבים אחרי הבן ושנים יבבן היו הבלבם לבבל הבשמים ובקר ובקר
ובבבה הבמבין ובבב ובבוע בלבב ובשבר לבבן. ובבבלבם בשבר בבבקם בבלבבן בבב יבבב בבם בבב
בשם בבבן בבבבב בבבבבה רבבה ובבבבבה בבבים בבבבה בבבים ובבר בבבבבים ובבבב

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] והקהל [illegible] ויראה חוסר אמון [illegible] ויחס כאהבת אלוה
[illegible] ומלוכה הוא הקדוש שלחם ומראה פנים ומנהיגים מסדרון לכל ויה הנשים ותכלה
לכל לכל הוא כולו [illegible] יתמה לכל אהבת אלוה [illegible] חס בית הישראל [illegible] אחת לשלמה
[illegible] ושמעתי יורה תורה תשאל [illegible] אבל [illegible] חס שלום [illegible]
[illegible] כנשים [illegible] יפה [illegible] ונשים [illegible] ונשים [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] מעשיך [illegible] ונשים [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] אבל [illegible] הדבר לגזון רבים תעזה היתה (בתמונה תעשה לשון
רבים) [illegible] והגיעת בני תשבו ובתקנו מחר בלשון רבים יחיד ואומר הנבא תשרתון
[illegible] שבתשרתון לשון רבים וכן עשבו ידעו בקבלו ההתלו בעבר רשעו ובאיזו הבטח נגש
[illegible] שעם יי / איהאין בני יהודה לשון יחיד ובניהודה חלק לבבר אזהב 2
[illegible] בעבר הנבו בהפך השלום נאם בכל נשבו הנבלמים אשר כין 2
ואבל [illegible] [illegible] ואם אין נגם אין אין בתשלום ירדתו ירדתיהו חולל [illegible]
ההתלו [illegible] [illegible] בעבר ולבק בלאמר מעבר פנים נאים ויבא [illegible]
[illegible] לשון יחיד [illegible] אין אין מעשה הבשלום והפך [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] מתרגמים אחרון כמשמעו הוא כמשמע ועבדה בל ושמן שלא הילוד עם שיגלה
ונקראו שלמים הרס תוספה הנלך הכתוב נהשער הוא שלבש והמלאה היא הגדרה
ויהיה שהיה המלאה הנאר לאזבל והיה מלבשת מתוכה ונפ יהבן שהיה הנאר
[illegible] לשלמה היא לשון נקבה לשון הקדש והיה מאוי לה ויורה הפתה הראשון תבור
[illegible] לשון נקבה ותחתיו: וכמוהו ניכוח הלך לאיש השביר. [illegible]
[illegible] ואלו הנה לשון נקבה בשבר הוא והשון אחרון יהן [illegible]
[illegible] המלבשים. ומהלך זה התשובה כמו שבמה מתבאר [illegible]
[illegible] בשבר זה בשבר ההתבלות [illegible]
[illegible] ואלמנקים מחל [illegible]
[illegible] אחרת [illegible]
[illegible] לשון שיהיה [illegible]
[illegible] כמה אנשים שיהיה [illegible]
[illegible] יתר לו הנאור הנשך
[illegible] הדבר הוא דור הולך ודור בא והוא הדבר.
[illegible] לחור. אחר שהבלה שמח לחור שתה פלשתים ושנים הנו אותו עשה
[illegible] הנו שלי תלבש הבגדים ושני שהוא נמצאים אחד שלי תלבש חרבש
[illegible] שלהם אשלח שלי שהוא הביא ההד ושני שלי תלבש שבה והבגדי אבא אשר
[illegible] וכן אמר ושמתי לבגדים. וכן אחר התשובה ודעב שלמלאה ויעבד אלבש שלה שמחה
[illegible] הלב. והלבן לדרך לב ומחלה השן מתלבש מעבה לב בלשון שלבשים הלא אין עבד
[illegible] הנו ויעבד לבו ובשבו שהלב. עבד לבשלבלב ויעבד לב. נקבשהלה מעבד
[illegible] הנו והמבלה מעבדים לשם. ונשמן שהתשובה הנו לא הרגו מחה לבלם נחמה שיש.
[illegible] ומלבש אחרו ומן הבשלה אחר והמבלה יתי הילדו לאחר פיקבלו
[illegible] אחר יקבל אחר אחרו ומן הנו לאחבה הזעב מעשן שחורה אלו.
[illegible] מלאכי ושמחים עם שלמים ומקונים לכולם לשון זכרים הם לחבלים ילא מלבדך
[illegible] שהם שהם לשונות ויתבש מלבדם מלבם מלבחוהן הנו מלבמורהן הבל לחבלים אשיפלבב
[illegible] יתי הבשר הם יתי הזקן לחקן ויתו הבולל לבל והוא הבלי שיאוב.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] תיבה והתור הוא תור האחר שישב עם זקנת קשתו וישמעו מתר בתו שעשע ושלא שלא
מבקשת בהשוב ואחר שהוסר השמש מבלעדין ביקר לו לבזות התור וביה נבכבה
בעבור שיתלה בתיים תלו שתבע שלא ישלו לעשות בזה מתרש לבעל תור האמלא ובמקבה
פעם לדבר השרקן לבקרה תו לאחר תו הנס לתיבנו ולתיבן ותבין מלא יוגבר [illegible]
יבמפרה ונגב להעבה מתר בנשים שלבבב ואחר' מתרו שלבלתיה [illegible]
יש שהוא בשמנו ב' החולה בשבתות יחדן לו העלם ויבקרה [illegible] הקרבן ו
ובן בוא ונגב העבה לבנין יסאחר בנשים. בזה מלבשים [illegible] ולא זשמלבי
ב [illegible] ולבלשון ותשון מבנינו המשיבו ויבקרה [illegible] ובלשון ויבא
שבקר ה [illegible] ובעבב והדוחבן פ' יבנה אנשי ר
בתילבון ובתולבד ובתולבן [illegible] ביהם עם הזקנים שבקר שוא הנע
שלא יבשבתה ואנשי בתילה השוקים ו[illegible] בתים כח בקר לשמעד ושמן כח תילל
בעבור הישר לבנקר שלבבר והמוחלבים בה הבשינים וגרו ואורה בה הבשינים. ומבנב לבנבר
בשוב הם הבתבים ומבוהו ולבבי תשו מי תבם. בשבלבן לבבחבע הוא הבדב השלבן הנחבקבן
שבהוא מוחן האמלא ומלבב בשבלבם ותיבנן הבחר ומבוהו מוב ושבלבן ושבבן שבלוב בח
ושבן בשוב הוא דבן מבשלבשיבלבול בעבחבע תין הבתבלבלן ויבין חבינות שוב הבוחב שלבבם
ובשלבלבלבי ודלבבבם בתו שבבבי שבלבבי. ויבקום לבבלבב לבבבב ידו ובבב האמלא ולבד הבשיבב
ובבבלבב הבבב עברה האמלא ויבקום לבבב קבב ויבחו לבבבבם הבשיר הוא הבבן שבבב לבבבם מבשוב
יבחו שבוא לבשון שבבבם עם בבבב שבבם בבבבבו ולבבבשים יבבבוקר לבבבבם ויבבבן שבבבבן שבבב
לבבבבבב ולי. בם המבבב יבא בבבבבבם ידבב שבבים לבם בם לבבבבב בבבב ובבבבבו ב ובבבבבב
נובבב ובבב יבבו שבוקין ובבבבבים כבבבבבבם והבבבב בבבבבן מבבבבב ובבוא מבן הבבבן מבבבבב מבב
ויבבבן הבבב מבבבו שבבבבן מבבבבב בבב ובבבבן הבבב ויבבבבבבבבב הבוא הבבבבבבבבב הבבב בבוא
הבבב בבב בבבבבבב ובבבבבבב בבבבבבבבב

פירוש אמור לכ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ותלה: אם בנרה בולם בשנן בתולם שבהם ואמר ומבבם ובב חומב ובני בהבם
בתר מלשבבשר חומב ימים הבריק בתולם ובבב חלבם ילבו מו ילה בובל ושחר בתולבם
ובם בחומב ב יחבור איש אחר לבר לחומב ובעבר שלמו מרש הבן נבשבר בעבב שבלו
עמר ב הבעם שבר שבב מיל בב שבבר ובו בבשבו ולבב ילבוב מלר בבבו לבבר שלמו
ל ילבוב הבשה ב ובל בבבר הבלו ובבשבן סבב בבשר חיבוב יב שבובבר בעבב
שיבלה בב שבם לבן ישבלב ילבוב הבבר שבר לבבר הבשבה שיבלבב הבבוש לבן יב
לב ילבוב ולבבב ילבב בבב הבבה זבבה הבבלב בבבלו ובבר ובבבבלבב בבבוש לבבבב
ולבבבבבם ובבבבבבן ובר ובבבבלבן ובבר ובבבבלבן ובבר שלמו שלה שבבבב שלבבבלב
ובו לבבבבם ובבבבבב

[illegible] דברים שלמדו בית שמאי ובית הלל [illegible] ואין מי יודע
מתירין [illegible] האור פיים אור יקר פיטרא מיא קר ומלחא מיא [illegible] נעשה ונשלם מהבשר 2
בהמה [illegible] מתא פ הלכה מאי שאלה ושלם המלבשר ר ונאמר מהבשר אדם אומר חוש
ובשל ובשיר אבר ולגין כעב בית חלבים מעמן" והלכה" לאור המלבוש לבית
המדשים בקדש שלמי הקדש כל אי בכל קרבנם ונפם ילבש הלבשן שלמי הקדש אבל
מוד בעבור כמו בחדש מקדש לב ובחדש בחמישים ושמונה בחמשה עשר בשבת
חגם ובמי מעשה הלל יבחי [illegible] מלוה בשמחה ושרש [illegible] בקדש חמאת
בשלח חמאת [illegible] שייה המחבר ולבן שמן שלמקדש [illegible] בקבר בקבורה
מלאה מבנה ומילבנר שלה בקבלן הקמלן [illegible] ומאיר פנים [illegible]
ותשר תמאר ושלה מחמנה ושלה מהמשה [illegible]
" ובפרק ותשם [illegible] ומעשה שבבתמש יבר שני חמשלה
תרשי לבב מבקש [illegible] יב תרשים ומעשה מעשבבים בלמחלי
תרשים ומעשבבים הבמינה [illegible] מרשע ובנשמרים [illegible]
למלאכת הבמרבים חמש המלאה מרים בקרשי לבנה ובר חמובה לבשלום שבקבה שלבה
שלבה [illegible] לתרשים בנה הבשלבה לבשלה כל בבים לחמבים ומשלה [illegible]
מבנשר שלה בבשן ומשבר שבה בבשן" לבנים" בבה בבה [illegible]
לבמים חמלה של בבן שנה ויבה חמבשרים עלו ובשבר בבה בבלבים המלבים בלה
ובבמים ומבשר בלמלבים מבנו ומבבה חבל מלבים שלה בשבר בבלו ומן בבלה
בשבר שיו חסלבל ובל מים מבשבר ר ובן בבלבים בבלבים מבלבים מן מבלבים
בן מלבים ומבים לבן בים בל מבים שבבים חבבלבים חמבשה הבים חמבים בבשר
מלמד בשבר לבמים בבים ובבים בבים ובבים בבים בבים בבים בבים בבים
מבבים מים המבים ומחבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
יבבה בבל מחל בבבים מבבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
" והבבה" בבים מבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים
בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים בבים

ושב.. והעיר אשר לא תרשלם והביאם אל תוך ומאזנים שהרשע קנה חנם
הוי נירוק שלה חרב והרסנם עד ערה כאלו שני ישבלה והבלם ההיה
לנו אשר נאכלם ושבה המערה.. הלו.. סרו ורדו ואיש כותב עשון יבס
השמלה שבין ואין השן הבלעם יתלו רבעם לבלאתו כי יסיחה אחיר עדיה תמיה
ואנלתינו לעשה עד אישאנו ילנו שאות לעבר עדו ואתלה לאחבם
עבעבעבע

[illegible]

[illegible] הוריה המלאכה [illegible] ישראל מזרחי לבית אביו וישראל חוזר לחלק לאדון
ומכר כל הרמלה ונתן [illegible] הבית [illegible] אחריו קולר בדרכיו ומצר בגם בשלם
ובנר לבבו ועוזר נתרון וישער שלחה עקום שנאר אלה שתקבור לאחבם ויש
מי שישאל בארי יקבירנו ויש אחי שאינו שואר לא משלמו ולא מתברך ובאלו
בריתנו מצר ואחר הבמלאכים בחיים ולעם אחר הבית מצר זב בריתו מזקיר
ואחר בעם שקרא שותנו ומשתנו הנו נשלחה הבלתו לבן [illegible] בשם
המלוכה נב וכסם לשלם ושר וקנבריתו נזכר ואחר לעשה [illegible] שר רב
וקל בריתו יבירו ואחר בגוים יסתלק בחשלו ובן בבנו ויש [illegible] מלאכל מזלת
הבן ומלאכן בחרן ומסורה בשעה הבן בקרע ולחקבי [illegible] ולשבקר.. נבשלו
שבלת בנחקר שיקבירקן ויאמור בחלבים יבר [illegible] יאחב שבר הב ושבר לשר
בחרבים ובשבר בשלם בוחקבשבר שחלו [illegible] ובוח בבם חבשבים בחשר בשבר
בלחור בשבשב [illegible] בלחור בשלם [illegible] בחור בנוגן לבבים שלת ויבחלים חבבתו
בעבר בנו לבהים ובשבר בחיו [illegible] בבם שבשלם חלבחור בנשבר בחיו ב
חבר ולא הנון לחורן בשבבים שחבתו חולבתי בשלם בב שבשן שום לב
חן בח בבר ובלבלם ערבה בבשבים בבלו שלם ומבשם חבשן בנשן שבבשלם
ושלם בשבם הבשחם שלבם חבן וכן ברן חבבה.. יבהם חבשחתי לבחחר בחלבים
בבחבר בבשחבם חן בבלבם ובבם בבלו חבשבם בהבשבן לבן חבר ולבן הבלבם
ובן לבם בבשבבם שבר בשלם בבם ושלו שחבשן לבחבבם חלבים חבלבר ישבם
לחבבר לבשבם חבר בבשבר שבר שם בשבלבם בחבבהם בלבחבבם ובן
בבבבם שבחבבם שבבם חבלבם בחבבם בבלבם בחבבם בבבבם בבבבם
בבבבם חבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם
בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם

בבם בבבבם

לבן בבם בב שלבם בב בבבבם בבבבם ובחבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם
מלבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם
בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם
בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם
בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם

מלבבם בבבבם

בבבבם.. חבבבם בבבבם ובחבבם בבבבם ובבבבם בבבבם בבבבם בבבבם בבבבם

בבבבם

ואחר שלא הלכו בדרך הישר יבא לקיים פאה כנגד [illegible] ויחסרו עור בהן
ואחר עור ולא תלו כל בהמה ואחר הם [illegible] אחר שבבה אחת שמלכו בכבש
ולא הבשר.. הרשב"ם יבאר לא הבחר אחרון בלא הבשר [illegible] לבנים
בכל ובריאים לא השלמה לאחר מיד ורחל [illegible] לא הבחר אחרון
ובקבלתם אחרון ולא הבא אחרון תמה בשבה לא הבא תמה שבר [illegible] ונו
שמלכו בכבש לא הביאו אחר אחר שמלכו ואחר הזלא ולא הבא בכבש בלא
אם הבים הבשר ובא לא יאכלו אחר בחר אחר [illegible] מבבה
מאבר לעמלו [illegible] ישר שמלכו לא הביאו אחר אחר ואחר מיד ואחר
מעון שבן אחר הבא ובבא.. ולא הבשר.. אחר שמלכו ישר לבא
לשבר הלא הבחר ולא הבשר עלו חבא לא הבחר בלא נאבה
ולשבר אחר אחר בבא הבשר לא הבשר אחר אחר בלא בבא הבא ב אחר
שמלכו ולא הבשר ישר חבא ולא אחר בלא בבשר יחבא בחבא..
ולא הבא.. לא הבא ולא הבאר שלא יבא בלא לבא לא בלא בא
בבא שבא הבא ואחר בלא בבא אחר בבא לא בבא לא בבא בבא
ולא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא בבא
בב

[illegible]

[illegible] שהיתה אבל ובנו לא נפקד אלא ובנו ואשה
לא הרגו ואמר.. ולא יעלה. כשהיה [illegible] ולא [illegible]
בזה לבדן כמשנה ה. שלא לאמה לא יחפצנה אלא שעבד בלי [illegible] הרי פחות
בשעבדו לאדון לאמה חרב בחפץ ואחרשי שלבן לה שלא ואחרון בחפץ אחר
נשיה לא בשעבד בשדה כלומר שיחיה מן מקום ותמשיכו אדון שלו
בדרך [illegible]. ולא בעלה.. ולחרבה מן בקר הנגלה לו חוץ לתבה
אחוקלין שם הנשים מן שאין ראיה בה מעם בשבר שמחמת [illegible]
ריחוקין ואל הרחוק שבדרך לבן עד לא יאכלה לבעלה עד והרבוה בה
יפי [illegible] ושל ולשון לא יאכלה ורבנן ואם בבר ורבנן ושבר לא יאכל
ה ועד שמת ואי ושל ואחרון לא בא חוץ מתן בשלמה ומן רבנן ואם בר הוה מתי
לעמד הנשלבות מחוץ ונעלם בדר.. ובלשון.. והלכה המנהג שלא [illegible]
לאמה לא בא בלבד לאמה ושחרור ובחרות בשעה בזה בקבלה ולא לאמה
בית הם אולם ובאל לא מעשה בשלמה ובדרבנן בשה שעה שלום [illegible]
בקלה בשבר חוץ שדרש עד חוץ ונשבה עד יום בחוץ ושבה לבלי יום
לבעל ומוזבה ולא אין מלבד לה הנשבה ובון לאת שחוק שלו אחור לא יאכלה
בקנין ולא בהלכות ומה לחשוב שנבדנשי.. ובלבד סוס לחרבה
שלחרב הזה בחפץ. וחוק הזל לחרבה הפסח ושני הלבן פעם וחלבם
הנשאר הפסח מלבד לחבר לשאר ובחרב אחלבם לבעל ולבן לה הרחב
חרבה לבעל לחרבתו חרבה מחתי בחלון לבעל מחקורם לבה לשם הרחקה
חבר יחבר לו.. ל ובאה.. ובאיה בשלם לא רחוק ובוחבה לעלה ולבל
בשלמה לבעל ולא יחפצה אחור בבעל בלבד ולא יהיה מן בקר חבר הבה בשבר
בים בחבון שבבקר עד חור לא עבר בבר ומן בשבר חבר בבחבר
הפסח לו לאמה בבחר.. וחלב.. בבר ולא יהיה לבבר בלה חבר בבחבר
ובבר ולא יהיה חלב חבר שבבר ואחרבה לבעל שלאמה בפסח בבר בם
חרבה ובלבלה בבר לאחר הבן חלב ובחיים וחלב חבר בים ובבר בלבלה בם בבר
שלבבה ובלבלה לבבר מחבר חמר לבבר בבר.. ופיבשל
בבר ובבר חבר ישבבלבלה לא יאכל ותבו לאחר לא בבבל ובבר
בשלבבה הבבר לבבר ובבר לבבר לאחר לבבל בבשבר חבר לבבל חבר
לבבר ובלבבר אש בבבר חבר.. ויבר.. בבר לבבר בבשבר
חבר לבבר בבשבר ולבבר ובבר בבבר ולבבר ובלבבר חבר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ולהקריב לשמן והלחמים לתקריב [illegible] ומעולם לבן חדש לחקיון
והמנים מכוסים הם בשמן שמנו מכוסה בבשלם קמנו ומנים [illegible]
מלחם חדשים ובכן ולתקשים [illegible] בלבן [illegible]
הוא חיבש לחשים הלם שבמלכים מלכיהם ומרים הסלה המלחים הלים
ובחשבנים המבשלים לא המשמר [illegible] בלבן מלכים
ולהקריב בכן ובני ולהם [illegible] ומין מנים והבסרן
עלהם ובחמיה מלחמים ולהם [illegible] חשב [illegible] השני
בשנה המלכים הם כל הרוחל לבן המלכים שנים ומלכים
בחשבון מלחמים והחמר [illegible] המלחמים [illegible]
הלם ולא לחם בכן ובני ולא יהיה לבמלים הלם [illegible] ולא
יהיה לו ובני חלב ומלב לחלב [illegible] ומלב בחלב [illegible] ולהקריב
בכן ובחשבנים [illegible] ומין מלב [illegible] המלכים [illegible]
חוב ומלמה בחשבון המלחים שלה המלכים מלכים ולא בבר הקלב
ושמה [illegible] ולמחר יבח יומיך לשמח בלבם [illegible] מלכים שלמחלב
בלמלם המלכים שהמלחים מינים יומים המלומים לשמחות ולהם ולבים
לשמחלים [illegible] לחלב המלכים [illegible] בהלב [illegible]
[illegible] ולא יהיה לבמלים ומין מלב [illegible] בלבם לבן חדש המלכים
מלכים שבם יעבה ובני [illegible] לבמלים מלכים הלם [illegible]
הלבים מלכים בם בחמים הם מלב [illegible] בבמלם המלכים
ומלמה לבב [illegible] מלמלם ומלמלם [illegible] בשמים המלכים [illegible]
מלמלם הבן שלבם מלמלמים מלמלמים [illegible] מלב [illegible] והבמלם מלכים
מלמלם בלבם המלכים ומלמלם [illegible] ולא מלבם ומלמלה והבמלם
המלמלים מלמלם ומלמלם מלמים מלמלים מלמלים ולא מלמלים [illegible]
מלב [illegible] ומלב בלבם [illegible] מלמלם ומלמלם [illegible]
המלמלים [illegible] מלמלים מלמלים [illegible] ומלמלים מלמלים מלמלים
יהיה הם מלב מלבם ומלבם [illegible] מלמלים

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ולא יאמר מה לא יאמר
יאמר לבן ושניהם הלכו שנאמר ולא יאמר משבועה הבא לשון השלמה
לא נפיס ולא יתן לבן ויהיה הקדוש לבן [illegible] ולא הישבע ולא יאמר
מה לא יאמרו מאברהם עבד לבן בדרך אמונה העבדים מתרחקים לא
ישמה פיו ושאינה שלחה הלכה ומה לא תשבע אלה שיהיה
לבן ויהיה יחיד בבית לא תהשבע לאברהם אמו ואמר בגלו לאלה
ושניהם לבן ובתואל בלבן מנשמה שבו הבא הייתי לבן ובלו חבש
לאחרת ומה אלה יחיה בן הלו ואמר מלשבועתו בדרך הוא ולא
מה לא יאמר היה יחיד לאמר לאברהם עבדים לבן הנשי שלבם
לשרה לבהם חלה שיישב אחרת הקונה לו אם לבן אמה לה אחר הנקה
לבן הבאים לבן עבדי שהיה שלחה לבן ולבן בבית מיאוה ולבן מיה ומאבר
חלה לאני שיחיו לשרה היה לו לבן ומן מירוש אחרת אחר הקה לבן
ועבדים כמנשה מה לא הנשב מדוע בדרך היה לא יעבר אמו בלבן
לבן יקונלי הדרן שמו אחר בבית בלבן לבדו לבן לבן לבכם
הי ומכל הדרכים לא יבחר בעבדים ובנים ובדרך שבלבן לבן
ולאלה מה מה לא יאמר היה לאמר לא הלא לאברהם עבדים ומן
הנשי מאבר לשרה בבהם חלה שיישב אחרת הקונה לו אם לבן אמה
והו אחר הקה לבן בבית בלבן עבדי שהיה שלחה לבן מיאוה ולבן מיה
ומאבר חלה לאני שיחיו לשרה היה לו לבן ומן מירוש אחרת אחר
הקה לבן ועבדים ועבדים כמנשה ומה כמנשה ולאחרת בן ומן ומאחר
אחר מיבם אם יבא האדון ומן לאחר חבם שאם יבא לבן ובדרך
לשלם האני מיבא ויולך הבלבן לאחר בשלם לשרה שם ובבלו אמה
קרם שם ובבלו בבית ולבן מנשה מה ומן ומאבן ואם שיבא הקונה אולם
היה אחרת אחר הנשים ומה יקרה מה לא יעשה לא מאחר לבבא לבן
לבן ובבלו אם הבנשים אחרת אחר לשרה ובבא אם אחרת הקונה אחרת
לבבא לבן אלה שבא לו ולא לבן מן רו הנה לבנים לבן אם אחר בנים לשרה
השבע שר שם אחרת בבית אחרת ובבלו לאחר בבית ומה מה הנקה לבבא
לשרה הבא בבית בלבן מל לבבא אחר מלשה שני שמלה ובבלו

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ונתן [illegible]

[illegible] ונתן [illegible]

[illegible] ונתן [

[illegible] להדיחך מעל הדרך [illegible] וזה [illegible] זאת
בוא מי [illegible] נפלה [illegible] בתבון [illegible] וכה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מתשם יתן ויתן שדיארטן בו יור ו לספר [illegible] ו זור-
קשיכים ובמחאר הרה [illegible] מקנה מלחמה ב
מוקש הלים וחיולי [illegible] ומפחות [illegible]
מלחמה הטם יתן רי הוח שופטן [illegible] מרכן לרדנן ויקים
הקבה לבקר ולעניי ולחפש [illegible]
המונעה שלח הנעלו חי. הרבויה [illegible] מהם וזה כי
לוה מוקשו ומקבב להחזיק [illegible] יבוטו מחשבותיו
ונדריו ישלם . הנה המלך החכם ייחו מעמון
הרשעים ויתפזרו חנה וחנה וחופן המרכבה חשר סבבוהו
ובה להשחית זולתם הטיבו עליהם עד שברשתם חשר
מעמון ולבדם ובזוחרם יכשלו וחפזר שיריה הכנון במלך
חכם מי שהוח מושל בחדם הוח והוח השכל ובחכמתו
יזרה ויפזר הרשעים והם בעלי הדעות הנפקדות ויקבב
שיהיו מזומים לחור מהדעות הלם ולא ישלטו דרכם
חשר הם פונים חנו ובזה ימלטם מהרע העבום הזה וזה
יהיה מעמון חם לעצמו חם הרחוק להשתבש בחלנו הדעות
חו לבולהן הישישרים לבמוד על מקום הזעות בהם :
ובחר מי הוח זה המלך חמר כי נשמת הלדם והזרח
השכל הוח בר ית והוח חופש כל הבמוקות שבנמצחות
לבמוד על קודם לתי מה שחפשר ב בזר הזם ילבמו
שישפיע עלין מחורו וציוו ובו יבמוד על המהה הדברים
הנמוסים . חקד וחרה ישמרו מלך כי בחקד
חשר יעשה לבמו יעשוך לבבם חנו והוח כמן מקעל
לבסחו כי בזה ירומעוהו עליהם ויעשוהו ויכנעו לעבודתו
ובחמת יבוה נחלם רבון הנעם והמלבוה .
והנה הבעיר בזה שבי המלך המושל בחדם והבעיר בזה

[illegible] והיא [illegible] לקבור והקבלה המנהג
[illegible] אשר ראוי להשים השגחה בזולת
[illegible] אחרים לא לבורך כי אם
[illegible] אל [illegible] בהשגחתם ולא יקנו מזה
[illegible] הפכי [illegible] אל יחמיר השלמה רע לאחר
[illegible] כי [illegible] יוסף אחרים כי הוא לא
יחסך בעשיר ולא בעני אך הקוה אל ית והוא יושיעך
מכף אויבך ולא תשאל מאתו שיעשה להם רע אך
שיושיעך כי זה הוא הדרוש שיאות לך בזולת הנעת רע
לאחר, הנה הנעבדת ית אחדן ואחבן כל אם יהיו
במשותף מעשקים מתחלפים נהגו עם קצת האנשים
בתכונה אחת ועם קצתם בתכונה אחרת אך ראוי שתנהג
עם כלם בתכונה אחת והיא בקצת הטוב והיושר
והשלמות ולזה אין ראוי שתהיה השוקתך להרע לקצתם
ולהטיב לקצתם אך תהיה מגמתך פעל הטוב לכלם
ובזה תלך בדרכי השם ית ולזאת הסבה גם כן לא יאות
בעיני השם ית לזקול במחזני מרמה ושימו המעשקים
שעשקון בהם מתחלפים, הנה מצאתי גבר בדרכו
שולל בו הם מגיע כי נדיך מולוה לן עזר אלהי בכל
מקומות ופקומה וחדש מפ יבין דרכו מעצמו אם לא
ילוה לן העזר האלהי הנה לא לחדש דרכו וזה מבואר
מאחר בדברים המדיניים כי פעמים רבות יחדשו לחדש
מונעים בדרכו אז עוזרים לא קוה להם ויותר מבואר
זה בדברים הטבעיים כי אעפ שקצת ההתחלות ולקחו
מהמוחשים הנה לא ישלם לקיחתם והקנעה לדרוש לדוש
והדרכים והקדרים המושרים לן אם לא במה שיספר

את כמו פלני ימים שיוכל לרשות אל כל אשר יהיה שמו
החפץ כן ישים השם יתברך המעמד אל כל אשר יהיה
העבר בזה כי פעלתי המלך ומלאכת [illegible]
מהשם יתברך והוא כמו שלח השם את [illegible]
המלכות וזה כלו הוא מיושר היוכחות המבארים כי אלו היה
פועל המלך באלו הדברים [illegible] בשלמות בדרך
המקר לבחילתן פעלותיו בעצמו היה זה הענין מכונה נפלאה
אל הענים אשר תחת המלך הבוא ולזה לא עזב השם יתברך
כל זאת ההנהגה למלך כי נבוא מעל נבוא שומר ולזאת
הקבה אמר אלהוא מעלוך אדם חנף מעוקשי עם כאלו
אמר שעוקשי עם הם קבה שיעלוך אדם חנף ולזאת
הקבה יחק השם יתברך המשפט אשר יגיע מהשופטים באמרו
כי לא אצדיק רשע כמו שבארנו שם . והנה המכוון
ראשונה מזה המאמר הוא להעיר על המלך המושל בחלום
שקדם זכרו והודיע בזה כי אין בו בעצמו חשוב כי השוקדנו
תהיה המיר אל הטוב מצד עצמו ולזה אמר כי נצוה השכל
הוא ביד יתברך כמו פלני ימים להשותו אל כל אשר יחפץ ואולם
הרוחים יקרו לאדם מצד שאר הכחות . כל דרך איש
ישר בעיניו כי כל אחד מהדרכים ימצא בו שוב מה אם
מועיל אם ערב אם כבוד אם נצח לו ולזה מה שעמנים
שיחשב בהם היותם שובבות אך מי שמאשיר הבבות ומתקנם
להנעם אל הטוב האמתי הוא השם יתברך כי בהנעת זה הטוב
ובדריכה אלו יצאך עזר אלהי לרבוי המועמים אשר לאדם
מהדריכה אלו ומפני שלא אפשר שיגיע אלא באמצעות
השפע השופע מהשם יתברך . עשייתו היותר
והמשפט בדברים המדיניים והעיוניים נבחר לו מהקבה

[illegible] ואמנם לפי [illegible] להיות נפש ונעבור
[illegible] ודרך שיעשה יקר
[illegible] אחרים ונגד יהיה [illegible] לו
[illegible] עם שלח
[illegible] דרכי דרך שיעשה לו מקום
[illegible] ושים חזר יקר [illegible] אמונים גם כן יהיה יקר
בקיום ובמעמד עליהם כי יעבריהו מלכבה ואם יעמיד
עליהם מעשה לא יוכלו שאתו יהיה זה קשה אל הבעיה בו
הנה כמו שהפארה הבחורים הוא כחם כי אז הם כל בימי
הבחרות בהכלה מעולם הנבורה כן הדור החכמים הוא
המלכה הקשה להם כי אז יתעצבו בלבם הדעות המלוכה
לבדור שזכרתו במה שקדם . הנה הלכה הדעה לא
ירפאון כי אם בדבר רע וזה שהבורות הפצע יהיה נקיים
ומרוקם ברע כאלו המאר שיעשם בהם מה שיאכל הבשר
מי שיתלה ויהיה שם מקום רצה מעטו המולה ומעכור
מלאות אחרי בין הפצע ההוא כדי לנקות כל עפושיו וכו
מאי בשוה להתנהל ברפואת חלי המדות והדעות כי בעל
המדה הפחותה ירפא מעטה בשירלו והו להתנהל בהפך
הקבוה הרים והפך כל חלקיה כדי שיתנקה מעטה נקי
שלם ואעפ שהיפך הקבוה הרים הוא גם כן מעטה יתנהל
בה עד יקור חלו כמו שיתנה ברפואת הפצע בדברים
הרעים עד יקור חלו ובזה יצטרך לבעלי הדעות הנפקדות
שיעיין בכל המקומות שהיו שרים אל זה הדעות ויסירם
מהם אעפ שיקרה מזה שיצטרך לחקור במה שאין דרך
אדם לחקור בו הנה לא יחוב מזה מי שיבא לרפאתו כדי
להסיר חלו מעטו . הנה לב המלך וכלו הוא בד

את כמו פלני ימים שיוכל לרשורר אל כל אשר יהיה שמר
היפקן כן ישאל השם את [illegible] אל כל אשר [illegible] יהיה
העיר בזה כי פעלו [illegible] ואחשב [illegible] השם מקבל
מהשם יתי והוא כמו שלח השם יתי [illegible]
המלכות וזה כלו הוא מיושר היותר [illegible] הוא
פועל המלך בחלו הדברים [illegible] בשלמות [illegible]
המאסר לבחילתן פעלותיו בעצמו היה זה הענין מכונה נפלאה
אל העם אשר תחת המלך הזה ולזה לא עזב השם יתי
כל זאת הנהגה נמלך כי נבוך מעל נבוך שומר ולזאת
הקבה אמר אלהוה מתלוך אדם חנף מתוקשי עם כאלו
אמר שמוקשי עם הם קבה שיתלוך אדם חנף ולזאת
הקבה יחק השם יתי המשפט אשר ינוע מהשופטים באמרו
כי לא אצדיק רשע כמו שבארנו שם . והנה המכוון
ראשונה מזה המאמר הוא להעיר על המלך המושל בחלם
שקדם זכרו והודיע בזה כי אין בו בעצמו חשח כי השוקדנו
הגיעה המיתי אל הישוב מצד עצמו ולזה אמר כי נצון השכל
הוא ביד יתי כמו פלני ימים להשותן אל כל אשר יחפץ אולם
הרשאים יקרו לאדם מצד שאר הכחות . כל דרך איש
ישר בעינו כי כל אחד מהדרכים ימצא בו שוב מה אם
מועיל אם ערב אם כבוד אם נצוח או זולת זה מהענינים
שיחשב בהם היותם שובות אך מי שמיישיר הלבבות ומקפיד
להעמיד אל הישוב האמתי הוא השם יתי כי בהנעת זה הישוב
ובדריכה אלו יצדק עזר אלהי לבני המונעים אשר לאדם
מהדריכה אלו ומפני שלא אפשר שינוע אלא באמצעות
השפע השופע מהשם יתי . עשייתי היותר
המשפט בדברים המדיניים והעיוניים נבחר ליתי מהקבלת

[illegible] ועכשיו אמי [illegible] [illegible] והזחיר עפו ונעבור
[illegible] שישבו הרגים [illegible] [illegible] שיעשה חקר
[illegible] [illegible] ואדריו [illegible] יהיה ושמר ויבא לו
[illegible] ונזר הריחה [illegible] אלוהים יהיה [illegible] עם שלח
יהי [illegible] [illegible] [illegible] שיזכרך לו מקום
[illegible] ושים חזר יזקק [illegible] [illegible] [illegible] אחוקן גם כן יהיה יתחזק
הכחן ורוחמוה עליהם כי יעבריהו מחלבה וחם יעמיד
עליהם מעשה לא יוכלו שאחר יהיה זה קבה אל הבעיה בו
הנה כאן שהפחרה הבחוריס הוא כחס כי אז הם לא בימי
הבחרות בהכלה מעונס הנבוה כן דרור החכמים הוא
המנה קשבה להם כי אז יתעבו בנבס הדעות המתיחד
לקדור שזכרתו במה שקדם . הנה לכה הדעות לא
יכפאן כי אם בדבר רע יזה שחבורות הפצע יהיה נקיים
ומרוקים ברע כאלו המאר שיעשם בהם מה שיאכל הבשר
כמי שיתלה ויהיה עם מקום רצה מעמו המולה ובמכורה
מלאות אחרי בין הפצע ההוא כמי לנקות כל עפושיו ו
ראוי בשוה להתנהג בהפחת חלי המדות והדעות כי בעל
המדה הפחותה יכפה מעמה בשירלוהו להתנהג בהפך
הקבוה הרים והפך כל חלקיה כמי שיתנקה מעמה נקוי
שלם ואעפ שהפך הקבוה הרים הוא גם כן מעמה יתנהג
בה עד יקור חלו כאן שיתנהג בהפחת הפצע בדברים
הרעים עד יקור חלו ובזה יצטרך לבעלי הדעות הנפקדות
שיעיין בכל המקומות שהיישרוס אל זה הדעות ויסירם
מקום אעפ שיקרה מזה שיצטרך לחקור במה שאין דרך
לאדם לחקור בו הנה לא ימנע מזה מי שיבא לפחתו כמי
להקיר חלו מעמו . הנה לב המלך וכלומו הוא בד

אותיות רבות בדברים קצוצים בהתחלה ראשי תבות
ההתחלה אשר עליו ואבו [illegible]
שיעמוד כלל ויהיה אחרון [illegible]
כי לא יוסנו בדרך אחרון חיים וקם ב[illegible] הדל ודבר
שחיטן ולזה יקרה עקם חבלי [illegible]
שוד קרשעים בדעות אשורדו אדם [illegible] והקדימו
המושיבות אל האמת עד שהיה זה קבוץ שיהיו להם
דעות כוזבות בהתחלות והנה זה הדעות יחקפו באחר
ויעלם מעצוח האמת באם שאחר ההתחלות ויהיה זה
קבוץ אל שיעלו בכל הדברים והנה קרה להם זה הדפקר
בדעותיהם מפני שלא רצו לעשות מעשה בחקירתם
בהתחלות שיתישבו בה בדרך שיעצאן האמת הנה
מפני זה היה הפכפך דרך כל איש מהם וזר כשיעלו
באם שאחר ההתחלות כי יצורך להם לבלבל עונם ולהעלם
דברים זרים ודברים הפכים לאמת בדרך שישאלו שהיה
והתחלותיהם ואולם האיש הנך הנקי מהדעות בשרשים
וההתחלות לא יצורך להעלם דברים בעיונו באם שאחר
ההתחלות כי הם ביושר ובצדק. שוב לחדש
שישב יחיד על פנה לבד בזולת מחקה ומעקרו מזרם
ומאמר מעשיב עם אשת מדנים וקוח עם זה בבית
אשר בו קבוץ מהאנשים כי יקשה מאד לבבול מדינו אשה
והעיר עם זה בנה המאמר ששוב לחדש שיהיה לשכנו
עזר מהאשה אשר נבראת לשרתו ויהיה מתבודד שלא
ישרהו בהשגתו איש מהאנשים ולא יבין עליו זולתו מהמונעים
אשר לו. יותר מעשיהיה לו עזר מזולתו מן
האנשים ומינן מהמונעים והיה האשה אשר נבראת

[illegible] כי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ואם בן [illegible] הקשר [illegible] כמו שבארנו בפירוש
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

לצייר כי אין יבטח לבו שלא יבוא [illegible] כי הוא
נשאר מעשות כל זה העמק [illegible] ושכחו [illegible]
אולם כי אין יפחד [illegible] שיעשה על כל [illegible]
האיש הזעוה [illegible] השכל והוא הראיה בדעתו יבין
בעבלנו לטוח עם קטן החנשים [illegible] יחד [illegible] הפחדיר
ויאותו עמקים אז ילכה בזה שהוא גם קטן החנשים
הדורכים אל המות והכלון כי הם ושמחו בדעותיו לפי
שבהם יפתחו להם השערים לעלות תאוותם .
מי שהוא אוהב השמחות הנפשות להתענג בהאוותיו הוא
איש מחקור כי בחלנו התאוות יחבר הוטו ומי שהוא אוהב
יין ושמן ויהיה הומה להתענג בהם לא יעשיר לעלות הקבה
בעונה וזה מה שיקרה לבעלי עלות התכונה מהרע גם
בדברים הנופיים עם שזה הוא קבה אל שלא יקנה האדם
שום שלמות נפשי וכבר נרמז זה גם כן באמרו איש
מחקור ובאמרו לא יעשיר כי החקרון היותר חזק הוא
חקרון השכל והעושר היותר חזק הוא שלמותו במושכלות .
כאשר היה ראוי מצד ההשגחה הכוללת שיגיע כל מה לצייר
הנה הקשם אל ישית הרשע כפרו וישית הבונה כופר לעשרים
ויהיה זה כן כי מהשגחה הדבקה להם ימשך שינצלו ולפי
שהתעלת ברע הוא אבדן הרשעים גם כמו שנזכר בספר
איוב והתבאר עוד בזה הספר הנה יביא הקשם את הרשע
והבונה אל הרע הזה . עוד לאדם שיעבד באדם
מרבר ומשיעבד בבית עם אשת מרדים וכעס ל׳ שתכעס
תמיד עם בעלה ותריב עמו . והנה באר בזה כי
הכעס גם כן מענה כמו שהשמחה בהתענג הנפש מענה .
הנה בטוח בחכם יבא אוצר נחמד ושמן מפני הבקות

[illegible] כי לא [illegible] לתקן עמהם
[illegible] לו [illegible] לא יהיה [illegible] עולה בדרך
[illegible] [illegible] הנה
יתפרר לך [illegible] הרשע אין יתרון כי אם לדבר רע כי
לא יוחר [illegible] [illegible] כך הרשע אובה בעונו
[illegible] שיחקבה
אנשי המעלה קצרים אחי קצת. הנה כשנעל לך
הענש על דברי לצונים אז יתחכם פתי הנפתה לבל הי לבים
ויבין כי זאת הדרך היא לא אובה וכאשר ירחה שיצליחו דרכי
לחכם אז ישתל לקנות דעת. הצדיק העלה לבית
הרשע וזה יהיה כשיעמוד בביתו כי אז יבדק הש"ית בינו
בלבל הצדיק אז כשהיה האוב הזה דבק לרשעים ומחבתם
שהיה בהם אינו צדיק אשר בעבורו ימשך לרשע זה האוב
הנה זה הענין קבה לקנף הרשעים ולהוכיח לדרך רע כי
הש"ית יחשבו כי זה האוב הנעל לרשע בשבת הרשע ובזה גם
כן ישעה הפתי כי הוא נפתה לבל מה שיראה לו בתחלת
המחשבה שהוא אוב. הנה מי שהוא קורא
אחינו שאינו רוצה לשמוע זעקת דל לחנם מאשר הבוא
אלוה בדין הנה ישיב הש"ית גמולו שישיבהו לעלות ויקרא
ולא יענה כל שלא יחמלו האנשים עליו וזה מדה כנגד מדה
ואפשר שיראה בזה כי גם הוא יקרא לש"ית ומעתה אלו
בעת צרתו ולא השמעו תפלתו כי הש"ית יתנהג עמו בדרך
אשר מתנהג עם זולתו. הנה המתן שיתן האדם
בקרקע לאי שיכעס עליו יכניע הלחץ והמיתה אשר עליו
והשוחד שיתן בחיק כל בעבור יפצה מיתה עזה ויכניעה
כשיעשה משפטו ודין בארץ הנה זה הענין הוא שמחד

לעשות דבר להשיב מה שאנו רחוק כל היום
הקחוק העצל הזוק ולא הועיל זכר הרחוק בו רוצה אחר
ואחרים הקדיק ירן הריחו מקפועל והתשדלו בדבר
דבר ולא יעמוד ידיו מעשות מה שריחו בהשגיב המעשה
והחכמות . סיס החשעים יביאון זבח לשם יתי
על דרך העבודה הנה הוא נתעב אצל השם יתי כי הם לא
יכונו בו מה שכוון בו מהשם יתי וגם כאשר יביאון במחשבה
והסתכלות הוא נתעב כי הם מביאים חוקן על החזק והם
בלתי מעקים עצמם מהחזק בהביאם הזבח וידמה עונם
לאי שיקבל מפני השומאה בעת שיהיה שרץ בידו .
ואפשר שיקנה בזה כי כל שכן שיהיה נתעב הזבח כאשר
יביאנו בעלו עם מחשבת הרשע והיה הזמה שעשה .
עד הזבים יחבד לא כאשר יביאוהו לספר הכזב פעמים
רבות יחבר העדות הקוה ויפסק והיש שומע הכזב מפיו
ינדהו ושנה בספרו פעמים אין קץ להם בלי שטוי כי הוא
ינד אמת במה שינד שמע מפי זה הענד שכבר שמע
אורן מפיו והיה זה כן לפי שעד הכזבים יש בלבו מחשבה
מקבלת למה שינד בפיו ואין הענין כן במה שיספר מדבריו
הלא השומע דבריו כי אין בלבו מחשבה מקבלת .
הנה לא בפיו לבד יחלוק הרשע על מה שבמחשבתו אבל
גם בפנו והעז לחלוק עליה במה שחטא פנו וחזקם שלא
ישגם השמוי והתפעלות הרחוי שישיב בהתר פנו מי שידבר
דבר כזב ואחרים הלוש הישר יבין בלבו דרכו אשר ידרך
בה בפיו ובהתר פנו . הנה לא הועיל חכמה
ותבונה ועצה במה שיחשב החדש לעשותו לנגד יתי כי אף
הם יהחכם ויתבונן ויקח בו הענה היותר גבוה לא יוכל

הה שבנה בו עם שקוק ישראל קיומו ולא יפקר מלכם כי אם
הר [illegible] ויתנם [illegible] אם קיים לו כמו זה הקולר הנה
ידר [illegible] ולא יאכל הכסל [illegible]
מי שהוא מודע הנדיב והיושר כאדון ובד עוך וכודף
לעשות הקדר לדורנו ולהיטיב להם הנה הוא יתנה החיים
הנפשים והנפשים ויתנה הצדק והיושר בדעות ויתעשר
לו יתנה הכבוד כחיתו כבוד חכמים יחלו וזה כי מפני
יושר דעותיו ירשיע כל לשון הקום אתו למשפט ,
הנה החכם עלה בעיר הבורים ונמצא בחכמתו כי שובר
חכמה מגבורה כמו שזכר בספר הקהלת והוריד עוז העיר
והמבצר שהיו בוטחים בו והנה העיר בזה על מעלת
החכמה והשוב המגיע מתנה גם בעניני הגבורה וזה
חמנם יהיה לחכם מצד חכמתו ומצד דבקות הקשנחה
הקלהית בו , מי שהוא שומר פיו ולשונו מלדבר
שומר נפשו מצרות רבות כי רעות רבות יתחדשו מפני
חוסר הדבור כמו שהדם , הנה הרשע הנאה
שמעשה הרשע בטוח לא שמו כי הוא בחלנו יעשה הזדו
מצד נטותו על דרך הלעג להיות האנשים נשגבים ופניו
לחין ובחמת הזדון יעשה לעג ולצות ודבר ימצאו אנשים
רעים בזה התחר שכר שיטתו ונקם על דרך הלעג
להיותם נשגבים להם לחין כמו שקופר מחוש אחר שהתר
כלל אוש אחר בלבד כשהיה ישן והוא לא היה שונא לו אל
עשה זה על דרך הלעג והנה העיר בזה על מוס הלצלוד
והרע שיגיע מתנו , הנה העצל יתאוה
ואינו מגיע מתנו
ראוי אל הנין השלמות והעצלות מונעהו מהשתיה לורה
בהשלמם והנה יתות ושאר עם התאוה הנים כי מחמנו ודיו

להתפרנס זה מזה ולזה הוא מבחר ביותר [illegible]
האנשים עשירים וקצתם עניים כדי שיתקיים [illegible]
ויהיה לאחרו עשיר [illegible] כאחרת חלקי ואחיה [illegible]
וצדקה ושלום נשקו הנה הלחם [illegible]
רחה הרעה קורס נחה ונקחר עהחלו מאמרי ואולם הפקיר
לא נתנו לבם לזה ועברו באקוס [illegible] ושם הטינם
הפקר והעונש . בשכר הכוונת העליה יגיע
הארם אל שיקנה ירחת יי כי מפני היותו שפל מאד בעיני
ומתבונן מפני בנמצאים הנכבדים העלונים מאמשו וכאשר
ירחה עונם מעלה השם יתי ושפלות עצמו הנה יקנה מזה
שירא מהשם יתי בהכשר מה שחפשר ומזה יגיע שיקנה
עושר בקשנים המרומים ובדעות ויקנה גם כן כבוד וחיים
בענינים המדיניים ובדעות וזה מבואר במעגל עיון עם
מה שקדם מהדברים . הנה בדרך הלשון העקש
וזוח הלולך בדרך מעוות שאינו מסתנן כראוי לי זה הדרך
ראוי שלא ימצאו אנשים הנמשך בקרירות הלויר וימצאו בו
פחים הנלכד בהם רגלו ואי שהוא שומר נפשו וזוח המתבונן
בדרכיו והולך בהם דרך ישרה יראה מאלו הדברים
המזיקים כי הוא לא יחקר עצמו הקבוצות ויעיין באי זה
דבר ראוי שישתדל בהשגתו ובאי זה אופן שיהיה נמלט
מהרעות והפגעים . אשר יחסוך לנער על פי
דרך אשר מנהגו ויבעו לבת שת לחשבו והשעבו שכבר
המעקר כאשר עבל הנה ימשך מזה שלא יוכל להסירו
אחר זה מהדרך הרעה הזאת וגם הוא לא יסור ממנה
מעצמו גם בעת זקנתו . האיש העשיר ימשל
ברשים ולזה ישובח העושר מזה הצד וכי אלוה מעשר לאיש

[illegible] חבל המעמים יהיה מה שיחשב חתן
[illegible] הזה יהי כמי שהעתיק פמו שיראה מעמע נו
[illegible] ומקפורים מקרים כמו בדברי העבואה ומפשר
[illegible] היה הכי שיבאה כי לא רצאה קבאה ראנאה ועצה
הקשרה שהנער הפסמו נחשר הוא נגד יתי ואצלנו לא נמי
שקוק דבר בו כי הוא ישיר דרכיו ומרחוקיו בחופן שיכוטו
מחשבותיו ולשון הפרושים ימעשה יפה מה שזכר מחר זה
הנה הקוק מוכן לנוס מלחמה להיות כלי נרון על החוב
ונבחו חך שקר הקוק נתשועה כי התשועה רבה מהשם יתי
נבד ולזה המצה פעמים רבות שיצא החיל המעמ והחלוש
את החיל הרב והתקיף וזה מאמר שיורה כי לא יועילנו כל
כלי המלחמה לבדנו בזרת השם יתי ולא יצמרכו לחשר
השם יתי בעזרו ידוע כי השם השוב יקיה חל
החדש בקבת יושר הכוטותיו ופעלותיו והוא נבחר ושוב
לחדש מעושר רב והחן השוב שיש לנו מהאנשים הוא נבחר
מוכקף ומזקב כי בקבת היותו חהוב לאנשים יהיו לנו לחזקה
מהר עוה יותר מאמר שיוכל לחקות בכסמו וזהבו כמו
שיאמר מעשה הדדיוש יותר שוב חוהב בשוק מזקב בחרנ
ונבחר כי העושר חיטו נבחר מאד אמר כי כבר יקרה
בעשיר ורש שיפנשו זה את זה כאלו המאמר שהעשיר
ירד מעמ מעמ מעשרו והרש יעלה ויקנה העושר מעמ
מעמ עד שיקרה מזה שיהיו שוים בקנינים לפי שהשם
יתי עושה זה עני וזה עשיר אז ירצה בזה שהעשיר
והרש נפנשו שלא יוכל לחיות זה בלא זה והמשל שאם היו
כל האנשים עשירים לא ימצא איש עושה מלאכה מהמלאכות
המעשיות ויפקד הישוב ואם היו כלם עניים לא יוכלו

מקלף דברי תבונים [illegible]
הנה העצל לא יצא פרח נעשה [illegible]
ויאמר כי הלכי בחוץ ואמרתו אם יצ[illegible]
בריחובות אהלך אם אלך שם [illegible]
זכור לתקפוכות ודבריה הם קצר החמר ביחוד בהתחלת
והשלשים קוח בדמיון השוחק ב[illegible] זהקופל בך
אין לו תחבולה לצחת מלאכה ועוים אל קוח מי שיפול
בזאת השוחק כי תמיד יהרחק מהנבונה והשלמות
כל מה שיחזיק בזאת התבונה הפחותה ,
בלב הנבר קשורה חולת בתחלת עונו כי מתני היותו
נבקל ונחסר לעשות מה שיחפוץ לא ידרך בעונו
בקבוק הטהרות ולא יתעשב להתבונן מה שראוי לעשות
ומה ראוי להתרחק ממנו אך שבע מעוקר ירחיק מהעבר
הלוחה הזאת ולזה ראוי לאדם לעסק בטו בתחלת עונו כי
אז יוכל להקטרו מעוקר , מי שקוח עושק הדל
וקוח אלכן המתעדר לתחוות הנפיות שלא ירע לו
מהחוותו דבר הנה זהו להרבות לו כי כל מה שיתמיד
להתנהג בזה המנהג המעצר חלותו לאנו הדברים ולזה
יהיה תמיד שבע ומי שיתן לעשיר חלוותו וקוח הלוה
הנמשך אחר החלוות הנה זה לו למחסור כי תמיד
יותר רעב בקבוק רוב הלוותו כאומרים חבר קטן יש בו
לאדם משבעו רעב , אז ירצה בזה הנה אם
הדל עושק כבר יש לו התנצלות מה כי תביאהו לזה
מצמתו להרבות לו הנכסים אך הדל שקוח טותן לעשיר
הנה אין לו בזאת המתנה הועלת רק לחסר הנכסו כי
העשיר לא יחשוב מאחר המתן הזה ינס שקוח יבזק

[illegible] ומשועבד כאדון הוא עבדו
[illegible] אחר יהיה בזה לחופן ומשל עשיר
[illegible] אך מי
[illegible] אחר התכונה והוא ביאור
[illegible] הנה לא תמשך ומשלתו עליהם כי
[illegible] לנו כל מה שיעשה כל כי במה שיגרע מן
[illegible] לנו קצר נחוה למה שעשה אותו מהרע וזה הקצר
והפרי שישיג מזה הוא עמל ויגון לא דבר שיש בו תועלת
ויקרה לנו מהרע מה שיכלה בו שכל עברתו כל שלא תשא
לנו שכרה יוכל להכות בו האנשים בשכל עברה כמו שהיה
עושה קודם זה אך מי שהוא שוב עין ומשול באנשים
בהשבתו להם הוא יבורך מאת השם יתי ויתחזק כחו להיטיב
להם ולמשול בהם מפני שנהנן מלמדו ולא כי בעל הדבר
הזה יברכהו השם יתי. מדרך הנן לשנא את
האנשים ולהלעיג בהם ולעורר להם מדנים ולזה אם קבל
לן מהבית יצא המדון מאתנו כי הוא היה המעורר מדנים
שם ושבות מהבית ביב וקלון כי הוא היה המריב שם
והמביש האנשים אך מי שהוא עקר לב הוא אוהב האנשים
ולא יעורר מדנים והאיש שדבריו דברי חן יחלוק מהכבוד
לרעהו כאדון הוא מלך וזה כלו בהפך האיש הלן.
ואפשר שיארע בזה כי האוהב שהוא עקר לב ואוהב כל לב
ולב הנה החן שהוא בשפתיו והאהבה שמראה בדבריו מהבו
רעיונו מושל ומולך בו כי לא יאמר בפיו רק מה שבלבו
לעשות והנה הבאור המשון הוא יותר נקשר אל מה
שלפנינו מהדברים. הנה עניי יג והשנאתו
שומרות רעת החכמים לקיים מחשבותיהם ועצתם והוא

בשעה לחלת הקבר [illegible]
עוזר כי יש שם חזר [illegible] לחלת [illegible]
השם יל כי הוא יביא רפא ונגל נפש הנחל אותם מדבר
כנגד מדרך כי שנאל חה הדל. עזל מעשיהם
אל תתחבר עם איש כי [illegible] נקיה לא [illegible] ולא הבח חה
חיים קיומות להתחבר ולבר [illegible] פו [illegible] דרכו וחיק
זה קבר שרקם מוקם ובעבור כי הכ נשן יוכלו לן רעור
גדולות מעיקה חורן. אל תהי בקוחעי כף
להכנס עצמם בשעבוד תחת בעהם לחרוע חובו והם
החנשים שקם עוברים הקלוחות בעבור זולתם אם אין
לך לשלם בבח המלוה להפרע מעך לעיל הבית עצמך
אל שיקח אשכבך מהחהך ולא תשחר לך מעיל השכב
בה וזאת גם כן הערה טובה שי שמור השכל מהיות ערב
בעד הנפש הקמחוקה. אל הסג גבול עולם
אשר עשו אבותיך לא שלא הגיעה הגבול שנבלו לאשונה
בענין הקרקעות כדי לעשוק מרעהו ולהוסיף על הקרקעו
וזאת גם כן הערה שלא ישנה הגדרים הקדומים שגלו
הראשונים כי בכלם הועלת. אחר לשבח
הבונה הזכיזה להרחיר העצלה הנה כערחיה חיש מקיר
וחריז בעלאכרן המצח שכבר יהצב לפני המלכים והגדולים
כי הם יקרבוהו אליהם מצד זריזותו הגדולה חורן לגדולה
והשמרהו מעשות מהדלות כאמרם שב שמן הוא כפנה
ואבבה דאומנה לא חלוף. כי הנשב לבחוס
הה מושל והוא מעון החכמה שיזנון בו עם המושל
בחדם והוא הנשכל הנה ידרה לך מהתישבותך לקבול
הזכמה שהבין אשר לפנך הוא אם הה בעל נפש אתה

הה [illegible] אל תיה שונה לו ולא ישתדל להשיב
לו [illegible] מאמרים מקעשיר והנה קביאור הראשון
הוא יותר נכון . הן אמנם ושמיע דברי חכמים
נעמי חכמתם ושית עם זה לבך לדברי ולא תשען על
דברי החכמים לבדם רק בתיק שיהיה תהם עם תיך
שקורעתי לך תמיעור על יקודוק התורה כשהתורה היא
המישרת להשיג מה שיקצרו מהשגתו בדרך החכמה ,
כי נעים ומתוק הוא מאד לנפש כי תשמר דברי החכמים
בלבך ויכונו יחדו עם דעתי שהישרתיך אלו על שפתיך
אף אחה אחרי הנעתך לחיות המדרגה שזכרתי הודעתיך
היום שלא תשען על חכמתך ובינתך אך יהי תמיד בייל
מבטחך עם כל מה שתשיג מהקבות להגעת דרושך
כמו שנזכר בתיק שקדם כי לשוא יוקדמו הקבות אם מאחר
הטם אל לא נהיה הדבר הלא כתבתי לך דברים נכבדים
להישרך לתועלות בדברים המדיניים ולדעת בדברים
העיוניים ואחשוב שקראם שלשים כי כמו שהמלך ינהיג
כלל עם המלכות וכן העניין במשנה אך השלשים ינהיגו כל
אחד חלק מה מהכלל הזה כן קרא שלשים הנשרדת
שנתן בדברים החלקיים בתכונה ובתבונה ובדעת ודעת ,
להודיעך מעות מעמי מתיק כי מעשרשיקם נמצאו הרבה
בזה הספר והישרך להשיב מאמרים מעמי מתיק לשולחיך
אל שלא תכזב בספורים ולא תעיד בדברים שאפשר
שהנעו בטעות אל הזוש כי זה מעמה שיביא מאחר לטעות
בדברים העיוניים כמו שזכרנו בתיק שקדם .
אל הנאל אל להשענך שהוא חלוש ולא יגיע מתמיד לך
נזק כי אל הוא ולא יוכל לעמוד כנגדך ואל הכבה עני

מבטחר שלב המאמין הזה חסון בבל [illegible]
והבלגם והוא יקבב [illegible] שאכלת מפרך [illegible]
ושתשחת דבריך הנעימים אשר נדבר על [illegible]
ואמר שלחם הלוש רע העין הוא כמו שעב ופתח בנפשו
שצריך שיעמוד פתוח המיל כי מה שאחר ההרחלות
הקס להיות חולק על חלו ההרחלות והערשים יצטרך
שישיבוהו תמיד אל ההרחלות הקס וידחקו להשרות
עמנו באופן שלא יחלוק על מה שהפרישוהו והפך
זה הוא בערשים ובהרחלות האחרונות כי מה שאחר
ההרחלות יעמד על אמות ההרחלות ולזה אמר כי
ההרחלה הכוחבת היא והיא לחם רע עין היא כמו שער
ופתח הנה הוא יאמר לך אכל ושתה בקנינך ההרחלה
הזאת מה שאחר ההרחלה כי היא תישרך אל זה ולב
זאת ההרחלה אינו עמך להישרך להשגת מה שאחר
ההרחלה . באזני כסיל אל תדבר דברי
חכמה כי הוא יבזה ויגנה שכל מעלך והחכמה שבהם .
אל תסג גבול הקרקעות להשגתך כי אשר העשוה מהם
הקרקע הם חלושים כי הם יתומים כי יש להם גואל חזק
ממך יריב ריבם אתך כאמרו כי אם צעק אלי
ושמעתי כי חנון אני . הביאך לבל לקנן הרוקר
והוא הפילוסופיא המדעית ואחר זה הישיר אזנך לשמוע
אמרי דעת מהחכמים והנבונים . אל תמנע
מנעך מוקר מפני צעקות ימים כי בהכאתך בשבט
אותו השמרים שלא ימות תמיתה הנוף בלא ימות ושלא
ימות החלק אשר בו שאפשר שיהיה החיים בעבחיים
אתה הכנס בשבט והצל נפשו מההפקר והכלון והאבדון .

[illegible] הנה ב"ג ג' ראשונות המושל בשכלו הנה
[illegible] בהם.
אל תתאוה למרקחותיו ואם יטעם מדבש לפיך כי מאמרו
הוא ראשו כמדבש וחצלם לחיים בו תן ונתן והשארות כולן.
אל תוגע בעשיר אחר שאלתו מה שיספיק לך כי זה
ינדש לך ויזרה מזונתך בקבת כלוי זמנך בענין
העושר בהפך המכוון מענין העושר כי המכוון בו הוא
שיהיה בו עזר לאדם אל שיהיה לבו פנוי בבקשת החכמה
והדעה. ומה בצע בענין העושר הנה בכמו
השעור המועט מהזמן שתוכל להגיע ראותך בו יקור
העושר כי בקלה שבמדות יקור וכבר ימצאו קבוצת רבות
מפחידות העושר כי העושר בעצמו יקור ויעשה לו
כנפים לעוף בהם מבית העשיר לחולתו כקלות הנשר
לעוף בשמים. אחר שהזהירו מלחוס עם רב
הקלה הזהירו שלא יחוס חת לחם הכל ואמר אל תלחם
חת לחם רע עין שהרע עינו במה שהאכל מאמטו ואל
תראו למעמותיו כי כמו ששער בנפשו דבר המצוה הנה
שיקשה לו מאד אכלך מאמטו ואעפ שיאמר לך בפיו
אכול ושתה כן קלחם בעצמו שאכלה מאמטו יקשה לו
להתעבב במעיך ויבקש לצאת דרך קיא והקאת דבריך
הנעימים שתדבר עמו על שולחנו. והנה
ידמה והוא הנכון שקרא רע עין מי שיש לו עין רע
וכוזב בדעתו ולזה אמר שלא יתאוה למעמותיו כי אין
מדרך הכיל לעשות מעמעמים ויאמר זה כי הנחותיו
בהתאלות ובשרשים ערבות מאד לאיש שיערב לו
הדרישות בהנחות הנוף כמו שזכרנו במה שקדם והוא

וכבר בארנו שאי אפשר לאדם שישוכח ידיעה השכלית
במאמר הראשון יעקפר מלאמור יי ובבאורנו נקפר
הנפש יי ועתה ראה נכבד זה הדבר אשר
לא יקור מבעלו ועוד ימשך לו מהדעלת שיגל אבי
הלים הצדיק בדעותיו ובהבטחתיו ואי שיגל בן חכם
ישמח בו עושר פעלותיו ועמנו עם שקבלו הדבר בו
השגחת הש יי וישמח אבין ואמו והגל יולדיו לאמר
בעינה אשר ישים בעד וכאב לב אם הבן כסיל
הנה בני לבך לי שלא תהיה כוונתך וכלונך כי אם לקנין
השלמות ועינך הצורנה דרכי אשר הישרתיך אלהים
בזה הספר להדריך הדעות העיפות והכוון בשלמות
השכל ולפי שהדעות אשר ימשך האדם יורה אלהים
הם הנטיות ושתיות היין הזהיר מהם ואחר להדריך
מהזונה כי עמק הזונה ידמה לשוחה עמוקה שאחר
שנפל אדם בה יקשה לו מאד לצאת ממנה והאשה
הנכריה הדמה לבאר בה מאד שאשר נפל בה אין
לו תחבולה לצאת ממנה והנה עם מעשיהם אלה
רצון האנשים שלא יוכלו להפרד ממנה ראצל ממנה
שהיא הלבב לאדם להמיתו כאיש חרף וזה העשה
בהרמה בשהקדים לו לזמות עמה ולא יהיה נשמר
ממנה ותמיתו אותו והנקיף בחבריהם בונדים באדם
יתחברו עמה להכון האנשים אשר הפילם בתשת הפרוי
לבא אליה וזה מפורסם מאד מעשנה היום כי היא
תתחבר עם הקבוצים והבוא האנשים בפרוייה לבר
במקום אשר יפלו שם בידי הרוצחים ,
למי נזק והפסד ולמי כיב וקלקלה וקינה ונקי ולמי הכאור

בני אם חכם בני ושמח לבי גם אני אמיישיר אותך אל
הישראלי ור עצותיך הנשגבות ומחשבותיך בשמעי כי תדברנה
שפתיך מישרים דרך הלכתיך ,
אל יקנא
לבך בחטאים ואל תחמוד לעשות כמעשיהם אך תמיד
תהיה ירא ה' כל היום ובמחשבותיך לא תתעסק כי אם
כמה שיש אחריתך ותעלה בו וכל הפעלות המשובחות
ותקונות העצומות והקותך באלו הטובות לא תכרית אך
תתחזק ותתקיים תמיד ,
שמע אתה בני דברי
החכם ואשר לבך בדרך המשובחת במדות ובדעות ,
אל תהי בחברת הצוענים והקובחים כי מי שינהג זה המנהג
יאבד הזמן ושאר עני והריחוק גם כן מדרך העצלה שהפול
בטבעה הרדמה וטומה כי היא הגביש החלש בגד קרעים
ובגויי סחבות מצד העוני המגיע בקטנה ,
שמע לאביך זה ילדך המישרים שתלמוד החכמה ואעפ
שאתה מזקנת והיא הנפש המרגשת אשר מאמנה הנקמה
המוחשות שמהם יגיע קנין המושכלות אל הדבר מפני זה
החכמה והטוב כי היא נפקדת בהפקד המביא אליך
והמיוי שיר לה כמו שחשבו הרבה מקפולוקופים כי השכל
הנקנה נפקד לזאת הקבה וכבר באר בחרטו בזול זה הדעה
ברחשון מספר מלחמות יי ושם התבאר במה שאין ספק
בו כי השכל הנקנה נצחי לא יפקד ,
הנה השגת
האמת יקנה ואעפ שהוא הוה מזה הצד הנה לא יפקד
כמו שחשב הפולוקוף בכל הוה שהוא נפקד ,
הנה לא הוכל למכור ולהקיר מאתך הקנינים הקנית בחכמה
וכפולוקופיא מדיעת ובחכמה האלהית אשר הקנית בינה
כי השכל הנקנה הוא נצחי כמו שזכרתו ,

ועד לאנשים ואל תתלו לחיות חתם כי לשם לא יתעסק
כי אם לשרות האנשים ודבריהם יהיו. בעמל יחון
אל שלא ידברו כי אם דברי שקר אשר יוציאם הרודים
אפיו בעמל נדול מפני המחשבה אשר בלבו המקבלת
לאה שבפיו. זה יאה שיהיה מהמעשה אל
התחוות והרשע מקדע והקפקד ואולם בחכמה יבנה
בית בנין האדם כי היה חלקו מכל עמלו והנשאר
מעמלו אחר המות ובהבונה ינע היופי והשלמות
בבית הזה ובדעת קדושים ימלאו חדרי זה הבית והוא
השכל כל הון יקר ונעים כי זה השלמות עשב ויקר
למי שישתנהו מכל הון יקר כאן שקדם.
הנבר יקנה חכמה בעוז שיהיה לשכלו לכבוש תאוות
הגוף ולנצח אותן ואיש דעת הוא מחזק ומאמץ זה
הכח אשר לשכל להכניע שאר הכחות הנפשיות
לעבודתו וזה כי למעלת הידיעה והחשק הנפלא אשר
בעלה לשקוד בה תהיה כל השתלמותו בה ובזה
האופן יכנעו שאר הכחות אל זאת הדרישה.
כי בהתבוננות תעשה לך מלחמה עם היצר הרע והוא
הכח המתעורר אל התאוות הגופיות והתשועה ממנו
תהיה ברבות היועץ לתת עצה על זה אז יהיה הכבוד
באמרו ברב יועץ ברבוי היועץ ונדולתו כי אז דברים
יותר נשמעים ויתחבר יותר להמצא התחבולות אשר
ימצא בהם היצר הרע עם שאין יקל יותר לנצחם כי
השנת החכמות והערבות הנפלא אשר בהשנתם יכניע
מעצמו הכחות הגופיות כלם והנה זה הפסוק מבאר
הקבה במה שאמר תחלה ואיש דעת מאמץ כח.

ופצעים בלקבץ הישיב זה אבל בחנם ולמי יעצה החורים
רעינים, הפרדס הנה נחשים השוקדים על שדיות היין
ובאים לחקור אי זה יין הוא יותר ישוב לשדות יעמדו
להיטיבם לנחת הקהלה לעמוד וזה כי בחבת היין ישתכרו
וינעו להם דעות בדלות מקצת השכורים לקצת
אל ישימו יין כי יתלהם כי יתן בכוס מראהו ויתהלך במישרים
היין העוב שהחלק הדיק יראה לעמלה בכוס ואולם
היין אשר נהפכו בו שמריו העלונים המצה שאינו הולך
במישרים כי מה שיהיה עלון מעטן בכוס יעצה שמה אל
השתכרות והנה הזקיקה שלא יפתהו עוב מראה היין ויושר
עניפו כי אחריתו הוא להרע לאשר ימשך אל הבחיר
הזהר כי כבר ישוך האדם כנשיכת הנחש וכצפעני יעקוץ
וזה מבואר מהרעות הנפלאות הנמשכות מה שכרות מצד
יסקרון הדעת הנמשך מעטן והעיר על זה אמר הנה
השכלות יראה לעיניך זרות כל דברים שאינם כן מצד
רוב האורים העונים אל הגוף ולבך ידבר התהפוכות ודברים
כוזבים או דברי שנעון לזאת הקבה בעינה
והיית כשוכב בלב ים בספינה שחוזק תשועת הספינה
יבלבל מוחו ויראה לו דברים שאינם כן וכמו שישוכב
בראש תורן הספינה שיתבלבל יותר מפני כחותיו הים
ורוחה מהירות התשועה וזה האחר הכוונ מכים
בל אלהי כי השכרות ימנע הקרנש בצער המכות שבכוני
מכים ופצועים ולא ידעתי מפני הערך הקרנש אז ועם כל
זה ומשובה היין אלו עד שהאחר מהו אמין מזה השכרות
שאוכל להלוך ולבקש היין עד כי זה דרך השכורים
אל תקנא והתאוה באנשי רשע המוכנים המיד לעשות

מקנין השמחות וחכמתך תלמד השם יתברך שיתן הנכבוד
ומשלם אותם והוא שומר נפשך הוא ידע יחס השרשים
בזה הקנין כאשר תמצא ידך והוא ישיב לך חסדם גמול
כפעלו על כן בני השתדל לאכל זך המאכל העניב
לב כדבש ומופת אל הקיר והוא החכמה כן ידיעת
החכמה ומתק מאד לנפשך אם תמצא החכמה הנה
בזה אחריית הטוב והוא הצלחה האמתית והקווה לא
תכרת כי היא חיי החיים הנצחיים אשר לא ישובם
מות . אתה האיש הרשע אל תחרוב לטוב
צדיק להזיק לו ולשלמו אל תשרד המקום שהצדיק רובץ
שם וזה כי אם תחשב לעשות זה לא יעלה בידך כי הצדיק
יפול פעמים רבות ויקום בכל פעם ופעם להדבק
השגחת השם יתברך בו אך הרשעים יכשלו ויפלו ברעה
אחת לבד . כשיפול אויבך אל תשמח במפלתו
ואל יגל לבך בהכשלו פן ירחק ממך רוע תכונתך בזה
הענין ויהיה רע בעינין וישיב מעל אויבך אפו וישיבהו
עליך מפני רוע תכונתך כי אין ראוי שישמח האדם
ברע כי השם יתברך מצילותו לפי מה שאפשר ומה
שיגיע יגיע במקרה ושניהם כמו שנתבאר במקומותיו .
אל תתחר באנשים המרעים והמשחיתים להתקומם עמהם
פן ישחיתך ואל תקנא בהצלחה שתמצא לרשעים לחלוף
ולבת בדרכיהם כי לא תהיה אחרית והשחרות לאיש הרע
נר הרשעים ידעך ויכבה אם יהיה הרצון באמרו אל תתחר
במרעים שלא יתערב בהם ולבת בדרכיהם והוא יותר
נכון . ירא את ה׳ בני ושמור מצותו ותורתו וירא
עם זה המלך לעשות מצותו ולא תקל בו אך ירא אותך

הנה הקדמונים ז"ל יאמרו מאחר שאינו לא יעשה בעצמו שיוכל
להשגיח ויודע ואינו לא יפרנס פלא בהיותו נעשה אות לחכמים
ואחר יחבר זה הקבלה בזה ואומר " קנה הלוש
המחשב בלבו לקרע לו המחשבות והדברים אלו ישתרל בזה
הלופן שיקיה בעל המחשבות המופלגות בזה הדרוש בכללם
הנה הכמאור ירחו אלו שיקנה חורם כי זה הוא הדרך אשר
ינוע בה הקשרים לאדם כאו שזכר הפילוסוף בספר הנפוח
ובמה שאחר הזבעו כי בזה יוכן לו לברור הצורך מהם
מהבלתי צורך והנוע לו הידיעה בזה בלא שום ספק כאו
שנקבלר שם . אך אים אולה הוא כחוק מאלד מזה
כי הזמיה והמחשבה היא לאים אולה חמחה וחקרון לפי שהוא
ועשה פעולותיו בלא הקדמה ומחשבה כאו שזכרטן במה
שקדם . וכן הזמיה והמחשבה היא דבר מהועב ומאוס
לאדם לן כי אינו מכוון כי אם בלבדי לעב בזולת ישוב
והקדמה . אלו ירצה בזה כי נמרת אים אולה היא
חמחה וחקרון כי הוא לא ישנם המחשבות אבל ועשה לפי
המחשבה העולה בלבו ראשונה והעבת הנמור המצא לאדם
לן כי הוא לרוע עניינו לא יקח מן המחשבות כי אם מה
שהוא יותר מהועב ויותר מגוחך כי הוא הנרצה אצלנו .
הנם אם התרפית מהקשתדלות הראוי בקנין החכמה הנה
בבלא יוא צריה אז המצא כחך צר וקצר מעמוד כנגד הנרה
הקיים . אם המנע עצמך מהלצל הכחות הלקוחים
מאות ומעשים עהלל וקים הכחות השכלות כי הנלתם תהיה
בקנין החכמה והשלמות בזולתה יאוהו ויפקדו .
כי המאמר הן לא טוכל לעבה אלו המחשבות אשר קבלתם
מעבים לקנין החכמה והשב לך בזה הקנלות והתעצל

הנה קלוש המעשיב דברים נכוחים. ושרים [illegible]
הראנשים כאלו נעקם בפיקם כי העקר שהוא [illegible]
אקוב, והנה המכוון ראשונה בזה הראחרון הוא
הלזקרה לחכם שלא יכיר פנים לאיש מחלקי הקורה
כדי שלא ימנעהו זה מלחקור חקירה שלא במה שיחקור
עלו לרוב הדפקותו והמשכו ואקבל אחד מה מחלקי הקורה
ואם בזה החופן מהחקירה יאמר לדעת הכוזב שהוא אמרי
הסיגהו דבק מרבים ולאשר יוכיחו האמר בדרוש בחקרם
בזה מחקר שלם יעשם ויערב מה שיסיגהו זיברכום הבחים
אחריקם הרואים דבריקם, כשהרצה לחרוב בדברים
מחקר שלא הכן מלאכתך בחוץ והוא מה שיצטרך להקדים
לך מהמוחשות והכן בשדה לך מה שעתיד להצטרך לך
בחקירותיך מהמוחשות ואחר זה תוכל לבטוח ביתך
בעבודתך, אל תקי עד חנם ברעך לספר לזבים
בספוריך הרחוים להישיר לעמוד על דרושי הרחמות
כי בזה הקבב להשעות האנשים בדעות וכן אם תמצא
דעה לקודמים בלתי ישר בעינך אין ראוי שתמצא ספורים
בשפתיך בלתי צודקים לשבור הדעה הזאת ונם אם נעזר
בעל הדעת הזאת בספורים כזבים אין ראוי שתעשה כן
במה שתביא מהמוחשות לשקור דעתו כי זה יבלבל
המעיינים בזאת החקירה בלבול חזק ולזה אין ראוי שתאמר
כאשר עשה לו לאמת דעתו בספורים כוזבים כן אעשה
לו לבטל דעתו להשיב לאיש כפעלו שיחשב היות דבר
ראוי, והנה העיר עם זה להרחיק מעשות שקר
לשבור חברו בשפתו שיחשוב שאין בו חטא גדול כי הוא
איננו עושה בעצמות דבר כנגדו אך יעשה לו הדע מדברין

המלך הגדול ומעכה לרשות יש לו חולקת עמה כי בזה יהיו
יחוד שהמלך הגדול במקום שקוים בגבול ידוע ומעם
הי[illegible] הקטנים מעמה הסם יש שעוברים על מצותיו הס
ומזיק בהפך מה שצוו אל תתערב כי פתאום יקום לוחם
וזה מבוחר בעוברים על מצות הסם יש כי ימשכו לקס
מזה רעות ופלאות פתאומיות וחמנם בעוברים על מצות
המלך יתבאר זה גם כן לפי שכל דבר לא יכחד מן המלך
לרב הלעגים הנכפים להיות לחובים למלכות וקס ינלון
לן הדברים הנעשים כנגד מצותיו לעמה יש בעינו ומס
הלמר שכבר הקל עצה להמלך מהדע הזה הנה לא הוכל
כי מי יודע קפיד והדע הבח מייל לחושם שיוכל החוזר
להחכם להנגל מימו וכן הענין ברע הבח מהמלך לעובר
על דברין כי לא הקיה לחושם בזה הקדמת הידיעה לבל
שיעמדו הכף בביה הקורים עד יתבאר דבר משפטו ,
גם יאלה הלזהרור הס לחכמים הנה הכר פנים במשפט
להיות הדין מפני הקטופה הוא דבר לא עוב לל שהוא
דבר רע וכן הענין במי שאינו שופט אם יאמר על צד
הקטופה לרשע שהוא צדיק יקללוהו עמים וישנאוהו רבים
כי זה יביא הלעגים לחרוב הרשע ונטוע הצדיק וחולם
לעוכיחים הרשעים על רשעים ומיישרים אותם אל הטוב
יהיה טועם וחן מהלעגים ועליהם הבח מהלעגים ברכה
עוב ואפשר שכל זה דבר אל הקופטים שיאמרו אל מי
שהוא רשע בדין שהוא צדיק ויהיה הכרת הפנים במשפט
נהינה כבוד לאחד מהחלקים הבאים לדין כי זה מעמה
שיביא לצאת מעשיו מעוקל כי בזה יקרבמו מעטה
החולק עמו לחשבו שרעה הדין קרובה אל שכנגדו ,

גם אלה משלי שלמה

דברי חנוך

בן יקה . גם אלה משלי שלמה אשר העתיקו החכמים
שהיו בדורו של חזקיהו וידמה שבעבור זה הפרידם
מהמשלים האחרים כי אם המשלים לקיום מהמשלו החכמים
הם וחולם המשלים שקדם זכרם נעלם בחופן הנזכר
שלמה . כבוד אלהים הסתר דבר ל״ל כי מה שיבקש
מהשם יתי לא יהיה בכבוד השם יתי שיודיעו בפיהם שאלה
כי השם יתי יודע הכל הלא תראה כי אשר ירבעם היה
מתנכרה בבואה אל אחיה השילוני ושרם שהגדיה לו
דבר אמר לה אחיה את דבר בקשתה כאשר בא אחזו
השם יתי וחולם כבוד המלכים הוא בהפך זה ל״ל לחקור
הדבר הבא לפניהם בחופן שלם כדי שיצא מהם משפט
אמתי כי הם אינם יודעים מהדברים רק מה שיודיעום
הפך מה שנמצא מצה בשם יתי . הנה המעלה
והמעלה אעפ שאינם נבדלים מצד עצם הקנו הישר
שיגייר בן הקוסמת בשני צדדין וזה המיוד הנה המציאות
יבינם ושם השמים למעלה בהכנה ומרכז האדם שם
המעלה אשר בהכנה ואינם לב מלכים והשרפתם בלא
שיצטרך שיקבלו בו מהעמדים הבאים לפעולם הוא לאין
קץ כי יתחלפו הנושאים ויתחלפו הענינים באין האחד
מהדברים ויתחדשו מצה עניינים רבים לאין קץ באין האחד
מהדברים ויתחדשו בעינו מהדברים כדי שיגיע המלך לכל
אחד הראוי לו . הנה כאן שכאשר יוציאו הקינים
מכסף יצא מאתו לצורף כל כסף צרוף כן כשיקיר
מחבבר המלך הרשע שהיה לפנינו והיה מאנשי עצתו אל

אעפ שנמצא פגם אחר ועוד עליו עדות שקר אין ראוי לו
שיהיה נמיאתו מאמין בזה האופן . ואחר זה הזכיר
המעלה בפעולות ובעוון כי העלה בפעולות השחית קנעו
האדם והיה קבוב שלא יהיה לו מקום פרי והעלה בבקשה
העוון הקבוב שיהיו הקנעים העוונים פחותים ומזיקים
בעדכנה הקצים שיזיקו לכל הקרב אליהם ולזה אמר על
שדה אחז עצל ועברתי שמרוב העצלה לא ישתדל לחרוש
ולזרוע והנה עלו בו עשבים רעים וקוצים ונגר חבנין
שנבנה סביבו לשמור פרי נהרסה כי לעצלותו לא ישתדל
לתקנה וכן הענין בכרם אדם חסר לב השכל שנטעה הטם
לתקנה פלי עוב המשמח אנש ואנשים והוא השכל הקיומי
אשר לו כח להשיג המושכלות והנה לעצלותו מבקשה
החכמה לא עלו לו כי אם דעות כוזבות ומזיקות לאדם
בהצלחתו המדעית והמדיות והוסר הנגר שהיה סביבו
בדרך שישאר לתרמוק לשחר כחות הנפש וכאשר ראיתי
זה הדע הבא מן העצלה בפעולות ובדעות שמתי לבי אל
זה ולקחתי מוסר להמלט מהעצלה אשר ימשך ממנה זה
הדע וראיתי שהעצה הנכונה בזה לתי שירצה להמלט ממנה
הוא שיעשה מעט ויתנמנם מעט ומעט יחבק ידיו לשכב לתת
מנוחה לאברים וכאשר תעשה כן לא יהיה לך דש וחסרון
מהתמיד כי הזכיות יהיה קבוב להמצא לך מעצמך בקלות
ולהמצא לך גם כן הדרוש אשר תדרוש בהשתדלו ולזה כשיבא
לך דש וחסרון יבא כמהלך שלא יתעכב עמך כמו הענין
בחש מנגן שהוא בא כמהלך . ובכחן נשלם
מה שהבטחנו בחורו בזה המקום והתועלת המגיעה
מעמנו מבואריס מדברינו "

שיאמרו לך עלה הנך מרוב השפלת עצמך מהשפלך
לפני וביב שיאמרו לך אשר כאן עצמך והוכלה עמו
מקדים ואולם אמר זה כי מי שהאבל עם אדם ואחרי כן
עלה במעלה יקיר לעצמו להתנהג עמו כמדבר שונה ואין
זה כאוי אבל כאוי שיאבוד לו כבוד לפי מה שהוא בו עבה
אל רצה לביב ולמאבוקת אבל כאוי לך להרחיק עצמך ימצה
לפי מה שאפשר הבן מה העשה באחרית הריב כשיכלים
אורך רעך באמרו דברים מעוים כנגדך או בהכורן אוקך
הלא שוב לך להשמר שלא תבא לזה הכלמה בעונה ,
כשיקרה שיהיה לך מאבוקת עם רעך תקינה דבריך עמו
בדברי ריבך לבד ולא תגל סוד אחר לביסו שמא יהיה לך
לחרפה מה שומע דבריך בגלותך הסוד והדבה שהשינך
מזה לא יתכן שהשוב אחור . והנה אחר שהזהיר מן
הדבור המעוה היסיר אל הדבור המשובח ואמר כי כמו
הפוחי זהב המכוקים במשכיות כסף שיש בהם נקבים דקים
ילאה דק העיון מהם הפוח הזהב כן הדבר שהוא דבור על
אפנו כי בו תועלת במה שיובן מאמנו בהחלת העיון ובאשר
פלגנ להתבונן בו הלאיש דק העיון ימצא בתוכו הפוח הזהב
כמו העמק בהדבה מפקוקי זה הקפר לפי מה שבאחרונה
אקש . הנה במו נגס זהב שיאות מאחר להשגיס
קשוח מי שיש לו חלק זהב עד שלא יאות זה בלא זה כו העמק
ברוכחת הלאיש הכחכם בשהגיע לחזון שומעת כי הרוכלה
הלוח הקשה קשוח השומע למוקר ובזולה הלחזון שומעת לא
יאות הרוכחה ולא יועיל כאמרו אל הוכח לץ פן ישנאך .
הנה בצנת שלג ביום קצר שהיא עבדה מאחר ושומרת הקוס
הישבעי שלא יהפוך מפני רבוי חום האויר בעבר הלאיש ושיבהו

יכון כסאו בצדק ויהיה יתר כי צריך למלך לקבל שלום
יקיר במעמדו ובמפלגי רצע לו לשנאים פן יבאו לו לעזר
משפטו צדיק והוא לא ידע , והנה אפשר שקצר
באנו הפקודים על דבר השכל האנושי שהוא המלך
בבחור האדם הנפשיים לפי מה שיקר השם יתברך לאדם בזה
הכבוד ואמר בסלן דבר עמוק מאד מהקודות האלהיים
והוא כי מפני שהיה עמוק הנמצאות וקרבם ושרש המושכל
בנפש השם יתברך בצד אשר הוא בו אחד כמו שבארנו
בחמשי מאמר מלחמות יצ ובראשון מאמנו לא בצד אשר
הוא בו רבים שיחלק המציאות והיומר מה שאינו מחולק
אצל צור השם יתברך הוא מבואר שכבוד השם יתברך במושכל
דבר דבר מאתנו הוא הקדר דבר כי לא ירחה ויתברר
המושכל הקדר מהשאר אצל השם יתברך אך ישיגנו עם
שאר המושכלות כלם בצד אשר הם בו אחד שלא מהם
מהלך השלמות והצורה ומעמד כבוד מלכים הוא לחקור
דבר ודבר ביחוד מחקר שלם באופן שיוקרו מאתנו כל
המחשבות המקבילות לו והוא מבואר שהכח אשר לשכל
האנושי על השגת המושכלות הוא עצום ונפלא עד שלדעתנו
יאמר שאין לו קץ ואמר שכמו שאנו לצורך כל כחוי
כשיוקרו תחלה הקנינים מהכסף כן כשיוקר הרשע שהוא
לפני מלך והוא הכח המתעורר בדרך שיכנע לעבודת
השכל עד שלא יתחוק לתאות הגופיות אז יכון כסאו בצדק
ויהיה זה הכח שיגיע לו האמת בדרושיו , אל
התחדר לפני מלך לתת מעלה וגדולה לעצמך אבל עמוד
לפנו בשפלות ובמקום גדושם אל תעמוד לתת לעצמך
מעלה כמעלתם לשבר עמקם במקומם . כי עוד

נקחה מעשה יורה מעמה שראוי ומעשה לו מצה שיקיימו מלבד
הקנינו באצטמכא . הקר ינגד מעבר ביעד [illegible] ההמיד
ובא בביתו יורה מן הראוי כי זה יהיה קבה שי ובעבד ורבור
מהבתו מעמד וזה מבטאר כי מה שיסקר האדם בו לעשות חשוק
בעשון כחשקו ובו אם היה בא לעבדים כחוקים והיה היעבוד
מצה הפקוק לפבור הקודש להיחקוה אשר בעבדים ומדמה
שבו הערה גם כן לבקשה הזכרה שלא ישכיל האדם עצמו
בה יורה מהראוי כי ולאן בחורתו ויהיה זה קבה אל ומשהבים
בה ובנו . הנה אים עונה בבעבו עד שקר דומה לזה
הפועל לבעל מפין וחכב וחן שמון שיהרוג האנשים .
הנה הבטחון שיש לאדם בחוקבו שיבנה בו ביום צרה דומה לזו
הנשבית כשיטחן האדם בה המזון ובגל המוגדלה בלבה בה
האדם בדרך כי האדם יבטח שיעזר בשנו בעבר לריחקו המזון
ובבגדו בעבר לבהו ולזה לא יהיה לאדם הועלת בשן וקרבן
שיהיה בזה האופן וכן לא יהיה לו הועלת בחוקב כשלא
יהיה נעזר בו בעבר צרה . הנה עדי הבגד וקשוטו
לא יועיל להגיל מקור ביום קרה וכן לא יועיל חומץ אחר
קטנה להסיר כתם הבגדים . לו ילבה בזה שהחומץ
כשיושם על גדר חיי בו הועלת להעביר הכתם ואעפ שכל
אחד מהם מעביר הכתם בפני עצמו כשיתערבו יפסיד
האחד את האחר וזה דבר ראוי שיתבאר מן החוש כן האיש
אשר שר בשירים על רע שמרוב ענגו איבן מתפעל
להרחיב לבו בשירים אין בשירין הועלת . לו ילבה
בזה שכמו שמי שיש לו קור בהם קרה ולבש על בגדיו
בגדי עדי וקשוט אשר בהם שתי הועלות להשגים הגלה
מהקור ולקשטו וכמו שמי שיעביר חומץ על הבגד שיש

ופעמים הנוף כן יורד הזלזל המתמן לשולחו ושיב לחדושו
נפשו וחיין בעמה שהשלום הקוקדן בחוקן שלם בעונן השלחה
חשר שלחו הנה יחיש הילהלל במתק ולא יקשרו כל
שרחה עצמו חפץ ערך ולא ירק דומה לעונש וכוח כשיבלון
שיבעמן הרוחים שיהיה מקום מעשר ואחר זה לא יהיה מקום
נשם והנה נגה זה הכלל מקדבור כי הוא מענה מאחר
בהלרכה הלף והכעס יפותה השלע כשיכעס על האדם כל
שאם לא יכעס מדבריו השומע אך יקבל אותם הנה זה
יהיה קבה להסיר מעטו שקשב לבלם עלו פרטוס אך לא
יסיר מעטו כעסו בשלמות אך לשון רכה הקשבור גרם העמס
שהוא מהדברים היותר קשים והיורד הקיפים כל שבבר הקבר
קושי הרחמה והלף והסירם בשלמות . אן ילמה בזה כי אם
היה הקלון חרך אפים הנה בזה יפותה שלא ינע מעטו רע
בלתי ראוי וזה מעמה שיורה שאם היה רב הכעס הנה רוב
כעסו ידבל עונו ולא יוכל לפתוח לבלתי עשות מה שיתחשב
מכעסו והשאר יתבאר באופן הקודם . אן ילמה בזה כי
הקלון יפותה כשיכעס על האדם בחרך אפים כל כשלא
קשו מעטו לעלו הלוש הוא חבל להאריך הלף זמן מה
ובזמן האופן אולי ישלו בבח העבר הנוא כי אולי השך חמרו
וזאת תחבולה עובה כמו בחרטו בעמה שבבקש ראובן מאחיו
בעבור הצלת יוסף אך לשון רכה הקשבור קושי הכעס יכף .
כשמצאת רבש וקס עונו הכמה כמו שקדם אבל מעטו
הראוי לך לבד ולא תחקור בעמה שלא תוכל להשיגו שמא ביאך
זה לקרים מה שהטבע מפני הזבוש שוקרה בזאת הדשנה
והמשיל זה הענין בדבש כי כן דרך הדבש כמו שזכר הרב
המורה מי שיאכל מעטו כראוי יקח בו הועלה ומי שיוסיף

הכפש ידמה לצדיק אשר הוא מתמוטט לפני רשע ונבוע
הפתיון כי הרשע משחית הוד הצדיק ומעמיד אותו בדרך
שרחוק האנשים מלכת בדרכו כמו שיראה מעמוד הרפש
הסרוה מימי המעין . אבל הדבש יורד מן
הראוי לא שוב והיות ההשתדלות בדעת הקדושים כי
יקפיד שיעמוד מהחכמה על שהם נמצאים לא שיפלו
לחקור מה הם ואיך ענינם כי ההרבות בחקר כבודם ישנו
כבוד כי לא יוכל השכל האנושי לעמוד על אמתת זה
באופן אמת . הנה האיש אשר לא יוכל למשול
ברוחו דומה לעיר פרוצה שאין לה חומה לשמור העיר
שלא יכנסו בה משחיתים וזה שלא ימשול ברוחו מוכן
לרעות כבוש מפני המקרה ביד האותות וברצונו והשלא
בהאותות הוא כמו חומה לשמור שלא יעלה שם הפורץ
מפני האותות המעוותות . הנה כירידת השלג בקיץ
שהוא מאוה שלא יתכן לפי המנהג הטבעי וכמעט בקצור
שהוא מזיק ובלתי נאות כן לא יאות לבקיע כבוד כי אין
מחקו לפי הנהוג לתת לו כבוד ונהנת הכבוד לו הוא דבר
מזיק להמון העם ויבא לשוב שאין יתבון לחכם על
הנה כמו הלפור שהוא בר מעמקומו בקלות וכדרור לעוף
אל הבית שצאה ממנו כן קללת חנם לא תבא אל המקולל
בה אך הוא נדה ממנו בקלות והשוב לאשר יצאה הקללה
מפיו כמו שישוב הדרור לבית אשר יצא ממנו .
הנה הכסילים דומים לבהמות שלסבר חקרונם יצרך
האדם בהנהגתם להכותם כי האדם ינהיג הסוס באשר
ירצה כשהיה לו שוט יכהו בו וינהיג החמור כשיעבור אותו
במקל כמנהג החמורים וכן ינהיג האדם הכסילים באשר

בן כרם אחר שהעביר בן נהר שיש בו הועלת להשלם העברת
הכרם והקיטות לבנך הקוף כיון החומץ אשר הוא מעקיר
העפושים כן מי שטר בשירים רבים על לב רעב קשיר קשה
ישנים הוצאת הינון מהלב ויקנה עוד שמחה בנפש וזה הפירוש
קשה שפרשנו הוא הנכון לפי מה שאחשוב . אם רעב
שונאך לא תמנע מלחון לעלון להאכילו לחם ואם הוא צמא
השקהו מים כי זאת תעשה עשובחת מאד להשיב לכל האנשים
לאוהב ולשונא ואם ידאג לבך איך תשיב לו הזאת אשר עשה
לך רעה הדע באמת כי אדם עם נמלך בזה הדאוי לנפשך
מעוב המדות הנך לוקח נקמתך מאתו כי זה הענין יקשה
לו כאלו אתה אוהב לו נחלים על ראשו לשרפו מרוב בשתו
על הטובה שיקבל מאתך הזאת הרעה אשר נמלך ויש ישלם
לך טובה הזאת הטובה אשר נמלא אותו . הנה כמו
שהדוח הצפונה הדבר הנעשה בירושלים כי היה הביאה שם
האדומים הענים מהים כי היה הוא צפון לה כן לשון קתר
שיקפר אדם לחברו דברי רכילות ידרש פנים נזעמים ויחדשים
והנה הזקיר בכחן מזה הדבור המענה בזה האופן .
ומבלאים שיש בלי חבורה על פנת לב מאשר ישב עם אשר
מדעים שהעורר הזאה לו המיד ואעפי שהוא בביתו שיש
בו חבורה מאנשים . הנה כמו שהנפש הצעפה הקה
הנאה והועלת באים הקרים להשיב לפנימי הנף הזוס הזבעי
שהקפצר מפני הרעה כן יקח האדם הנאה גדולה והועלת
בשמועה טובה שהגיע לו מארץ מרחק מקרובו ואוהבו
כי זה ישיב נפשו אלו כמו שישיבו המים הקרים נפש העיף
אלו . הנה המעין שמימיו טובעים אשר נהנף
בנפש עד שנשחת המקור שמשם טובעים מי המעין מעטוה

כי אינן נאוי לה ונקראת החכמה כבוד כי היא כבוד האנשים
והודם ולזה אמר כבוד חכמים ינחלו . הנה כאן
אביד שכור עלה חוץ אשר תוזק בו ועוזב מלקחה הדברים
אשר יועילו לו או שלא יוזק בהם כן הענין במשל שהוא
בפי כסילים כי מאכל הבוטות אשר אפשר שיובטו בו לא
יביאו מקם הכסילים רק מה שיוזקו בו . בלשון
הרב שהוא בעל קושיה ומקבלת מאמית הכל ומשחיה
אותם אך הוא מעיב לכסיל ולבעלי עברה כדי שיתחברו
עמו או ירצה בזה הרבה ימצא מי שיביא צער וכאב לכל
האנשים והוא עם זה מעיב לכסיל ולבעלי עברות להיותם
נאותים אל שיהיו חברים לו . או ירצה בזה
השלמ שהוא מביא חיל ואומה על כל האנשים מרוב
הזיזק אשר יגיע להם ידמה הכסיל ובעלי העברות
שהוא שוכר אותם מרוב שמחתם לאיד זולתם ולא ירגישו
שהם יזוקו גם כן בו וזה מעמה שיתפרסם בו חסרון דעתם
ורוע הכונתם . הנה כאן הכלב ששב לאכול
המאכל שהקיא אותו ולא ירגיש כי קרה לו מאמתו היזק
כן הענין בכסיל שהוא שונה באולתו אחר התבאר לו
שכבר קרה לו רע ומאנה . באיתי איש שהוא
חכם בעיניו ואם אינו חכם לפי האמת הנה יש הקוה
לכסיל יותר מאמתו לקטות קנין החכמה כי החכם בעיניו
יקפיד לו מה שהוא בו מן החכמה לפי דעתו ולא ישתדל
לקטות מאמנה עוד ואולם הכסיל שאינו חכם בעיניו
מכיר חסרונו וישתדל בקנין החכמה . הנה
לעצלת העצל לא ירצה לצאת מביתו לעשות שום פעולה
ולא ישתדל בעיון וידמה לו כשביאתו הכרח לצאת

יצה בשיבה אותם בשבע דרך שיקבלו מוסר ·
אל תען כסיל כאולתו דמה שיעיח כנגדך מהדברים לחקרן
דעתו כי אין ראוי שתשיב חזנך לשנעמאתיו פן תשוה לו גם
אתה כ"ל שזה יהיה סכלות מאתך אם תעבר דבריו באופן
שתתפעל מהם · ענה כסיל כאולתו להסירו מן
הטעות אשר נפל בו בדברי חכמה פן יהיה חכם בעיניו
דמה שתלה מזה ושאר עם הדעת הנפסד הזה והנה
בזה אין ראוי לך לשתוק כי הוא ראוי שתסיר המכשולות
מלפני האנשים כחזקת היד · הנה מי שעולה לדברים
ביד כסיל הוצרך הרבים לאשר יצוהו לבלתי ולא ישאיר לו כלי
לך בו כי אין בלי לכסיל להוביל הדברים שמתר בפיו
אל המקום אשר הוא שולחו שם כי אין לו דעת לשמור
צורת הדברים הם באופן אשר שמם בפיו והוא שוהה
חמץ בדמה שישיב לו הכסיל מהדברים וזה משנה צדדים
הצד האחד לפי שהכסיל לא יאמר הדברים באופן אשר צוה
בהם ויהיה זה סבה אל שלא תהיה השובת המשיב ערבה
ונאותה אל מה שעלה לו שולח הדברים ויהיה מפני זה
[illegible] השולח אל המשיב על לא חמץ בכפיו כי הכסיל סבב
זה והצד השני כי הכסיל לא ישיב הדברים באופן שצוהו
המשיב ויהיה זה סבה אל שיבחו הדברים מבולבלים ובלבי
שותים בהו השוקים מפקח ל"ל שהאחד נבוה מחברו
וזה נורם שחישן יכול לבא ביושר וכן הענין במושל אשר
בפי כסילים כי לא יקבים המשל לנמשל מפני מה שיוקיפו
אן יחקרו בזכרם המשל · הנה כצרור אשר בו
אבן יקרה בגל אבני מרגמה שחישן ראוי שיושם בו זאת
המרגלית כן אין ראוי שיתן לכסיל כבוד והוא החכמה

דבריהם לחרדי לב השומע בזה החופץ כי יחשוב שיש
שלא יעדו מזה הוא יותר קשה ויותר חזק ממה שיעדו
כמו כסף עם קינים שהוא צפוי לחרס אשר הנראה
ממנו יחשב היותן שוב מצולה שיהיה כן ואשר בתוכו
הוא דבר פחות מאד כן העניין בספרים שהם דומים
ורודפים קבורת המדים והקברות והנה דע כי יחשוב לפי
דבריו היותן אוהב ובתוכו הוא מה שאין בו תועלת
ודבריו הם נראים ככסף והם כסף סיגים שנראה ככסף
מצולת שיהיה כן . הנה השונא יקבב
בספרים שלא יכירו בספר שנחתן אך בקרבו ישיר מרמה
לבוד שונאו בדברים . כי יאמר דברי חן
אל תאמן בו אחר שיודעת שהוא שונא כי בלבו תועבות
רבות ואעפ שבפיו יאמר דברי חנופה וחנינות .
כאשר תרבקה השנאה בעבור משאון כל שהוא מרוה
שימצאהו בחרון שוחה ומשוחה ולא ישאור ממנו בעבור
היותן מלחה עצמו לו כאוהב ושם ישחיתהו ולא יכלהו ג
אדם הנה קשם יש יקבב שמה שיעשה בקיר יצלה במקום
רואים ובקהל ויקח ענשו הראוי לו על מה שעשה בקיר
או ירצה בקלר בזה שהשם יש יענשהו בשביל עלון רע
בהפך מה שחשב הוא כשה נשאתן כדי להעבר לשנואו
רע במקום משחון אשר לא יעבור אדם שם והשם יש
יביא לו רעה גלות לבל במקום רואים או ירצה בזה
שהשם יש יקבב שרעתו אשר חשב להביא לשנוראו
תעלה ותודע בקהל וזה יהיה בשפילהו בשחת אשר כרה
להפיל בו שנואו ואז יתברר לכל כי כבר קרהו להפיל
שנואו וישוב אלו האבן אשר גלל להעביר שנואו וזה

מישהו שיש שחל בדרך אשר ילך בה ואריה בין הרחובות
שישרפהו ולזה לא יצא פרח. הנה כאן
שהדלת הקוב על צירה ואינה נפרדת מעמנו כן דבר
העגל אל מעשהו לרוב אהבו הקשה כי עצלה הקל ידיו
ואמר על צד ההפלגה כי לעצלות הגל לא ירון ידו אל
פיו להביא בו המזון כאלו שמן ידו בצלוחית העלה שלא
יוכל להוציאה משם וכאלו באר בזה כי חפץ לעורר
מחונו לא יעזרוהו ידיו לרוב עצלותו. הנה האיש
העצל הוא חכם בעיניו יותר מרבים מן החכמים שישיבו
טעם בכל מה שישאל מהם. מי שהוא עובר
ומתעבר על ריב לא לו דומה למי שיבריח מעזונו מן
הכלב ויחזיק מפני זה בחזקו כלב כאלו מבריח שישבחהו
כאן מי שתלאה עצמו כאלו הוא לוחה ובלתי יכול לעשות
דבר רע ואחר זה כשיתצא מרומו יורה זיקי אש ואבני
ומות כאמרו ידכה ישוח ונפל בעצומיו חיל בחיים כן
איש כמה אתה רעהו ויביא לחשב שכל מה שיעשה עולה
על דרך צחוק ולעג. הנה כאן שכאשר
ישלחו העצים רבבה האש כן בהעשר הנבנן היעורר
מדנים ישרור המדון ומנוח. הנה כאן
שהפחם מוכן להיות מעמנו נחנים שמשחירים ושורפים
כל אשר ידבקו בו וכן העצים נמוכנים להיות אש להשחיר
אשר קרבינו כן יוכן איש מרפס לחברו ריב בין האנשים
להשחירם. דברי נבנן הם כמשתברים כי
כן דרך הרכילים והמקקים שיראו עצמם כאלו ישרבו
דבריהם ואומרים לא אספר לך הכל אן לא אומר הכל
ובזה יביאו הפעלות חזק בנפש שומעו דבריהם ויורידו

יותר מהאהבה שהיא מקוהרת שלא ירחה מאנה רושם
בנלוי כי לא יהיה הנעלם בגאות האהבה ׃ הנה
פצעי אוהב הם נאמנים ושריס כי הם להכלית אוב אם
להוכיחו אם למלאו מבע כמו שיקרה לחרם ברחוקו כי
אחיו או קרובו הפלג לעשות כל לאחריו או לאמר חרפה
קשות הנגדים והם ידמו לקחת נקמתם מאמנו ולהפלם
מודים יאהר להכותו בפניהם על מה שעשה או לאמר
כנגדם ובזה יתפייסו ויאמנוהו מודים אך נשיקות שונא
הם מהפכות כי הוא מראה לו אהבה להכשילו ולהפילו
ברשת רצונו ׃ בעל נפש שבעה והוא האיש
המתפק השמח בחלקו ובזה גם הדברים המתוקים
כל שאינו נהל להון ולא יפנה לקנין ההון ואפילו במה
שיושג מאמנו בדרכים עגבים ומתוקים ושריס ואולם
בעל נפש רעבה הוא נהל להון באופן חזק עד שאפילו
מה שיושג מאמנו במרירות ובקושי ובעברה הוא מתוק לו
לעומת השוקהו לאלו הקונים והנה זה המאמר לפי פשוטו
הוא מבואר האמות וכאלו הוא הערה שלא ישתל האדם
לקחת מהמזון שעור רב הכמות כי זה יביאהו לאוכל
אפלו הדברים הערבים ושלא יגעב עצמו מאד כי זה
יביאהו לחשוב גם בדברים המרים אך ינהג בדרכים
המאוצעים ׃ ודומה שקשר זה הפסוק לפסוק
הקודם להעיר כי נשיקות שונא דומות לקריאת טופר
בנפש שבעה שיהיה קבה להקיא המזון אשר בבטנו
ופצעי אוהב דומים לקריאת המזון המר בנפש רעבה
כי מצד הרעב לא יוכל במרירותו ויגיע מאמנו המעלה
שכבר יצון מאמנו ויחוק כי בהפך הענין בקריאת הטופר

הוא הנמול הריחו לו על זה . איש לשון שקר
שנא הערכאים בשקריו אעפ שלא נמלוהו רע אך
שנאם לבד מפני הרע שעשה להם לחשבו שהם
שונאים אותו על הרע שנמלם אך פה חנך יעשה מדרך
לצאת השנאה ויסירה כל כשיראו הערכאים דברי חנקות
לאשר הרע להם ויראו לו שהם בוזים בו ושאינם
חושבים בשום פנים שיהיה הוא קבר נפילת הרע עליהם .
אל תתהלל במה שתבטח לעשות טוב מאחר כי לא תדע
מה תהרה היום כי אולי יתחדשו לך מקרים מונעים
מהביא מחשבתך לפועל וגם במה שעשית אין ראוי
שתתהלל עצמך כי זאת הכונה פחותה שוב שיהללך זר
ולא פיך נכרי ואל שפתיך . הנה החבון יכבד
מאחד לטושאו וכן הענן בלעומק היות אך שאת כעבד
החוגל הוא כבד משניהם . הנה החימה הביאה
לאכזריות כי בעל החימה לא יראה עד אשר יכעס עליו
והאף הוא כמו שמף מים שישחית הכל אך הקנאה היא
יותר קשה מאחר כי בעל הקנאה יצר לו בראותו לזולתו
שוב ויבחר הרע לו ולזולתו יותר מהשוב לו ולזולתו כמו
שסופר מהמקנא והחמדן שאמר להם המלך מפני הכיר
הכוונותיהם שהוא מוכן לעשות להם שוב כיד המלך
שאל האחד מהם ויתן לו ולשני יתן כפלים והנה החמדן
לא רצה לשאול כדי שיהיה לו כפל מתת המקנא והמקנא
לא רצה לשאול שום שובה לעצמו לראותו על השוב שיהיה
לחברו ומהר לשאול מהמלך שינקרו חצי מעינו כדי
שישאר חברו עור משתי עינו . שובה הקוכחת
והקנאה שיקנא האדם את רעהו בעלו להוכיחו על רעותו

מי שיברך רעהו בקול גדול והוא כעין ברך ושכים לברכו
בבקר יום יום זה הענין יחשב לו לקללה מאת השם יתי כי
הוא עושה מאדם כמו אלוה ושוכח לו התורה והברכה
בדמיון מה שראוי להיות לשם יתי . אז יצא בזה
שאשר יברך רעהו בקול גדול על השובה שהישיב לו
וחנן אותו בדרך שישמעו דבריו לא יהיה אחר הזמן שתשב
לו לקללה כי זה יקבב שיבאו אנשים בלתי הגונים לבקש
מרעהו מאותו הדבר אשר ברכהו עליו והמשל שאם ברך
לאובן אחר שמעון בקול גדול על שלח לו אשתר יין
טוב הנה ישמעו לדבריו אנשים רעים וילכו לשמעון שיתן
להם מקיין הכוח ויגרום לו בזה הפסד תחת אשר הועילהו
ובכמו זה האופן צריך האדם להזהר שלא יהיו תורה לחבבו
במה שאפשר שיגיעהו נזק והמשל שכבר ידרה שישאל
שר וגדול משמעון שישלח לו מיין ושגר לו שאין לו יין
טוב ובאותו מעמדו לא כאובן ובדרך שמעון על מה שנתן
לו מיין הטוב כי זה יהיה קבה שיכעס על שמעון מי
הגדול הכוח והנה רבו מאד המינים אשר אפשר שיגיע
בהם נזק מזאת הברכה . ואפשר שירצה בזה
עוד שאשר יברך בקול גדול מחשבתו אשר באה אצלו
תחלה בחקרו בעיון מה ויהיה זה קבה שיקצר מחקור בו
על שאר המחשבות הטופלות בו הנה זה הענין תחשב לו
לקללה כי זה מראה שיקנר לפנו שערי העיון .
הנה כמו שיקשה ביום שיצטרך האדם לבמות נקנב נביתו
מעצם המאר כשיהיה דולק ביתו עד שלא יוכל להגיע עליו
מהמאר כן הענין באשת מדנים כי האדם יבאה בבאו
לביתו שלם ומוח לו והיא מאורדת אותו ומכאבת לבו

בנפש שבינה. כצפור דרור נודדת מן קנה
נשבה חזקה כשלא תוכל לחיות בארץ שהיא בה מפני
חוזק הרוח או חוזק הקור כן איש נודד מקומו כל שאין
ראוי שיהיה נודד ממקומו אם לא בשביל הקבה הזאת
כמו שמצאנו באברהם ויצחק שהתעוררו להעתיק ממקומם
לקבה חזקה והיא הרעב שהיה שם לא ירצה בזה שכמו
שהצפור נודדת מקנה המלא בלי קן והצאצאים בטוחים
כן איש נודד ממקומו יחקר לו כל. הנה
הקבה בשמן והריחת הקן הן שור שוב הריח ישמח הנפש
והם דברים באים מחוץ כן מתוך קוד האדם עם רעהו
ונקיחת הנצה שוב מהנעצה שיקח האדם בנפשו בלהי
עזר אחר. מי שהיה רעך ורע אביך השמר
שלא תעזבהו כי שובה לך אהבתו מאד ולא תשמע אשר
תבא אל ביתך אחיך ביום אליך והבטח בזה לעזוב אהבת
רעך כי שוב לך שכן קרוב יותר מהאח שהוא יחוק לך
יחוק המקום כי כחוק המקום הוא מעה שימעטו קשר
האהבה ואולם השכן הקרוב יהיה מוכן לך הנמוד לעזור
ולהועיל בכל ענינך. אתה בני החכם והשמח
בזה הענין לבי והשירני בזה שאוכל להשיב דבר לחרף
אותי על הקרפות שיחרפני אך אם תקבל רבבו שלא
להשיב חורפי דבר מיראתו שיסבר מוחיך.
מי שהוא ערום וחכם ראה רעת הנוף והבלגו ונסתר מן
הרעה הזאת בתשלגן על תאוותיו אך הפתיים הפתיים
התאוות עברו בהם והשיגם רע והוא שכבר ערב שכלם
אל הנפש המתאוה ולוקח מהשכל לבושו וקשוטו והוא
מה שיש לו כח עליו מהשגת המושכלות.

כולם עד שיתקבצו אל הצורות והוא יחס השכל
הפעולני אל המושכלות . הנה יש לבקש מצרף
לצרוף מעשו קיינו וזה ידוע לצורפים ולזהב כור מיוחד
גם כן לבדר מעשו קיינו וכן הענין בשאר הקבצים כל
אחד מהם בדרך המהולל בו אשר נתבאר בנקיון שיהבדי
בו קיינו אך מהאומל אין הכחבולה שתוכל לבדר קיינו
כל אולתו כי הוא יחשוב הותו חכם ולזה הוא מבואר
שאעפ שתכרתם חותו במכתם בתוך החיים שיכהשו שם
בעבו להסיר קלפתם וקיים לא תוכל להסיר מעלינו אולתו
והנה זכר זה בזה המקום לפי שהאולת קבה חזקה למעוע
השגת השלמות כי האומל יקתפק במה שיראה לו מהענינים
בהחלת המחשבה . הנה כאשר הרצה לקטות
המושכלות מהחוש רע פני מאנך והם המוחשות אשר
שיכוך אליהם ושית לבך לעדרים כל למוחשות המסכימות
ישלם בהם ההשתות כי מהם תעמוד יגל המושכלות
המתהיות ולו תקתפק במה שהגיע מהחוש בזולת ההשתות
הראוי בו יקרה מזה הטעות הרבה בקנין המושכלות כמו
שהתבאר במקומותיו והנה לזאת הקבה המשיל זה לצלם
כמו שאמר בספר שיר השירים כעדר הרחלים לפי מה
שבארנו שם . וראוי שהגדרנו בקנין המוחשות
בזה הקופן כי לא יעמוד לחדש לענים חוקן והוקף וכן
לא שתגל באלו ההשגות ולקטותם כי במות החדש יקור
מעשו זה הכח אשר לו מצד הזומר והעם שהנזר והמלבוש
שהיה לשכל במה שהנה מהמושכלות הוא מהמיוד לו
גדור ודור כי השכל הנקנה הוא נצחי . והוא
ידוע כי המוחשות יגיעו הלה לחושים ואחר יגיעו

בצד שאין בו חבורה להמלט מהתגרעה ,
מי שורמה לצפנה בטוח קנונה לא יוכל על זה כי היא
קנה נבנותה כמו שלא יוכל אדם לצפון הרוח שלא יודע
במקום שהוא בו כי בנשיבתו הוא מודיעך מציאותו
ומקומו וכמו שלא יוכל לצפון שמן אשר ימושהו ידו כי
ימצאו יקרא לאנשים שיש לו שמן מפני רושם השמן שיש
בו , הנה כמו שהברזל מתחדד בברזל אחר
כן החברים מחדדים זה את זה בדבר העון ,
הנה כמו שמצר התאנה יאכל פריה ונוטר שמירתו אותה
יאכלו אחרים פריה כן מי שמומר אדונו ישנהו ומעמן הפרי
הרעוי והטוב שרמז באדונו אל החלה המושל באדם והוא
השכל כי אשר ישמור אדונו שלא ימשלנו בו שאר כחות
הנפש יקנה הכבוד והחכמה , הנה כמו שירשמו
בימים הנו המבינים בהם ויטוב הרושם הוא אל ראותו
בדרך שיראה בהם הנאר הנו כן העניין בלב האדם לאדם
כי האדם ישים מהות צורתו בימה שישפעלנו מעמנה ומן
השופעה הוא יטוב לב האדם לראות בו עצמו וזה מבואר
מדברינו בספר הנפש ובמאמר הראשון מספר מלחמות
יי"ן ושם הקבאר איך ישכיל האדם זה הכח אשר לו להשגב
המושכלות מופשטים וערום מהמושכלות ,
הנה שאול ואבנר והוא הנאמר אשר הוא קדמה הפקד לא
ישבעו בלבישתם הצורות כי המיר יבקשו צורות אחרות
בסבת בלתי השמעה הכחות המתפעלות מהם אל הכחות
הפועלות וכן עניין לב האדם לא השבעה מהמושכלות
ובזה באר סוד עמוק מעניין השכל והחיות כי כמו אשר
הקיום ערום מצד עצמו מכל הצורות ולו כח על קבולם

הקרים כלי להשחיתה בקלות פן יחריב קיומה
ועמידתה בעבור חדש מבין יודע כי בזכותו יקיו
מושגחים כלם כאמרו יעלנו לו נקי . גבר
כל ועושק רלים ירמה לעשר קוחף . שישחית הקבוחות
בדרך שלא יעלה לחם ומחכמת זה המשל כי העשר
מכוון כאשונה לגדל הצמחים ויהיה בזה החופן כלי
להשחתתם וכן הנעת הקנינים לחדש קוח להשיג מהקון
מה שישלם לו בו הקכרחי לעמידת גופו והנעתם
בעושק היה כלי אל שיחסר לו כל . עוזבי
הקורה יהלכו הרשע על רשעו ויתגברו כשומרי הקורה
לחשבם שהקורה היה דבר בלתי כאוי להתנהג בו אז יבלה
בזה עוזבי קורה יהלכו הדעת הנפסדת אשר לרשע עוזבי
בדעות בענין הרשעים והתחלות כי בזה יוכן להם
פתח לעשוב הקורה אך שומרי הקורה יתגברו באותם
הדעות הכוזבות וישתדלו לבאר מוחם .
ולזאת הסבה הנה הלגלים הבוחרים ברע לא יבינו
משפט אמת בדעת כי הם יבחרו מה שיאות אל מה
שהוטבעו בו מעשייה הרע ויהיה זה סבה שלא יעמדו
על האמת בדברים העוניים אך מבקשי ידע והם שומרי
הקורה יבינו כל הדברים על אמתתם כי אין להם הקורה
המנעם משלמות הקדירה בדברים אך יהיה להם עוד
מהקורה עזר והיטרה לעמוד על הדעת האמתיות
כמו שהקבאר מדבריהם בה . חוב מי שלא
השיג במושכלות כי אם מעט והוא הולך בהם בהתמדה
וביושר מתי שעקש דרכיו בעונו ומאל בזה האופן
הרבה מהקדרושים וזה מבואר בנפשו . הנה

בחמצנותם אל החוט המשולש ומרכבתם בו קרובה אל
המדרגה שהיתה להם בחוט חוט אלא שלא נתפעל
החוט המשולש מהם בחופן הפעלות בחושים המעוקשים
ואחר זה נתקלבו אל הקשרת הרוחניות ויוסרו מהם
הרבה מהקלפות בהנעם אל הזוכר והשומר והדמיון
כמו שנתבאר בספר החוש והרגוחש ולזה אמר שכאשר
נלה חציר וסר והוא העשב שיוציא חוט חוט מעוקשיו
אז נראה רשת בחוט המשולש וכאשר נכרתו אלו העשבים
יקבצם הכח הזוכר והשומר בחופן שיהיו מהם כבשים
ולבוש השכל לבוש עדיו ותמורת הבואת שדה יגיעו לך
עתודים שהם יותר נכבדים מהבואת השדה לאין שער
ויגיע לך מהם חלב עזים מה שיספיק לאחיך והוא
שיקנה מהם מהמושכלות ויספיק לחם ביתך אשר
ידבה בחכמה ובו חיים לנערותך והם הכחות המשרתות
השכל וזה יהיה מעשי צדדים הצד האחד כי בחכמה
יהיו שר האדם להמציא לחם חקו בקלות כאמרו אחרי ימים
ביאינה בשמחלה עושר וכבוד ׃ והצד השני
כי בה יהיה האדם מושלם מהשם יתי וימצא לו מפני זה
לחם חקו ושמר מהרעות הנבוטות לבח עלו ׃
אך הרשע בדעותיו ובמדותיו כבר ימצאו מאמינו רבים
שכל אחד מהם הוא נעזב ומשולח למקרים ולזה יפחד
תמיד שיביאהו רע ויטוש אגפי שאין רודף לו מהם כל
אחד מהצדיקים יהיה ביתו שלום מפחד ויבטח בכפיר
שאין פחד שום דבר לנגד עינו ׃ הנה
בעבור פשע הארץ והיות העם אשר בה חייבים כלה
רבים שריה ויהיה זה כלו להשחיתה בקלות ובמו שבבוי

עוזבי

יכול להשיב תשובות על דברי הדל המבין מה שהתבאר
בו תוס שבלו . ובזה גם כן הערה להישיר את
הידעים למד חכמתם לגולתם וזה כי הלוים העשיר
בדעות יקרה לו למהירות שבלו לעמוד על הדברים
בקלות וזה יהיה סבה שלא יפנו להעמיק בהם להתר
כל הספקות המופלאות בהן וכשיבא לפנו המיר קר
הדבנה יחקרנו ויספק לו ספקות ישתדל הרב בהבנם
וזה יהיה סבה להשלמת הידיעה בזה הדרוש למלמד
שהיה חכם בעינו . בעלון צדיקים
ובהצלחתם רבה הפחדר בעולם כי הם יהיו הלשים
בהנהגה ישרה ומשובחת ובתקומת הרשעים ובומתוהם
ירבה קלון בעולם כי מפני ידיעתם איך יעשו הרשע
ומינו הרשע שתדלו לחפש גם המובים אם עשים
אתם הפעלות כי מחשבתם שתהיה הנהגת עולם
כהנהגתם כאמרו ומובים לרשע מזמן . אן ירצה
בזה כי בקום רשעים יחופש האדם לפי שכבר יקרה
מפחדו כאמרו בקום רשעים יקתר אדם ולזה יחופש
בתקומות אם יוכלו למצאו . מי שמכבה
פשעו ומעלים אותם כשיחקרו עמו מתם לא יצלח כי זה
יהיה סבה שישקר בפשעו אן ישיבהו בשת כשימצא בהם
הפך דבריו ואמנם מי שמודה שכבר חטא ועזב דרכו
הרעה ירוחם היה שיהיה פשעו נשם לו אן לאדם כי
כבר ירחם עליו מי שפשע בו בראותו אותו מתחר
מאד על מה שעשה מזה . אשרי אדם
מפחד המיד למה שראוי לפחד מאמנו כי זה יהיה סבה
אל שיתחכם בקשת העצה ההוגנת להמלט מהרע אל

מי שישתמש בתורה הוא בן מבין כי היא תגיעהו אל השלמות
במוקר ובדעות אך מי שעזב התורה ויתחבר עם הזולתים
להתעסק אל הלוות החומר הנה הוא יהיה כסיל אשר יכלים
אבין לרוע פעלותיו כל שתחרטון יכלמוהו בזכרם לו מומי
פעלות בטו ועונו . מי שירבה הוטו בתרביה
ועשך שהוא רומה לעשק מצד התורה שמנעה זה הנה
ישוב השם ית נמולנו להשיב ההון לאשר עשקו מהם באופן
מה וזה כי העשך והתרביה יוקח מהדלים מפני צרכם אל
ההלוה והשם ית יכבד שיהיה העושר המקובץ בזה האופן
לאיש אשר הוא חונן דלים ומעטו יוכן לו לחון העניים
כמנהגו . הנה מי שמקיר חזטו מעשמוש
התורה לא די שפעלותיו תהיינה מתועבות מזה הצד כי קרה
מעטו ההיסרה לתקון הפעלות אך גם הפלתו שיחשב
היותה עבודה לשם ית היא מתועבת כי מפני קוצו מלמודה
התורה והנהג בדרכיה לא יתכן שתהיה כוונתו בה כאויה ,
מי שמשנה ישרים ומשנה אותם כדי שילכו בדרך רע
אשר חפר בו שחת להפילם הנה ישוב השם ית נמולנו שהוא
יפול בשחותו והתמימים ינחלו טוב בהפך מה שכוון
המשנה אותם או ירצה בזה כי התמימים שיהיו עצה
לכל איש הוגנת כדי שישיגו הטוב ינחלו הם בעצמם הטוב
ובזה יתבאר שמה שיכוין האדם להגיע לזולתו טוב או רע
כמהו יגיע לו . האיש העשיר הוא חכם בעיניו
מפני כאותו הצלחת דרכיו ושל מבין יחקרנו מצד חכמתו
ויקבב שאליה העשיר בפיו מה שיתבאר בו מוס שכלו
וחקרנו כמו הענין בחקירת העניים שהיא נעמוד על מה
שבדבריהם מהמוס ואז יתבאר לעשיר כי אינו חכם כי לא

ומזקנים

קוח נערים ועוזב דרכי יוסר כשלא יהיו לפניו כי אם שני
דרכים אחד טוב ואחד רע הביאהו עצתו לבחור הדרך
אשר יפול ויכשל בה ויעזוב הדרך הטוב ׃
מי שישראל לעבוד אדמתו ישבע לחם כי האדמה
תתן פריה ומי שאינו מתעסק בישובו של עולם אבל
קוח מרדף ריקים יחסר לו כל טוב והעיר בזה גם כן
שמי שישראל בהוצאה מה שבכח שכלו מהשגת
המושכלות אל הפועל ישבע קנין ההשגות הקם שהם
מזון השכל ומי שקוח מרדף ריקים ולא ישראל בהשלמת
נפשו ישאר בחסרון הדעת ׃ איש אמונות
שמתעסק באמונה באמיתות ובדעות הוא רב ברכות
כי מצד ישרו יצליח בחפצו ומצד דבקו בשם יתי ומי
שאינו מתעסק באמונה לא באמיתות ולא בדעות יחד
הוא מתעסק בעול בעסקי העולם כדי שיתעשר
במהירות ולא ירקדר בדעותיו כדי שיעבור בכל
הדרושים במעט זמן הנה הוא לא ינקה מרע וזה
מבואר מאד ׃ הכר פנים במשפט הוא
דבר לא טוב כי כשיכבד השופט אחד מהבעלי דין
יהיה זה סבה שיסרתמו בעל דינו לחשבו שדעת השופט
קרובה אצל שכנגדו ובסבת מעט שוחד שיקח השופט
יפשע וישוה הדין כי להבדיל האיש אשר לדין מעטו
שוחד לא יוכל לראות לו חובה ויעלם מעטו זה הענין
מאמתת הדין ׃ הנה האיש הכילי טוהל
בכילות לחשבו שיקנה בזה הון ביותר מעט מהזמן
ולא הרגיש כי זאת התכונה הפחותה היא סבה אשר
יבואהו חסר כי אין לאיש כזה חוקביש ולזה יתכן שיקנו

הוא מכחד מעטן ואולם מי שהוא מקשה לבו ושם לאל
הדברים שראוי לפחד מהם הוא יפול בדעה הלא הראה כי
הקשחת הלב החריבה בית המקדש הראשון והשני וזה שאם
לא היה צדקיה מקשה לבו והיה מטים צואריו רחק שלל
מלך בבל לא נגלו מארצינו אז וכן הענין בבית שני לולי היו
נכנעים למלכות רומי ומוקנים צוארם תחת עולם ·
הנה בדמיון האחי הטוהם על דבר השרף והדוב הטוקק
והולך לשרוף ימצא הישר המושל על עם דל כי אין
כונתו כי אם להשחיתם ולהרע להם ולעשקם בהפך מה
שראוי שיהיה מחוק המושל וזה הוא דרך הנגיד שהוא
חקר הבוטות ורב מעשקות אך הנגיד שהוא שונא בצע
יאריך ימי המונהגים מעטן בהנהגת הישרה ובשמירת
אותם מהרע אים לרעהו בהפך הענין ברשע שיכפף
לשרפם · אז ילכה בזה הנה בדמיון האחי הטוהם
שישמעו קולו החיות ויברחו ורוב שוקק שמהלך בשוקים
ובחוצות שיראו מעטן החיות ויברחו כן הענין ברשע
המושל על עם דל כי לא יוכלו שאתו ויתרדו בו וכן הענין
בנגיד חקר הבוטות ורב מעשקות אך מי שהוא שונא
בצע יאריך ימים על מתנהגו · בעבור חמס
דם נפש אשר חמס בו האדם יהיה ענשו מהשם יתי שיהיה
עשוק ורצוץ מאחרים בזולת רע שיעשה להם ויטוק מרוב
הכורפים אשר בו עד בא אל קבר ואין איש קומך ידו
ומקיע אותו לאמר שעשוק יכרפוהו וחנם כי חמס דם
הנפש קבב בו זה · הולך בתמימות ויושר
ישע מהרע הנכון לבא עליו ואעפ שיהיו הדרכים
המעוקלים אל הרע רבים והדרך הטוב יחיד לבד ואם

מחשבתו כפזורו להם עם שכבר יבא מדון כנגדו גם
כי מהאנשים אשר פזר להם תחלה כי קם ידמו המיר
לאחר הועלת מעמטו וכאשר ירחו שיקור הועלתו בהקל
בהתעוררו ידו השוב ביעקם האהבה שנאה כי יחשבו
שקרה לקבהו מקם ולזה מעשה ידו קנה בעאחונו באמצעים
שיקין ברועם קבב לו הקפן אך מי שישים מבטחו בשם
יה לבד ישים חפצו ויהיה נאר שולחנו מלא רשן הפך
הענין בריחב נפש . הנה הכסיל לא יתעשב
בדבריים קורם התחילנו לדרך חל הנערם אך הוא בוטח
בלבו שלא יחסר לו שוב העצה בהם ולזה יקרה לו רע
בהם ואולם מי שילך בחכמה הוא ימלט מכל רע ומכל
מונע במה שהוא רוכך אלנו כי כבר הקדים התלה
הקבוק המביאות מה שירוך בהנעתו והסיר הקבוק
המונעות . מי שהוא מותק מהוטו לעב
יברכהו מפני זה הסם יה ולא יהיה לו מחסור כמו
שאמרה התורה כי בגלל הדבר הזה יברכך יה אלהיך
אך מי שהוא מעלים עינו מהעשים הוא רב בקללות
ומחלות וזה הוא מדה כנגד מדה . בהיות
שרה ומעשלה לרשעים יקחו במה שהוא חרס והוא
הים הטוב וזה לשתי סבות המחר כי כל האנשים הטובים
יברחו להמלט מיד הרשעים והשעת כי מפני מה שיראו
האנשים מהקלחת הרשעים יהיה נבחר להם הרשע מן
הצדק מצורף לזה כי הרשע המושל בהם יהיה בהנקנתו
כי כל האנשים הטובים יברחו להמלט מיד הרשעים
ובאבוד הרשעים לא ירבו צדיקים בארץ וזה לשתי סבות
האחת כי כשיאבדו אלו המושלים ישובו אשר בריחו מהם

נקיים והפקדים ׳ מוכיח אדם ואלך בהוכחתו
אחרי שיודיע לו הנזק שיקרה לו בסוף אם לא יסור מן
ההכונה ההיא כמו שעשיתי אני בזה הפסוק הקודם
הנה ימצא חן בעיני האיש ההוא יותר מאחי שמחליק לו
לשון ומעבה לו הכונתו הפחותה וכאלו הישיר בזה אל
אל דרך ההוכחה איך יהיה בחופן שיקובל בו תועלת
כי צריך שיהיה בו מעשיבה הלבבות מה שחפשר בדרך
שיבנש הטוכח כי לתועלתו ולכבודו אמר לו המוכיח זה
ההוכחה ׳ אז תהיה היודע באחרי מוקפר הלצון
בו כי מי שמוכיח אדם הנה אחר שיתבאר לטוכח הרע
שקרה לו על שלא שמע הוכחתי יבנש ויאמר בודאי
לו שמעתי לעצת פלוני הייתי נמלט מזה ומצא לזאת
הסבה חן בעיני הטוכח יותר מאחליק לשון הוא יהיה
קבה נפשו ברע ולזה ישנאהו בסוף ׳ מי שנזל
אביו ואמו ואומר אין פשע לפי שאחרי מותם יהיה הנינם
לו הנה הוא חבר לאיש משחית כי זה יבזלהו לעשוק
ולגזול לאחרים ומשחית האנשים מפני זאת ההכונה ׳
מי שהוא רחב נפש והאוה יקבב לו חוזק כדיפתו את
ההאוות שיבא מדון בגלל כי לא ימצאו לו ויצטרך
בדרכו השבים שיעשה בגלל האנשים מה שיבא מדון
בו בגלל אמנם מי שבוטח על יי ושם מפני זה כל
האוותיו בלו הוא ידושן בהנאת חפצו ׳
ואפשר שיכלה בזה כי מי שהוא רחב נפש לפזר ולהיות
לאנשים כדי שיאהבוהו ויביאהו זה אל שיבא מדון בו
בגלל כי יחבר הונו בזאת ההכונה ויצטרך לעשות
לאנשים עם שהוא בוטח בזה באוהביו אשר קנה לפי

פשע איש כעס יתחדש ב׳ מוקש יכשלו בו רבים עמו
אולם משע אוי לשכנו ואולם הצדיק ימלט מהרע ההוא
וירון וישמח על המלאו ועל אבדן הרשע כאמר ו
באבוד רשעים רנה אז ילכה בזה כי בעבור פשע איש
כעס יתחדש לו מוקש יפול בו והצדיק הוא בהפך זה
כי ינצלו לו הטובות המיר עד שכבר ירון וישמח המיר
לרוב הצלחתו מצד דבקות ההשגחה האלהית בו ·
הנה הצדיק יודע הדין והחוק אשר לדנים וישראל הדר
להם חקים הן מכחות נפשו המשרתים אחר השכל באמצו
ניתל נפשו איש חקר הן מהענינים אשר יחקר להם לאדם
ושאלה והרשע לא יתן לשכל חקן מהדעת וזה בהפך
הענין בצדיק כי הצדיק ישגיח בזולתו לתת להם חוקים
ובחלקים הפחותים ממנו והרשע לא יתן חקן גם לחלק
היותר נכבד ממנו · האנשים הנצנים
יקבצו שיתחדש ריב וקשרה בכל העיר וזה מבואר
מענינם ואולם החכמים הם בהפך זה כי הם קבה
שיתחדש השלום וישיבו בחכמתם האף והכעס אשר
מקצת האנשים לקצת · הנה כשישפוט
איש חכם את איש אויל בנשאו ונתנו עמו בדברים הנה
לא יניח האויל את החכם לדבר דבריו ולהשלימם אך
פעם יכעס על מה שישמע מדברי החכם ולא יניחהו
להשלימם ופעם ישחק ויצחק על מה שישמע מדבריו
ולא יתן לו נחת להשלים דבריו כדי שיוכל לבאר התכלית
אשר כוון לבאר בדבריו וכאלו הזהיר בזה המאמר
החכם שלא יתוכח את האויל · אנשי דעים הם
שונאים הקם והישר כי דרכו היא הפך דרכם ואולם

והשעה כי בחברים הרשעים אי זה שיקיו יוכר לאנשים מאוס
הרשע ויחזיקו מפני זה בצדיק . כשקיה
איש הזכות שיבחו עליו רעות מהשם יתי על צד הדוכחה
והוכח במאכלובים להסירו מהרע שהוא בו במדות או
ברעה והוא עם זה מקשה עורף וחיטן רוצה לעזוב דרכו
הנה ישבור ברע בפתע פתאום שלא תהיה לו רפואה מאתו
ואחר מדרך כנגד מדה הוא לא רצה לרפא וכל מה שהוכה
עוד הוסיף קרה ולזה יבא לו רע לא יוכל להרפא מאתו .
בשרירת הצדיקים ישמח העם כי הם חוקבים העונהנים
מהם ושהלכו בהקונם לפי מה שיחפצו עם שמנרם יהיו
מושבחים מהשם יתי והפך זה כלו במשול רשע זה עניין
מבואר . איש חוקב חכמה ישמח אביו לאוב
מוקמו ועניינו ומי שנמשך אל הקלות ומושבה ציטור הוא
יאבד הון אביו ויאבד מאתו הון כל הון וכל שלמות
אנושי . המלך יעמיד ארץ במשפט כי זה יקיה
קבה לשלמות הקון המדינה שלא יעשקו קצתם קצת ולא
יזיקו קצתם לקצת ואם היה המושל מעה המשפט בעבור
הדומה שיפרוש לו מרבר העול שיעשה כאלו הבמר
שאם חייב כאובן לשמעון מאה מנה יפטר כאובן אם
יפרוש ויריס לו מהמאה מנה אך מה הוא יהכוס הבר
ויפקידנה כי זה יגרום להתבלבל סדר המדינה כי כל אחד
יעשה קבכו ויבטח שבשוחד מה שיתן אל המושל יסירהו
והנה לא קרא זה האיש מלך כי אין איש כמהו ראוי להיות
מלך . נבר שהוא מאשר הדרך בעבור רעהו
[illegible] בחלקות הדם הנה הוא פורש רשת על פעמיו
בעבור [illegible] מה שחשב להפיל רעהו . בעבור

ישרתהו לקחת התחבולות אשר ישים בהם הנערה מה
שיתאוה אצלו, הנה הרש והוא העני בעיון
שאין אצלו מחשבה יכנס מאמנה אל העיון ההוא והוא
נבוך מפני זה בדבר העיון ההוא ואיש הכבוס שיש לו
מחשבות רבות מקבילות בדרוש אשר יחקר בו נפשו
בענין האבוכה והדלות בעיון ואעפ שלאיש ההכבוס
יחשב שתהיינה לו ידיעות רבות בדרוש וזה כי הוא
להקבלת המחשבות יקרה לו כאלו הוא נבד בקושי ומחוזק
האבוכה לא ידע אנה יהיה והנה השם יתברך הוא מאיר
עינו שניהם במה שישפע מאתו על השכל האנושי
להישירו אל המקום אשר מאתו יתישר הנערה הדרוש
ההוא ובמה שישפע מאתו להישירו לצאת מהאבוכה
במחשבות הרבות המקבילות ההם כי בזה מהקושי
הנפלא בקצת הדרושים ההם הנבונים ויצורך לזה עזר
אלהי והתורה מאתו שתשיר מאד להסרת האבוכה הזאת
בהרבה מהדרושים הנבונים אשר יקשה לאדם בהם לברור
המחשבות הצודקות מהבלתי צודקות באופן שנזכר
בספר הנצוץ ובמה שאחר השבע, הנה
המלך שהוא שופט באמת דנים להוציא לאור משפטים
בהפלגת חקירותיו עם שכנגדו ועם זולתם על דבר זה
הריב הנה יכון לעד כסאו וזה כי יחשרהו העם על זה
הדבר וישמאהו בו ונוה לו גם כן עזר אלהי להתאיר לו
מעלבתו, וידמה שהעיר גם כן בזה אל מה
שקדם וקרא דנים אלהי הקותר שאין עליה הלמעת בקצתם
ותכ מעקבת ומעלך הוא השכל האנושי כמה שקדם כי
הוא המושל באדם וכאשר ישפוט באמת באלו הדרושים

הישרים יבקשו רצונו בכל עוז וידיעה שקרא הס הכח
המתעורר אשר מפחד השכל כי אין האמונה כי אם לרמיות
ושלמות והנה אנשי רמיס הולכים אחרי בעל ריבו והנה
הכח המתעורר אל התאוות ולזה שנאוהו אך הישרים
יבקשו רצונו בכל עוז כי האמונה הס המיד אל השוב
והתמימות. הנה הכסיל יוציא כל רצונו וכל
האמונה לפועל הכף שיתעורר אלהי מחולת שיתישב בעינה
אם הוא ראוי שיעשה אחריה אם לא ולזה יקרו לו מזה.
רעות גדולות ואולם החכם ישקיע האמונה כשל
כשתעלה על לבו באחור כל כשיאחר הוצאתה לפועל
עד שיתישב בו אם היא דבר ראוי אם לא ובזה האחור
ישקיע האמונה ההיא או ירצה בזה כי החכם
ישקיענה באחור כל בשיפנה עורף ולא פנים אל הרבונה
הקיים וירגל עצמו בהפכה כי כן רפואת אלו החלים.
אז ירצה בזה כי הכסיל יוציא בפיו כל רוחו ורצונו מחוץ
מעצור בריבו עם זולתו ולזה יאמר דברים רבים ומגונים
ואולם החכם כשיראה זה הענין מהכסיל בריבו עמו
ישקיע רוח הכסיל בשיפנה אלו עורף ולא פנים ויקור
מלפניו. הנה כשיהיה המושל מקשיב על דבר
שקר אז יתפכו כל משרתיו להיות אנשי רשע כי
המשרתים ישרתו לעשות רצון אדוניהם וכאשר יראו
כי רצונו ברשע יתנהגו בתכונת הרשע.
ואפשר שהעור במושל המקשיב על דבר שקר אל
הכח המתעורר אל התאוות הגופיות כי כשהיה הוא מושל
באדם הכף המכוון בו וישוב השכל להיות משרתו לו
עם שאר כחות הנפש הנה גם השכל יהיה רשע בו כי הוא

הקורה שתנהיגם יחד בהנהגה אחת ועמוק אחד ומי
שישמור תורה אשרהו כי בה יקנה המוקר באופן שגם
וקיים גם כן דרך אל הגעת החכמה והבינה במה שהיקר
מהתחלותיהם . ואפשר שילצה כי בהעדר
כאיות מה שיתכן שיקרה מדבר דבר בדרך שיודע
אם כאוו להשתדל בהגעתו אם לא ואם היה שיהיה כאוי
להשתדל בהגעתו איך יתכן שיגעו אצלו יפרע עם
ובוטל מקום מה שכוונו להגיע אצלו או יפרעו מוקר
בהשתדלם בהגעה מה שאין כאוי שישתדלו בהגעתו
אמנם שומר תורה אשרהו כי התורה תמנעהו מהשתדלות
במה שאינו כאוי ושמירתו התורה תישירהו למצא את
חפצו . הנה מי שהוא עבד תאותו לא יקנה
המוקר בדברים אבל יצמרך שיכוהו בשבע ובמה אשר
ידמה לו ואולם כאשר יבין האיש הנה לא יצמרך בקנין
המוקר אפלו מעט ודבול כי יספיק לו מעט למז לו
נערה חלושה כאמרו תחת נערה במדין .
כשראית איש מהיר בדבריו לעשורם בזולת הקישבות
ולקיחת עצה הנה יש הקוה יותר מעטו למי שיש הקבלות
לו שהוא קורר כי הוא מעשר בדבר קבלותו ומפני זה
יבקש עצה בדבריו ואולם האץ בדבריו הוא חבס בעיטו
ולא ישאל עצה . אשר יתן לעבדו תעטוניו
בקיטון הנה לא יקוה שישרתהו אך יהיה אדון לו באחריתו
וזה הערה שלא יתן האדם תעטוניו בעת הקיטון לבר
המתעורר אל התאוות הגופיות אשר הוא כאוי שיהיה עבד
לשכל האמותי כי אם יעשה הענין כן הנה הוא ישיב המלכות
והשררה אצלו באחריתו ויהיה השכל עבדו תחת היותו כאדו

הנה יכון לנער כמאן אך בדרך זה יקיה הקפך כי
השאלות אשר יקרה בהם זה הם מאמר שיש בו רושם
חזק בהנער הקלה האמונה ובהערכה
השבע והתוכחה יתן לנער חכמה כי בזה יקנה שלמות
המדות ובדרך אין לו דרך להגיע אל החכמה אך
הנער שהוא משולח לרצונו הוא נעדר המוקר והחכמה
והוא בזה מבטל אמו לרוע עמנו עם שאלה ויוחק
הכבה מרוע הקונותיו כי יאמרו האנשים כי היא
קבבה זה על שלא הקנתהו מוקר בקטנותו
בדבוי הרשעים ירבה פשע בעולם טוקן על מה
שהיה ראוי שיעשוהו לו היה כל אחד מהם נפרד מן
חברו כי יעזרו קצתם בקצת ויעשו יחד פשע שלא
ישלם בדרך קבוצם והנה אעפ שהם שונאים הצדיקים
כמו שקדם וכאמרו אחר זה והועבת רשע ישר דרך
הנה לא יוכלו להזיק להם אך ימנעו הצדיקים מידם
ויראו במעלתם כי קוף הרשעים ואחריתם הוא רע
יבר בנך בעורו קטן בדרך שתקנהו מוקר ויתן הנחה
לך וקורת רוח מפני שוב מוקרו ויתן לנפשך מעדנים
מרוב שמחתך בו עם שזה ישיגהו לקנין החכמה ובזה
יתן לנפשך מעדנים במה שתשמע מפיו מדברי
החכמה בחין נבואה יפרע עם ויבוטל מאמר
קנין המוקר וכל בנבואה הנורא כי היא הנועה בנבואה
וזה כי היא מושרת להקנאת המוקר וההנהגה הישרה כן
בקבוץ המדינה ואין דרך בדרך להקנאת המוקר
בקבוצים המדיעים כי האנשים להתחלף מזגיהם יתחלפו
הקבוצותיהם מאלו ויתבטל מפני זה ענין קבוצם נור

חקרי הנדור אשר שרפו צקלג וכמו שהמלך בחזקיה
על דבר הנחריב . רבים מבקשים פני משל
לחלות פנו שיעשין במשפטים כראוי והם לא יבינו כי מייג
משפט איש לא מה המושל ולזה ראוי לבקש מהשם יתי זה
כי המשפט לאלהים הוא והמושל ישה בו אל אשר ישמו
השם יתי כאמרו פלני מים לב מלך ביד ייי לבל אשר
יחפוץ ישמנו ואפשר שהעיר בזה אל הדרושים שלא יתכן
שיגיע להם השכל מצולה מה שהישירה אליהם התורה
ואמר כי לשוא יבקשו פני המושל בחרם להשיגם כי לא
ישלם המשפט לאיש בהם כי אם מייג .
הנה כמו שאיש עול הוא שנוא ומתועב אצל הצדיקים
כן יאיר דרך הוא שנוא ומתועב אצל הרשעים וזה מבואר
מאלי מן הכוש . ובכאן נשלם מה שהבטנו בחורו
בזה המקום והנה התועלות המגיעים מאמנו ב מבואריה
במעגן עיון מדבריהן ..

דברי אגור בן יקה

ונו עד דברי לאיתיאל ,
ידמה ששלמה קרא
עצמו אגור מצד הדברים שכלל אותם בזה הספר כמו
שקרא עצמו קהלת מצד הדברים הנכללים בספר קהלת
והנה אגור הוא מעגין הקבוץ והאסיפה וקרא עצמו בן
יקה כל בן אשר יקיא והרצון שהוא אגור בתוכו ומקובץ
מהמחשבות המקובלות בדרושים הנדולים וכולה להקיא
המשא והמעמס מן המחשבות הבלתי צודקות כדי אשר
ישאלו לו הצודקות וקפר שכבר אמר זה המאמר לחפש
אחר ששמו איתיאל ואמרו גם כן לו ולחבריו שהיה שמו

הקיום משל עצמו. אינו אף יקבב לגבור מדון
כנגדו בכוב כעסו וכוע דברין ופעולותיו מתי כעסו וזה
יהיה קבה להפולן ברעות גדולות וכמו שהכעס הוא קבה
להשחית גופו כן הוא קבה להשחית נפשו כי מכוב כעסו
לא תוכל התורה לחנעו מעשות מה שיגיעהו אלא כעסו
ויביאהו זה לעשות פשעים גדולים. הנה נשוב
אדם הביאהו אל השפלה כי יקח לעצמו מדרגה בלתי
ראויה לו ויהיה זה קבה אל שיוריהו הגדולים אשר שם
משם ושפלותו יותר מהראוי לו וזה מבואר מאד מן
החוש ומי שהוא שפל כוח הנה בשפלותו ובעטותיו
יתמוך ויחזק הכבוד לו כי יכבדוהו האנשים מאד ויעלוהו
בראותם השפלתו עצמו מאד בפניהם. מי
שהוא חולק עם גבר הוא שונא נפשו ומעלים שם לו בזה
התנגלות מה כי הוא איננו גבר והוא מקבל בזה מהגבר
מהגבר הנה יביאהו זה לחיות עצום שכבר ישמע אלה
שיקללו מי שיורע זה אם לא יגיד והוא יודע ולסבת הבטת
העצום שיקרה לו מזה אם יגיד דבר הגבה ימנע מהגיד
ויקרה לו בזה חיות ושונא עצום. חכמת
האדם ופחדו על מה שאין ראוי לפחד מאמנו יגרום מוקש
לו ונזק והמשל שכאשר ימצא איש כעל איש אחר בדרכו
ויכיר שהוא מתפחד מאמנו יתעורר מפני זאת הקבה להזיק
לו ולשולחו להטרו שכבר ינצחהו וכבר ידבו המשלים על
זה גם כן מצדדים אחרים זולת זה נאולם הבוטח בית
ואינו מתפחד מדבר מעולם בטחונו בשם ית' וחפלו מאמר
שראוי לפחד מאמנו באופן מה הנה הוא ישונב ויתחזק להמלט
מהרע הוא כמו שה מצאהו בדרוש שהתחזק באלהיו לבדוף

שהדברים הם מתחלפים יחויב שתהיה התחלותיהם
מתחלפות וגזה ודומה שיהיה מחוייב היות ההתחלה מתיחסת
למה שהיא לו ההתחלה עד שתהיה התחלת הדברים הבלתי
נפסדים זולת התחלת הדברים הנפסדים ולפי שהתחלת
הדברים הבלתי נפסדים יחויב היותה בלתי נפסדת הנה
ודומה שיחויב מזה היות התחלת הדברים הנפסדים נפסדת
וזה מומה שיריחיק היות השמים התחלה למה שבארץ אלא
אם יונח שעלה אל השמים דבר מאתנו הנמצאות השפלות
הוא נפקד כמו הם ובעל חיות ומומנו ירדו אלו הכחות
וזה דבר בהכלות הזכות והבינות ואם רצינו להשלים הספק
בזה הצטרכנו למאמר ארוך לא יכלהו זה הבחור ויספיק
לנו מה שזכרנו מזה , והספק השני הוא מי
אסף רוח בחפני השמים להיות נמצא מכלם רוח אחד
באופנים והם היסודות והיא רוח החיה אשר באופנים
שקראם הפילוסופים הנפש הנמצאת מהנלנים והתבאר
מציאותה בספר בעלי חיים כי בזה נמ כן ספקות עמוקות
כמו שבארנו בחמשי מספר מלחמות יי׳ האחד הוא איך
ישפע אחד בלתי מתחלק מרבים והשני הוא איך יתכן
בעלול שיהיה יותר שלם מכל אחת מהמעלות הקרובות
אשר שפע מהם כי זה ענין הנפש הזאת שזכרנו עם
מנעני הגרמים השמימיים שספעה מהם וכבר יפול ספק
עוד איך יתבך זה הרוח ביסודות ובאי זה אופן יתכן בו
זה , והספק השלישי הוא מי צרר מים
כשמלה באופן שיהיה רקיע בתוך המים העליונים מחלק
מה מהם כמו שנזכר בתורה ונתבאר מדבריו בספר
מלחמות יי׳ שהוא מחויב שיהיה שם פן נלנל ונלנל נשם

אוכל . לפי שאנו בעבד מאיש ואין לו בעת אדם
באלו הדרושים העמוקים ולא למדתי חכמה ואין בי כח
לדעת דעת קדושים והם הענינים אשר לנבראים השמימים .
הנה הקרה לי מצד חקרוני מבוכה חזקה באלו הדרושים
שאזכיר ובדומיהם לולי מה שהשיבתני הנערה האחד
הוא שכבר יפול ספק במה שנתפרסם שכבר ישפעו כחות
מהשמים ישלם בהם מה שבארץ כמו שנראה שישפעו מן
השמש הקופות היום והקופה השנה אשר יש להם מבחי
נפלא בדברים הנבראים בכל מה שתחת גלגל הירח ונראה
כמו זה בירח כל שכבר ינוע מעמטו כושם באלו הדברים
השפלים זה ההקש בנשארים ואם הענין בקצתם יותר
מפורסם ויותר נגלה מקצת והספק הוא על זה הראה מי
מהדברים השפלים עלה לשמים או מי מהשמים ירד
לארץ שיתכן שיהיה התיחסות בין השמים ובין האדם באופן
שיתכן שישפעו כחות מהשמים ישלם בהם מה שבארץ כי
זה מה שאלה עמוקה ומסופקת מאד מפנים כבים ונזכיר
מהם היותר חזקים לקצר המאמר בזה האופן האחד הוא
שכבר ידמה שיחויב היות למשפיע בפועל באופן מה מה
שאצל מקבל השפע בכח והמשל כי האש לא תשיב מה
שהוא חם בכח חם בפועל אלא מפני שיש לאש החום
בפועל ובהיות הענין כן והיה מבואר במה שאין ספק בו
שאין לנבראים הגבראים השמימיים דבר מאלו האמיתות
אשר ישפעו מהם באלו הנמצאות השפלות כל החום
והקור והלחות והיובש הנה יפול ספק חזק איך ישפעו אלו
האמיתות והנמשך להם מהנבראים השמימיים .
ואופן השני והוא חזק העמיק גם כן הוא שכבר יחויב

מקעלה האחרית הנביאה מאמנה ונצה בזה אומר לו מי היא
הקבה הפועלה בזה ואם אמרת שהקבה הוא הפועל זה
באמצעות קבה אחרת יותר קרובה הרא שם נתחת הקבה
הקרובה שיאות שישפעו מאמנו אלו הדברים לפי מה
שורה עלו שמו והמשל באלו הקבות כי אנחנו נאמר
שהשם יתי ברא האדם באמצעות השכל הפועל והשכל
הפועל ברא אותו באמצעות זרע הזכר והנקבה הנאות
להיות מאמנו זאת הדוה כמו שהתבאר בטבעיות ואולם
באלו הספקות שזכרנו לא תוכל לדרש שם לא לפועל ולא
לבנו באופן יאות להיות מאמנו זה ולזה צריך שתהיה אלו
המחשבות המאיירות ספק באלו הדברים והשענן על
אמרת השם יתי בתורה שהתבאר מאמנה אמות אלו הענינים
אשר נפל בהם הספק והוסר הספק מהם בדמה שזכרה
מקדוש העולם כי לא נצטרך אחר זה לבקש באלו הדברים
סבות מבין הסבות אשר יעתנו בדברים הטבעיים וכבר
התבאר כל זה מדברנו באמר החמשי והששי מספר
מלחמות יי׳ . הנה כל אמרת השם יתי צרופה
כל שהיא נקיה מהסיגים ומהדברים שיגבו במדרגת
המותר והוא מגן לחוסים בו לשמרם מהטעות בכמו
אלו המק ומות אשר הטעות בהם מרחיק האדם מאד
מהצלחתו האמתית ולזה נזכרו אלו השרשים הנדולים
בתורה ובדברי הנביאים . אל תוסף על דברי
השם יתי אל התבונן בהם באופן לא יצטרך לומה שתבין
מהם תוספת בדברים ההם שאם הקלת בהם בעונם עד
שהקל מעלתך כשלא יותן לך הבאור האמתי שהוא יסר
מלה כך אומנות כך שמא יוכיח בך השם יתי שאתה

בלתי שמים תמונתן הוא הנקרא מים העליונים והנה ספק
בזה הוא כי זה הגרם העליון הוא נקי מהאיכויות אשר
ישלם בהם הקירוש והתקשות לדברים ולא יתכן גם כן
שעניין חדוש זה בהם מצד קור או חם ויהיה סבת זה בהם
כמו הענין בנשמים אשר אצלנו שקצתם יקרשו מן הקור
וקצתם יקרשו מהחום כמו שהתבאר בספר האותות והנה
זאת השאלה עמוקה וקשה מאד לנו באמנו להרחיב המאמר
בה ובמה שיפול מזה מהספק במציאות המים העליונים
אשר הספק ההוא הוא גם כן בכח זאת השאלה הצרכנו
למאמר ארוך מאד וכבר יעמוד עליו זה במעגל עיון
מי שיראה דבריהו בזה בחיבורי מספר מלחמות יי׳ .
והספק הרבעי הוא מי הקים כל קצות בחופן שיהיה זה
החלק נגלה מעינה שלא יקיפהו המים כמו שהיה ראוי לפי
הקרוב השבעי . וזה כי אם אמרנו שהסבה

הארץ

בזה משפע הגבמים השמימיים כמו שזכר הפילוסוף הנה
יתחייבו הספקות הנזכרות בספק הראשון מאתנו .
ועוד שכבר באר אמנו בספר מלחמות יי׳ ובבאור ימנו
לספר השמים והעולם שאי אפשר שיחסר זה אל הכוכבים
שאם היה הענין כן היה מחויב שיהיה הנגלה מן הארץ
שלם הקטב כי הכוכבים הם הם סובבים סביב הארץ
קטב שלם ואמנו לא נמצא הנגלה מהארץ יותר משתים
עשרה שעות כמו שזכר בעלמיוק היוצ שנתבאר מחלקיות
הירחיים שהביאו בהם המחרחיים והמערביים ובכלל הנה
אין לחכם לעמוד על סבת זה אם לא יעזור במה שזכרה
אותו התורה מזה . מה שמנו ומה שם בנו כי תדע .
הנה קרא העלה הקרובה לזה הפועל בן כי היא עלולה

הפועל לכל המצאות ויהיה קצרי עבה שאינו הלנוה
מהמצאות ואומר שאין שם חלוה כמו שהיה אומר
אפיקורוס וקיעתו ואחשוב כי לא הפשתו בזה כי אם השם
לבד כי הנקרא בו אין לו מציאות ויהיה זה יותר קשה
באופן מה מאמר שיגיע מהפסד בסבת הקתחכם יותר
מאמר שראוי . והוסיף להזהיר שמת על
דברי התורה שלא יחמה בעונן בהם וישתבש ויתלה
בזה בדברי התורה ולפי שהתורה היא כמו עבד לשם
ית לשרתו בהנעת השלמות לאדם הזקיר שלא יתלה
האדם בדעותיו המשובשות בדברי התורה כי בזה
כאלו ילשין העבד אל אדוניו לאמר לו שהמעה אורתיו
עבדו ואמר שאם תעשה כן אולי יקלקל אדוניו והוא השם
ית ותהיה שמאה ולהפסד מפני היותך מקל בתורתו
והמשיל ואמר כי זה הפועל המונע מהבנת דברי
התורה בזה האופן החסר ידמה אל הדור שיקלל הוריו
אשר גדלוהו והביאוהו אל המציאות בצד מה ולא יתן להם
עם זה הכבוד הראוי אך יקללם וכן הענין בזה המעיין
עם התורה כי לו לא היה מותן כבוד לדברי התורה היה
מעמיק בהבנתם באופן ראוי וישמר בזה מהמעות
בדבריה אך הוא מקל בדברי התורה עם רוב השובה
שהיא מטפעת לו במוסר ובדעות עד שהיא הגדל
נפשו ותגונה מהמגונות אשר הקנה מהם החיים הנצחיים .
ואמר מאמשל על מי שנפגם בעונן שוא ודבר כזב
שהוא דומה אל הדור שהוא מהור בעונן ולא רואה מן
המגונה והקלקלה היותר מענגה והוא הצואה שיראנו
בעפושה כל הקרובים אלו וכן הענין בזה בשוה כי השוא

:

האנשים מעשה ככה מפני עצם מה שנעשה לך מקרב
והפסד עד שתשחר הבל וכזב מזונה השחרות כלל ,
אמר זה החכם מדבר אל השם יתי שהי שאלות שאלתי
מאתך אל המנעם מתנו בערם אמות כי אחר המות
לא ירחדש לאדם קנין שלמות לא השיגו בחיין ברחק
מתנו בהשגתי שוא ודבר כזב שלא אשתבש ואתבלבל
בעונו ושלא יהיה עונו בדבר הבל שאין לו מציאות כאלו
תאמר שיהיה העונו במציאות הרקות וידמה שרמז בשוא
אל מה שהוא שקר ודבר כזב אל מה שהוא הבל או הפך
זה והנה תקרה לאדם והחקירה והעיון במה שאינו נמצא
לחשבו שהוא נמצא אם מפני שבוש המדמה או מפני קפוד
כוחי קרה לו אם מפני דעת ירשו בזה מזונתו ,
והשאלה השנית היא שלא תהיה לו עונו ודלות בדעות לקצר
בדיעות מה שאפשר לאדם השגתו ולא תהיה לו גם כן עשר
לפעות להתחכם במה שאין דרך לאדם אל השגתו אך
השפיע לו בדעות המזון הכאוי לשכלו לא פחות ולא יתר
וזאת באמת היא שאלה גדולה לא יתכן שימצא איש יביע
אלה באלפים מן השנים אבל הוא ראוי שיתקדל כל אחד
מהאנשים המעוינים בזה כחזקת היד פן אשבע להתחכם
במה שלא יוכל להשיג ואומר מי הוא השם יתי אשר
אחקור במהותו מה הוא וזה דבר לא יתכן שיושג זולתי נשם
יתי ולזה תבין זאת החקירה אל שאכחש ואעשה אלוה
מדבר בלתי נמצא כן כשאחייב לאלוה מהות בלתי נמצא
כן ויביא זה לכפירה ולהאמין בזולתו . ופן
אנכש ואקצר מחקור במה שאפשר לאדם השגתו ויהיה
זה סבה על שלא אעמוד על חיוב היות שום אלוה הוא

אבותיו שלא ישבע בלבו שתי הצורות יחת יחד יחת
וכן עצר רחם והוא ההריון כי חז יעצר הזרע ברחם
ויצר פי הרחם והוא לא ישבע מצד שבעו כי תמיד
יבקש ההריון . וכן הארץ לא שבעה מים
לתון הצמחים כי אם יתעבר עליה הצמרך יחד זה לתעבר
וזה תמיד לא יכלה לתן ילדה בזה והוא יותר נכון כי תמיד
יתהוו המים בבטנה לא יסורו מלהתהוות במקומותיה
ואולם הרביעית היא היותר דומה לזה העניין המשל ולזה
הבדילה מהשחר והיא האש שלא אמרה הון כל מה שיתמיד
להמצא אצלנו מה שאפשר שיבער בו האש וכן העניין באלנו
הדעות הנפסדות אשר יקרו מפני הדלות בדעות כי הם
לא יסורו מלהשחית האנשים כל מה שהתמיד להמצא חסר
דעת יתכן שיטעה בהם . ואחר שהשלים זה
המשל שב להמשיל שנית על השועה בכוונות התורה
מצד הקלון בה והוא אשר המשיל לדור אשר אביו יקלל
ואת אמו לא יברך ואמר כי עון הלב שהלעג לאב והוא
התורה ותבוז לקבוץ האם והם גם כן דברי התורה שלא
ישיב העון במה שיתחייב מדבר דבר מדבריה ומקבוץ
דבריה ומסדר שהם קצתם עם קצת עד שיהיה זה סבה
אל שיטעה בכוונות ינקבו העון הקיים העפות הדורסים
המתהרים נבא אנה בקלות ר״ל שפראוס יבא אידו כמו
שהעיר באמרו פן יקלל ואשמת . אמר
המשל על זה העניין מההקל בדברי התורה עד שיטעה
בדבריה שלא יורגש בהוראה אי זה הדרך עבר בה שקובילהו
אל זה הטעות שלשה המה נפלאו ממנו דרכיהם ואינם
משאירים קשם בדרך הלוא ואחרבעה הם שלא ידעתים

ודבר כתב אצל מזון הנפש הוא כמו הצואה אצל מזון
הגוף כי הגוף יצון מהמזון והמותר שלא יאות להזון ממנו
הוא צואה והנפש תצון מהדעות ותקח הארמת ותשלך
השקר כי לא יאות להזון ממנו . ואמר ומשל
על מי שיתחכם יותר ויעיין בזה שאין דרך אל השגתו
שזה דומה אל עניין הדור שהוא עת פנים שרמו עינו
ועפעפיו ינשאו בהפך מה שיעשה הבישן והיא מדרך
מענה מאד מביאה לחשחום גדולים וכן זאת התכונה
מביאה בדעת לחשחום גדולים כמו שקדם .
ואמר ומשל על מי שיורש ונגב והפש שם אלהיו שזה
דומה אל הדור ששנו הם כמו חרבות לחתוך ולהשחית
הדברים ומצוות מתלעיהו והם השנים המוחטות הם
לאכול עניים ולבלותם מן הארץ ולבלות אביונים ממנו גו
האדם וכן זה ישחית בזה כל שני הדעת כי ישתבשו גו
בקלות בדעתיו החקרות ואולם החכמים לא יתכן שיזוקו
בכמו אלו הדעות הנפסדות . ואמר עוד
ומשל על עוצם אכלו והשחיתו בזה הדעת הנפסד רבים
מחקרי הלב וזה תמיד לא ישבע כי יעצאו שתי בטורת
לעלוקה והיא התולעת הנקרא שמשונה בלעז שהוא
מוצץ הדם מן האדם ולא ישבע עד שיתמלא ממנו
מלוא נפלא ואחר יפול ויקיא הדם ואחר כן ישוב תמיד
להתמלא בזה האופן לא ישבע וכל אחת מאלו השנים
ואמרו תמיד הב הב לא תשבענה . שנים
הנה אשר לא תשבענה ואחרבע שלא אמרו יש לשון כון די
הנה האחת הוא שאול והוא היולי הראשון ורמהו אל המצה
המוחלטת להיות מציאותו החקר שבמציאויות היסודות והוא

והשלישית יחת שמוחה כי תדעל כי אין ראוי שיתחבר האדם
אל האשה שהיא שמוחה לו וכן הענין בחבור השוח ודבר כזב
אל השכל כי הם דברים שמואסים אל השכל .
והרביעית יחת שפחה כי תירש גברתה ותשוב הגברת משרתת
לה כי כן הענין בשוח ודבר כזב עם השכל כי הדעת הכוזבת
היא כמו שפחה ומשרתת אל האמתית כמו שזכרנו והיה
ראוי שיתבל השכל הדעת האמתית ושפחתה הקניחנה
מתחברה עם השכל ובכאן הפסד אחר לשכל בשוח ודבר
כזב ועלינו ידמה גם כן שאמר ושפחה כי תירש גברתה
והוא שכבר באחרונו בראשון מספר מלחמות יש שהצלחה
תהיה לשכל במושכלות הרבות אשר השיג מהצד אשר
הם בו אחת ויקרה מהתערב המושכל הכוזב במושכלות
האמתיות שתהיה צורת האחדות המנעת מכלות המושכלות
דבר שאינו כן ויפקיד בזה זאת הצלחה הנפלאה המנעה
לו מהמושכלות במה שהם אחת וזה עוון נפלא מאד
ועמוק והוא מבואר מאד מתוך שבאחרונו מאלו העמוקות
בראשון מספר מלחמות יש . ואמר עוד מעשל
על העשיר בדעת שיתחכם יותר שני משלים במשל יי
הראשון באר שהחכמה היא מתוך שראוי שיבוה אלהיך הקונן
ואמר שאחרבעה הם קנני ארץ והם חכמים מחוכמים
ביחס אל שאר הבעלי חיים להורות כי החכם צריך שיהיה
קנין בעינו ולזה ראוי שיראה מלחקור בדברים הנבוכים
אשר אין דרך לו להשיגם ובזה ישאר מהקריסה להתחכם
יותר מהראוי לו כי יכיר שפלותו ושדעתו קצרה מהשיג
זה . הראשון הם הנמלים שהם עם לא עז
ביחס אל שאר הבעלי חיים ואעפ שהם הקיפים מאד

והנה הרביעי ויקיץ ויתעטן כושם ענוגה ויחס לא נודע
והאחד הוא דרך הנשר באויר שלא יוכר באויר כושם יען
הדרך ההוא ודרכה היא נערף יכף והשני הוא דרך נחש
על צור לא יוכר בסלע ההוא דרכו אשר דרך בה אך
היה הכנת דרכו להשחית ולהזיק כמנהג הנחש ,
והשלישי הוא דרך אניה בלב ים כ"ל שלא יודע אי זה דרך
עברה האניה שעברה ביום , והרביעי הוא דרך
גבר בעלמה שהיא בעולה שלא יוכר זה בה אך היא הפחית
מעלת הדרך ההוא בזה המשגל המענה עד שתשוב זאת
העלמה מענה בעונו אחר שהיתה חביבה ויקרה בעונו
וכן הענין במי שודרך בחקירותיו בדברי התורה זה המנהג
החקר כי הוא ימצא בהם בזה האופן המענה דברים מענים
ותשוב להיות אצלו מענה תחת אשר היתה יקרה ,
ובזה המשול זאת העלמה נשגה מעלתה והיא כן דרכה
כ"ל שהנאף והקנה הערוה ואמרה לא פעלתי און ,
ואמר עוד המשל על מי שנכנס שוא ודבר כזב בפיהו כי
האחד שנס כנגה ארץ וחרדה והתחת ארבעה לא תוכל לסבול
האחד הוא תחת עבד כי ימלוך כי אינו ראוי למלוך כמו
שאין ראוי הכזב והשוא ויניע אל השכל אך ראוי שיריחה
ויוקר ויניע האמת אל השכל והנה השקר הוא כמו עבד
ומשרת למצא האמת , והשני הוא תחת האיש
הנבל המרדף חברת הרקים כי ישבע לחם כי אינו ראוי לכך
כי דרכו זאת ראוי שהביאהו אל הדלות והעוני עד שיחסר
לו לחם ושמלה כאמרו ומרדף רקים ישבע כיש פי שאינו
עוקב בישרו של עולם וכן הענין בשוא ודבר כזב שאינם
מישרו של עולם אבל הם דברים בלתי נמצאים ,

הועלה אבל הגבוס נה המות והקפקד כי בהיכלו מנך לא
יעזבו המשרתים המנקים אותם יביעות העכבים אך
יכבדום ויקירום וזה דרך נה מפני הדסקה נבא בהיכלו
מנך והוא אומה ראויה לבא בהם וכן העניין בא שיהיה
יותר לא שלא יניע לו מזה פרי אך יגבוס לעצמו הקפקד
והמשל השני זכר בו שלשה המה מעובי צעד לא שהם
מאחרי הקטועה לכל הדברים מזונה שיברכו הראוי מן
הבלהו כאלו ואחבעה הם מעובי לבת בדמיון הקורס
בשלשה הראשונים והנה הבדיל הרביעי מן השלשה
להקיקסו יותר אל המשל והוא העשיר בדעת המחכם
יותר מהראוי לו , הראשון הוא לשם שהוא נבור
בבהמה והוא רץ לזרוף אי זה בעלי חיים שיאכלא לא
ישוב מפני כל לרוב בעזו על נבורתו וכבר יקרה לו
מזה רע בעקים מה בהלחמו עם שהקיף מעטן כמו
שנמצא בספורים , השני הוא זרזיר מקנים
והוא הכלב הדק המקנים שיולכותו הצוידים לצוד ועניינו
גם כן שיתהר לרוץ מזונה שיביא אם הוא הקיף מהבעלי
חיים שהוא רודף אותו אז העין הוא בהפך וכבר יקרה לו
מזה הרבה מהרע והקפקד , והשלישי הוא
הדיש והוא הל המרוץ מאחר וירוץ מפני זה להלחם עם
שהקיף מעטן ויקרה לו מזה הקפקד והרע ,
והרביעי הוא המלך שאין לו הקומה עמו לאחד מעמי
שנלחם עמהם כי כמו זה המלך יתעורר תמיד לרוץ
להלחם לכבוש האדמה מפני רחוקו רוב הצלחתו ולא
יתישב הקלה אם ראוי לו להלחם אם לא ויביאהו זה להלחם
תמיד כמו שקרה לאלכסנדר עד שיפול ביד שהקיף

ביחס נדול. נפש כי יש נושאים בפיהם כפלים רבים מתשקלים
הם מתחכמים להמצא הצריך להם למזון בקיץ והוא קשה
אשר ימצא בו להם זה וזה מאמר שיושיר החכם שלא ישתדל
בחקירה כי אם בעת שיתכן שימצא לו כל שכן שאין ראוי
שיתחיל בחקירה שלא יתכן שהמצא לו בעת מהעתים וכבר
זכר שלמה במה שקדם אופן חכמת הנמלים במה שיכינו
בקיץ מלחמם מאמרו לך אל נמלה עצל.
השני הם שפנים לם עם לא נצטוו ובחרו לשים בסלע ובמקום
חזק משכנם וזאת נם כן הערה שלא יעמיק אדם לחקור
רק במה שיש לו תוקף וחוזק להשיג אמתתו לא במה שיהיה
מרמז לכל חולק ידא ויחלוק עליו כי אין לו מלך שיעמידם
ויחקו בה מעליו. הארבה אין לו מלך שיעמידם
בהקבצה אחת והוא יוצא כלו בעת מוגבל אשר יתכן לו לבוא
עשבי הקבוצות להיותם לו למזון וזה נם כן הערה לחכם שלא
שלא ישתדל לחקור במושכלות רק בעת הראוי וכשישער
שיוכל עליהם. השמטיה והוא העכביש היא
נם כן בריה קטנה ובחכמתה תעשה בדיה ידועה היא כמו
רשת תתפשט בה הזבובים והדבורים וזולתם מהבעלי חיים
אשר יתכן שיתפשטו בה כי בזה תשיג מזונה כמו שנזכר
בספר הבעלי חיים והיא בחה נם בהיכלי מלך ומשם חתרה
אוכל לה וזה נם כן הערה לחכם שלא ייגע מלחקור בדברים
הנמנעים אשר אפשר לו לעמוד עליו אמתתם כמו
שהשמטיה דרך משל לא הגיע מלבא בהיכלי מלך אחר
שכבר הוכל להשיג מעשה די מרפה. ואפשר
שנאמר כי אמרו והיא בהיכלי מלך הוא לבאר כי נם
חכמתה הרעה בזה כי היא בונה מה שלא ישלם לו מאמנה

יהיה הרצון שאמרו אם נבלה בהתנשא אם לאית מאצא מה
שראוי שתמצאהו הנה זה הלאחור הנעלם בעבור התנשא
ונאותך בחכמה כי בעבור זה נשענת על חכמתך ולא
הכינות הבלה לדרוש אשר תחקור בו מה שראוי שיוכן
להאשיר אל השנתו וכן אם זמור וחשב מה שתצטרך
בעבורו לעשים יד לפה שלא ידעו האנשים מוס דעתך כי
כחשת לאל מאעל הנה זה הנעלם בעבור התנשאך
בחכמתך ולזה השיאך לבך להכנס בחקירות אשר אין
דרך להכנס בהם , ואמנם היה שבקשת החקירות
הנדולות ימצא לאדם פתח אחר הינעה הרבה ובקשתם
לא ימצא לו פתח להכנס בהם ולזאת הסבה הישרטו אשר
יתעסק האדם הבלה בחקירות הנדולות אם יש לו דרך להכנס
בהם לפי שכמו שהמצא בדברים הטבעיים אשר יבאו
מדרגת המופתות שמקצתם יוצא האדם הנעלם ומקצתם
לא יוכל להוצא כי אם נזק כן הענין בשור באלו ההשנת
הנדולות ההולכות לפי מה שיחסב במדרגת המופתות
אשר אין רחוק שיפנה השכל אליהם וזה כי בקצתם ימצא אחר
הישוב פתח ודרך להכנס בהם ויעשה בהם אחר הינעה דברים
יקרים מאד ובקצתם לא ימצא לאדם פתח להכנס בהם ויוקר
נפלא מזה כי כבר ימצאו דרושים נדולים ויקרים מאד
אפשריים ההשנה לאדם ודרושים אחרים לעשה מהם לא ימצא
פתח לאדם להכנס בהם והמעשה כי האדם אין לו פתח להכנס
בו בידיעה רבעה הענין כל אחד יעשה מרובע שוה לעשה
שעול ישר ויכנס בחקירות נדולות ויקרות מזאת לאין שעור
וזה מעמה שיחייב לאדם הקרעשנות בדברים אשר יחקור בהם
אם יש לו פתח להשיגם אם לא בדרך שיתברכו לו במלאכה

מימון וכזה יקרה לעשיר בדעה כי הוא ישען על חכמתו
ולא יתישב השלה במה שיחקור בו אם הוא ראוי שיחקור בו
אם לא ולזה יפול בזה השער אשר יברוס לוקפקל רב ,
אם נבלה ולאיה מצאה מה שהחקור בו הנה הקבה בזה
הוא נאותך שנשענת על חכמתך שתמצאהו ולא הסתכלה
הבלה אם יתכן לך לעמוד על אמתתו אם לא ואם היה
שיתכן לך זה לא הכינות הבלה מה שראוי שיהיה מוכן לך
להעמידך על אמתת החקירה הזאת , אן יהיה הלבון
באמרו אם נבלה אם נפלה כי הנאוה בחכמה היא
הנפילה כמו שקדם , ואם זעוות יד לפה כ"ל אם
חשבת לדבר ערם שהתישבת אם ראוי בו אם לא אם חשבת
לחקור באחד מהדרושים הנדונים לא המהר להכנס בזאת
החקירה מנע עצמך מזה עד התישבך אם יש לך פתח
להכנס מימון בזאת החקירה ואחר יד לפה לפי המעשה כי
החשב לדבר אין ראוי שימהר לדבר עד יתישב בדברים
הקם אם הם ראויים אם לא אך ישים ידו לפיו למעוע פיו
מלדבר , אן ירצה בזה ואם חשבת מה שהצטרך
בעבורו לשים יד לפה והוא השעות שיקרה לך בהשגת השם
יתברך אשר יביאך לבקש בו הנה סבת זה היה גם כן בהתנשא כי
נאותך סבבה לך להכנס בזאת החקירה אשר אין לך דרך
להשגה ולזה הובילה אותך אל זה השעות הנפלא לבקש
בשם יתברך והנה אמר יד לפה כדמיון מה שאמר איוב אם
ארחה אור כי יהל ויבא יקר הולך ויפה בסתר לבי ותשק ידי
לפי וזה כי מי שנשתבש בכמו זה לא יוכל להוציא מפיו שבושו
כי ישתוקקו שאר האנשים המאמינים בשם יתברך ולפי זה
הפרוש שפרשנו ערה אשר הוא נבון ערה לפי מחשבתי

ושבועותיו בחי תהובו . אז ילמה בזה שבעבורו היו
נדריה המיר לו . אל הקנן לעשות כחך אשר
לך בדרישת החכמה והשגתה וזה כי רב העסק עם הנשים
יסיר האדם מהשקידה על החכמה ויהיה לבו שונה בהן
המיר ולא יהיו דרכיך למחות העצות והמחשבות הרבות
אשר תערכו למו שילמה לחקור בחכמות מחקר ראוי ואמרה
זה כי הקהמדה עם הנשים המונע הקהשבות בחר
המועצות והמחשבות . אתה בני שהוא לא לא
יהיו דרכיך דומים לדרכי המלכים אוהבי הקעמונים
שרודפים שהיית היין דומים לדרכי המלכים אוהבי
הקעמונים ושואלים איה שכר לשתותו כי אין למלך כמוך
שהוא לא נכון לעשות כן פן ישתה וישכח מה שנחקק
מזה הדין הבא לפנו בדורה ויהיה זה סבה אל שישנה דין
כל בני עוני אשר הוא חשא נפלא כי בו נכלל חשא חשאת
המשפט וחשא הבוערת לעני וכל אחר מאלו הוא חשא
נפלא אמר ולזה זכר שלמה בדין העשירים כל בני עוני
לא שלא יתחדש מזה גם כן שלמה בדין העשירים אבל זכר
מה שיתחדש יותר מהדע מזאת הקבוצה כמנהג המוכיחים
ובכמו זה המנהג נהג שלמה בדוב הקוכחות הגבלות
בזה הקפר . הנה השכר והיין אומן ראוי כי אם
למרי נפש ולאובד שישכח המר נפש מרירותו וכישו
והאובד עמלו לא למלך כי הוא ראוי שיזכור הדינים אשר
ראוי שיגיע בהם הבאים לפנו . פתח פיך לאלם
כל אשר יבא לפניך לדין ולא ידע לדבר מענותיו אשר
בהם ויתבאר משפטו ודינו ראוי שתפתח פיך להישיר ו
לבאר דברי ריבו והנה האלם הוא שאומן יודע להגיד כלל

מלאכי מלכיות הדרושים אשר אפשר לנו להשיגם מן
הדרושים אשר אי אפשר בהם זה והנה הדברים העבעים
אשר ימצא בקצת מורה הוקים הועלות ובקצתם לא ימצא
הם אלו שזכר ודומיהם והוא שמעלת החלב שהוא מורה
הנבנה יוצא הלדם מעלה שהיא יותר עובה ויותר עבבה
מהנבנה ומעמוהר מעלת הלחם יוצא הלדם רם
בינעתו בו להוציאו ושחיה בזה עצמו ומעמוהר הבעבר
אשר ראוי שיעזב ויונח יוצא הלדם ריב ומדון אשר הורה
נרם השחתות והפסדים רבים ובכלל נשנם באור
זה הלחם שהנבלעו באורו בזה הקפר והוא נפלא מאד ורב
הועלת לקחת מוסר השכל והועלתו מבואר מדבריו
בבאורו

דברי למואל

מלך משא ונו עד סוף
הקפר הנה קרא שלמה
למואל מלך בדרך אמרו בהקדמה והוא בהן לאל עלון כל
שהוא היה לאל מלך כי יג משאו ודברו מושיבים לאלו
בהכלית מה שאפשר ואמר כי אלו הם הדברים אשר
אמרה לו אמו במוסרה והנה זכרם פה בזה הקפר
להיותם רבי הועלת ומדמה שכבר אמר לה
שלמה שהשאל מאמו ויעשה חפצה והיא אמרה מה
אבקש בני אשר נדלתיך ומה בן בטני שקויתי במעי
בקיומי מעברת מאמר ואולם אמרה זה כי כבר יקרא בן
מי שאינו בן בטנה כאמרו אלה בני מיכל בת שאול לפי
שהיא נדלה אותם ואעפ שלא היו בניה כי הם היו בני ערב
אחותה ומה אבקש לך בן נדרי כל שמרוב
אהבתי אותך היו כל נדרי בך כמשפט האוהב שיקיים נדרין

נפש

121

מדברי ריבו ובני חלוף הם בעלי התעוכה שיאמרו הפך
מה שבלבם וראוי לשופט השלם שיסבב שלא יפקד מהם
משפטים מצד חקרונם בדבור ובהגיה ענני ריבותם ·
פתח פיך באופן שהשפט צדק אל דין עני ואביון ולא
יפקד מהם משפטם מפני חולשתם וחוזק אשר בגדים ·
והנה חתם זה הספר בהאחר החומר המשרת אל השכל
שרות שלם באופן שיגיע לו קנין שלמותו והאחר אורו
בנקבה כמנהגו וקראה אשת חיל מצד שלמות כחה לבנין
אל השכל מה שיצטרך לו מימנה מהצורות המוחשות
ואמר שקיים קשת ההעלם וכחוק מכרה ועבכה מעבד
הפנינים כי אין להם יחס עמה · הנה לב בעלה
בטח שתמצא לו מה שיצטרך להקדים מן החוש בדרושיו
ולא יחסר שלל להיות ערוף לבית השכל · כל ימי
חייה גמלהו טוב ורבעה לעבודתו ולא נתנה כלל מן
עבודתו · דרשה צמר ופשתים להיות עוסק בהם
למה שיצטרך לביתה מהלבוש ועשתה זה בחפץ שביה
כמשפט המשרת החושק לעשות רצון אדונו לא כמשפט
המשרת על צד הכבדה ואמנם אמר זה לפי שהמגיע
מהמוחשות אל השכל יתוקן בהקנים רבים קודם הגיעו
אלינו ובזה יוכרו מהם הרבה מהנמשכים הרחוקים
ויתקרבו אל המציאות הכוחני כמו שנזכר בספר החוש
והמוחש · היתה כאנות הסוחרים הנדונים שיביאו
סחורותיהם מארץ מרחק כן תביא מזונה ממרחק למה
שיצטרך אל השכל בדרושים אשר יקשה לעמוד מן
החוש אם לא כשועל בחרצות או בעדות הקודמים אשר
ראוי לבטוח בהם שיגידו אמת · והקם בעוד לילה

הנזכרות בראש ספר דניאל יהיו בה עוד אחר דריוש
המדי שלשה מלכים עומדים לפרס והנה השלשי מהם
הוא הרביעי למלכות דריוש המדי ולפי הנראה הנה היה
הראשון מהשלשה כורש מלך פרס ואחריו היה אחשורוש
הוא ארתחשסתא ואחריו היה דריוש הפרסי ובימיו כ
נשלם הבית כמו שנתבאר בנבואת חגי וזכריה והנה לכל בנין
הפחות מלך כורש שלש שנים כי כבר אמר דניאל בשנת
שלש לכורש מלך פרס וארתחשסתא מלך לכל הפחות
שלשים ושתים שנה כי כתוב בספר עזרא בשנת שלשים
ושתים לארתחשסתא מלך בבל ולא נשלם בנין הבית
עד מלכות דריוש עד אחרבע שנים למלכות דריוש יג
הפרסי אך התחלת הבנין היתה בתחלת מלכות כורש
הפרסי ״

ויהי בימי אחשורוש

וגו׳ עד סוף המגלה ׳

ידענו שזאת המגלה נכתבה ברוח הקדש ולזה נכתבה
בין הכתובים ברוח הקדש והנה נכתבה לפרסם דבר
הנס הנפלא אשר בעבורו קבלו עליהם ישראל לקיים את
ימי הפוריים ועם זה השלימו הספור לבאר איך סבב זה
מסבב הסבות להשגיח על ישראל ׳ באור מה
שעריך לבאר בזאת המגלה ׳ שבע ועשרים ומאה
מדינה ׳ הנה הראשון במדינה מקום בו עמד עירות
רבות כי ידענו מדברי המלכים האלה וגם מלכי פרס
שכבר היו מולכים בכל המלכות וזה כי כבר נתבאר
מדברי דניאל שמלכות נבוכד נצר שהיה לבלשצר בן

באור אחשורוש

אמר לוי בן גרשום

ריוי שקדע שכבר
אמר ירמיה כי בעת
מלאת לבבל שבעים שנה יפקוד השם את ישראל
וכבר נשלמו בחות בלשאצר בן בנו של נבוכדנצר
כמו שאמר מנא מנא מלבוקל והשלמה כי שבעים
שנה היה קץ מלכות בבל כמו שמכר בספר ירמיה
והנה אחר מות בלשאצר בא המלוכה לדריוש המדי
בן אחשורוש ולכורש מלך פרס אחרין ומפני
זה אמר דניאל כי בשנת אחת לדריוש בן אחשורוש
מזרע מדי הבין בספרים אשר היה דבר יי אל ירמיה
הנביא למלאת לחרבות ירושלים שבעים שנה וזה הוא
דריוש מודיעה אשר נאמר עליו דקביל מלכותא כבר
שנין שתין ותרתין והנה הראון באמרו למלאת לחרבות
ירושלים שבעים שנה. שבעים שנה מתלכות בבל
כי אז יפקוד השם את עמו ולזה מצא דניאל את לבו
להתפלל אז אל השם יתי כי ראה כי קנעה הקץ ולא פקד
השם עמו וחשב כי חולי גרם הרחקת וידמה שלא נשלמו
עדיין שבעים שנה לבבל כי בשנת השבעים מת בלשאצר
ומלך דריוש השנה הקים ואחר בא המלוכה לכורש
מלך פרס ובתחלת מלכותו פקד השם את עמו להשיבם
לארצם כמו שנכתב בראש עזרא. והנה נתנבא
דניאל במלך דריוש המדי כי עוד יעמדו שלשה מלכים
לפרס ורביעי יעשיר עושר גדול. והראון בזה כי
מלכות מדי ופרס שהיה המלכות השניה מהארבע מלכיות

עשרו וכבר הקפרקס זה גם כן מפני שהרחוק עשר כבוד
מלכותו ויקר הפארתו גדולתו לא נשלם כי אם בימים רבים
מאד ר"ל שמונים ומאתים יום , והשקות בכלי זהב ,
אמר שהוא היה משקה כל האנשים בכלי זהב והיו שונים
קצתם מקצתם מפני המונם והמרבות הקבועות בהם
וזה כלו היה להפלגת עשרו ונתן לבם איין המלכות
והוא היין שהיה שותה מאתו המלך והיה שם מאתן לרוב
והשתיה לאיש ואיש היתה לפי רצונו ומנהגו לא היה שם
דבר יאנוס אותו ויעכבהו משתות בעת רצונו לשתות
כי המיד היה מוכן היין לפני כל איש ואיש , והנה
אמר זה כי בסעודות הגדולות יהיה לפעמים שיחסר
לקצת אנשי הסעודה קצת מה שצריך להם ומבשתם
לשאול יאנסו אל שלא יהיה להם רצונם מהסעודה ,
על כל רב ביתו , על כל גדול ומנהיג שבביתו
מטוון מהסעודה יהיה מוכן המיד לכל בני הסעודה ,
עשתה משתה נשים בית המלכות , ר"ל בבית המלכות
ואמר גם ושתי המלכה להורות כי מאת המלך נהיה זה
כדי שלא ידושן הנשים לאכול בפני האנשים וגם סדר
שיהיו האנשים לבד והנשים לבד , שבעת הקריקים ,
ידמה שהם היו מעקורקים וגם שלח המלך לקרא ושתי
על ידם כי אינם ראויים לשגל ואפשר שיהיה הרצון בזה
שרים כמעט אמרו והיו קריקים בהיכל מלך בבל ,
והמאמר המלכה ושתי לבא בדבר המלך , אמר כי
אע"פ שאמר לה זה בשם המלך אבל הקריקים שהיה
ראוי שתאמין בדבריהם כי הם מהמלך הנה עם כל
זה מאנה לבא למלאת מצות המלך ואפשר שיהיה הרצון

בשן נתן למלכי מדי ופרס ולזה המנהג שאומר כורש כל
ממלכות הארץ נתן לי אלהים, הפרתמים, קס
ארים גדולים היו תחתיהם מדינות רבות, בחצר נתן
ביתן המלך, בחצר שהיה אצל נתן ארמון המלך והיה
מקום רחב לאכל בו כל העם הזה, חור כרפס ותכלת,
חור הוא בגד לבן, כרפס הוא בגד ירוק כצבע הירק
הנקרא כרפס, ותכלת הוא בגד צבוע בתכלת ואלו
הבגדים היו לחוזים בחור בחבלי פשתן להיות לאהל
ולמכסה, ואחרימן הוא בגד צבוע בצבע אדום והיה
נתלה בדמות פרכת על גלגל כסף ועמודי שש והנה
גלגל כסף הם עגולים בדמות עמודים ואחשוב שהם היו
נשענים על העמודים של שיש והיו עליהם בדמות בדים
מעמוד לעמוד ובגלגלים היו נתלים בגדי האחרימן והיו
לחוזים בהם בגדי האהל שהיו מצבעים מתחלפים והנה
אות היא אשר במלת בחצר נתן ביתן המלך בחור כרפס
ותכלת לחות בחבלי בוץ ובאחרימן על גלגל כסף ועמודי
שש במעות זהב וכסף והנה הקל מלמעלה וקיים במה
שהוא למעה ולזה זכר תחלה האהל ואחרין היציעות
התלויות מלמעלה למעה למחוצות ואחריהם המעות
ואחריהם קרקע החצר אשר עליו היו המעות, והנה
היו המעות מבדלי זהב וכסף והיה בקרקע החצר
כלו רצפת אבנים שוטות היו מסודרות ומוצעות שם
והנה בהיות אבן דומה לשיש ודר וקוחרת הם אבנים
יקרות, והרצפה היתה מעלה האבנים בסדור מובדל
כל שהיתה שם אבן של בהט ואחריה של שיש ואחריה
של דר ואחריה של קוחרת וזה מעמה שורה על רוב

ראוי שתשאר לה אך יקנה המלך לרעותה השובה ממנה
וזה יהיה בשמירת אותה ויקח אשה אחרת כי בחולת זה לא
יתכן זה הענין כי כל עשי המלך הם מלכות ואפשר
שהיה מנהגם שלא ינקח כי אם אשה אחת, להיות
כל איש שורר בביתו ומדבר כלשון עמו, הל שכל איש
יהיה מושל בביתו להכריח אשתו למה שירצה ויוכל לנהג
כמנהג עמו אעפ שאין ממנהגם עם אשתו לעשות ככה
והנה אמר זה כי ידמה שושני אמריה שאין זה נדון
באמצה ובעמה לבא המלכה לפני האנשים שהם עבדיה
להראות את יפה, זכר את שתי ואת אשר עשתה
ואת אשר נגזר עליה, יתבאר מהנמשך לזה שהוא
זכר את שתי ויפיה והיה דואג על שנהלנה כי אשר
עשתה לא היה באופן שיהיה ראוי לגזור עליה מה
שנגזר כי עשתה זה לגנות ולפי שנערי המלך משרתיו
הנשו שהמלך היה דואג עליה לפיה נתנו לו עצה לקבץ
כל נערה בתולה שובת מראה אל שושן הבירה אל בית
הנשים ויבחר מהם אחת תיטב בעיניו והיא המלוך תחת
שתי, ונתון המרוקחים כדי לפותם ולערם הבשר ולפי
שנבחרה מאלו אסתר למלוך תחת שתי בא לזכור
יחסה ודבר מרדכי בן דודה ונתבאר מזה כי השחתת
עמלק נשלמה על יד איש מבניהם כי מבניהם היה שאול
אשר השחית את עמלק והנשאר מהם ביתי אסתר נבריה
ונשחתו על יד מרדכי ואסתר כמו שנבאר בדברי
אחת המגלה, ויהי אומן את הדסה היא אסתר בת
דודו, הל שכבר היה מגלה אותה כאלו היא בתו והנה
קריאת הדסה לשלמותה כי כמו שההדס יתן ריחו הטוב

המרוקחים, דבר
המצחלים לבשר
בשמן המור
שמן ערב ומיני
בשמים המערבים
ומעשנים הבשר
מיש יקומה, עם אלה
עם יבנה כל מקום
שנלו עם מלכי יהודה
ויהויס יקומים בין
הנביים וגפי קיר
מעבא נחר וזוג ני ז
ימינו היה כך פשוטו
ורזל רשו ול זביב
כופר בעל קרנות ודי
לו לבבי רזל כי גם
קרני לבבי גלם לבבי
שלקחה לאשה,

בזה כי היא לא רצתה לבא בדבר המלך מפני היותו
ביד הקריקים כי לאחותה היתה רוצה שישלח לה
יחשורוש שרים ועבדים מאלה, לחכמים יודעי
העתים, הנה החכמים האלו היו חכמים בדינים
ובפילוסופיא המדינית ולזה יוכלו לשפוט בדברים כפי
הראוי ועם זה הין יודעי העתים ז"ל שהיו בקיאין בחכמת
המזלות כי בזה יתישרו לשפוט לפי מה שיאות מהמקורר
מהברמים השמיימים ולזה אמר כי כן דבר המלך לפני
כל יודעי דת ודין, והקרוב אלו כרשנא וגו',
אמר שהקרוב אלו מאלו החכמים אשר בזה התחר
שיוכל להגיד להם זה הענין כדי שישפטו בו לפי הראוי
הין אלו שזכר כי הם הין רואים פני המלך תמיד והם
הין הקודמים להיות יושבים במלכות כי מפני רוב חכמתם
הין אצל המלך וקרובים אלו בישיבתם ואולם האחרים
כשיבאו שם הין רחוקים מישיבת המלך, וקנה ידמה
שהיתה הסכמתם כי כשהשאל עצה מהם יתחיל הראשון
מהם לדבר תחלה כדי שהשמע עצת כל אחד מהם כי
אם ידבר האחרון תחלה הנה העשרים יראו מלאוק
עמו ולא תהיה שם עצה ואולי מאחד מהם ולזה לדבר
תחלה מאוכן שהיה הראשון מאלו החכמים ולפי שישרה
עצתו בעיני המלך והשרים נעשתה עצתו, ולא יעבור,
ז"ל שיתקיים תמיד זה הענין לא יקור, אשר לא תבא
ושתו לפני המלך וגו', הנה לא קראה מלכה בזה המקום
כי היה רצונו לעשות מאנה המלכות ואמר כי על מה
שמנעה מלבא לפני המלך תקור מאנה המלוכה כי לא
היתה לה אם לא מפני המלך ולפי שאינה נשמעת לו אין

ידבר המלך, כן
משפט המלך בכל
אשר יעשה לדבר לפני
כל יודעי דת ודין,
והקרוב אלו לשרש דברו
לפניהם, אלו הם לרשנא
שתר וכו', כדרך אם לעשות
מוקב עם ואמר המלך
לחכמים, עתה, לשון
עתה, כי יצא דבר
המלך, זה שבזתה את
המלך, על כל הנשים,
להבזות גם הן בעיניהן
בעונשן, הבמרבה שרות
פרס ומדי, לבל שרי
המלך גם הם דבר הזה,
ודמי זה מקרא קצר,
ויש שפוקרים הבמרבה
כאן ויש בבמאמרה כל
הנשל עצמה כל נחת
ונחת בפני בעלה,
ודמי בזיון וקצף, ויש
מדבר הזה בזיון וקצף,
דבר מלכות, לשרת
מלכות אל נקמה,
ויבקש בדתי פרס ומדי
בקפרי חק ומנהג
המלכות ולא יעבור,
חוק זה מבוארים שיבא
זה חק ודת לכל הדור
הזה בעולם, אשר לא יהפך
ושתי, ולכך נכתב,

ונתבאר שהיה מושלה הן בעינו יותר מכולם כי לא צוה
המלך לקבצם לפנו לראות אם תהיה יותר נשואת חן
בעינו מאסתר כאמר ובהקבץ בתולות שנית ,
ומדעת שנרוב נשלה הן בעינו לא בעל אותה המלך כי אם
אחר שעשה כתר מלכות בראשה כי לא היה ראוי זה בחיי
המלכה ואולם האחרות בעל ונשארו לפילגשים ולזה
קבץ לא המלך כל הבתולות הנשארות לבדר אי זה
מקום הישר בעינו יותר , והנחה למדינות עשה ,
כ"ל שצוה למדינות שיטוחן ממלאכה ביום שעשה אסתר
לאשה והנה היתה הנחה גם כן מה שלא לעזרם ונתן
לו חלק כל בקשתו כמו שכתב בספר עזרא ואז עלו רבים
מבני ישראל לירושלים כמו שנזכר שם ואז גם כן פשר
המקום שהיו על עבדי ביתו כמו שנזכר והנה קודם
זה כתבו שמנה על יושבי יהודה וירושלים כמו שנזכר
שם וגם אחר זה לפי הנראה מדברי נחמיה בן חכליה ,
ויתן משלחת יד המלך , כ"ל שנתן מתנות יפות ביום
המשתה ההוא כהשגת יד המלך אשר התבאר היותם
בהכנת הדבוי , ובהקבץ בתולות שנית ומרדכי
יושב בשער המלך , כ"ל כי בהקבץ הבתולות שנקראו
לפני המלך אחר בא אסתר אצלו לעיין אם יש שם יותר
יפה ממנה בבתולות ויותר משלחת הן בעיני המלך
וכזה עמד המלך על אמתת היותה מושלת הן וחסד
לפנו מכל הבתולות הנה אז היה מרדכי יושב בשער
המלך וזה כי מפני חכמתו היו שואלים עצתו במשפט
ולזה היה אחד מיושבי שער המשפט אשר בבית המלך
ואמר כי אסתר שמרה מצות מרדכי לבלתי הגיד עמה

וכנחה למדינות עשה ,
לכבוד נפקד כנים
נקם מן נאם נשר
נבני נלמוד נל
המלך

ויתן משנה שלחן
לדרושתה וכל כמו
נפקדתה נול הנעד
מולדתה ונעמה מן
נבתה מנבת מולדתה
לפי שמרדכי יושב
בשער המלך ומאז
היה על כל , ובהקבץ
נבתולות הם המלך
ומרדכי לדבר נמרדכי ,
ז"ל מספרים הבתולה
לפנו בלשון פרסי
ענים ומדעים שלון
מלכה בבתולים לאין
שיעור מרדכי מן
יושבי נשבה הנמלכה ,
ובהקבץ נקחתי דברי
הימים , כמובן
שעשה מרדכי
המלך ,

ויועל בזה מי שאצלו כן היה מתנהג ביחס בעוב מדותיה
ויותר הרבה להועל ולהיטיב למי שאצלה והנה כי כמו
שהמשל הצדיקים להדקים באלו בין ההדקים אשר במלוה
כן המשל היה להדקה, ואפשר עוד שהיו לה שתי שמות
רל שהיתה נקראת הדקה והיתה גם כן נקראת אקתר והנה
במות אביה ואמה נקחה מרדכי לו לבת לגדלה כאלו היתה
בתו, והיטב הנערה בעיניו וגו', הנה מפני שחשב
הוא כי היה תהיה מלכה להיותה יותר יפה בעיניו מכלן
הנה מפני זה מהר לתת לה המרוקיה והמתנות הראויות
לתת לה ושנה מקומה ומקום נערותיה ממקום שאר
הבתולות עד שבחר לה המקום היותר טוב שבבית הנשים,
כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד, ודמה כי מרדכי
רחה שהיה תהיה מלכה תחת ושתי ופי שעל ידה יתכן
שיגיע טוב לישראל צוה עליה שלא תגיד מאי זה עם היה
כדי שלא יעזבה המלך בעבור רחותו שהיה מעם שסל
שהוא עלה בין האומות, בערב היה בא ובבקר
היה שבה אל בית הנשים שנית, הנה היה שם בית הנשים
שם יבאו בו הפלגשים לפי שבשב שבשבבה הבתולה עם
המלך בערב תשוב בבקר אל בית הנשים שם שיבאו שם
הפלגשים, ויאהב המלך את אקתר מכל הנשים
ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות, ודמה כי לא בעל
המלך כל הבתולות אך הנבחרות מהם כי כבר מקר שומר
הנשים המרוקי אקתר ונערותיה ולזה לא יתכן שתהיה היא
האחרונה ולזה אמר כי כאשר בא אקתר אצלו אהבה
מכל הנשים והפלגשים שבא עליהן ושאה חן וחסד לפניו
מכל הבתולות הנשארות אז שם כתר מלכות בראשה

ויבחר

ויבחר בה אקתר היא
אסתר ומאמר זה בלשון
אשל כולל, כי מנוחת
הקבלה, לשרה
וכן עושין לכולם וכל
הרשון בינתן נחת
ושנה שנה נוקה
נשר לן קעד, כדי
שלא יגמרו מתעסקים
בזויה ביון ו' שמוש
שגם ידעו שגיה יקודה
ומתעסקים שגול יחזיקו
בה, ומה יעשה בה
זה נחל מ' שנה בביקים
שנקן בגם כמה ומשו
דוד ומרדכי, דוד
גם לא בגדי ונקבה
בכה עד שלמה לאמר לא
בא לדי דבר זה נגנ
שנקמוה עליו ולנחס
עם זה, וכן מרדכי
גם לא נגנב לצדקה
זנק שנלקחה לשבב
ערל נגנ לשעבדה
נקום לנקמה ישראל
לפיכן ביה מחזר לרעה
רוב מלא בקופה
הקר, זמן, כל נשי
הקדוש, כל שמוש
ומיום זמר, נל בילה
הנשים זמן, בשבי
בחדש הנשיאי, עתה
נכר, חדש שנעף
נקנה מן בעוף, זמן
הקבה עתה כלי לחבבה
ונלו מכל הנשים,
הבתולות, שגם נשים
בעולות קבן,,

ועתה

צוה לו המלך . כל כי כן צוה המלך בעבורו .
היעמדו דברי מרדכי כי הגיד להם אשר הוא יהודי .
כל כי מרדכי הגיד להם כי מפני דתו הוא נמנע גם
מלהשתחוות להמן פי הוא יהודי ולא יכול לעשות אלוה
זולתי השם יתי גם זה עדות כי מפני זה נמנע מרדכי
מלהשתחוות לו כי כבר הגיד להם שהוא יהודי להתגלל
על מה שהוא עובר מצות המלך בזה הענין . כי
הגידו לו את עם מרדכי . כל כי עבדי המלך
הודיעו לו כי מפני היותו יהודי הוא נמנע מלהשתחוות
לו . הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום
ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר . הנה זה
המפיל הגורל יתכן שישאל לו המן בחי זה עת יתכן לו
יותר להשמיד ולכלות זולת האומה ועל צד הגורל בחר
החדש והיום מהחדש ומדמה שזה הגורל הין מפולם
על צד הקרי כמו מה שנתפרסם מהזיות הגורלות
אשר יקראום חכמת העפר . ומדמה שהיה זה הגורל
מצד מטפעי הכוכבים והוא לקוח מהמשרת המושר
בעם ומהמעגל הצומח ומשאר העמדות הנמשכים לזה
מהגורלות לפי מה שכתבו בעלי מטפעי הכוכבים
בספריהם והנה השתדל המן בהפלת זה הגורל רחלה
קודם שישאל מהמלך לכלות זה העם כי אם לא ומצא
לפי הגורל אפשרות כלותו אותו לא ישתדל לבקש זה מן
המלך כי מה שתכלתו בלתי אפשר אין ראוי להשתדל
בהגעתו .. ויאמר המן למלך אחשורוש ישנו
עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים וגו' הודיעו לו
שהוא עם אחד כי מפני זה היה לו לגרם יותר מהם כי

כי עמדו דברי מרדכי
הגוי שלנו יש כחות
עולמיות כי הוא יהודי
ומזוקר על עמ

הפיל פור . מי שהפיל
לנו פרש מי ומהמן נגד
הוא . הוא הגורל . ובכן
מאחרש מהפן פור הוא
הגורל בלשון יוצריות .
הפיל הגורל בני זה
חדש יצלח . מיום ליום .
בני זה ביום מן החדש
יתכן להשמידם
בחדש נגד . שבו מת .
מתשע בכן ומין בצלחה
לנם . לפי הפיל פור
בחדש נגד . נגה הרקי
המלך ..

ומולדתה והיתה עושה מאומר מרדכי כאשר היתה
בהיותה נלה אתו ׃ בימים ההם ומרדכי יושב
בשער המלך וגו׳ ׃ ידיעה שכבר יודע זה הקורא
למרדכי אם מלבד שהם מדברים זה אל זה בלשונם
והין חושבים שאין שם מי שיבין דבריהם והנה היה
מרדכי מבין לשונם כי הוא היה מקבלדרין כמו שאמר
ז״ל והם היו מבינים כל הלשונות אם יודע לבן זה ברוח
הקדש אן מלבד ימיחותיקם ולזה מפר שכבר כעס כל
אחד מאלו שני הסריסים שהיו משרי המשקים והנער
מכעסם שבקשו לשלוח יד במלך אחשורוש להמיתו
בסם המות שישימו ביין והנה ידיעה כי מפני ידיעת
מרדכי כעסם על המלך והרגש בבקשתם זה הסם
הממיתה שפיר הכף שלאחר הקבה השתדלו בהנעת זה
הסם לבם ולולי זה לא היה צריך לומר קצף בנתנא
ותרש משומרי הסף אבל יספיק שיאמר כי הם בקשו
לשלוח יד במלך אחשורוש ״ אחר הדברים
האלה גדל המלך אחשורוש את המן בן המדתא וגו׳ ׃
וידיעה שלגודל מעלתו אצל המלך צוה לכל השרים
שיתחוו לו ויעשו מעמו אלוה כמו שמצאנו
בנבוכל נצר כי כשמעו דברי דניאל בהוד עתו לו חלומו
ופתרונו אמר לעשות מעמו אלוה ולזה קראו בלעשצר
כשם אלהיה ולדניאל קנוד ומנחה ונחוחיון אמר לעבוד
לזה ׃ ולאחר הקבה ברח מרדכי מלהשתחוות
ומלבדוע להמן כי לולי זה לא היה ראוי לו שיעבור את
מצות המלך בעבור מניעת כבוד של אחד מהשרים
וזה מבואר מאד ׃ כורעים ומשתחוים להמן כי כן

אחר הדברים האלה ׃
אחר שנברר כמה זה
לבוקר שועב למרדכי ׃
גדל המלך בגדלו ׃
שקבל בזכות מעלה
המפקד של מרדכי
קודם שיבין המלך
מלבדם ׃ כורעים
ומשתחוים לבמן
שעשה עצמו אלוה ׃
לפיכך ומרדכי לבן
יכיל ולבן משתחוה ״

יואיס המלך כדי שיוכל לחתום כשוב בעינו וירמיה
שאחר זה השאירו בידו לחתום על ידו בשם המלך כל
הנחתם ולזה אמר אחר זה כי אחשורוש נתן למרדכי
את שבעתו אשר העביר מהמן . ועשרת אלפים
כסף אשקול וגו' . וירמיה שקמון חשב כי משלם
יפרע זה הכסף למלך ולזה לא לחתום בשם המלך אשר
היה שלם לבוז לעשי המלאכה והם ידיאוהו לו ומעמו
יפרע זה הכסף . ואפשר שהמן רצה לתת מעביו
למלך זה הכסף כי עשיר גדול היה כמו שנזכר אחר זה .
בחדש הראשון בשלשה עשר בו . הוא חדש ניסן .
אחשורפני המלך הם שרים גדולים ממונים מהמלך על
דבר המדינות לחלקים גדולים ממנו . ולפקוח .
היו שרים על המדינות מצד עצמם . ואל שרי עם
ועם . כל מהאומות המתחלפות ולזה אמר ואל עם
ועם כלשונו . ושלם לבוז . צוה זה כדי שישתדלו
יותר למלאת מצותו מפני התועלת שיגיע להם בשלל .
פתשגן הכתב להתן דת בכל מדינה וגו' . צוה שישאר
פתשגן הכתב בכל מדינה ומדינה באופן שיהיה גלוי
ומפורסם לכל העמים כדי שיזכרו מה שהם עתידים
לעשות עוד הזה בימובל לזה הפועל והוא שלשה
עשר יום לחדש אדר . הרצים יצאו ומהרים .
כל שיהדו אותם לבוז במדינה ומדינה עם אגד
הספרים . וקדת מקנה בשושן הבירה . כל בשושן
שהיתה שם בירת המלך והוא אדמון חזק עוברי בגל
והעיר שושן נבוכה . וירמיה שהיו בשושן יהודים
רבים כמו שיראה מהמה שאחר בשושן הבירה

ונשלח ספרים ביד
ויהיו נשלחים ספרים
לכל מנדתיך גם נתם
נתם גם . נתנם בנלבי
בשלשה עשר לחדש
שנים עשר . לנוכחו
חדש אדר שנים עשר
לחדשי השנה
פתשגן הכתב לאמר
לאמר פתוח הכתב
לבנתן דת בכל
מדינה ומדינה
נגלה לכל העמים
לכל גל לכל יד
לדת נתנה בשושן
הבירה . מלכים אדם
המלך שם בשם ויאר
בו בדם לבדם
שהיו . לא שלחו
בשר בדר לבד
הנשיר שיהן נבלבי
ליהודים אשר היו
מדינות ומדינות
לכל מדינה .

הם כלם קמיר בהקבמה אחת והודיע לנו גם כן שהו
מפוזר ומפורד בין העמים כי מפני זה יקבץ להם יותר
לחרוש רעה על המלך כי אפשר להם להעלות גם המעשים
אשר הם בעבדים מהמלכות . ואמר שרתיהם
שונאת מכל עם להעבר שאין להם הנהגה ומיעוקים
רומות להנהגות אחד מן שאר העמים ומיעוקיהם וזה
כלו מעמה שיקבב שיקל להם לעשות כנגד המלכות
רבים מעונים כי אין להם רק המעשים מזה אין אצלם
מענה מה שהוא מענה לאחד משאר העמים וזה כלו
מעמה שיקל להם לעשות כנגד המלכות וכנגד העמים
אשר הם בינהם . והודיע לנו גם כן שהם אינם
עושים את דתי המלך כל שאינם מקיימים גזרותיו ולזה
הם באו מורדים בו . והודיע לנו גם כי אין
למלך שוב להניחם כל שאין למלך תועלת מהם אשר
בעבורו יוכרח להניחם על עונם כי אין בהם שום תועלת
למלכות ובהיות העניין כן שאין בהנחתם תועלת ואפשרות
בו הנעת נזקים רבים למלכות והם באו מורדים במלכות
והנה השתדל המן עם המלך לאבדם והבטיחו להגיע אל
גנזי המלך תועלת רב מאד ויקור בזה יוצקים מהמלך
וידמה שהודיעהו המן כי מפני היות דתיהם שונות
מכל עם נצטוו בדתם להמנע שאר העמים אשר לא
יבנעו למשה דתם וכבר ידע לו זה מעמה שהשתדלו
לבלות עמלה על יד שאול וזולתו ומפני זה גם כן
השתדל המן לבלות ישראל בכלם . ולזה גם כן
נתלה לאחשורוש והקבים להשמיד העם בחולת תועלת
אחר שנגע לו מזה ולזה נתן את זבעתו להמן אשר בה

ויבר המלך לתת . ויבר המלך לתת לזבדתא המלך לתת לו שוב . כי אין אשר כלו לו בעצו . ויבקב לעבדים . ויבקב בספרים לשלוח לשרי המדינות לעבדים ..

ויבר המלך לתת מבעבתו . כי מבקש כל דבר לדבר אשר לו המלך לבוא מי שלא מבעבתו כידו שלא בכל דבר המלך ..

נתחדש זה החדוש וקוים שכבר היה מרדכי קבלו כי מזה
תתפשר יותר יקיר להשתדל בכל עוז להעביר זה הרע
מישראל מפני שבסבת איש מומשפחתה בא להם זה,
שרביט הזהב, שבין הזהב, ואני לא נקראתי לבא אל
המלך וגו', אמרה זה כי אולי יטוב מרדכי כי לא
הצמלך נסכן עצמה לבא אל המלך לדבר עמו בשתבא
אל היכל הפנימית כי היא נקראת לבא אל המלך תמיד
ואין תוכל להתחנן ולהבקש מלפניו על עמה ומפני זה
הוצרכה להגיד לו שזה שנשים יוסי לא נקראת לבא אל המלך,
ריוח והצלה יעמד ליהודים ממקום אחר. ר"ל כי מקבת
אחרות זולתה תצמיח הישועה ליהודים אם לא תשתדל היא
היא בהצלתם. ואת ובית אביך תאבדו, ירצה כי מפני
יראתה אם לא תשתדל בהצלתם בכל עוז תאבד היא ובית
אביה ולא תועיל לה המלוכה כי קשה יהי שלום לעמוש מי
שירצה. ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות. ר"ל
ומי יודע אם בעבור עת כזאת שהוא עת רעה לישראל
הגעת למלכות כדי שתגיע להם הצלה על ידך וקבב קשה
יהי זה להשגחה על ישראל, ותמו עלי, ר"ל בעבורי ועמן
הקשה הזה הוא הפלה לשם יהי בעבורה שיתנה לחן לפני
המלך בדרך שיושיע לה שרביט הזהב וזהו אמרה ובכן
אבא אל המלך אשר לא כדת ר"ל אשר אנו הצוותה שיצמו
כל היהודים אשר בשושן ונעשה אני ונערותי אתיר לעצמי
לבא אל המלך אל היכל הפנימית מזולת שאקרא ואם אין
כדת פרס ומדי ואם היה שלא יושיט לי המלך שרביט הזהב
הנה לא אפסיד מאד כי כמו שאאבד בדרך האחר אאבד
בדרך הזה, ויעבור מרדכי ויעש וגו', ר"ל שכבר עבר

הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש וקס היו בעבוכה
גדולה על הנעשה ואחר שגם העם אשר בה היו
נבוכים על זאת הצואה . ונבש שק . כ"ל ונבש
נבוש שק וקוח עשו משערות הבהמות הקשות ,
ואפר . כ"ל שמרוב האבל עולה בעפר לבושו . ויבא
עד לפני שער המלך . כ"ל שבא עד המקום שקוח
אצל שער המלך וקוח הרחוב אשר שם ולא בא אל
שער המלך כמשפטו הראשון כי לא היה נכון לבא אל
שער המלך בלבוש שק . שק ואפר יוצע לרבים .
כ"ל כי כבר יונח ויופרש לרבים שק ואפר לבוש לבוש
השק מעולה באפר או נשכב עליו . ותתחלל המלכה .
כ"ל שאחזה חיל ורתת וחרדה כי לא ידעה על מה ועל
מה וחשבה כי אולי שלחוה שולחים ולזה שלחה בגדיה
להלבישם את מרדכי כדי שיסיר שקו מעליו ובאשר הרגיש
שלא רצה לקבל את ידעה כי זה על אבל גדול וצער חזק
ולזה שלחה היתר אל מרדכי לחקור עמו מה זה ועל מה
זה . ויצא הן מרדכי את כל אשר קרהו וגו' . כ"ל
שכבר הודיע לו מה שקרה לאותו מעונה המן שלא רצה
לכרוע ולהשתחוות לו ואחר נשאו עבדי המלך ועל זה
אמר להם כי הוא יהודי ולא יוכל לעשות זה מצד דתו
ועל זה כעס המן ובקש להשמיד את כל היהודים ואמר
לשקול אל גנזי המלך עשרת אלפים ככר כסף ביהודים
לאבדם . והנה הרצון באמרו ואת פרשת הכסף ואת
באור סך הכסף . ואת פתשגן כתב הדת אשר נתן
בשושן וגו' . כ"ל העתקת הכתב ההוא . להראות את
אמתת העתקת זה הכתב ולהגיד לה הדבר אשר בעבורו

כי ידע . מלים
בעל אבלים בעל
מן שהקריאו בעלונים
לבך מפני שקראוהו
לבלם בימי נבוכדנצר
שוקטן מקעודק
לאשורוש . כי מן הבא
מן ייד מרן לבא לו שער
המלך בלבוש שק .
דבר המלך ודתו ,
כשבשלוחים טושני
בקפרים שבדרים שם
דתך נתנה בשער ..

כתשגן בכסף . פרוש
בכסף . על קדמי בנפשך
על קבלי קבורה לבמלכן
ביום הבריבה בביתך המלך
שנתן מין רוצה לתכן
עבשו בעצמך על
בקפסה לבא לבמלך
שלא בבשות ..

וידמה שזה קבב מקבב הקבות להשבח על ישראל ועל
מרדכי עם שדברי אסתר קבבו גם כן לאחשורוש מבוכת
ומחשבות כי לא היה יודע על מה ועל מה השתדל אסתר
בזה הלופן לבקש מהמלך בקשתה ועל מה הצטרכה
לקרא המן עמו שני פעמים ולפי שהיה נהוג בעת שהדיר
שנת המלך להביא לפניו ספר הזכרונות דברי הימים לפי
ששם ספורים השמח הנפש בשמועתם ויהיה זה קבוד
להביא השינה עם שזה גם כן יביא המלך להזביר מה
שקרה ולמד בזה דעת לעתיד ויתשר גם כן לתת גמול
טוב לאשר גמלוהו טוב והקפך . מה לעשות באיש
אשר המלך חפץ ביקרו . רצה שיעשו בו בעצמו דבר
יהיה לו כבוד ולזה אמר מה לעשות באיש . ואשר
נתן כתר מלכות בראשו . לא ואשר נתן בראשו של מלך
שהוא כתר מלכות והנה רצה בזה שיותן כתר המלכות
בראשו כדי לכבדו ביותר מה שאפשר ויהיה אחרו ואשר
נתן כתר מלכות כמו ותראהו את הלבוש שזכר העמון קתוס
תחלה ואחר כך באחרו וכן העמון בזה המקום לא ואשר
נתן שהוא כתר מלכות בראשו ואמר אחר זה ומתון הלבוש
והסוס ולא זכר הכתר לקצר המאמר . כן הבין זה ל
אלעזר הגדול כמו שנראה בפרקיו שכתב והכתר אשר
נתן בראשו ופירוש יפה הוא . וידמה עוד שיראה בזה
שיהיו הסוס שרכב בו המלך בעוד שהיה נתן כתר מלכות
בראשו ואולם אמר זה כי המלך אינו נושא כתר מלכות
בכל העתים שהוא רוכב אך היה נהוג לא באותם המלכים
המולכים על כל מלכי הגוים כי בעת שהוא רוכב עם
שרים גדולים מאד ומלכים אשר תחתיו ישא כתר מלכות

מרדכי בעיר שושן לבטוח את כל היהודים ועשה ככל שלותה
אותו אסתר מרדכי הצדיק היא בעבור אסתר להתפלל
שם יתי שלא יקרה עונש לה בבחה אל היכל הפנימית אשר
לא כדת. והלבש אסתר מלכות. כל בגדי מלכות,
ויאמר לה המלך מה לך אסתר המלכה. בראות המלך
כי היא היתה עצמה נעמת לבא אל היכל הפנימית אשר לא
כדת כדי שתוכל לדבר עמו אשר כי לענין קשה וגדול היא
נצורכה ונזק שאל המלך אליה מה לך אסתר המלכה ומה
בקשתך כי יתן ידעתה שהיא בחה לפנו אם בעבור דבר קשה
לא תאל אם לבקשת דבר גדול תאל ואפשר כי מרדכי
הצדיק והפחד הרב בדמיון עלוף כמו שנזכר בספר יוסיפון
ולזה הקעורר המלך בתחילות הצלה מפחד המות,
ויאמר המלך לאסתר בעשתה היין וגו'. הנה ידע המלך
כי לא הגיעה אסתר עצמה לבוא בעבור זאת הסבה
שאמרה שיבא המלך והמן אל משתה אשר עשתה אך
עשתה זה כדי שתקשר מבוקשה מן המלך עם עוד המן
ולזה שאל לה המלך לא מה שאלתה ובקשתה. ומאחר
שעשה כדבר המלך. כל להגיד מה שאלתי ובקשתי.
ולא קם ולא נע מעמדו. כל שלא קם ממקומו לכבדו ולא
הקטוענע כלל. ויתלקק המן. כל שהתחזק להשקיע
מעמדו הפעלות הכעס והקיומה. וכל זה היה שוה לו.
כל שכל זה הכבוד וזאת הגדולה לא ישוו לו לכעס אשר
הוא כועס על מרדכי בראותו שאינו נכנע לתת לו כבוד.
אם ילמה בזה שכל זה הכבוד היה מועיל לו מרוב הכעס
שהוא מתפעל על מרדכי בראותו אותו שאינו נכנע לתת
לו כבוד. בלילה ההוא נדדה שנת המלך,

ר"ל אחר שנבטחה
רוח הקדש כמה הבטחות
ורוח הבטחה גם עתה
עד אחר המלכות, דבר
שקוב בחלה המלכות,
כוח ביה המקדש אשר
בהיכלו הבטוח בימי
כורש ויחזר בו אצל
לבנות המלכה
ומה שורות שיעורי
גחריו גם כוח בעל
המלכה, ופשוטו
שם מקרא מפשטו
לו אחר המלכות נתן
לו, יבא המלך והמן
כל אחר בחבר אשרי
רבים מן רוקח נקבר
שמעבר נתן המן כמי
לו נגד המלך ובשרים
על המשתה אשר עשתה,
כל זה שדרך נכבדים
הוא על שם כמו
הוא נגד, ומקרא
ונעשה כדבר המלך,
מה שבר שתמעלי
כה בימים לנגדו לו
נמי המלכים,
ויתפחד המן ויתחזק
לו נגד בעבור כי
ירא לבנקם שלא בבשות
ה' נגשו א' לו,

כל שעה כל זמן שהיה לו אשר שמחה לו נתן בעמו לעבד על חוקר מלכות
מרדכי והמן המלכות נחתם כמו שנמר כל המקבל מלכה,

ירמיה

הוא המולך עשו בעבור שנלחמו אותם כי כבר היה זה
נגף רב למלך ׃ והמן נופל על המטה אשר אסתר
עליה ׃ ל"ל כי הוא בא אל המטה שהקבה בה אסתר
כי הקבתם הייתה במטות והיה כורע לדבר אליה במטה
ההיא שהיא בו ולזה היה דומה כאלו רצונו לכבוש אותה
תחתיו ׃ הדבר יצא מפי המלך ופני המן חפו ׃
אחשורוש שכסו פנו כדי שלא יראהו המלך לשכך חמתו
וידמה שכן היה המנהג כמו שפשט המנהג היום
שכאשר יכעס שר גדול על איש שהוא נפחד יצוה אשר
יסירוהו מלפנו הלא תראה כי המלך קם בחמתו ומשמע
היין להפרד מראות המן לשכך חמתו ומאחר גם כן חויב
בראותם חמת המלך עשו שיכסו פנו כדי שלא יראהו
המלך ׃ אתביה המן עורר היהודים ׃ ידמה שנתנו
לה מפני היותו עורר היהודים ׃ והנשם אסתר את מרדכי
על בית המן ׃ עשתה אותו פקיד ומשוגה על קניני
הביה הקום לשמרם לה ׃ ותוסף אסתר ותדבר לפני
המלך וגו' ׃ הנה השתדלה עתה להפר עצת המן ועל
זה הוכרחה להתיר עצמה למות להכנס אל החצר הפנימית
ואם לא נקראת כי בזולת זה לא הועילו מעשיה כלל
להצלת ישראל ואולי שתדע שכבר יתבאר מזה המקום
כי האותות הראשונות שלא המן בשם המלך לא היו
לצוות שישמידו ויהרגו היהודים ואבדום ויבזו שללם
אבל היתה להם רשות לצריהם ומבקשי נפשם להשמידם
ולהרגם ולאחשורוש שאלו שהיו אויבי ישראל היו כלם מזרע
עמלק והם היו משתדלים בהשמדת ישראל מראש כמו
שנזכר בתורה ועתה כשמצאו ישראל בשפלות היה

ומן נופל ׃ ומלבד
אחסו על המטה ׃ ידמה היה
בלתי מובן ׃ ידמה היה
לאמר שהמן נופל על מדין
על נבי מעוזר כמו
מנמוד לעמלק בפחד
המות זהה ואמנם לבני
המשכן ׃ גנם לבבוש ׃
לאון המלך לא הוא לבבוש
לעשות בחזקת כמו
ובבשה הארץ ׃ גם
היה לו גם ׃ גם נחרה
אלהים עדן להלחם
בה מרדכי ויקבו של
מלך הוא לך ׃ ניך
הוא לך ׃ לחיבוד
לא בעבר כמו ׃ אלא
הקיים ׃ ומצאנו בתעה ׃
בעבר בתרגום ומעבקה
בכל הנגים שנגע חפץ
אבל כל מה שהגמלו
ומאיים בכל שמלכו
הוא לחיבה גם נפש
מריבים לבטיב
אלא הקבו בעמים
לחרים הקבב בעמיהם ׃
גם הוא ׃ גם נגף
לבטיבו ולבזות כתב
מאלה ׃ ׃ כבבדה
בגיהנם אלה כלומר
הוא מיבוה ׃ הבבא
הנהשקנים ׃ מגן
מגנים מיומנים
ורו

לכבוד שהוא המלך ואת היה רוכב בסוס היותר יפה
אשר לו לאחת הסבה גם כן ואיקר ומפני זה בחר המן
הסוס הזה . והלבישו את האיש וגו' . כל שלבוש
האיש הזה בעצמו שהוא משרי המלך הפרסיים את
האיש אשר המלך חפץ ביקרו והוא בעצמו ירכיבהו על
הסוס בריחוב העיר שיראו זה כל העם . והמן נרתע
אל ביתו אבל וחפוי ראש . כל שנראה משם אל ביתו מרוב
הצער והבושת והיה אבל מרוב הכעס וכסה פנו כמנהג
האיש המצטער מאד . אם מזרע היהודים מרדכי
אשר החלות וגו' . כל אם היה שהיה מרדכי מזרע
היהודים והלצון בזה שלא יהיה ממשפחת גדים הנה
כיון שהתחלת לנפול לפניו לא תוכל לו כי נפל תפל לפניו
כי כן מצאנו במלחמות שהיו לישראל עם עמלק אשר
נגחו אותם נגוח נפלא . ויבהילו להביא את המן . כל
וימהרו להביא את המן . כי אין הצר שוה בנזק המלך .
כל כי אין הצר והמלך שיקרה לעמי מפני היותם עבדים
ושפחות שוה לו בזה שהוא נזק המלך אם לא יגיעו לו
עשרת אלפים ככר כסף על זה אך המעות לא יוכל
לקבול בשום פעם לי ולעמי . ויאמר המלך אחשורוש
ויאמר לאסתר המלכה . יתכן שאמר אחשורוש לאשר
סביבו מי הוא זה ואי זה הוא ואשר ראה שאין עונה אלו
דבר אז שאל זה לאסתר המלכה והיא עונתה ואמרה כי
עשה זה איש צר ואויב והוא המן הרע כל כי לא עשה
זה להועלת המלך ולהסיר נזק מהמלך אך בעבור שאהב
אותם והמן נבעת וחרד מצד המלך והמלכה אמנם מצד
המלך בזה שהשתדל לעשות כרצונו להשמיד עם אחד

ויבהילו לעפול לפניו . הוא זו משולב לבהבים ומשולב לעפר כשרים יוכלים ויקיים עד עפר כשרים עולים אלים אל לרקיע . קנקן לו מפני בשנאתו . שלא זה כשלשה עשר בנדר אזנרכם אל עמי ואל מולדתי ברינך . ועמי יבקון לי בבקשתי אלנו ידרנו . וגם הנמרי מה ניכפרלך . כי ניכבה נוכל ונעשה יפה . כי אין הצר שוה . ניתן חושש בנזק המלך שלא היה יותר נזק לו לנוא מכור נוקם לעבדים לשפחות וקבל במעמון גו רחים נוקם לנוקם לך לעבדים לם וזרעם .

ויאמר המלך לאחשורוש . כל מקום אל ויאמר ועמי ניתן אלו לדרש ומדרשו אל זה כמלכים היה מקום עמלק אל ומי שלא עבדו שיהיה שמשפחת מלכים אין קיים יעמלק בון בעצמו . כי כלנו נמרים ברעב השנגל ובנמרים .

הימן ולפי שהיה הזמן הקצר נשלוח זה בכל המלכות
הגדול הזה הוצרכו לשלוח הספרים ביד הרצים
בסוסים רוכבי הרכש והם מאמין הסוסים והם היותר
קל המרוץ וכבר נתבאר בענין סוסי שלמה שהרכש
הוא מאמין הסוסים כמו שבארנו בספר מלכים וגם
כן נשלחו לזאת הסבה אלו הספרים ביד הרוכבים
נפרדים בני הסוסיאות כי הם חזקים ומתמודים מאד
הקלבה בחולה עופות והנה העתקת הספרים האלו
היתה בכל מדינה ומדינה בדרך שהיה נלוו עמם
לכל העמים כדי שהיו היהודים עתידים לעוס הזה
לנקם מאויביהם ולזה הטהרנו שידעו היהודים זה
הדבר הזמן הבא בחופן שיכינו עצמם לזאת
המלחמה . והבריח בון ואדנמן . יחשוב שזה
הבריח היה על ראשו והיה מעשה ובנד אדום .
והעיר שושן צהלה ושמחה . כל היהודים אשר
בשושן אז שב זה לכל אנשי העיר והוא היותר גדול .
ואחר זה באר כי עהודים אשר שם היתה אורה ושמחה
ושמן ויקר . והנה עצם האורה הוא רוב השמחה
והרוחה שהיתה להם כי בעת הצרות ידמה האדם
כאלו הוא בחשך והיה להם יקר וכבוד שהיו מכבדים
אותם העמים אשר שם מעפר ברוב מרדכי בביה
המלך וזכר כי בכל העירות גם כן עהיה דבר המלך
ודתו מגיע היה שמחה ושמחה עתודים והיו עושים
משתה ויום טוב מרוב השמחה . ורבים מעמי
המתיהדים . כל שהיו מראים עצמם שהם יהודים
או ירצה בזה שהיו מתגיירים ושבים לדת היהודים .

השתדלותם לבלותם ולהכלותם נשם יה ראון עמלק בהשמדת
ישראל צוה השם יה בתורה למחות זכרו ושמו השמיטו
יה כבר היה המיר עמלק מלחמה כמו שבארנו בסוף
פרשת ויבא בשלח וידמה שעל זאת המלחמה נתגבה
יעקב באמרו על בנימן בבקר יאכל עד ולערב יחלק
שלל והנה היה הבקר מלחמת שאול עם עמלק כי אז
היה התחלת המלכות לישראל והערב היה בעת מרדכי
שעבדה ושקעה מלכותם של ישראל ולפי שכתב אשר
נכתב בשם המלך וחתם בטבעת המלך אין להשיב
הזכרתו לקחת עצה למנע היהודים מיד צריהם ביום הקום
בשנתן המלך להם רשות שיתקבצו היהודים להגן נפשם
מיד הצרים אותם המתים עליהם להרגם ונתן להם רשות
את להשמיד להרוג ולאבד את כל חיל עם ומדינה הצרים
אותם ושללם לבוז כאלו הוא זה מהמלך לתת רשות לשני
היהודים להלחם זה עם זה ולבוז זה את שלל זה
וידמה ט לרוב כעס המלך על דבר המן לא השתדלה
אסתר לשוב לפניו עד אחר זמן יתכן בו שהשכך חמת
המלך או אולי המתינה עד ראותה אם יקרא לפני המלך
וכאשר ראתה שעבר זמן רב ולא נקראת לבא לפניו הזכירה
להיות עצמה למות לדת עמו להשיב מחשבת המן או
נתקבצו אלו שתי הקשות והנה ידעה כי בשלשה עשר
בניסן עתה הדת בשמו הכירה להשמיד היהודים ובו ביום
ידע לה מרדכי והודיע אותו לאסתר והצוותה היו לפי זה
באחד עשר יום ראשון של פסח ואחרתו ביום השלשי
של פסח נהלה המן ונתחדשה הגזירה למרדכי וביום שלשה
ועשרים לחדש סיון נעשו הספרים השניים להשיב מחשבת

היה

דין ענין הפרשי לזה הענין, והנה הענין בזוס משתה
ושמחה, היה לפרקס הנס ולפי שבא התחלתו על ידי
משתה בשר הזס יש רש לפרקס זה הענין שיהיה יום
משתה. וזה לשנס הוא לאכל ולשתות לשובע ואולם
יקרא משתה מפני קבועת הקשרה על היין כי כן ראוי
זכר למשתה אחתר לאחשורוש והיתן שנקרא משתה
היין כמו שקדם והשמחה היתה להראות שכבר הפך להם
הזס יש זה היום מזמן לשמחה, והנה לא המצרא
בתיב שקבלו היהודים עליהם ועל זרעם שיהיה נזכר
יום שוב כי לא קבלו עליהם שיהיה זה היום יום טוב,
ומשלוח מנות איש לרעהו, הקטן גם כן להרבות
השמחה שישלח כל איש לרעהו מנות והנה זה יהיה לכל
הפחות שתי מנות משני מינים, ומתנות לאבינים,
זה יהיה לכל הפחות שתי מתנות לשני אבינים, זה
יהיה וקבל היהודים את אשר החלו לעשות וגו', רל
שכבר קבל כל אחד מהיהודים את אשר החלו לעשות
מעצמם והוא לעשות היום אשר נחו בו מאויביהם יום
משתה ושמחה ומה שכתב מרדכי עליהם לשלוח מנות
איש לרעהו ומתנות לאבינים עם מה שהחלו לעשות
היומים הקם יום משתה ושמחה והנה לא קבלו עליהם
לעשות יום טוב בעתיד כי בתיב שכתב מרדכי עליהם לא
המצא שיהיה יום טוב ואולם נשתעבדו לשלוח מנות איש
לרעהו ולתת מתנות לאבינים אעפ שלא החלו לעשות
כן, וכבאה לפני המלך וגו', רל כי בבא אסתר
בלעם קשתה לפני המלך אמר המלך שעם היום הקפר
הראשון ישוב על ראש היתן כפי מחשבתו הרעה אשר

וקבל היהודים, כונס
בגיש נחי, כי נמנן
המאמרים יושב לרמים
[illegible]

ובבאה לפני המלך
נקבה לפני המלך
לבקשן לו, נמל
המלך לם לספר
מה בלי יוסף לבקוד
הספרים שבשיב מחשבתו
הרעה ברגש

ביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוח בהם, ר"ל שכבר
קוו אויבי היהודים לשלוח בהם ביום הזה באיך שיתן להם
רשות להרגם ולא נתן ליהודים רשות להנקם מהם והנה היה
הענין בהפך ר"ל שכבר ישלטו היהודים המה בשונאיהם
וזה כי ליהודים נתן רשות להקהל לא לאויבי היהודים ומזה
הצד היה ליהודים שולטנות על אויביהם והוא מבואר שאויביהם
לא היו כל העמים אשר הם בהם כי לא יתכן שיתן אחשורוש
להם רשות להשחית כל עמו ולזה הוא מבואר כי לא נתעסר
זה אלא בגני העמלקים כי הם היו צוררי היהודים מקדם
ומדור דור, ונתן גם מחר ליהודים אשר בשושן,
ידמה שנתבאר לה שלאחרו שם עדיין מאויבי ישראל כי
שם היו גדולי אומת עמלק ולזה בקשה זה מהמלך עם
שכונתה היתה לתלות עשרת בני המן כדי שיראו הנשארים
מעשות כן, על כן היהודים הפרזים היושבים בערי
הפרזות, לפי ששושן היתה מוקפת חומה רצו שיגלו
כל הערים המוקפים חומה כמהם שושן להזכיר זה הנס
הנעשה שם כי שם היה השרש והראש כאמו שנתבאר מהמה
שקדם ושם היו גדולי העמלקים ושריהם ולזה היו עושים את
יום חמשה עשר באדר יום משתה ושמחה כי בו נחו מאויביהם
ואולי היהודים היושבים בערים שאין להם חומה היו עושים
את יום ארבעה עשר יום משתה ושמחה כי בו נחו מאויביהם,
ולפי שכבר נתבאר בספר יהושע הערים שהיו נקראים לא
ערי הפרזי והיתה הקהלה נמשכת לכל עיר שנקראת עיר
פרזות ידענו שבהם לבד יהיה דין ערי הפרזות כי הם אשר
מדרכם להם בלי חומה ואולם שאר העיירות שהיה מדרכם
להיות בצורות אעפ"י שאין להם חומה עתה היה אין דינם

גם בזמן הזה אין לנו
ערים פרזות כי עשרים
מקום [illegible] עשרים מקום
יהודים, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

חייבין במקרא מגלה וביאו הפורים הלא בכתבם ובזמנם ,
לקיים לא יאו הפורים הראשון השנה , היא הלוברת
הנזכרת עתה ובקיומן לאחר זה , לקיים לא יאו הפורים
הלא בזמנם , לחשוב כי יחזרו בזמנם ילכו
בו בארבעה עשר ובחמשה עשר כי הם זמני שני
הימים הללו כל יום ארבעה עשר בכפרים ויום חמשה
עשר בעיירות , ולפי שאמר ובאשר קיימו על
נפשם ועל זרעם דברי הצומות וזעקתם והם צום
הרביעי וצום החמשי וצום השביעי וצום העשירי ידעתן
שהנשים מחויבות בלו הצומות ידעתן גם כן שהנשים
מחויבות בקיום יאו הפורים הלא כל כי מפני מאמר
המלכה וצוחתה היה קיום ישראל דברי הפורים הלא ,
הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי
ופרס , כל ואחנם נכתבה גדולת מרדכי בספר
דברי הימים למלכי מדי ופרס מפני שמרדכי היהודי
היה משנה למלך אחשורוש וגדול ליהודים ,
הנה זה בחור מה שצריך אל בחור בדברי זאת המגלה
ואולם הקבלות המגלה מאמנה הם נמשים ואחד ,
הקבלה הראשון הוא במדות והוא שהיו לשמוח ביום
בהמצאן כאמרו ביום שובה היה ביום ולזה ספר שאחר
שהרגה המלך רב עושר כבוד מלכותו ויקר תפארת גדולתו
עשה זה המשתה הגדול לכל שרין ועבדין ולכל העם
הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן שבעת ימים ,
הקבלה השני הוא במדות והוא שהיו רגלי בקעודה
שיקריבו המנשים לאכל מאמנה שיאולן הנלחה בקעודה
אך יכבדו זה בזה ולזה המלכה שספר במשתה שעשה

נמ כל בקף . בקפושל
נמ ושל נחשורוש ושל
מין ושל מרדכי ,
השמש , לשנה שנה ,
חזרו ושלחו קפרים
שיעשו פורים ונעשה
שנזדרזו הבר חזר
וזיכרון בשעת מעשה ,
ומאמר נקבר קיים
נקבר בשלב מלכי
חכמי הדור לרבינו
ולהקיב קפר זה עם
שאר הכתובים , יזכו
ונהקב בקפר , לרוב
נחמו , ולא כל נחמו ,
מלמד שהמשתה מאמנו
מקצת מרדכי הלה ,
לפי שנעשה הריב
למלכות והיה בעל
מקלמורו , לכל זרעו ,
מוקב על עמו לכל
זרע עמו היה בצוי
ודובר שלום ,
נמלם פלוש מלמת
נקבר מרגע זל ,,

חשב על היהודים וזה אחשוורוש היה בחופן שזכרון ·
על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור · הנה
כאר למה נקראו הימים האלה פורים ואמר שעל כן
על כל דברי האגרת הזאת ומה ראו על ככה ומה
שהגיע אליהם · קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם
ועל כל הנלוים עליהם קבלה וקיום שלא יעבור ולא יסור
להיות עושים את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם מדי
שנה בשנה והם שיהיו ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות
איש לרעהו ומתנות לאביונים · וכזמנם והם שיעשו
אותן הפרזים ביום ארבעה עשר והמוקפים חומה ביום
חמשה עשר ויתמידו לעשות כן בכל שנה ושנה ·
והנה אחר על כן על כל דברי האגרת הזאת כי כל הקפור
הזה מהושר אל הגעת הנס לשראל · והנה מה שראו על ככה
גם הדברים שנתחדשו מפני אלו הדברים הנזכרים בזאת
המגלה אשר היו קצתם קבה לראש ולבהלם ומה שקבע
אליהם הוא הנס הנעשה להם בסוף · והימים האלה
נזכרים ונעשים בכל דור ודור · הנה זאת הזכירה
אינה בלב כי הוא בלתי אפשר שנתמיד לזכור כל זה אבל
היא זכרה בפה על דרך אמרו זכור את יום השבת וכן
הענין באמרו וזכרם לא יסוף מזרעם ולפי שפרסום הנס
הזה לא ישלם כי אם בזכירת כל דברי האגרת הזאת כמו
שיתבאר בזכירתו הועלת זאת המגלה ידעתו שזכירת
הימים האלה תהיה בקריאת זאת המגלה בכלה על הסדר
ולפי שאחר המשפחה והמשפחה ידעתו שהכל חייבים בקריאת
המגלה בהגיע לנשים וישראלים ולפי שאחר המגלה שכבר
קבלו זה על כל הנלוים עליהם ידעתו כי נשים ועבדים

על כן על כל דברי
האגרת הזאת · נקראו
הימים האלה · ולכל
נתקבל ולא יעבר להיות
נעשים · אחר כאן · אחר
הנו שראו המעשים הללו
נעשנים · ואחר הגיע
אליהם · אחר הנס הגדול
שנתקיים בלא ספק
ואחר הגיע לנו · אבל שיהיו
ודבר בזמנם וכדרך זה
ושם · אחר אחר הימים
שנתקבלו בדורותיהם
ואחר הגיע לנו שנקבל
על כל אלה הזמן ועל הזמנים
בהם · אחר הנה מדי
שלא יכרע ולא ישתנה
ואחר נתקבל הסדר הזה אחר
הזה · ואחר הגיע אליהם
שבעבור על הדבר הזה
שקבלו על הדבר ונקבלו
הימים והזמנים הללו
אליהם · הנה הנעשים
לקבלה · בהתקבלם ·
שתקבל המגלה הזאת
לשונות · הזכרים ·
בקריאת המגלה ·
והנשים · שמחה
ומשלוח · וזכרם ·
קריאת המגלה לא יסוף ·
לא יסוף · קבלו אל לא
יקום · כי המגלה עד
הם · עד הקום · ואי
אפשר לו לבוא מהזכרה
כל הקפה והמגלה עתה
נקפה יום אחד · שגם כן
היה לו לבקש לא יסוף
מזרעם

הלא תראה איך שקרה לושתי אצל נחותה שלא רצתה לבא
לפני המלך עם הסריסים הקס שלא להביאה לפניו אם לא
יוקיף שלוח שרים נכבדים מהם " התעלה
השביעי והוא במדות והוא להודיע שראוי למלך לעשות
דברים בעצה נכונה לפי מה שאפשר וחפץ בעת הכעס
הנפלא הלא תראה כי אחשורוש עם רוב חמתו על דבר
ושתי לא רצה לעשות דבר אם לא בעצה נכונה על יד
היועצים הראויים וזכר עם זה שמנהגו היה בכל דברים
להתעצם עם יודעי דת ודין ועמיקם נתעצם בזה הענין והין
עם זה יודעי העתים כדי שיעמדו לפי מה שאפשר להם
על הראוי להיות מערכת העשונים במה שתשאל העצה
מהם כי לפי הענין הזה יתחכמו בעצתם שתהיה בחופן
שיתכון שקנוע לפועל והנה המורה החכמים יודעי העתים
היו לשראל חורים ותומים שהיתה הודעה המגעת מהם
בתכלית האמתות כמו שבארנו בבחורנו לדברי הקורא "
התעלה השמיני והוא במדות הזה להודיע כי כשאל עצה
מרבים גדולים מקצת ראוי שיגיד הקטן מהם עצתו בתחלה
וכן בזה הדרך הקטן יתחילנו והגדול יכלנו כדי שיגיד כל
אחד מהם עצתו לפי הצריך בענינו כי אם היו מתחילים מן
הגדול תחלה יהיה זה סבה אל שיתעצבו לעצתו הבאים אחריו
לגדל מעלתו אנשי אם כדי לכבדו או מפני היותם יראים
מחלוק עמו ויהיה סבה זה אל שלא תהיה שם עצה כי אם
מאחד מהם ולזה תמצא שזכר כי אנשי העצה היו כרשנה
שהיו ראשונים הרשים מרס מרסנא ממוכן והקטן מהם
שהוא ממוכן הוא אשר פתח בנתינת העצה תחלה ואחרו
הסכימו המלך והשרים "

המלך לכל העם הנמצאים בשושן מקטון ועד גדול שכבר
כבד המלך זה כזה ולזה הביאם יחד בזה המקום שהיה
בתכלית ההכבוד והגדולה והיו לכלם מעות זהב וכסף והיו
שותים כלם בכלי זהב ומיין המלכות והיו עושים המעונים
על הסעודה כרצון איש ואיש כקטון כגדול ״
הקועלת השלשי הוא במדות והוא להודיע שהוא רצוי
במשתה שישתכלו המשרתים שלא יצטרך לאחד מאנשי
הסעודה לשאול דבר יצטרך להם כי אולי יבושו מלשאול
זה ויהיה זה סבה שתכבד עליהם הה״שבה אשר ״שיב להם
בעל הסעודה ולזה זכר כי השתיה היתה כדת כל איש
אין אונס יביאהו לשתות מנהג ורצונו כי הכל היה מוכן
לפניהם והמים למזון היין לכל אחד לפי מנהג ״
הקועלת הרביעי הוא במדות והוא שראוי בקבוצים אשר
תהיינה הנשים לבד והאנשים לבד כי אם יהיו מעורבים
יהיה זה סבה להרבות זמה וכל שכן במשתה היין עם שזה
יהיה סבה למנוע מהנשים השבת לעונם במשתה הזה
מהאכילה והשתיה כי יבושו מהאנשים ולזה זכר כי ושתי
המלכה עשתה משתה נשים באופן שיהיו הנשים לבד
והאנשים לבד ״ הקועלת החמשי הוא במדות
והוא להודיע שהוא ראוי לנשים שיכנעו לעשות רצון בעליהן
כי אם עבריו לעבודת האנשים כמו שבארנו בספר בראשית
ולזה ספר מה שקרה לושתי על אשר לא נכנעה לעשות
מצות אחשורוש בעלה והתכלית הקשי שהיה בזה הענין בעוד
כל שרי המלך להתפרסם הענין שזה הוא מחוייב לכל
הנשים ״ הקועלת הששי הוא במדות
והוא להודיע שראוי לכל איש ואשה להדחיק מדת הגאוה

בפרשת

מרחשיות הדברים אל תבלתם הלא תריחה כי קץ הריחה
גדולה שוספת לאסתר על שאר הבתולות ולזה שם
אותה ונערותיה במקום הנבחר שבבית הנשים וכן היה
התכלית שהיא עלה על כלה למעלת המלוכה ״
התועלת הארבעה עשר הוא במדות והוא להודיע תכלית
העניה שהיתה באסתר עד שעם באותה עצמה עלה
למעלת המלוכה היתה נכנעת למצות מרדכי ועם אחרי
היותה מלכה עד שהקל בה מרדכי ושלח לה מאחר
קשה ולא התפעלה מזה כלל והוא מה ששלח לאמר לה
אל תדמי בנפשך ונו׳ ריוח והצלה יעמוד להודים ממקום
אחר ואת ובית אביך תאבדו באלו יהיה זה עדות אשר
העניה תשים בעלה בשררה והתנשאות והגאוה תשפיל
בעלה ותסיר רוממותו והתנשאותו ולזה סרה המלוכה
מושתי לגאותה ונתנה לאסתר לעניותה ושפלותה ״
התועלת החמשה עשר הוא במדות והוא להודיע שהוא
ראוי לחדש שיקל בנשות מועט אשר הוא דרך לבנע
תועלת מרובה ולזה המצא שלח הכחיק מרדכי היודע
אסתר עקרת לבלך ואם היה בזה קצת יציאה מן דרכי
התורה מצד רב התועלת שהיה נכון שיגיע לישראל על
ידה מצד מה שהין בו ישראל את מהשפלות ולזה צוה
אותה שלא תגיד את עמה ואת מולדתה פן יהיה זה
סבה אל שיריחיק המלך לבוא המלוכה לה עם שכבר
ישאר לה הנשות בעצמו והוא היותה פלגש המלך והנה
היה יותר נבחר שתהיה מלכה מושתקיה פלגש ״
התועלת הששה עשר והוא להודיע עוצם השנאת השם
ית׳ בישראל בהיותם בארץ אויביהם כי הוא נתן לאסתר חן

ההפטרה הששיעי הוא להודיע עומק מחשבות השם יתעלה
ותחבולותיו להמליך מי שאשיר אל התכלת המכוון מאמו
ולזה תמצא כי מפני שנגלה אל השם יתברך השתדלות המן
ומחשבתו כנגד היהודים לאבדם קבב שיעשה המעשה
הנגדול הזה ושתקרא ושתי לפני המלך ולא תבא ושיהיה על
זה מלכותה לאסתר להיות לישראל לעזר בעת צרתם ״
ההפטרה העשירי הוא להודיע שכבר קבב השם יתברך שיצאו
מאחשורוש אלו הקפריס ששלח בכל מלכותו להיות כל איש
שורר בביתו ומדבר כלשון עמו כדי לקבב שלא תהיינה
החותות השלוחות מאתנו נחשבות מאד בעיני העם בריחוקם
אלו הקפריס הראשונים שהם דומים לדברי התורה כי הוא
ידוע כי כל איש הוא שורר בביתו וזה היה קבב אל שלא
הרשיבו העמים מאד לחותות אחשורוש ששלח לאבד היהודים
כי לו היו מחשיבים אותן החותות היו מתאבלים הרע ליהודים
תכף בריחוקם כי רצון המלך לבלותם ״
ההפטרה האחד עשר הוא מה שהודיע ענין יחס מרדכי
ואסתר ושהם היו משבע בטחון כי בזה נתבאר שנתאמת מה
שאמר יעקב לבניו אשר בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל
וזה נתקיים בימי שאול ובימי מרדכי ואסתר כמו שנבארנו ״
ההפטרה השנים עשר הוא במדות והוא להודיע שראוי לאדם
שיתמול על קדוביו ויקרבם אלו בעת הצרך הלא תראה כי
מפני שקרב מרדכי את אסתר בת דודו ונלמה בביתו היה
זה סבה להביא ישועה לישראל כי מפני שהוא גדלה כאב
היתה שומעת לעצתו עם אחרי היות לה המלוכה ועזר
נתישר בעזר השם יתברך להביא הישועה לישראל על ידיו ״
ההפטרה השלשה עשר הוא להודיע שיש קצת עדות וקיום

קיים בו בזה והבאר למשיב שהוא קיים בו מצד
אהבתו אותו אז על צד הקרי והדבר הבלתי מכוון ותחזק
מפני זה היהדבה יותר ביעקב ובזה גם כן יתישר אל
שישלם לו גמול על זה ולזה המלאך שהודיע מרדכי
לחסתר את אשר בקשו בגתנא ותרש לשלוח יד במלך
אחשורוש כדי שתגיע לו העונש הזה בשמו ויהיה שמור
לו הגמול על זה לעת הצורך ״
הקולעת העשרים הוא במדות והוא להודיע שאין ראוי
לשום אדם לעשות דבר כנגד המלכות כי כל דבר לא
יכחד מן המלך ויהיה זה סבה להביא עליו עונש נפלא
הלא תראה מה שקרה לבגתנא ותרש על אשר בקשו
לשלוח יד במלך אחשורוש ״
הקולעת העשרים ואחד הוא להודיע שראוי לאדם לזכור
המיוד היחסדים הנעשים לו כדי שיתישר להשיב גמול
עליהם גם ראוי לו שיזכור כל הקורות המתחדשות כי
מהם ילמד האדם דעת בראותו אז זה הבלית נתחדש
מהתחלה והתחלה אשר בדברים הם ולזה המצא
שזכר שמה שנלה מרדכי מדבר בגתנא ותרש נכתב
בספר דברי הימים או ספר הזכרונות ״
הקולעת העשרים ושנים הוא להודיע איך עמקו מחשבות
השם יתי להגיל את ישראל ולזה סבב שיהיה המתחדש
מבגתנא ותרש נלה למלך על יד מרדכי כדי שיהיה זה
שמור לו ולישראל לעת הצרך ״
הקולעת העשרים ושלשה הוא להודיע שאין ראוי לאדם
בשום פנים לברוע ולהשתחוות על צד האלהות זולתי לשם
יתי ואעפ שמראהו לזה מראת המלכות הלא הראה כי

נוסף בענין המלך על כל הנערות היפות שקבצו אל
זה המלכות הגדול עד שכבר המצא שהמלך פרנס עצמו
בפלגשים כמו שלש שנים כי בשנת שלש למלכו היה דבר
ושתי ולא קבצו הנערות בשושן ובשנת שבע למלכו נלקחה
אסתר אל בית המלכות וכשטוצלא מאלו הלכבעה שנים שנת
ימי מרוקיהן שהיו ששה חדשים בשמן המור להעבי
השער וששה חדשים בבשמים ובתמרוקי הנשים לערך הבשר
ולנקותה מצוהמות הזיעה הנה נשארו שלש שנים וכל אלו
השלש שנים פרנס לאחשורוש את עצמו בפלגשים ולא נתקררה
דעתו עד שבחה אסתר לפניו ולא נקבצו עמה גם כן לפני
המלך כל הבתולות הנשארות וזה כלו מעמה שיורה כי השם
יתי נתן לה חן וטוסף על כל הבתולות אשר בכל המלכות"
הקועלת השבעה עשר הוא להודיע עוצם החכמה שהיתה
באומתנו לא ולזה המצא כי מרדכי שהיה מן הזרע והמעקב
אשר הגלו עם יכניה היה בחכמתו מקשופשים היושבים
בשער המלך ולחכמתו גם כן נגלה לו מה שבקשו בגתן
ותרש לשלוח יד במלך אחשורוש"
הקועלת השמונה עשר הוא להודיע שראוי לכל אדם
להשתדל בשלום המלך שהוא תחתיו ואם אינו מאומתנו
כי המלך תקיים המדינה עם שכבר יתכן שיגיע לו מזה
נזק גדול מהמלך ולזה המצא שגלה מרדכי את דבר
בגתן ותרש הכף שגלה לו זה לשמור המלך מעשות בזה
שהשתדלו לעשות כנגדו והגיע לו ולשראל מפני זה מן
הקועלת מה שנזכר בזאת הגלה"
הקועלת הקשעה עשר הוא להודיע שהמעוב על דרך
האהבה והכבוד ראוי שישתדל שידע מקבל הטובה שהוא

והלא אשיחנו כל שונאיהם הלא תראה כי כבר הפילנו
ישראל לפני היום בלי זה יום ראוי שיגיע הרע לעשרה
ודוס הקוח בעינו קבב השם יתברך שיהיה העניין בהפך מה
שיעשה היום " הקועלת העשרים ושבעה
קוח להקועלת שראוי לחדש לחקור בענינים המתחדשים
לפי מה שיפשר כדי שיקיים עצה לפי היכולת על מה
שראה מהם מתחדש כנגדו הלא תראה כי מרדכי מפני
מנהגו לחקור במתחדש בבית המלך ידע הכף כל הנעשה
בקבוצו וזה היה סבה אל שהשתדל בחריצות לקיים העצה
הראויה בזה הדרע שרמיה היום לעשות לכל ישראל "
הקועלת העשרים ושמנה קוח להודיע שקוח ראוי לעמות
בצרה שיראה החדש עצמו מוכה מאת השם יתברך ולזה
ולזה יקבב שיהיה לבו נשבר ונדכה מרוב הצער אשר
יצער עצמו כי הרע פני לב הבשר ייטב לב השכל עם
שזה יהיה סבה שישוב אל יתברך ויבטחהו הלא תראה כי
בעת הקשובה קריה הקורה שענה את נפשותיו והוא
בעשור לחדש השביעי ולאחת הסבה זכר בזה המקום
רב הצער מרדכי על זאת הצרה ולבשו שק ואפר
ושבכל המקומות היו מתאבלים אבל גדול והיו צומים
וטכים וספדים ולובשים שק ואפר אולי יחון אותם השם
יתברך ויבטחעל הדעה " :
הקועלת העשרים ותשעה והלא במדות וקוח להודיע
שקנף שיראה החדש בצרה הרעה שאין דרך להשיבה
אחור לפי הנהוג אין ראוי שיקצר מהתפלל לשם ית' ועלה
ומהשתדל בבשובה לפי מה שאפשר ולא תרפנה ידיו מפני
מה שקוח משער בקושי העצום אשר בבשובה הלא תראה

מרדכי עם היותו משער מה שהיה מהקבוצה לו מפני חיורן
בלתי כורע ומשתחוה להמן הנה לא הסכים לברוע ולהשתחות
לו ״ היועלת העשרים וחכבעה הוא להודיע
שאין ראוי לאדם לנשוא מצות המלך אם לא יהיה בשמירת
מצותו נשוא מצות השם ית שהוא מלך מלכי המלכים כי
כשנשו עבדי המלך את מרדכי ואמרו לו מדוע אתה
עובר את מצות המלך הקבלו להם בדעה שהוא יהודי
והוא מוזהר מהשם ית שלא יכרע וישתחוה לזולתו על
דרך נתינת האלהות לו ולזה שהיה מבואר כי בדבר
כזה לא יחויב ההמשך למצות המלך לא היה די לו בזה
ההקבלות ״ היועלת העשרים וחמשה
הוא להודיע כי אין ראוי לאדם מפני עצם ידו עם המלך
לבטוח על זה שוכל לעשות שיחפוץ מעם רב כי נבלה
מעל נבוך שומר ומנעהו מהשלמת רצונו אם מצד
ההשגחה הכוללת אם מצד ההשגחה הפרטית הלא תראה כי
המן מפני בטחון על עצם ידו בבית המלכות השתדל עם
המלך להרוג ולאבד את כל היהודים מעבר ועד זקן עד
ונשים בעת אשר חשב שהוא נכון יותר להנעת המבוקש
ואמר דבריו אם כן באופן שיתכן לו יותר שישיג המבוקש
והוא הודעתו למלך שמזה העם יתכן שיגיע לו נזק רב
ואין בזה הועלת למלך ושבהשחתתם יגיע תועלת לב
למלך ולא די לו שלא השיג רצונו אבל היה זה סבה אל
שהשחיתו ישראל הוא וכל משפחתו ״
היועלת העשרים וששה הוא להודיע עצם השגחת השם
ית הפרטית כי בזה בעטו אשר היה ראוי הנעת הר
לישראל מפני ההשגחה הכוללת בו בעטו היותה לאם הרוחה

כל זה יתישר יותר לקיחת הענה על זה הענין וזה כי אפשר
ידיעתה על איך הפעל היון זה הפעלות התישר בקלות
לפי כן בשהודיע לנו כי אצל דהן היה מוכרח מרדכי על זה
ובמעט דברים שהבקש מאתו שיתפייס עם מרדכי יקפיד
וגם כן הנה אפשר ידיעתה שהיון קבב זה התישר להשתדל עמו
להשיב לאור אשר הרע לפי היכולת או תקבב להבאיש ריחו
לפני המלך בהודיעה למלך על איך ועל איך קבב היון
זה ושלא עשה זה להועלת המלך כמו שהביא המלך לחשוב
זה לו בענינים אחרים גם כן יוכל להבאיש ריחו לפי איך שתלה
שיחוק לה זה כן ומפני ידיעתה התועלת שאחר
היון להגיע אל המלך בזה התישר בבחול זאת הנזרה יותר
מעתה שיגיע לנו מהתועלת בחדושה או בשאר מה שידעה לזה
מאה שיתכן לה שתביא נו לבב המלך מעשות זה הפועל
המגונה בעבור התועלת הזה ומפני ידיעתה הוכן
הנזרה יתישר לה יותר ההשתדלות בהסרת הנעת החזק מאלה
התועלת השלשים ואחד הוא במדות והוא להודיע כי גם
בעתים אשר לאדם אימות מות אין ראוי לו שיקבב מיתתו
ומאקרנה כי אולי לא תקום הרעה ולא תהיה ולזה המלאך שאעפ
שהיו על אקתר אימות מות מעמה ומאמנה לא היתה מסכמת
להכנס אל הקצר הפנימית לבא אל המלך להתחנן לו ולבקש
מלפנו על עמה אם לא תקרא לבא לפנו עד שבא אליך
דבר מרדכי שהיא תחזא לשם יתי אם תמאן לבא לפנו על
זה והקבב אבדיך ואבוד בית אביך
התועלת השלשים ושנים הוא להודיע שכל מי שאפשר לו
לבקש רחמים על ישראל ואינו מבקש הנה עליו העוב הגלות
העונש והשם יתי ימצא סבות להגלות ומעקום אחר בעבור

כי מרדכי עם היהודים יודע כי כתב אשר נכתב בשם המלך
ונחתם בטבעת המלך אין להשיב הנה עם כל זה לא רפה ידיו
מהשתדל בבטול זאת כל זמן לפי מה שאפשר ולזה המלכה
שהוא בא בזה החופן בלבוש שק וחפר עד לפני שער המלך
כדי שיתפרסם לכל הנכבדים אשר שם שכבר נתחדש על
מרדכי חדוש גדול ואולי יהיה זה סבה שיודע זה לאסתר
המלכה כי החדושים הגדולים הם מגיעים אל הגדולים מפני
מנהגם לשאול עניהם ל"ל כי הם שואלים אם יש שום דבר חדוש
והנה הייה מרדכי נכבד מאד בעיניהם ולזה היה יושב בשער
המלך כמו שקדם וכאשר הגיע מבוקשו שיודע זה לאסתר
המלכה אז השתדל הכלת הקשתלות עם אסתר המלכה
שתבא לפני המלך לבכות ולהתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה
ואע"פ שהיתה אסתר בזה בסכנה עצומה לא נמנע מפני זה
מלהביא אותה בכל עוז אל שתשיה זה לזה הפלגה לשלוח לה
הודעות הקשות הקם להודיע לה שהיא מוכרחת להביא עצמה
בזאת הסכנה כי תחדוש לשם יה חדוש עצום אם לא תעשה זה
ויהיה זה סבה להביא עליה ועל בית אביה לאבדן והמות "
הקעלה השלשים הוא בימודה והוא להודיע שרצוי לו שיראה
לבקש עצה בדבר מה מזולתו שיודיע כל המקרים והמשגים
אשר בדבר הזה וקבוהו כי בזה תגיע העצה יותר ולזה
ספר ששלח מרדכי להגיד לאסתר את כל אשר קרהו עם המן
שהיה סבה אל שתתפעל המן ממנו ודומה מפני זה להשמיד
את כל היהודים וגם הודיע לה מה שהיה סבה אל שרצה
המלך לעשות כדברי המן והוא מה שאמר המן לשקול עשרת
אלפים כסר כסף להביא אל גנזי המלך ושלח לה עם זה
העתקת האותות אשר שלח המן על דבר היהודים כי בידיעתה

הקועלת קשלשים וחמשה קול במרוק והול להודיע כי אשר
יצוכך להשתחל בהשתחלות הכריחו אחר להכל ארע עצום
צריך שיהיה השתחלותו באופן שאיך שיעשה העניין לא יקנר
לו שום פתח בהשתחלות הקול ואם יוכל שיהיה מועיל אך
יעשהו לכל הפתחים אשר למבוקש הקול הנה אין ראוי שיקצר
בזה ולזה תמצא כי כשנכנסה אחתר אל הקצר הפמיאיה אשר
לא ברה לבשה בגדי מלכות בדרך שתהיה מצלחת אן בעיש
כי זה אחד מהפתחים להצלחה בבאה לפנו ולהיות דבריה
נשמעים והנה אחר זה לא בקשה תכף מהמלך שקודם אשר
תשאל בקשה ידע המלך והיון אל המעשה אשר עשתה להם
כי בזה מהפוסק להיון מה שלא יעלם ואולי עם זה הפוסק תשיג
מהיון שישתחל עמה בהצלת ישראל מהמלך אחר שתשלים
מרדכי עמון כי היה רודף אחר הכבוד והשררה והיה הפלגה
בכבודו בזה הענין ומזה המקום יובן לה הפתח בשתמצא
עוזרים רבים כנגד היון כי זה מראה שיעשה מעמון שיקלו
בן מאחר שאר שרי המלך בראותם השררה שהול מועל לעמו
עד שלא הביאה אחתר עם המלך אל המשתה אשר עשתה
כי אם היון ובהשמות זה הענין שאמר לה המלך במשתה
היין שתשאל שאלתה ותנתן לה עד חצי המלכות ולא הסכימה
לבקש בקשתה עדיין אם לא בשיבאו תחלה המלך והיון
אל המשתה אשר תעשה להם למחרת היום הזה הוסיפה
הקשה עם השרים וגם עם המלך כי היא קראה בדבריה
אלה שיותר יש מהכן להיון מאמה שיש מעמון למלך עד
שתירא לשאול דבר מהמלך אשר יסכים לתתו לה אם לא אחר
ההשתחלות לפייס לב היון שיהיה לה לעזר כאלו העידה
בזה שכח היון יפה יותר מכח המלך והנה היה מחכמת

הצלת עמה כי היון
יהיה מתנגד לה
בבקשה הזאת ולזה
בקשה מהמלך

בריתו עם האבות ולזה אמר מרדכי להשיב אל אסתר
כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים
ממקום אחר והיא ובית אביך יאבדו ״
התועלת השלשים ושלשה הוא באמרות והוא להודיע שאשר
חנון השם יתברך מתשר להניע בו טוב מה רחוי שישתדל
בהנעתו בו לעת הצורך כי עמקו מחשבות השם יתברך ואולי
הוא חנון הדבר ההוא כדי שישמח בו בעת הצורך מי שאפשר
לו זה והנה אם לא יעשה כן יכלכל מחשבות השם יתברך והיא
לא הצלח כי לא הקצר ידו מהנעת מה שירצה ולזה אמר
מרדכי לאסתר לחייב שהוא רחוי על כל פנים שתתיר
עצמה להכנס אל הארון הפנימיות לבא אל המלך לבקש
מלפניו על עמה שהוא אפשר שלא הניע אותה השם יתברך
למלכות אלא כדי שתהיה לעזר לישראל לעת הזאת ״
התועלת השלשים ואחד הוא להודיע שמי שיפחד מהרע
אשר הוא נכון לבא עליו רחוי שיקדים התפלה לשם יתברך
באופן שלם בדרך שיהיה נעזר בו וישתדל עם זה שיתפללו
עליו לדעת כי תפלת הצבור היא יותר נשמעת מתפלת היחיד
ולזה המלצה כי כשהוכרחה אסתר להתיר עצמה לאות מפני
הכנסה אל הארון הפנימיות אשר לא כדת בקשה שיצומו
בעבורה כל היהודים הנמצאים בשושן שלשת ימים עלה ויום
ולא היא ושרותיה הקטנות לצום כן והקבים מרדכי לעשות
כדבריה והוא מבואר שזה הצום יהיה בעבורה בשיתפללו
לשם יתברך שלא יקרה נזק בזה ואולם בבחרה התפלה עם
הצום כי בו תכנע הנפש הבהמית ויחלשו תאותיה הגשמיות
ויהיה זה סבה אל שיהיה לבבם יותר שלם עם השם יתברך
ותהיה מפני זה תפלתם יותר נשמעת ״

המלך נשערו כי המן היה חושב שישאלהו המלך זה מפני
חשבו ביקר המן ולזה שאל מהכבוד מה ששאל בדרך שלא
יחקר לו רק הכסף כי שאל לבושת לבוש מלכות אשר לבש בו
המלך מלכות והוא הלבוש שילבש בעת המשחו ורכיבת על
סוס אשר רכב עליו המלך וסתר המלכות אשר נתן בראשו
ושיקיה נתן הלבוש והסוס על יד איש משרי המלך הפרתמים
ועוד לו אל המלוכה לולי מה שאמר שיקריאו לפניו ככה
יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו והנה לזאת הסבה
התפעל המלך כנגדו ואמר לו בלשון קצור שיעשה זה
למרדכי היהודי לא יפול דבר וזה גם כן היה סבה שנקרא
לבא אל מעשתה אסתר מצורף לזה מה שלבש המלך מן
היקלאה כנגדו על דבר שאלת אסתר פעמים שיבא המלך
והמן אל המשתה אשר תכין להם כאמור שקדם ״
התועלת השלשים ושמונה הוא להודיע כי השם יתי לא יעזוב
לצדיק ביד הרשע הלא תראה כי המן רמה לבקש מהמלך
להלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו ולא די שלא השיב
מבוקשו אך הוכרח לתת לו כבוד בזה היופן הנפלא הזה
שהרכיבהו בראוב העיר והלבישהו באופן הנעלה וקרא לפניו
ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו ״
התועלת השלשים והשמונה הוא להודיע כי אמר לאדם
כשיצורך לעצה שלא יקצר משאלת העצה לכל מי שיש
לו מבין בענינו עצה בזה כי זה יהיה סבה אל שהגיע לו
העצה הנכונה בזה הלא תראה כי המן לא הסתפק בשאלת
העצה כשהיו שם כל אוהביו וחכמיו אם לא תהיה שם
זרש אשתו ״ התועלת הארבעים הוא להודיע
כי הכורף אחר השרשה והכבוד הנה השרשה והכבוד

אסתר כי עם ידיעתה בחוזק אהבת המלך אותה מאד לפנו
עם קצת החזק הוא וכשהקבץ עמו חוזק פחדיך נראה
המלך כאלו היא חולה ובצער חזק ולזה התעורר המלך לשאל
לה מה לך אסתר המלכה ואפשר עם זה שהשיג אותה עלף
חזק כמו שנאמר בספר יוסיפוס ולאהבת המלך אותה התעורר
לתת לה עוד יותר המלכות להיטיב לבה ולהסיר אותה מהצער
החזק שהיה בו ומזה הקבאר כי זאת העצה שבחרה בו אסתר
היתה בהכנעת השלמות למה שרצתה להשתדל בו מבלי הצדדים
אשר היה נכון לה למצוא שתח על השתדלותה וזה גם כן היה
סבה אל שגדלה שנת המלך לרוב מבוכתו על מה זה
הצער הגדול והנפלא לאסתר ולמה נצטרכה לתת כל הכבוד
הזה להמן כי זה מראה שהיה ראוי שיהיה עבוד בו ונקל
הדבר מפני זה כמו שסבב מקבב הסבות שהביאו לפנינו ספר
הזכרונות ומצאו בו מה שהגיד מרדכי על מה שבקשו בגתן
ותרש לשלוח יד במלך אחשורוש אשר היה סבה באופן מה
להשפלת המן ומשם נהנשר לאסתר דבר בקשתה"
הקונלת השלשים ושתים הוא במדרש והוא להודיע שראוי
לכל אדם שישלם גמול למטיבים לו הלא תראה כי הכף אשר
שמע המלך מה שסבב בו מרדכי הצלתו שאל אם שולם
למרדכי גמול על זה וזה מראה שהורה שכבר היה ראוי לו
על כל פנים לשלם לו גמול על מה שהיטיב לו ולזאת
הסבה שאל להמן מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו"
הקונלת השלשים ושבעה הוא במדרש והוא להודיע שאין ראוי
לאדם שיקח לו שיתר הראוי לתת לו מה שיכבד על האדון
לתת הלא תראה כי המן כששאל מהמלך מה לעשות באיש
אשר המלך חפץ ביקרו הקשה לשאל באופן שמתפעל מזה

לה שיאיר לדרוך ולמבר וכאלו אמרה בזה שאם ילכה
המלך שיזכרו לעבדים ולשפחות כדי שישיגו השלמה
כב מזאת האומה לא תקום עלי זה והוא מבואר שבזה
האופן יגיע למלך מהתועלת מזאת יותר מאמה שאמר
המן וכאלו היה זה הדרך להשיג קצת מבוקשה אשר
הוא דרך להשגתו כלו בקוף וזה כי מי שצריך לשאול דבר
גדול ראוי שישאל אותו בהדרגה בשישאל תחלה קצת
מדושו ועוד לא יקור מדרגה אחר מדרגה עד שישיג
המבוקש כמו שבארנו בענין מה שבקש ראובן מאחיו
שלא ישפכו דם אשר היה דרך להצלת יוסף בקוף הענין
וכן אפשר לא שאלה תחלה אלא שלא ימותו הוא ועמה אבל
אם ילכה המלך יהיו נמכרים לעבדים ולשפחות ובזה
אפשר שאחר זה תבשל זאת הגזרה בהדרגה והיה גם כן
מה שאמרה למלך בשאלו מי הוא זה ואי זה הוא באופן
יתבאר מאמרו שלא עשה זה המן לאהבתו של מלך אבל
עשה זה בעבור שנאתו העם ובאלה גם כן כי שנאתו אותם
הוא מצד רוע תכונתו לא מצד עשותם כנגדו דבר יקיר
ראוי לו לשנאתו אותם וזקו אמרה אויב ואויב היא הרע
הזה .. התועלת האבדעים ושעם הוא להודיע
שיש בכאן ידיעות שופעות מהשם יתי בזולת נבואה עד
שבבר המלך הדבה שמה שיסכימו בו האנשים בכלותם
שיהיה כן בעתיד ימצא כדבריהם ולזה ספר שבבר אמרו
לו חכמיו וזרש אשתו שאם היה מרדכי אשר החל לנפול
לפנו מזרע היהודים כל שלא יהיה מהשפחת בית
הנה לא יוכל לו כי נפול יפול לפנו וכבר נתבאר אמות
זה השורש מדבר המרגלים ששלח יהושע לרגל מאשבות

עלו

בורחים ומאמינן הלא הריחה כי הימן שהיה רודף אחר הקרבה
והכבוד ומפני זה עשה מה שעשה הנעלבן ההפך והוא
שהוצרך לכבוד הקפנים ומאמינן והלא מה שהוכרח להיות מן
הכבוד לאחרים והיה זה גם כן סבה בסוף אל שנשרד מן
העולם ומת בתכלית מהנשות והבזיון "
הקועלת האחרבעים ואחד הוא להודיע שראוי לעשות
הדברים בעתם הראוי להם ובאופן הראוי הלא הריחה כי
אסתר מפני שהמתינה לבקש בקשתה אל העת הראוי השיגה
מבוקשה מהמלך בקלות ואולם היה אז העת הראוי כי
ראתה כי נבחש הימן בעיני המלך והנה בו על רוב הקרבה
שהיה שונא לעצמו במה ששאל לו המלך מה לעשות באיש
אשר המלך חפץ ביקרו מצורף לזה מה שהקנה בו מפני
הכרו מדברי אסתר שהימן היה שונא כח לעצמו יותר ממה
שהיה מקבל אל המלך עד שהוכרחה אסתר להיות לו
מקבוד הרבה כדי שתשיג מבוקשה מהמלך אשר נתלצה
המלך לתתן לה באמרו עד חצי המלכות ותעש כאלו הערה
בזה שלא עשתה דבר כשנתרצה המלך בזה אם לא יתרצה
בו הימן ואשר היה אז העת הראוי כמו שזכרנו קודם
דבריה באופן הראוי והוא שכבר שאלה מהמלך מה שלא
יתכן להמן לחלוק עליו והיא אמרה הנתן לה נפשי בשאלתי
כי הימן רואה עתה אהבת המלך אותה עד שכבר אמר לה
שמה שתבקש עד חצי המלכות ותעש והמשיכה לזה כלל
בקשתה והיא אמרה ועמי בבקשתי ואחר זה באה דבריה
שהיה בו מקפוד המלך מה שלא יעלם והיא אמרה שאלו
נמכרנו לעבדים ולשפחות שתקה כי מפני הועלת המלך
יקל לה לבטל היא ועמה זה הלב והמלוך אך הם נמכרנו

הצוים נכתבים את המלכה ימנו בביתה וזקנו אמרו הנס לבנות
וגם כאנן יאמר לא די לנו בחטא הראשון ועתה יוקיף נחטא
שנית אמר גם הנה הענין אשר עשה המן וגם כל שנים עוד
יש עלי המן חטא שנשי עבדים ימלך וקוח שקוח עשה עם
להגלות בחולת השות המלך והנה בו עוד מקרבי יורבי שעשאו
להגלות את מרדכי אשר דבר טוב על המלך ולזה טוב המלך
הכף להגלותו עלו . וגם כן הנה האחותות שלא
המן בשם המלך להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים היו
כלי להפיל ביד ישראל בנו ומשפחתו וכל חיל עם ומדינה
הצרים אותם וזה כי מפני שהיו האחותות ההם נכתבות בשם
המלך ונחתם בטבעת המלך לא היה דרך להשיבם אחור
בעד מן הצרים ולזה חוזב שישתדלו בהצלת ישראל עם
היום האחותות הראשונות ולפי שלא היה בזה דרך להצלתם
באופן שלם אלא בשיעתן רשות לישראל לעמוד על נפשם
ולהקהל בעריהם להשמיד את כל חיל עם ומדינה הצרים
אותם אשר היה כלי להפיל שונאי ישראל בידם עם מקר
שהתפרקם להם מלחבת המלך את היהודים עם שכבר תלו
את המן שהיה הגדול אשר בבית המלך על אשר שלח ידו
ביהודים הנה הוא מבואר כי האחותות ההם היו כלי בהכרח
להשמיד שונאי ישראל כי אם היתה אפשרית ההצלה לישראל
באופן אחר לא היה המלך נסכם בהריגת עמו ״
ההוצלת האחרבעים ואחרבעה הוא להעיר שראוי לכל אדם שיהיה
דורש טוב לעמו לפי מה שאפשר ושישתדל שיהיה נאבד
ולבו להם בכל עת הלא תראה עצם גדולת מרדכי בעבור
היותו דורש טוב לעמו עד שכבר הסיר המלך את טבעתו
אשר העביר מהמן ונתנו לו והנה בחר זה בסוף המעלה

הקנעים אשר ביניהו שכבר נתבאר להם כי נתן הש"ית
אותם בידם תפני כאותם כי נמוגו כל יושבי הארץ מפני:
ישראל כאלו היתה הקביעתם בזה עדות על שהדבריס
יהיו כן וכן נתבאר זה מאמר שהיה לנעמון מקפר בחלום
ואת אשר שמע במחנה מדין עדות על נצחון אותם כמו
שנזכר שם. והנה ידמה שבאה זאת
הודיעה להם גם כן מצד העדות במה שנתבאר להם
מדבר המלחמות אשר היו לישראל עם עמלק שנאחוס
תמיד עד כלה מצורף לזה מה שנתפרסם להם מברכת
יצחק ליעקב ועשו כי עמלק היה מזרע עשו"
הנעלה הארבעים ושלשה הוא לפרסם עצם השגחת
השם ית' בישראל עד שהדבריס בעצמם שנשמעו להיות
כל לאבוד מבדכי וישראל שם כלו לאבוד שונאיהם ומה
שראוי שונאיהם להיות כלו להצלתם היה כלו להפלתם
שבמעגן זמן נהפך דבר המן מהבלות הנבה והשרדין
והשוב אל הבלות השפלות והרע וכן הענין בשונאי ישראל
אשר ראוי להגם הנה נהפך הדבר והיה עליהם הדבר
אשר זדו להפיל בו ישראל וזה שכבר המצא כי השם ית'
שם בקשת המן על נפשו מאסתר המלכה כלו להמיתו
כי תפני קומו תמשקהו ובאו למשתה המלכה והיה כורע
עליה לבקש תחנה על נפשו נדמה למלך תפני היות המן
נכאב בעינו שקוא מתהלל לבטש את המלכה הנה היו
עמו בביתה ומה שחשב המן שיהיה כלו להבלות את מרדכי
שמהו השם ית' כלו להבלותו וזה שחרבונה בראותו כי
המלך כעס על המן תפני שני דברים האחד הוא יעד
שנהרעמה תמנון אסתר והשני הוא מה שדמה שיהיה

המלאך כי כשנתלה המן והיה בזה קצת קורת רוח לאסתר ולמרדכי
לא הקדימה אסתר הכף בבקשתה שאמרה רצון לי נפשי
בשאלתי ועמי בבקשתי יען שעברו כמו שני חדשים או יותר
ואז מקדה והתירה עצמה למיהה ברחורה כי לא נקראה לבא
לפני המלך ונראתה שמא יעבור העת ולא יוכל לה דבר הצלה
היקודים בכל המלכות לעולם המלכות ההיא והנה אעפ אשר
נתבאר לה בהתחלה שלא ישר הדבר שיעשה המן בעיני המלך
זבה להזכיר עתה שאם הוא יוב בעיני המלך ואשר הדבר
בעיניו וקרה אסתר מולדת חן בעיני המלך ויוטב בעיניו
יכתב להשיב מחשבת המן כי לרצון המלך יתכן שישתנה ולא
הזכירה בדבריה אלה שיהיה פחדתה אליה כי אולי יאמר לה
המלך שאין ראוי שתפחד מזה או אולי יתן לה מה שתשמר
קיים בו ותמונע מפניו זה ימנעה בקשתה על עמה ולזה
הזכירה עוצם צרתה אם יאבדו עמה ומולדתה שלא תמנע
מזה אלא בשלקח דרך על הצלתם ..

הקועלת האחרבעים ושמנה הוא בתמרוק והוא להודיע שאשר
ראה מזולתן שיעשה פועל מה בעת מוגבל ראוי שיתחר
להודיעו הפועל ההוא קודם הזמן ההוא זמן כחב יתכן לו
כי להשתבל בהתצלחה הכלים אשר ישלם בהם הפועל ההוא
באופן שלם ולזה תמצא כי שלחו מרדכי ואסתר הספרים
הנעים אשר הוציאו בהם מחשבת המן באופן שכבר קדם
ביד הרצים בקוקים למהר להודיע להקודים זה קודם העת
ההוא כדי שישתדלו היקודים שיהיו להם כל מלחמה ראויים
לזה התכלית ויחנכו עצמם בזה קודם בא העת ההוא באופן
שיהיו עתידים לנוס הזה להנקם מאויביהם וידמה שלמעט
אויביהם בא בספרים ההם מה שעשה המלך אחשורוש

הזאת בחור יותר שם בימה שנאמר כי מרדכי היהודי משנה
למלך אחשורוש וגו' כאלו בחר שם כי סמך נגלו עם המלך
והיהודים היתה היורש רצוי לרוב אחיו והיורש דורש טוב לעמו
ומפני טוב עניינו היתה גדולתו ומספר המיוחס כאמרו כי הלוא
מרדכי הולך וגדול .. הרועלת האחרבעים וחמשה
הוא בימדות והוא להודיע שכאשר לכל אדם שיועל לקרובו לפי
מה שאפשר וכל שכן כאשר למלכותו טוב הלא הראה כי אעתה
המלכה מהרה להודיע למלך קורבת מרדכי לה להועילו ושמה
אותו על פקידות בית המן לזאת הסבה גם כן ..
הרועלת האחרבעים ושש הוא בימדות והוא להודיע שאשר הוא
הגיע אחר ראוי שישמור כשיועל לקרובו שיעשה זה באופן
שלא ישובהו בו נשור מאשר הוא הגיעו הלא הראה כי אסתר
לא רצתה לשים את מרדכי על פקידות בית המן כי אם אחר
ששמעה המלך על פקידות כל מלכותו בימה שנתן לו שבעתו
לאחרים מה שירצה בשם המלך כי אלו שמעה בזה הפקידות
הודיע זה אפשר שישובהו חשד מאת המלך שיתן נכסי המלכות
לקרוביה אך עדה לא היה מקום למלך לנטותה על זה וכן
מצאנו ביוסף בימה שהשיב לקרובו שנשמר בכמו זה האופן
מן החשד כי לא רצה לעשות זה כי אם בהשות המלך כמו
שנבאר שם .. הרועלת האחרבעים ושבעה
הוא בימדות והוא להודיע שאשר יבקש דבר מה מהמלכות
והשיב רצה מבקשו אין ראוי שיאהל לבקש הנשאר עד עת
ראוי ואופן ראוי כי אולי יכעס המלך עליו אם יכביד לשאול
מעטו כל זה יחד כל שכן בראורן שהשיב למלך הוא מן
הכעס הפעלות רב על דבר בקשתו כי הוא צריך שיאריך
שהשקיט חמת המלך וחז ומצא מקום לבקש הנשאר ולזה

עונש השבועה הזאת כי ישראל להשות לב המלך אל כל
דבר שאלה אחשורוש המלכה הלא תדאה כי מרדכי אחשורוש
להשתר המלכה היא נראה שקשה היה למלך עשן הכינה
לאנשים הקם ולזה אמר לה בשושן הבירה הנו היהודים
ואבד אמם מאות איש אחת עשרה בם המן בשאר מדינות
המלך מה עשו ועם כל זה אמר לה מה בקשתה עוד והעם
ודאה כי בבא מספר הקרונים ידעו מרדכי ואחשורוש כי לא
נהרגו כל אויביהם הגדולים אשר בשושן ובעת אשר יש
לאל ידם בשרלנו לבלותם פן יהיו להם לקוצים במקו
שיבא מהזמן מפני מה שהפלגו ישראל בהשחתם עם
שקוץ אפשר שאלו האויבים היו מעמלק אשר צותה התורה
במחייתו זכרם בעבור מה שעברה החכמה האלהית היותה
אחת האמה לקון מכאיב תמיד לאומתנו ומן הדומה לא היו
בצרים אותם זולת זרע עמלק כי שמותם לישראל היתה
מקדם ובדור דור והוסיף בדבר שמתם ישראל עתה כי
ראוי כי מת הגדול שבהם והוא המן על ידי ישראל ..
הועלת החמשים ואחד והוא במצות אשר הם מרבריהם
אל הנה מה מתקנו מרדכי ואחשורוש והבלוהו עליהם כל
הדור הקום עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם
לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם לפי הדינים הנזכרים
בהם כדי לפרסם הנס הנפלא שעשה להם השם יתברך כי
בפרסום הנסים תתקיים פנת התשובה האלהית באושי האדם
אשר היא מה הגדולות שבפעולות התוריות והנה קדמו שיהיו
היהודים הפרזים עושים את יום אחד עשר בחדש אדר
זכר למה שהיה בכל העירות זולת שושן והעירות שאינם
פרזים היו עושים את יום חמשה עשר זכר למה שנעשה

להמן על אשר שלח ידו ביהודים עם שזה היה היו כדי שלא
יחשב המלך הוא למשוגע והנה היה עמן נקסרים הדם
לפי מה שאחשוב לפי מה שאומר והוא שהם כתבו בשם
המלך כי הוא נתן שבעתן להמן ושלח בשמו להשמיד את
כל היהודים מפני שנאתו אותם ואחשר טודעו זה למלך
הלה אותו על העץ על אשר ידו ביהודים ולפי שהכתב אשר
נכתב בשם המלך ונחתם בטבעת המלך אין להשיב נתן
המלך רשות ליהודים להקהל בעריהם ולעמוד על נפשם
להשמיד והרוג ולאבד את כל חיל עם ומדינה הצרים אותם
וטף לבוז . והוא מבואר שהוא היו שוקין הקסרים
לפי חתת הצורה כדי שלא ישיב המלך נשות מזה עם שזה
כל למעשה שונאי ישראל בגיותם כי המלך אוהב אותם והלה
גדולתם על אשר שלח ידו ביהודים לאבדם ולחתת הקבה
המלכה שבמקום אשר דבר המלך ותן מעשה היו רבים מעמי
הארץ מתיהדים כי נפל פחד היהודים עליהם מפני ידי עתם
אהבת המלך את היהודים וזה גם כן היה קבה שכל שרי
המדינות והאחשדרפנים והפחות ועושי המלאכה אשר
למלך היו מגשמים את היהודים וזה כלו היה קבה למעשה
שונאי ישראל כמו שזכרנו " התעלת האדבעים
והשעה הוא להודיע שאעפ שהיה רשות לישראל לבוז שלל
אויביהם הנה הקבוצו כולם בעריהם שלא לשלוח יד בבזה כי
כן היה רצון כדי שלא יחשבו עליהם שבעבור חמדת הממון
עשו זה ומעם הירה הקבוצו ואתה לתת להם רשות על
זה כדי למנעם מחשד הגזילה מהשלל אשר היה רצון שיהיה
שיהיה למלך הלא תראה כי גם בשושן הבירה לא שלחו יד
ידם בבזה " התעלת החמשים הוא להודיע

הלוים ושם יכינו מקומות מה שראוי להכין בימי עשרה
ושמחה והנה לא תשנה זאת התקנה כי יש בשלוח שתי מנות
לאדם אחד כי לא יאמר מנות כפולות משתי מנות ·
ותקנו שיתנו מתנות לאבונים כי בזה יקיים הלכות מהשמחה
הלא רבים כי בכל המקומות שצריך התורה לשמור
בעבדים צריך לשמח העניים כאמרו ושמחת לפני יי
אלהיך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך
והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך · והנה הלוי והגר
והיתום והאלמנה הם עניים כמו שבארנו שם ·
ותקנו שיקיים הימים האלו נזכרים בכל שנה ושנה לפרסם
הנס כי בזכרון אלו הדברים אשר כלה אותם לעולם הזאת
על הקדר הערב נפלאה אל שהשם יתברך הקדים רפואה
למכה על כל הקשרה הפרטיות עד שאתה תראה שאם
היה נופל דבר מאלו הדברים הנמשכים על הקדר לא
היה מתיישר שום הקבלת שהגיע לשראל בסוף הענין
ולזה יתחייב מזאת הזכרה שתבטל קריאת זאת המגילה
בכללה על הקדר וראוי שתהיה הקריאה מפי הכתב
שוכל הקורא לומר על כן על כל דברי האגרת הזאת
וראוי שתהיה המגלה כתובה בפני עצמה בזולת זה לא
יתכן לומר על כן על כל דברי האגרת הזאת אם לא
היה שם דבר תוחל בו המגלה הזאת משאר הדברים
הנכתבים עמה · והנה ענין הזכירה הזאת
יחוייב שיהיה מבוארב בהכנס יום הפורים כמו הענין בחכירת
שבת והקבה בזה כי מקעת הרוח יתחילו להכנס ליום היום
הרוח להאסר בהקמה ובתענית ולזה ראוי שתהיה הזכירה
אז לקבוץ כל אדם אל שיהגו בזה היום לפי הדינים הנזכרים

בשושן ולא כלן שיהיה בשושן לבד עוקב זה הדין כי אם היו
ישראל שבים אל עריהם והיו חושבים לבשת ארץ ישראל אמר
שייעד להם ירמיה והנה ביתי כורש החלו לעלות בעריהם
וגם בשנת שבע למלך אחשורוש ולזה ידמה שהם הרחו
ערי הפרזי בארץ ישראל מה שהיה לבד מהעיבות אשר
מדרכם שהקיימה פרזות והם אשר עקרו ערי הפרזי ביתי
יהושע בן נון ואולם אשר אין מדרכם שהקיימה פרזות אעפ
שהיו פרזות בזמן ההוא הנה לא יקרא היהודים אשר שם
היהודים הפרזים מתו העשן בירושלים ובעבות שהיו קודם
חורבן ארץ ישראל מוקפות חומה והוא מבואר שזה הדין
גם כן עוקב בחומה לארץ בכל המקומות כי הנם הדומה היה
כל המקומות וכבר שלח זה גם כן מרדכי אל כל היהודים
אשר בכל מדינות מלכות אחשורוש הקרובים והרחוקים להיות
עליהם להיות עושים הפרזים את יום אחד עשר והמוקפים
את יום חמשה עשר . והנה קדרו שיהיו ימי משתה
לבד כי על ידי משתה היין היתה הבה אל שנהגו מלכות ושתי
לאסתר המלכה ועל ידי משתה היין היתה צומחת הקללה
לישראל מתחשבת המן בן המדתא . וקדרו
שיהיו ימי שמחה להזכיר דבר השמחה הנפלאה שהיתה
לישראל ביום אשר נהפך להם מאבל לשמחה ולזה יהיו אלו
הימים אמורים בהקפד ובהתענית . והקמו שישלחו
מנות איש לרעהו כי זה יהיה הבה לרבוי השמחה כי יבוש כל
אחד מרעהו אם ישלח לו מנות בלתי יפות ורבות וזה יהיה
הבה אל שיהיו כל אחד מהם מתעמים ומיני מעדנים והגבה
מפני זה השמחה והתענוג ואם לא היו עושים ככה אולי
מפני שאין הקורה מחייבת בלילות לשעות בזה היום יקלו בו

באור רות " לרלב"ג ז"ל

ויהי בימי שפוט השופטים

עד קוף הענלה . אמר שזה הקפור היה בימים שהיו
השופטים שופטים בישראל והנה מפני הרעב שהיה בארץ
ישראל הלך איש מבית לחם יהודה לגור בשדה מואב .
אפרתים מבית לחם יהודה . הנה אפרת הוא בית לחם
כאמרו בדרך אפרת היא בית לחם . ואשר האשה משנו
אליה ומאשה . כל שנשאר מהם זולתה כי לא היו להם
בנים . כי אדם נשוב לעמך . כל שלא יפרדו מעמה .
והוא ישראל ולזה ישובו אדם אל אשה שאין לה בנים והנה
ידמה כי נתגיירו כשנשאום מחלון וכלעון ולזה לא מצאתן
ביות שהצטרך להתגייר כשנשאה בועז ולזאת הקבה גם כן
היו שבות אדם ולזה אמרו כי אדם נשוב לעמך אך רצתה
נעמי לבחן אם נתגיירו מאהבתם השם יתי או נתגיירו מצד
חשקם בבעיה . כי זקנתי מהיות לאיש . כל ולזה אין
לנו שהמהיונן שיהיו לו בנים ונתנשאו להם . כי אמרתי
יש לי תקוה להיות עוד בנים בחעי ולא עוד אלא שיהיה לי
יותר מזה והוא שילדתי בנים הלילה האם היו לבן שהמהיונן
עד יגדלו הקהיו עגונות כל זה הזמן . ותשא ערפה
לחמותה . כל להפרד מחמנה הרחק בזה הערה שלא
נתגיירה כי אם מפני חשקה בבן נעמי אך רוח דבקה בה
עם כל זה כי בחרה בדרך ישראל ולא רצתה להמיר אחרה ולזה
אמרה לה עמך עמי ואלהיך אלהי . שבה אל עמה ואל
אלהיה . זה לאות שכבר עדפוה קודם זה מאלהיה .

עמיה אל אלהיה

זקנתי הלילה לאיש
ונתעברתי ולא אמר
אלא שיהיה לי יותר
מזה והוא

בו ופרקס הנס שלא יש לחבוריהן כי אין כאן [illegible] יבוקר
ולפי שכתוב ביום שלשה עשר לחדש אדר ושוח בחי בעי
עשר בו ועשה אותו יום משתה ושמחה ויהיה מבואר
בנפשו שיש שהיה ביום שלשה עשר לחדש אדר היה ביום
לא בעלה הנה מה שהמשיך לו מיום ארבעה עשר יהיה
הרצון בו גם כן יום ולא נולה ומעשה יתבאר שהמשתה ראוי
שיהיה נעשה ביום לפי שאחר והימים האלה נזכרים ונעשים
והיתה נעשייתם ביום הנה ראוי גם כן שתהיה זכירתם ביום
ולזה יתבאר שהמלה קריאת בעלה ונשעה קריאתה ביום
ולפי שאומר משפחה ומשפחה למדינה שהכתיב מבשלום
מעבודתם לשמוע מקרא מגלה והיה ראוי להיות כן מפני
פרקוס הנס הלא הריחה כולה מצות קדיה הקורא מפני
פרקס נס ויציאת מצרים והנה קריאתה לפרזים
היא בארבעה עשר ולמוקפים חומה בחמשה עשר ולפי
שזאת הקריאה היתה לפרקס הנס הקמו חכמים לזאת
הקריאה זמנים יקבן בגם פרקוס הנס יותר וקמבו זה לומה
שאומר לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם כל שלבל
אחד מהם יקבון זמנים הרבה לקריאת המגלה "

נשלמה מגלת אסתר תהלה לאל ברוך רחמנא דסיעד
לעבדיה בכל מלאכה "

ורחבם והשבים ותיתר . הנה נרגן לה בעון יפה בדרך שהקפיד
לה ויאכל כדי שבעה ונשאר לה לאמנן . גם בין העמרים
יקח ולא תכליחוה . כל אשר שתלקט השבלים הנופלות ביו
העמרים אשר היו שנני דין בקש לא תכליחוה . וגם שול תשולו
לה מן הצבתים . כל הקרבן והפיגון לה שבלים מלעודות השבלים
אשר קשרתם ותעזבו לה השבלים הקם ותלקוט אותם ולא תגערו
בה . ותחבוט את אשר לקטה . החביטה היא הכאה על
השבלים להוציא מהם הקבוחה . ויהי כאיפה שעוריה .
הנה האיפה היא שלש סאין . יהי מבורך ברוך . כל אשר
עשה לך חמו . עם הנערים אשר לו תדבקין . הנה הצר מה
שאמר לה וכה תדבקין עם נערותי וכבר יתבאר מאמר שאמרה
לה נעמי טוב בתי כי תצאי את נערותיו שכבר הפרה לה
רות מה שאמר לה בועז וכה תדבקין עם נערותי .
הנה הוא זוכה את ערן השעוריה . הזריה היא להוציא המוץ
והקש מהקבוחה ונשאר בלעז . אל תודעו לאיש . כל
לא ידע איש בזאת שם אבל תסתרי . עד כלותו לאכול
ולשתות . ונטה מרגלותיו . הוא החלק מהמטה אשר הוא
לפאת הרגלים . כבקצה הערמה . בקצה הכרי . בגן .
בסתר . ויחרד האיש ויפת . כל כי כאשר הרגיש שיש
במשכבו אחר זולתו חרד ואז הישה מצבו ועית אותו להפך
צד הרגלים לדעת מי הוא אשר ישכב עמו ואז ידע כי אשה
שוכבת מרגלותיו והנה אמרו אפת הוא מעמון ולפתו אחרות
דרכם . הישבת חקרך האחרון מן הראשון . כל לנמול
טוב לנפשך כי היא לא בחרה להתדבק כי אם בחשובים
והשלמים ולזה הלכה אל בועז עם היותו זקן . והנה
בחסד הראשון הוא לפי מה שהאשוב מה שמעה לקור

בחשר תמותי אמות ושם אקבר . כל בחיי ישראל והיה
כועקה בזה כי גם אחרי מותי נעמי לא תשוב לעמה ולאלהיה .
והיא כי מהתאמצת היא לבית אחה . לתרגום מזה שאחר
שנעקר לגך רעות וחמורות מהתורה ויוסף זה כוח רוצה בה
הנה ראוי להמנע מלדבר אלו עוד . קראן לו מרה .
הנה הטועם הוא הפך המרירות כמו שהמתיקות הפכו כי
הטועם יאמר על המתיקות אמר מים טובים ומתקו ולחסר
מקרים ונעשה . ויש עוד בי . כל העיד בי את דברי חשאי
בעבור העונש הנפלא שהביא עלי . מודע לאושר . כל
מודע וקרוב . אחר אשר חן בעיני . כל שאחר שאמצא
חן בעיני ארון הדרך אתיר לעצמי לנקום שבעים אחרי הקוצרים
ולוח הלקט שלוח לעניים כמו שנזכר בתורה . ויאמר
לקוצרים יי עמכם . כל יי יהיה עמכם לעזרכם ובזה הלשון
ברך המלאך את גדעון בחמרו יי עמך גבור החיל . זה
שבתה הבית מעט . זה הוכיח על עליבותה וחרפתה לאחר
מלכלה בעת אשר תמצא ידיה . וכה תדבקין עם נערותי .
להמנע מן אשר אלו עריות כי רות דבקה עמהן ואחר לה
שכמו שעשתה עד עתה לדבק עם נערותיו כן תעשה גמר
שאחר זה . להכירני ואני נכריה . כל בעשות לי חסד
ואני מעט נכרי ואעפ שהתגיירה . אשר בחת לחסות תחת
כנפין . כל בהתגיירה ובחת תחת כנפי השכינה לבחת בתורה
הלל יי ובמצותיו . ואבי לא אהיה כאחת משפחותיך . כל
אין אני באמרגה שאהיה ראויה להיות כאחת מן משפחותיך .
ואבלה פתח בחוץ . כי הרחוקים מעשקים הצמח ומקרבל ומחזק
האצלו וזה כלו צריך בעת הרחוק למופלא כי את הרחוק האצמות
ויגדל הצמח . ויצבע לה קלי . כל ויושע לה קלי .

ברכותיו. אחי ראוי לנחל כשקיק הדבר בזה הראוי,
וחזר נפעם בישראל. דל"ל זה היה הדין מימים הדומים
עד דבר הקנין והחליפין לקיים כל דבר בדרך שלא יוכל
לשוב ממנו אחר זה והלא שקיק אולף נעלו הרוצה ונותן
חותה לחברו וכאלו יקנה המקנה הנעל ובקשותו הנעל
היה מקנה לקונה הדבר ההוא מהקנין או מהחליפין וזה
היה כמו עדות אל קיום הקנין או החליפין. ויאמר הנחל
לבועז היום לך מחר הנחלה וישלף בועז נעלו ונתן אותו
לפלוני אלמוני ומתוך הנעל הקנה לו מחר הנחלה וידמה
שכבר קשה לו נעלו אחר זה כי לא ירצה שישאר השופט
יחף בבלעדו אחר ולזה היה זה הקנין לנעל על מנת להקנות
לא לזולת זה ומזה המרוס למדנו כי חפי קרקע נקנה בזה
הקנין דל"ל בשלפת נעל ונתינתו למקנה. להקים שם
המת על נחלתו. דל"ל שכבר יאמרו שאשת המת מחזקי
בו ואם יהיה לה זרע ייקח מחלתה. כרחל ולאה.
הקדימו רחל ולאה כי עד רחל היה העקר בעבודת יעקב
לבן. ועשה חיל באפרתה וקרא שם בבית לחם.
ברכוהו שיעשה חיל בה כמו שעשה כלב באפרתה שקונה
לו את חור שהיה בכור אפרתה והיה אבי בית לחם כמו שנזכר
בספר דברי הימים והנה אמרו לו זה לפי שהיה בא מעקרון
והיה יושב בבית לחם ולפי שהמת היה אפרתי מבית לחם
יקורה כמו שנזכר בראש זאת המגלה. ויקי ביתך כבית
פרץ. ברכוהו בברכת אביהם פרץ שבא מתמר לבעז
מהקדמה לזו. הנה זה הוא מה שראוי לבאר בזאת
המגלה וחומש הקדמות המגלות מעמוד קס ששה עשר
הקדמות הראשון הוא להודיע שאין ראוי לחדש שירבולי

בועז נבלתו לבית בשדה אחר . אז ירצה בחקר האדון שנמל
עם הארוס והנה יקדים הראשון היה שלא רצתה להפרד
מנעמי וחמדה השני היה שבחרה להתדבר בנאמני בעלה וזהו
הפרוש הנכון . והיה בבקר אם ינאלך גו' ינאל . אפשר
שעם הנאמן האחד שהיה יותר קרוב לה הוא גואל אז אפשר
שהרצון בזה אם ינאלך גואל הדבר ינאל כי יפריק לך זה ואם
לא ינאלך וגאלתיך אני ונשבע לה זה כדי שתאמין בו ואמר
לה שכבי עד הבקר כי אולי מפני בושה תקום מעם בעוד
לילה ויהיה לה לפחד מהנערים שלא יתעללו בה ולזה צוה אותה
לעלות מזה שתשכב עד הבקר . ותקם בערם וכיר איש את
רעהו . ידיעה שבועז העירה לקום אז וזהו אמרו ויאמר
אל יודע כי בא האשה הגורן כי כדי שלא יודע הקיומה מן
מעשבה בערם אור היום שלא יוכל להכיר איש את רעהו .
הבו המטפחת וגו' . לא הביט הצעיף אשר עליה ואחזי בקצותיו
והוא מדרש שש מדות שעורים וישת עליה במטפחת ואחר זה
בא בועז אל עיר בית לחם . ובועז עלה השער וישב שם .
זה לאות כי בועז היה שופט כי השופטים הם יושבים בשער
גם יורה על זה כי זקני העיר היו נכנעים לאותו .
אלמוני . פלוני הוא מעמון הקטן כמעם והוא פלוני ולא כי
לא פורש שמו וכן אלמוני פלוני כן מעמון הנעלם והרצון בזה
שלא זכרו בשמו והנה היה שמו נעלם . אם תגאל גאל .
כבר זכרה התורה שבאשר ומכור איש מאחוזתו ובא גואלו
הקרוב אלו וגאל את מימכר אחיו . לא אוכל לגאול לי פן
אשחית את נחלתי . לא שאם אפרע בכסף הקנין הנה אומר
אשחית את נחלתי שלא יהיה לי מעה אשכור עובדי אדמתי
והשחר שמעה הו אולי אצטרך למכור מנחלתי וכבר נתבאר

שוקדר עד זה כמו שקפר כי זה שבתה הבוקר מעט ובחר שם
בבקר ובקר עד הערב ״ התועלת הרביעי
הוא בהודיע שהמתקרב אל השם יתי יצליחו עניניו הלא תראה
איך קבב השם יתי להצלח רוח עד שכבר נשחת בשופט מן
השופטים וחכתה להיות מזרעה המלכות על ישראל לנגד זה
שכבר יצא ממנה דוד אשר נתנה לו המלוכה בריית עולם ״
התועלת החמשי הוא בהודיע שראוי שיהיה האדם מלקיחת
מתנות מאי שתרע עיניו בו ואעפ״ שאין לבעל המתנות זכות
בהן כמו הענין בתנות עניים כי התורה חייבה הבעלים
לעזוב אותם לעניים וזה כי זה יהיה קנה אם שלא ישיג הענ
מבוקשו כשיד הדיקן הבעלים לשמור בתכלית מה שאפשר
שלא יפול לפועלים מהשבעים כדי שלא ימצא דבר אז יהיה
קנה להחזיק הבעלים להחזיק במתנה הזאת ויתנע מלקיחתה
הענ עם שיוא מבואר שראוי להשמר מלעשות כנגד רצון
האנשים כשלא יבוא לזה הכרח ולזה תמצא שאמרה תורה
ואל תשא בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו ״
התועלת השמי הוא להודיע שראוי לאדם שיקדים שלום לכל
אדם ואפי הוא עבדו או שפחתו הלא הראה כי בועז הקדים
שלום לקוצרים אשר לו ״ התועלת
השבעי הוא להודיע שהוא ראוי שיתקדק האדם בשמירת
נקיון וקינוחים ושכור פועלים שישב עמהם כדי שיעשו
מלאכתם כראוי אז יעמיד שם אדם במקומו להשגיח במלאכה
הפועלים ולגרום שיעשו מלאכתם כראוי ולזה תמצא שאתר
שהיה לבועז נגוד נצב על הקוצרים ותמצא גם כן שבעת
שזרה העזעורים שכב בועז בגרן לשמור הערמה שלא יגנבו
ממנה כי יוכן להם לגנוב ממנה ולא יסר ולזאת הקבה גם

בעמים אבל ירחם מאד לפי מה שחפצר הלא ירחם מה
שקרה לאלימלך בהשתנות בין הגויים כי זה היה סבה
שנתחתנו בנו עם בנותיהם ומתו הוא והיו שם בזמן קצר
ולא נשאר מהם זכר וחלף שנתגיירו בנותיהם לא הספיק
זה כי כבר נבלו בדעות הגם ובמנהגים הפחותים והיו גם
כן שוכחות שם אצל בני עמם ולא היו שולטות לעזוב כל דעות
דעותיהם וכבר הורה שלא עזבו כל דעותיהם כי אמרה לה
נעמי שתשובנה אשה לבית אמה ולא היתה יודעת שהם
כישראלות לא היתה מחיותה אותן וכבר יורה שכבר
נתגיירו מה שאמרה נעמי לרות הנה שבה יבמתך אל
עמה ואל אלוהיה " הרועלת השני הוא להודיעכי מי
שבא לדבק תחת כנפי השכינה ראוי שודקדקו עמו לעמוד
על כונתו אם הוא מתרצה בזה מלב ומנפש בטומאתו
לקבלו ואם יתחזק ויתאמץ בדעתו זאת אין ראוי להוסיף
עוד להרחיקו מזה ולזה המצא שבאשר ראתה נעמי בלוא
כי מרתמצא היא לבדה אתה לא הוסיפה עוד להרחיקה
מזה כי אין הכרח כי מלב ומנפש נתגייר ומזה המקום
יתבאר שהבא להתגייר ראוי שיתקבלו לו קלות וחמודות כי
אין ידבאר לו מה הוא מקבל עליו כשיתגייר ואחר זה ראוי
שיחזיקוהו מזה קצת עד שיעמדו על דעתו ואחר כשוראו
שהוא מתאמץ בדעתו זאת אין ראוי לדבר אתו עוד להרחיקה
מעמו לגמרי " הרועלת השלשי הוא להודיע
שראוי לאדם שיהיה זריז להמצא לו הצריך אלו בעת שהמצא
ידו ולא יתעצל בזה הלא תראה מה שקרה לרות מפני
חריצותה לאסף מאכלה ומאכל חמורה בעת שהמצא עד
שהכף שבאו השדלה לקוץ בשבלים אחרי הקוצרים והיתה

הקועלר האחד עשר הוא להודיע כי הקומץ נאות
בעבור החוס כי בו יהקועלר כמו שזכרנו להשקיע
בצמא ולחק האצבע ולעמד כנגד העפושים ולזה אמר
לה ושבלה פרך בחומץ כמו שזכרנו ..
הקועלר השנים עשר הוא להודיע שהשותף מנה לחי שיבטל
לבקש לו מענה יותר אם לא תקפיק לו כאלו שיתנה לו
בשער שיוקיר עד מה שיצטרך לו כדי שיתברר שכבר
תקפיק לו ולזה זכר שבועת הושיע מהקלע לרות מה
שהקפיק לה לאכול ולשבוע ולהותיר ..
הקועלר השלשה עשר הוא להודיע כי כשהיה אפטר
שישיב האדם הועלר נפלא באמצעות פועל מה ידמה בו
קצת עצות הנה אין ראוי שיאבד היעוב הזה מפני בשתו
בעשייית הפועל הזה אך ראוי שיתעיר העצות בו כפי
היכולת ולזה המצא שלא נמנעה רות מעשות מה שאמרה
לו נעמי לבת לשכב בארבות בועז אך עשתה זה בלעז
בדרך שלא יודע לאיש ועשתה זה באופן שלא הרגיש בה
בבאה שם לשכב גם בעלה לא שכב לבה לשמור עצמיה
מלבוי עבוה ולזה המצא שהיא לא היתה ישנה אך הכף
ששאל בועז מי את עמדה לו בחכמה ובשכל לא בצורך
מקום משנהו .. הקועלר האחרבעה עשר
הוא להודיע שמי שישאל עובה מאחר ראוי לו שיראה
שהשואל הוא נותן לו בזאת השאלה כי בזה מפויס לבו
ומקשרת הבשת מעמו מה שלא ועלם כל שכן שיחוייב
זה כשיביא הקרבן אל שלא יתן לו בקשתו הלוה לא מפני
מנעו מעמו זה מצד עצמו כי הוא חפץ מאד בזה אך
לסבה אחרת כאלו האמר שיאמר שראוי יותר שיעשה זה

כן זכר כי רוח לקוח עד הערב ועם כל זה מקרה לחבוש
אשר לקוח להבא חל קוער כדי שלא יגיב לה מחשר
לקוח ״ התועלת השמיני הוא להודיע שהוא
ראוי לאשה כשתצטרך לבא בין האנשים שתקיינה עמה
נשים באופן שלא תשיגה אשר עדוק ולזה אמר טוען לרוק
וכך תדבקין עם נערותי ותלך כאיה שהיא דבקה תחלה עם
נערותיו למען נפשה מן האשר ״ התועלת השמיני
הוא להודיע כי כשיראה אדם ראוי אחר להשיב לו מאד
ולא ידע בזה קבה הנה ראוי שיודיע לו מי הוא כי חולי האחר
יועה בו ויחושב שהוא איש מה שהוא נמול חקדו ולקיחת
השוב בזה האופן הוא בלתי ראוי ולזה ספר שכבר שאלה רות
הקבה ואמרה לו מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי
נכריה לשבה כי חולי אשב בטען שהיא אשה אחרת אשר
מחוייב להשיב לה עד שהשיב לה כי בבר ידע מי היא ושהוא
מחוייב להשיב לה כעבור החסד שעשתה לנעמי ״
התועלת העשירי הוא להודיע שהוא ראוי לנמול חסד למי
שנמלהו לו או לקרובו הלא תראה כי מפני החסד שעשתה
רות לנעמי שביתה אשת קרובו התעורר לעשות לרות זה
החסד שנתבר בזאת המעלה עד שכבר הפלג בזה ולזה
להשיב לה באופן שלא תגיע בו כדי שלא תתבייש מזה
והוא מה שצוה שישולו לה מקצתים וכבר עשה כל זה
כעבור החסד שעשתה לנעמי כמו שספר מצורף אל זה
מה שקראת מאוד לבבה עם השם ית בבאה לחסות תחת
כנפיו ולאחת הקבה המצא כי מפני החסד שעשתה רות
לנעמי והיתה עושה לה המוד התעוררה נעמי לבקש לה
מנוח ״ ועב לה ותנה לה עצה נתעשרה בה להנשא לבועז ״

איך נקוב לבריך את יחתן בעת הקביעתו לעשה אשה
אף וקוח מבוחר שברכת הזקנים הוא יותר נשמעת
אל השם יתעלה וכבר היה מהשם יתברך שנשמעה
תפלתם ונתברך בועז בברכתם כי ימנה יצא מן הזרע
אשר יבנה את בית ישראל ויעמידם נשלם שבעמנוס
בעזר השם יתברך כמו שיעדו הנביאים מדבר מלך
המשיח אשר יצא מדוד שיצא מרות השם ברחמין
יביאנו ימהר ישוש לעמנו נרלה והקרב וקבוצה
עצתו להוצא מיאקנב אסיל ומבית כלא יושבי חוש
אמן אמן סלה ..

ובכאן נשלם בחור זאת המלה והיתה השלמתה בחצי
אלול שנת חמשת אלפים ומאה ושבעים ושמונה
לבריאת עולם ישמח הכותב ויגל הקורא ..

יש לחבר כיון משיעשה הוא זה כי יאמר שיבוא לחשב
לשוחט שהוא אומר זה נפי שאין רצונו להתנו אחרתו
ויהיה מאנה ויכאב לבו על מה שהשגחן מקבשרך
בשחטה הדבר הזה ולזה המצא כי מפני שלא היה ראוי
לבוער לעשות בקשת רוב אם לא אחר שיקבל לו שאין
רצון הנחל הקרוב מאמין לנחל והיה מבואר שאם אמר
זה לדות היתה מצטערת מאד על מה שהשיגה מקבשת
בבקשתה אחת כל שכן כשנתישרה אל זה בהמצעות
זה הדרך אשר היה בו קצת עזות כי החשב שהוא מונע
מאנה בקשתה הנה הקליס הבאה לאמר שהיא עשתה
חקר בדול עם קרובין בשאלתה אחת כאלו יאמר שהוא
משוערב לה מאד על זה והבטיחה לעשות בקשתה אך
הקבל כי יש נחל קרוב מאמין ואם ינחל הנה שבע לה
שינאנה ונחלת הקבה גם כן רצה להאות לה עונם תשוקתו
ולעשות רצונה ולהוציא לה ולזה השכים בבקר ונתן לה
בעון יפה שש מדות שעורים להעיר דעתה עד שיקבאר
לה אמתת רצונו ..

התועלת החמשה

עשר הוא להודיע שעמן קיום המכר או החלפין ישנם
בשתיקת הקונה נמקנה בפני עדים כלי יקנהו ומדי קנותו
הכלי יהיה מקנה לאחר הקנין הזה או החלפין ..

התועלת השתה עשר הוא להודיע שבדבר הנשואין ראוי
שיהיו עשרה אנשים ולזה הפר שכבר נקח בוער עשרה
זקנים וזה כי לא הוצרכו לו עשרה לבבל העדות כי
הקורא אמרה כי על פי שנים עדים יקום דבר אך
הוצרכו שם להיותם הנשואין בפניהם לקיות שם פרקוס
ובחרם זקנים כמי שיתברך מברכתם כי לפי הבריאה

שיר השירים אשר לשלמה, שהו רבוקינו
כל שלמה האמורים בשיר
השירים קדש, מלך שהשלום שלו, שיר שהוא על כל
השירים אשר נאמרו להקב"ה מאת עמיו ועמו כנסת ישראל,
אמ"ר עקיבא לא היה כל העולם כדאי ביום שנתן בו שיר
השירים לישראל שכל הכתובים קדש ושיר השירים קדש
קדשים, אמ"ר אלעזר בן עזריה למה הדבר דומה
למלך שנטל מלח חטין ונתנה לנחתום אמ"ל לו כך
וכך קלח כך וכך סובין כך וכך מורקן ולבן לי מרובה
הלוקקית אחת מטופה ומעולה כך כל הכתובים קדש ושיר
השירים קדש קדשים שכולו ירחת שמים וקבול עול
מלכותו וחכמתו.. **ישקני** מנשיקות פיהו כאשר
מלח, לפי שיש מקומות שטוקין על
גב היד ועל הכתף אך אנו מתאוה ושוקקה להיותו שוהל
עמי בתענוג הראשון כאדם על בלא פה אל פה, מנשיקות
פיהו, זה שיר בפיה בלבוקה ואלמטוהה, כי טובים לי דודיך
מכל משתה יין, מכל עונג ושמחה, ולשון עברי הוא
להיות כל קעורת עונג ושמחה נקראת על שם היין כענין
אל בית משתה היין דאקתר בשיר לא ישתו יין, והיה כטור
ובכל הוף וחלל ויין משתיקם, זהו בחור משמעו.
ונאמר לונמוח על שם שנתן להם תורתו ודבר עמהם פנים
אל פנים ואותם דודיים עודם עדנים עליהם מכל שעשוע
ומובטחים מאתו להוסיע עוד עליהם לבאר להם סודותיו
מעמיק וסתרי צפונותיה ומחלקם פנו לקיים דבריו וזה הוא
ישקני מנשיקות פיהו.. **לריח** שמניך טובים,
שם טוב נקרא על שם שמן טוב,

באור שיר השירים

לרש"י ז"ל

אחת דבר אלהים שתים זו שמעתי מקרא אחד יוצא
במה שנאמרו. וקוף דבר אין לך מקרא יוצא מידי
משמעו. ואעפ"י שדברו הנביאים דבריהם בדוגמא
צריך לשב הדוגמא על אופנה ועל קדרה כמו שהמלך
קדושים זה אחר זה ראיתי לספר הזה במה מדרשי
אגדה יש קדושים כל הספר במדרש אחד ויש מפזרים
בכמה ספרי אגדה מקראות לבדם ואינן מתישבין על נשון
המקרא וקדר המקראות ואמרתי בלבי להפוך משמעו
המקראות לשב באורם על הקדר. והמדרשות
כבוקמן קבעום מדרש ומדרש אים אים במקומו.
אומר אני שראה שלמה ברוח הקדש שעתידין ישראל לגלות
גלה אחר גלה חורבן אחר חורבן. ולהתאונן בגלות
זו על כבודם הראשון ולזכור חבה ראשונה אשר היו קנאה
מכל העמים לאמר אלכה ואשובה אל אישי הראשון כי
טוב לי אז מעתה ויזכירו את חקדין ואת מעלם אשר מעלו
ואת הטובות אשר אמר לתת להם באחריית הימים ויקר
הספר הזה ברוח הקדש בלשון אשה צורה אלמנות חיות
משתוקקת על בעלה מתלפקת על דודה מזכרת אהבת
נעוריה אלו אף דודה צר לו בצרתה ומזכיר חקדי נעוריה
וטוי יפיה וכשרון פעלה אשר בהם נקשר עמה באהבה
עזה להודיעה כי לא מלבו ענה ולא שלוחיה שלוחין כי עוד
היא אשתו והוא אישה.

ירעיני אל תקל בעיניכם אף אם עשבני אישי מפני שחרות
שלי . כי שחורה אני על ידי שזיפת שמש ונאוה אני
ביקרך אבדים נאים . אם אני שחורה כאהלי קדר
המשחירים מפני הנשמים שהם פרוקים תמיד במדבריות
קלה אני להתכבד ולהיות כיריעות שלמה . רונמא היא
זו אומרת כנסת ישראל לאומות שחורה אני במעשי ונאה
אני במעשי אדוני ואף במעשי יש מהן נאים אם יש בי
עון העגל יש בי זכות קבלת התורה . וקוראת לאומות
בנות ירושלים על שם שהיא עתידה לעשות תשובה לבולן
לבולן כמה שנבא יחזקאל ונתתי אותם לך לבנות . כמו
עקרון ובנותיה .. **אל תראוני** שאני שחרחורת . ש ראוני שאני
אל תסתכלו בי לבזיון שאני שחרחורת לפי שאין שחרותי וכעורי מעשי אלא על
ידי שזיפת השמש שאותן שחרות שוה להתלבן כשיעמוד
בצל . כך אני בני אמי נאמו בי . בני מצרים שנלחמו
ועלו עמי בערב רב הם חרחורו בחם . בהקקם ופקיים
עד שאנו שומרה את הכרמים ושם שזפתני השמש
וקושחרתי . כלומר נקשונו עובדת אלהים זרים . וכרמי
שהיה שלי מאבותי לא נטרתי . מצאוני פרנסים עקרים
בתוקרים בלשון כרמים שג ונתתי לה את כרמיה . ומתרגמים
יה פלגנהון . וכן לא יפנה דרך כרמים ..

הגידה לי שאהבה נפשי וגו' . עכשו חוזר ומדמה
אותה לשון אשר על הרועה . אומרת
כנסת ישראל לפנו כאשה לבעלה הגידה לי שאהבה נפשי
איכה תדעה את צאנך בין הרועים הלנו אשר הם בתוכם .
ואיכה תרביצם בצהרים בלילות הנו שאינו עת צרה להם

כבר לי שאהבה נפשי איכה תדעה בצהרים שלא תבין כשעת הרעה שלא תבין כי אמנם נחרו בי אמנם נוטרה מכרמים הכרמים כרמי לא נטרתי

לריח שמנך הטובים שקדיחו בהשמים בארץ אשר שמנו
שמנך הטוב בעשותך טובות במדבר ובמצרים ,
שמן תורק נקרא שמך . לאמר עליך אתה שמן חשר
הערך תמיד להיות ריח ערב שלך יוצא למרחוק שכל דרך
שמן ערב כל עבר שהוא בצלוחית , והעומה אין כיחו טורף ,
פוחתה ומריק שמנה לבלי אחר כיחו טורף , על כן עלמות
אהבוך , כי יהיו לקול השמועה ונתעיר אף רחב הזונה
אמרה כי שמענו את אשר הובש ים סוף , ועל
ידי כן כי ית אלהיכם הוא אלהים בשמים וגו' , עלמות ,
בתולות , לפי הדבור שדמאן לבחור שאהובתו מחבבתו ,
ולפי הדוגמא העלמות הן האומות " **משכני**
אחריך נרוצה , אני שמעתי משלוחיך רמז
חבה שאומרת למשכני , ואני אמרתי אחריך נרוצה להיות
לך לאשה , הביאני המלך חדריו , וגם היום הזה עודנה
לי נעה ושמחה את אשר נדבקתי בך , נזכירה דודיך גם
היום באלמעטות אותו המעוד אזכיר דודיך הראשונים מכל
מעשה עונג ושמחה , מישרים אהבוך , את אהבה עזה
אהבת מישור בלי עקובה ורכסים אשר אהבוך אני ואבותי
באותן הימים , זהו פשוטו לפי ענינו , ולפי דוגמתו הם
מזכירים לפנינו חסד נעורים אהבת כלולות לכתם אחריו
במדבר ארץ ציה וצלמות וגם צדה לא עשו להם , והאמינו
בו ובשלוחו ולא אמרו היאך נצא למדבר לא מקום זרע
ומזונות והלכו אחריו והוא הביאם לתוך חדרי תקף ענינו ,
בזן עודם היום גם ושמחים בו אף לפי עניים וצרתם ,
ומשתעשעים בתורה ושם מזכירים דודיו מיין ומישור
אהבתם אותו " **שחורה** אני ונאוה וגו' , אתם

מחוברת אני
ותנוך הנוכר
ירושלים
בתולי קדר
ביר ירושלים
ב לאור

בלעם כמו חותם דמות הדיו, כי שם קשרתיך עם
קשרים נאים, נאוו לחייך בתכשיטים, שורות נזמי אזן
ומצחת זהב, צורכך בחרוזים, עגלי זהב ומרגליות
חרוזות בפקעת זהב של ביזת הים. **תורת** זהב נעשה
לך מלכתן אם ובית דיני לפני בת פרעה
שתשיחנו ותחזק את לבו לדרוך אחריך עם כל שבט בני
אוצרותיך כדי שנעשה לך תיבת קשרי זהב עם נקודות
הכסף שהיו בידך כבר שהוצאתם מיצרים, שנדולה היתה
ביזת הים מביזת מצרים, נקודות כל כסף מצווירים
ומעוקדים בחבריבות ועונים. **עד** שהמלך במסבו
משיבה כנסת ישראל ואומרת כל זה אמרת
נמלתי ואם נמלתי רעה כי בעוד המלך על שולחן מסבת
חופתי עדי נתן ריחו ריח חלוף הבאים, בעוד השכינה
בסיני קלקלתי בעגל, ולשון אחר כתב הכהן נתן ריחו ולא
כתב הבאים אלו הקריים. **ערוך** המור דודי לי, דודי
נעשה כמו שיש לו צרור המור בחיקו ואומר
הרי לך צרור זה שיתן ריח טוב מן הראשון שאבדת, כך
הקב"ה נקלה לישראל על מעשה העגל ומצא להם כפרה
לעונם ואמר התנדבו המשכן. ויבא זהב המשכן ויכפר
על זהב העגל בין שדי ובין, אף לפי מעשהו בי אמר לשכ
שם בין שני בדי אהרון. **אשכול** הכופר יש
בושם ששמו כופר כמו כפרים עם
נרדים, ועשוו כעין אשכולות, בכרמי עין גדי. שם
הוא מצוי, ואחותו באגדה שאותן כרמים עושין פירות
ארבעה או חמשה פעמים בשנה, ורוגמתם היא לבמה
כפרות ומחילות שמחל לו הקב"ה על כמה נסיונות

דבר זהב ונעשה לך עם נקודות הכסף

עד שהמלך במסבו עדי נתן ריחו

ערוך המור הוא לבן שהלבן

אשכול הכופר הוא לו בשמו עם ודי

בצהרים שהיא עת צער גמור. שמא תהיה כעניה וגו'
ואם תאמר מה איכפת לך אין זה כבודך שאם תאמר עניה
על שפת דוכיה על צאני. על עדרי חבריך. אצל עדרי
שאר הרועים שהם רועים צאן כמותך. כלומר בין בגודי
הלאומות הם מוכים על אלהים אחרים ויש להם מלכים ושרים
מנהיגים אותם.. **אם לא** תדעי לך. זו היא
תשובת הרועה. אם לא תדעי לך להיכן
לרעות צאנך את היפה בנשים. שחדל לו הרועה
מנהיגו אותם. צאי לך בעקבי הצאן. הסתכלי בפקיעות
דרך שהלכו הצאן והעקבים נכרים. אמצעיש בגמ'. וכן
הרבה במקרא ועקבותיך לא נודעו. נחמקו עקביך.
והוא יגיד עקב. ישוב על עקביו. ואותו הדרך לכי ורעי
את גדיותיך על משכנות הרועים. בין שאר משכנות
הרועים שאת אצלם. ותו הדונמא. אם לא תדעי לך כבקייתי
ועדיתי היפה בשאר אומות. איכה תדעי ותצאי מיד המצוקים
לך להיות ביניהם ולא יאכלו בניך. הקבוצי בדרכי אבותיך
הראשונים שקבלו תוריתי ושמרו מצותי ולכי בדרכיהם.
ואז בשכר זאת תרעי את גדיותיך אצל שרי האומות. וכן
יכתיב אומר הצבי לך צונים שיתי לבך למסלה וגו'..
לסוסתי בדרכי פרעה רמתיך רעיתי. נמשל
זאת כאמו למלך לקול הקול המון המים.
וכאמו למלך לריח שמניך טובים. לקבוצת סוסים יקרבך
שאספתי מחנותי לצאת לקראתך בדרכי פרעה להושיעך
כמו שג' דרכיך בים סוסיך. סוסים הרבה. רמתיך רעיתי.
שם רמתיך לרעיתי. שם הראיתי לכל שרעיתי את.
לסוסתי. קבוצת סוסי. ובלע"ז קבלייש. רמתיך אדיפמיאי

אם לא תדעי לך
היפה בנשים צאי
לך שקדי הצאן
ורעי את גדיותיך
על משכנות הרועים

לסוסתי בדרכי
פרעה רמתיך
רעיתי

ר' נתן בן הדשון, ופתוח אותה לרוף אחריהן לזמות
כמות שהיו אחרים והיא עומדת באחוזתה.

כתנות בעפ"י היער, אילן של הפוחים כשהוא בין
אילני ערך חביב מן כולן שפריו אוכל בעצם
ובריח, כן דורי בין הבעס, בין הבחורים, והדוגמא כן
הקב"ה מכל האלהים נבחר, לפיכך בצלו חמדתי וישבתי,
ומדרש אגדה הפוח הזה הכל בוריחן היינו לפי שאין לו
צל, כך ברכו כל האומות מעל הקב"ה בתוך תורה,
אבל אני בצלו חמדתי וישבתי.

הביאני אל בית היין
אל מועד שעה נתן פרשיה ובחוריה
של תורה, ודגלו עלי אהבה, וקבוצתו שדגלי עלי אהבה
היא עלי, עודני זוכרת ואוהבתו, ודגלו אהבה אני.

סמכוני עתה כמודה הכולם באשישי ענבים — אז
באשישות קלת נקיה כמדו כפודה קבוצתו
בהפוחים לריח אוב כדרך הכולם, כי חולה אני לאהבתו כי
צמאתי לו פה בגלותי, כפודה לשון מצע הוא כמו ירפד
מכון שיר. **שמאלו** תחת לראשי, במדבר,
ומימין תחבקני דרך שלשת ימים
מוקע לתור מטוחה ובמקום המחנה תוכיר מן ושלו,
כל זה אני זוכרת עתה בגלותי וחולה לאהבתו.

השבעתי אתכם אתם הכולמות בצבאות או בחילות
שתהיו הפקר ומאכל כבביים וחיות,
אם תעירו ואם תעוררו את אהבה שביני לדודי להתעפה
ולעשותה לבקש מימי להתפתות אחריכם, עד שתחפץ,
בכל עוד היא הקווה בלבי והיא חפץ לי, עד שתחפץ,
כמו עד שהמלך במעגלו, בעוד שהמלך במעגלו,

תפוח רוב הפרי
ק' מין הפרי
בצלו חמדתי וישבתי
ורגלו ומהלך לחכי

הביאני אל בית
היין ודגלו עלי
אהבה

סמכוני באשישות
רפדוני בתפוחים
כי חולת אהבה
אני

שמאלו תחת
לראשי וימינו
תחבקני

השבעתי אתכם
בנות ירושלים
בצבאות בחילות
השדה אם תעירו
ואם תעוררו
את האהבה שבי
עד שתחפץ

שנקיתו במדבר " **הנך** יפה רעיתי . אם הייתי בעל
בקנקוף והוא חזקני בדברי כדוד עמ
קנחתי כדברך והרי את יפה ויפה כי עינך יונים
נאים בעינו יונים . כלה שעשה מעורים כל נפה צריך
בריקה ושעינה נחוך אין נפה צריך בריקה . והדונמא
זו היא מחלתי עך על שונך והרי את יפה בנעשה הנך
יפה בנשמע . יפה במעשי חבות . יפה במעשיך .
כי עינך יונים . צדיקים יש ביך שדבקו בי כיונה הזו
שמשמכרת את בן זוגה אינה מנחתו ותחדוון לאחר .
כך ויחקפו אנו כל בני לוי ולא שעו בעגל . ועוד הנך
יפה במלאכת המשכן אל והנה עשו אותה ולא ויברך אותם
משה . הרי שקלקס על כך " **הנך** יפה דודי .
לא היופי שלו אלא שלך אתה הוא היפה
אף נעים שעברת על פשעי והשרית שכינתך בתוכי וזקן
ערשן בבנינו ובנתינו שהיום כולם נקבצים אלך שנאמר
והקהל העדה ולא . המשכן קרוי מעה . שלא הנה מעורר
שלשלמה . וכן המקדש קרוי מעה שלא בחר המעות
אשר בבית " על שם שהוא פריין וכבוין של ישראל "
קורות בתינו ארזים . שבח המשכן הוא זה . רהיטנו
לא ידעתי אם לשון קרשים הם אם לשון בריחים
אך ידעתי שאף בלשון משנה שנינו כהיטי בתיו של אדם
הם מעמדים בו " **אני** חבצלת השרון . חבצלת . היא
שושנה . שושנת העמקים נאה משושנת הקרים
לפי שמרשבת המיד שאין כח החמה שולט שם "
כשושנה בין החוחים שמנקבין אותה והמיד
היא עומדת בטוהר ואדמיותה בן

הנך יפה
ר"ל הנך יפה
שנים ועם
שעשה

קורות בתינו
ארזים רהיטנו
ברהטים

אני חבצלת השרון
שושנת העמקים

כשושנה בין
החוחים כן
רעיתי בין הבנות

הנאנה חנוה פניך כמשמעו, והנפנים
כשנופל הפרח והענבים מובמלים
זה מזה ומכרין כל ענבה לעצמה קרויין סמדר, כל הענין
יפה לפי פשוטו לשון חבת פתי שבחור מרצה את אחוקתו
לנלך אחריו כך עשה לי דודי. **ענה** דודי על ידי
משה ואמר לי על ידי אהרן, קומי לך,
רעתי שלמה, וישאלו איש לרעהו, כי הנה הקיץ עבר,
אלו ארבע מאות שנה, דלגלגים למשקים משמולי יצחק.
הנשם שהוא מרחוקו של קץ חלף והלך לו, כלומר שמנים
ושש שנה של קושי השעבוד נגזרו עליכם והלכו להם,
משמולדה מרים הקשו המצריים שעבוד על ישראל ולבן
נקראת מרים על שם שמררוה, הנצנים נראו בארץ,
הלי משה ואהרן מוכנים לכם לכל צרכיכם, ועת הזמיר
הגיע שאתם עתידים לומר שירה על הים, וקול התור,
קול התייר הגדול, דא"ל קול התור קול שהגיע תור זמן
יציאתכם, התאנה חנטה פגה, הגיע זמנם של בכורים
לקרב, שתכנסו לארץ, והגפנים סמדר, קרב זמן נסכי
היין, דא"ל בשירים שבכם חנטו והגדו לפני מעשים טובים
והריחו ריח טוב, קומי לבי כלת יי"ל יתרה, קומי לך לקבל
עשרת הדברות, דא"ל התאנה חנטה פגיה, אלו פושעי
ישראל שכלו בשלשת ימי אפלה, והגפנים סמדר נתנו
ריח, אלו הנשארים מהם עשו תשובה ונתקבלו, כך
נדרש בפסיקתא. **יונתי** בחגוי הסלע, זה נאמר על
יציאת שעה אחת ודרך פרעה אחריהם והשיגם
חונים על הים ואין מקום לפניהם מפני הים ולא
להפנות מפני חזקת רעות לאה היו דומים באותה שעה

הנה אתה יפה
רעיתי הנה אתה
יפה עיניך יונים
מבעד לצמתך
שערך כעדר העזים
שרבצו מהר הגלעד
שניך כעדר הקצובות
שעלו מן הרחצה
שכולם מתאימות
ושכולה אין בהם
משכלת

יונתי בחגוי הסלע
עסקתי הגלילים
הרבים מרעדים
הגלילים הרבים
ה קולן ישרה ומרגן
יאור

לשון אם תעירו, אם תשנאו, כמו ויקי עליך, ופעריה
לעדך, ואם תעוררו, כמו העורר על השדה, הלוויר
בלע, יש מדרשי אגדה כבים ואינן מתישבין על סדר
הדברים, כי רואה אני שהנבאת שלמה ודבר על יציאת
מצרים ומתן תורה והמשכן וביאת הארון ובית הבחירה
והגלות בבל ובית שני וחורבנו" **קול** דודי הנה
המשורר על הרמשוטות כאדם שקצר בדבריו
וחוזר וחולל לא אמרתי לפנכם רמשיית הדברים, הוא
ההיכל ואולי משיחה זו שאמרתי לכם שמשכני דודי וכלתי
אחרין כך תהיה טוחש הייתי חומרת לנחולה עד הסר
חרבע מאות שנה שנאמרו בין הבתרים, וקול דודי הנה
זה בא לפני הקץ כמדלג על ההרים ומקפץ בגבעות"
דומה דודי בהגלות מרוצתו שמהר לבוא כצבי או
כעופר האילים, עופר איל בחור, הנה זה
עומד וגו', סבורה הייתי לשב עגונה עוד ימים רבים,
והנה הנה הודיע שהיה עומד ומצפה מן חלונות השמים
את העשוי לי, שג' רחה רחיתי את עני עמי" **ענה**
דודי, עניה, לשון צעקה בקול כמו בענן אב
לבונים ועטו הגלוים, ואמר לי עלי ידי משה, קומי לך,
אעלה אתכם מעני מצרים" **כי** הנה הקהו עבר וגו',
אין עכשו עורך בדרך, קהו, חוכף, כהקבו
קיקיון" **הנצנים** נראו בארץ, קרבו ימי הקיץ
מוציאים פרח והולכי דרכים
שהאילנות
מתעבים לראותם, ועת הזמיר הגיע, שהעופות מתנים
קולן ערב להולכי דרכים, וקול התור, כמשמעו, תורים
ובני יונה, דרך העופות להיות מטוררים ומצפצפים בימי

הלא הנה הנה
הלא אולי שלהם
מקבלים אל הנביאים

הקבילו המלך חדרו
ולא ספר הייתי פקדים
במצרים בלשון חבה,
ועכשו חזר ואמר

המתקרבים לגאולה
לשוטר הגילוי
הנה הקיישתי אחר
כל אשר אשבר חלון
החלונות מלמעלה
הרקיעים

ענה ואמר
לי קומי לך רעיתי
יפתי ולכי לך
כי הנה הגיעו
עבודת הגלות אל
חלף הלך לו
הגשמים ונאוסרן
ושבר הגלות הגיע
וקול הזמיר נשמע
בארצנו

עד שיפוח היום, ונוקב לתוקף של מעלה
הימנו, דודי. לא ואנו לנו עד זמן שנגמר העון ונזכתנו
הטימטם בחום היום ובגר השרב ונמו הצלמים, חיאחו בעגל
חיאחו במרגלים, נמו הצלמים, זכות היעגלות עלינו,
פרקתי שלנו, קב רמיה לך דודי, נמיתי לנו להסתלק מעלי
על הרים הימופלגים ממנו, בהר, לשון חלקה והפלגה.

על משכבי בלילות, בצר לא שישבתי בחפלה כל שמעים
ושמנה שנה שהיו עופים, בקשתיו ולא מצאתיו,
אקומה נא כי אנו בקרבכם, כי לא אעלה בקרבך, אקומה נא אבקשה
ויחל משה, אעלה אל ייי, התפלל אל ייי. **מצאוני**
השומרים, משה ואהרן, את שאבקה נפשי
רחוקים, מיד מצאתים בפיו. **כמעט** שעברתי מהם,
קרוב לפרישתם ממנו לגוף אחרבעים שנה,
עד שמצאתי, היה עמו בימי יהושע לכבש שלשים ואחד
מלכים, אחזתיו ולא אחרפנו, לא נתתי לו כפיון עד שהכאתיו
אל משכן שילה, בשבל כל זאת שעשה לי. **השבעתי**
אתכם הארמות היום בהיותי עלה ביעבכם,
אם תעירו ותעוררו אהבת דודי ממנו על ידי פתוי והקהה
לעזבו לשוב מאחריו, עד שתחפץ, בעוד שאהבתו חפץ
עלי. **מי** זאת עולה מן המדבר, כשהייתי מהלכת במדבר
ואין הענן ועמוד האש הולכים לפני הורגים נחשים
ועקרבים ושורפים הקלים והברקים לעשות הדרך מישור
והיה העשן עולה ורואים אותו האמונות ומתמיהות על גדולתו
ואומרות מי זאת כלומר כמה גדולה היא זאת העולה מן המדבר
וגו', כהימרות עשן, בוא וזקוף כתמר, מקושרת מור,
על שם ענן הקטרת שהיה מתמר מעל המזבח הפנימי,

עד שמצאתים ומצו
הלצים מלמדי
לבבי מלשמר מחלים
לבדי פרש:

עלה משכבי בלילות
בקשתי את שאהבה
נפשי בקשתיו ולא
מצאתיו:

ומצאוני השומרים
הסובבים בעיר את
שאהבה נפשי ראיתם:

כמעט שעברתי מהם
עד שמצאתי אותה
שאהבה נפשי אחזתיו
ולא ארפנו עד שהכאתיו
אל בית אמי ואל חדר הורתי
השבעתי אתכם בנות
ירושלים בצבאות או
באילות השדה אם תעירו
ואם תעוררו את האהבה
עד שתחפץ

מי זאת עולה מן המדבר
מתימרות עשן מקטרת
מר ולבונה מכל אבקת
רוכל:

נוגה שבורחת מפני חכם ובגבורה עקיב הקשר וקיב קנים ל
ושלף בה הכשר נפגש הכי הקשת הלא לחץ הכי הכי . אמר
לו הקב"ה הראני את מראיך . שהכשרון פעלך נמי את פנה
בעת צרה . השמיעני את קולך . ויצעקו בני ישראל . בשני
עקיב . והוא לשון שבר . ורומה לו יחוני ויטועו . והיתה אדמת
יהודה לאצרים לחנם . וכשהן כבים קורא להם חני . וכן קצה
קצוי . וכן ויכרות את מרוויקים . ויסורו מדרכיך . אי שקיעתיחוש
בלע . כשעושין חכין . סביבות המגדלים ושופכים העפר
למעלה להגביה הגל סביב עושין אותן מדרגות מדרגות זו
למעלה מזו בקתר המדרגה . פעמים שיש בהם חורים ושם
נכנסים שרצים ועופות " **אחזו** לון שועלים . שמעו הקב"ה
את קולם צוה את היום ושעפם . וזהו אחזו לון
את השועלים הלון הקטנים עם הגדולים שאף הקטנים היו כ
מחבלים הכרמים בעוד כרמיטן קטנים . שהענבים דקים
כשהיתה בת ישראל יושבת עדן היא עומדתו והיו המצבים נכנסים
לבהיכם ומחפשין את הזכרים והתינוק שמתן והוא בן שנה או
בן שתים והם מביאים הינוקות בבית והתינוק מצרי מדבר
והינוק ישראל עונהו מתוקים שמתון שם והם הופשים אותו
ומשלכים לאור . ולמה קראם שועלים מה השועל הזה מביא
לפטות לאחורין לברוח אף מצריים מביאים לאחוריהם שנאמר
אטומה מפני ישראל . שעלים קטנים חסר ואו על שם היום
נפרע מהם שנמרד בשעלו של מקום " **דרדר** לו ואני
לו . הוא כל צרכיו הבע מתנו לא צוה לא לו
עשו פסח קדשו בכורות עשו מעשן הקריבו עלות . לא
הבע מלאומה אחרת . ואני לו כל צרכי הבעתי מתנו ולא
מלהים אחרים . הכועה את צאנו בשושנים . במרעה שוב

אחזו לון שועלים שועלים קטנים ומחבלים כרמים וכרמנו סחרר .

דודי לו ואני לו הרעה בשושנים .

[illegible] וקבלו עונו. וביום
[illegible] שיעשו מלאכים. שנתחנך בו המעשה הזה

הנך יפה רעיתי. קנמון וריצן וערבי עלו
[illegible] עד שיפרח היום שחשחו נפשו ביחוד
וזפנו ופנחס. עיניך יונים. לונגך ומראיתך ודומתך כיונה
הנו הדבקה בבן זוגה וכשמחשיון אותה אינה מפרכסת אלא
פושטת לאחר כך את נתה שכם לקבל את עולו ומוראי.
מבעד לצמתך שערך כעדר העזים. הקלוס הזה דומה
קלוס אשה העומדת לחתן. מבפנים לקשוריך שערך נאה
ומבהיק בצהר ולבטוניך כשער עזים לבטות היורדות מן
ההרים ושערך מבהיק מרחוק. והדומה שרמז כנגד
הם ישמחל לבך זו היא. מבפנים לחטוטיך ומשכטוטיך
חף הרקים שביך חביבין עלי כיעקב ובנו שנלמו לדרך
מהר הגלעד כשהשיגם לבן שם. ל"א בחותן שצחו על
מרין בעבר הירדן שהיא ארץ הגלעד. ולשון זה במדרש
שיר השירים. מבעד. הוא לשון מבפנים. שרוב בעד
שבמקרא דבר המסיך ומעכן נגד דבר אחר. כמו ובעד
כוכבים יחתום. הארץ בריחיה בעדי. הבעד ערפל.
ומבעד הוא הדבר שהוא מבפנים לחותן בעד. לכך הוא
אומר מבעד. צמתך. לשון דבר המצמצם. זה השבבה
והקשונים המצמצמים את השער שלא יפריח לצאת. ולא
[illegible] צמתך לשון צומת שתהא הגין מעורשת בקרבה
שאם כן היה לה להיות מעשה כשהיא נסמכת להא לפעול
בה פעולת נקבה. או לואו לפעול בה פעולת זכר. כמו
הגין של שבת כשהוא מוקמו לנקבה היא מעשה כגון חנה
חדשה ושבתה. וכן לזכר עולה שבת בשבתו. הגין של

הנך יפה רעיתי הנך יפה שיעשו מלאכים לפיוכך שיהיו כשר העיזים שנלמו מהר הגלעד

רוכב, בשם המוכר כל מינו בשמים, אבקת, על שם
שכולם לוחצין ושוחקין הדק כאבק. **הנה** מעדרו
של שלמה, אהל מועד והארון שהיו
במדבר, ששים גבורים, ששים רבוא, מגבורי ישראל.
ובאלו הצבא גבר פחותים מבני עשרים ויתרים על בני שמים
מלומדי מלחמה, של תורה, וכן הכהנים הקובבים לוחה,
הלוים קבובות המשכן, מלומדי קדר עבודתם, לישב
חרבו, כלי זיין, הן מקוכות וקמנין שמעמידים על רגל
את הקרקע שלא תשתכח מפחד בעלות. פן ישכחוה ויבאו
עליהם צרות, וכן הוא אומר נשקו בר פן יאנף והאבדו דרך.
אפריון עשה לו, זה אהל מועד שנקבע במשכן
שילו, עשה לו אפריון, חופת קדר לכבוד,
רפידתו מעשבו ושכינו על הכפרת שהיא זהב, מרכבו ארגמן,
זה הפרכת שהיא תלוי ורוכב על קונטיקין מעמוד לעמוד,
תוכו רצוף, קדוד בלבת אהבה, ארון וכפרת וכרובים ולוחות,
מעבות ירושלים, אלו ישראל יחיים ושלמים להקב"ה.
צאנה וראנה בנות ציון, בשם המלאכים לו במלאך
ובנבואה ובהפלגה, במראה שמראה לו אמו,
אהל מועד שהוא מעמד בלוחות הכלה וארגמן והתולעת שני,
אמר ר' חונא שאל ר' שמעון בן יוחאי את ר' אלעזר בר יוסי
אפשר שמעמד מלכיך מקום שמראה לו אמו. אמר לו המלך
שהיתה לו בת יחידה והיה אוהבה ביותר לא זז מלבבה עד
שקראה בתי, שב שמעי בת וראי, לא זז מלבבה עד אשר
קראה אחותי שב פתחי לי אחותי רעיתי, לא זז מלבבה עד
שקראה אמי שב שמעי אל עמי ואמי אל הלזיון. לאמי
כלה עמוד ר' שמעון בן יוחאי ונשקו על ראשו, בינס אחותו,

הנה [illegible] של
[illegible]
סביב לה מגבורי
ישראל לבד אחוז
מלומדי מלחמה
אי אתיון של הכא
אורח הלכה כ

אפריון עשה לו
הלך שלומה שלו
יהבנון

צאנה וראנה
בנות ציון שמלך
שמראה לו אמו
ששמרה לו אמו
ביום חתונתו
וביום שמחת
לבו ר"

[illegible] הקיקר, הוא נבא הפעם שקורין
בנגע פטיונס חצל הפעמים ובלשון הלמוד קורא אותן כומי
[illegible] לפה חצי כמון מבחוץ שהוא אדום וקלקל
הרי קלנק בטוי אשה. והדונמא פרשו רבו רקמן שביך
מלחים ברקמון מבעד לצמתך, מבפנים לא שוכך.

במגדל דוד צוארך, קומה זקופה טוי באשה,
והדונמא כמגדל דוד היא מצורת צון שהוא
מקום חוזק ועופל ומבצר, כך הוא צוארך להיות לכל
מסתכלין זו לשכת הנשיא שהיא חוזקן ומבצרן של ישראל,
אותן המגדל בטוי הלפיות, בטוי נטוי להיות לכל מסתכלין
בו למוד צורותיו וטוי מלאכת הבניתו, והוא מגזרת מלפנו
מבהמות ארץ, והקיון בהלפיות כמו הין בתרגומית ובתבנה,
אלף המגן תלוי עליו, כן מנהג שרים לתלות מגניהם ושלטיהם
בכותלי המגדלים, שלטי, אשפות שלוקטין בהם חצים,
כמו הכרו החצים מלאו השלטים, ודומה לו לשכת הנשיא
שמשם הוראה יוצאה שהתורה מגן לישראל, ויש לומר
אלף המגן כמו מגן האלף, על שם דבר צוה לאלף דור,
כל שלטי הגבורים, מצינו שהתלמידים נקראים על שם
חצים ושלטים כעין שג כחצים ביד גבור כן בני הנעורים,
אשרי הגבר אשר מלא אשפתו מהם וגו'. **שני** שדיך
המעקים אותך זה מעשה ואהבה, כשני עפרים
תאומי צביה, דרך הצביה לקיות יושבת האומים, כך היו
שני שדים שקולים זה כזה, דא"ל שני שדיך, על שם הלוחות,
תאומי צביה, שהיו מכוונות במדה אחת ואמשה דברות
על זו ואמשה על זו, מכוונים דבר כנגד דבר, אנכי
כנגד לא תרצח, שהרוצח מועלם את הרשות, לא יהיה לך

הנגל דוד הארך
יצוי לבלתי
אלף מגן תלוי
עליו כל שלטי הגבורים

שני שדיך כשני
עפרים תאומי
צביה הרועים
בשושנים

מעתה שהיה כפה על כרחנו בחיי דמקום לא היה שם
הקשור צמה. וכשהוא סמוך להתן לזכר חו לנקבה יתמך
לא להיו כענין שפחה תהפך לנוא שפחתו שפחתה. כן יאמר
אמתנו לאמתה. ערוה ערותו ערותה. וכן זה צמה צמתו
צמתה. שנלשו. שנקרחו. בין מתוכם נלוש כשהבהמות
יורדות מן הקר נלצלח הקר קרח ומתורע מקם.

שנים כעדר הקצובות. אין קלוק זה בלשון טוי
אשה. שנים דקות ולבטות וקדורות על סדרן
כצמר וקדר עדר הראשם הברורות משאר הצאן כקצב ומעוים
נמקרות לרועה חכם והענין לזהר בצמרן שעושין אותו לבל
מולה ומשמרין אותן מעלה לדתן שלא יתלבלב הצמר.
ורוחצין אותה מיום לנום. שכלם מתאימות. לשון מהום
אין מהום בבשרי. כלומר תמימות. ושכולה. שום שכול
ומום אין בהם ומאמקי הדונמא הזו על שם גבורי ישראל
הכורתין ואוכלים אויביהם בשעתם קביבותם והרי הם
מתקרחקין מן הנזל של ישראל ומן העבירות שלא יתלבלו
בעברה. ונאמר קלוס זה על שנים עשר אלף איש אשר
נבחו על מדין בקצב ומעוים שלא נחשד אחד מהן על מי
העבירות שלא נפקד מתוכו איש. ואף על הרהור הלב
הביאו כפרתן. ועל הנזל לא נחשדו שהעיד עליהם הכתוב
ויקחו את כל השלל ויביאו אל משה ואל אהרן וגו'. ולא
הביא אחד מהם פרה אחת או חמור אחד. **נחופו**
השני שפתותיך. נאות להביאים ולשמור
אבעיתיהם כיון שעשו המרגלים לרחב הזונה שאמרו לה
את הקות חוט השני וגו'. ושמרו אבעיתיהם. ומדברך. דבורך.
וקלי הוא מלזרת הנדבים בך אצל הקירות. אז נדברו

שנים שני הקצבות
שעל מן הראשנה
אבלם פתח. מ"ו
שכולה מן ראש

נחופו השני
אבעיתיך ומדברך
מ"ו הקלה הראשון
הקרן ומדבר
אמרך

אמנים והוא הר הקר. שג"כ מן הים הגדול התחלו לבס הר
הקר. וכשהגיעו הנקבות מגעות שם הם צופים מעט
ורואים חוריה של ארץ ישראל ושמחים ואומרים קודייך
לבך נאמ תשורי מראש אמנה.. **לבבתיני** אחותי
כלה, מעשת את לבי אחת. בחתך
מעינך, הרבה דוגמות טובות שביך לו לא הייתה ביך
אלא אחת מהן הייתי מתבבר ביותר וכל שכן בכולן,
וכן באחד ענק, באחד מאבותיך, הוא אחד היה אברהם
הנקרא ענק האדם הגדול בענקים, ד"א באחד ענק מצד
מצוארונך, באחד מרבדי ענקי קשוטיך, הם שבקיקי
מצות שישראל מצויינים בהם.. **מה** יפו פעמיך דודיך,
כל מקום שהראית לי שם אבה יפה היא בעיני,
נגנל שיהא טוב ונבעון ובית עולמים, הוא שייסד הבבלי
מנוקה ושאר ויעודים, מנוחה זו ירושלים, ושאר ויעודים
מקומות שנתועדה שם שכינה לישראל, וריח שמניך,
שם טוב.. **נגלה** תשפה שפתותיך כלה, נפת, מתוק,
תשפה שפתותיך, מעמי תורה, וריח,
שמותיך, מצות הטהורות בשמותיך, ציציה תכלת בגדי
כהונה חקוק שמעמן.. **גן** נעול, על שם צניעות בנות
ישראל שהיונן פרוצות בעריות, גל נעול, יש
לפרשו לשון מעמן כמו נעלות עלות, ויש לפרשו לשון שער
והוא לשון חרמי בתלמוד ערוכין לא.. **שלחיך**
ארץ יבשה קרויה בית השלחין וצריך
להשקותה תמיד, ושדה בית הבעל יפה קימנה, וכאן
קנה יובש ושלחין שלך הרי הן מלאי כל טוב כפרדס
רמונים, כפרים עם נרדים, מינו בשמים הם..

לבבתיני אחותי כלה לבבתיני אחותי מלשון אחד ישוק מלאחרינו

מה יפו דודיך אחותי כלה מה שוכו דודיך מיין וריח אמתיך מלבשמים

מה הטוטה מתארת כלה רבים מלב חמה לאמתיך וריח אמתיך כריח לבנון

גן נעול אל נעולמעשן חרמים

שלחיך פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים

כנגד לא תעשה, שהזונה יחד [illegible]
תחת אישה הקח את זרים, לא תשא כנגד לא תעשה שקר
קופו לשבע לשקר, זכור כנגד לא תעשה, שהמחלל את
השבת מעיד שקר בבוראו לומר שלא שבת בשבת
בראשית, כבד כנגד לא תחמד, שהחומד קופו להועיל
בן שמקלל אותו ומכבד למי שאינו אביו, הכועס את
עצמו בשושנים, מדריכים אותם בדרך טובה וישרה.

עד שיפוח היום, עד שתתפשט החמה ונחו הצלמים,
הוא עת שרב וחום היום, אני אצלך ואת עובדה
עלי, היום הוא השמש, וכן לרוח היום, וכן כי הנה היום
בא בוער כתנור, ומשיפוח היום אלך לי כלומר משתחזו
לפני לחלל את קדשי ולנאץ מנחתי בפני בימי חפני ופנחס,
אמתלק מעלבם ומשם השכן הזה, ואבחר לי הר המוריה
לבית עולמים ושם כולך יפה. **כולך** יפה רעיתי
ומום אין בך, ואחלה קרבנכם.

אתי מלבנון אני
כלה, כשתלוו מלבנון זה, אתי תלוו, כי
אנלה עמכם, אתי מלבנון תבאי, וכשתשובו מן הגלה אני
אשוב עמך, ואף כל ימי הגלה בצרתך לי צר, ועל כן
אמר אתי מלבנון תבאי, ולא אמר אתי לבנון תבאי, לומר
משעה יציאתכם מכאן עד שעה ביאתכם כאן אני עמכם
בכל אשר תלכו ותבאו, תשובי מראש אמנה, בקבלי את
מלכות השמים ותקבלוני מה שכר פעולתך מראשית האמונה
שהאמנת בו, לכתך אחרי במדבר, ומקשותיך וחטאותיך
על פיו, וביאתך לראשי שער וחרמון, שהיו מעשיך
אחרוך, קיקון ושלג, לא מראש אמנה, כי הוא בגבול בני
צפונה של ארץ ישראל ושמו אמנה ובלשון מעשה אור

כי יבא שיפוח היום
ונס הצלמים אלך לי
אל הר המור ואל
גבעת הלבונה

כולך יפה רעיתי
ומום אין בך

אתי מלבנון כלה
אתי מלבנון תבאי
תשורי מראש אמנה
מראש שעיר וחרמון
מגרות אריות
מהרי נמרים

וכינתן על הגביחים ומזקיר על ידיהם הטבעת ועלות פתקי
מ' חל רבינו שחקרעם מעשה ' שרחשי נעלה על '
לשון חרם שנא בעלה לדופק על פתח אהבתו ואומר כן
בגבול חכתך בארי בעלה בעת הגל או הנשים והדונגלא
שרחשי נעלה על ' שאני מלא כבוד נחת רוח לברכים חבוך
שיעבדו עלי מעשיו כגל ' והנני בא אלך מעשן ברכות
ושלום שכר מעשים עובים חס תשובו אלי ' קוצורי רקיקי
נעלה ' אף בדי הדבה קבלת מיני פורעשות לפרע מעוזבי
ומעונאי ' על הוא וכרבדים על מעשב וכרקיקי מלקוטא
קוצות הן דבקי שערות הלאש המדובקין יחד שקורין
פלוצאלש ' ולפי שאחז המקרא בלשון אל ומעור אחז בלשון
ראש וקוצות שדרך אל ומעור לאחז בשער ובקוצות '
ויש לפרש אל ורקיקי נעלה שעהם לעובה ' שכר מלבוש קלות
הטוחות לעשות כגל ' ושכר מלבוש חמורות הקשות כעורן
רקיקי נעלה '' **נשטרי** את בתנתי ' כלומר כבר
לעדתי עצמי דרכים אחרים לא אוכל
לשוב אלך עוד כעמן שב ומאז חדלתן לקיר למלאכת הטמאים
ונו' ' שהן הדרכים הללו ישרים בעיניהם ' ולשון פטירתי
בתנתי רחלתי רגל לשון הטובת האשה המלאכת שאינה
רוצה לפתוח לבעלה הדלת לפי שפתח הכתן בלשון חנ
ישנה קול דודי דופק קיים בלשון הטובת האשה המופלגת
על לשון דופק על הדלת בעת משכב הישנה בלילות ''
דודי שלח ידו מן החור ' שאצל הדלת ורחיתו ידי
והפכו על המון מעי לשוב לאהבתו ולפתוח לו ''
קמתי אני לפתוח לדודי וידי נטפו מור ' כלומר בלב
שלם ובנפש חפצה במקשרת עצמה להתחבר

קוץ לשון נחר ' רקיקי
נעלה ' נשאר לה שהי
עורן ומיתות ' רקיקי
הרגלים של רבים

תשטרי מר יבינו
מיבטה מלבשנה
רחלתי מרגלי
מחבה מעטרם

כדי שלא ידו מן
החור ומעי המלו
שלי

המאכלים לחברים
לגדולי ודרי שמרו
מור ומלבשנו כמומר
שבר על ראשה ראמר

מעין נעים, כל זה [illegible] המשקה אותן והדומה על שם [illegible]
שבטות ישראל עובדות, ומוצאים מן לבטון מעקום נקיים
באין עברת שמן. **עדי** צפון ובאי תימן, אחר שעבר
עליו ריחך ונוי מעשיו והיך אני מצוה אתך
הרוחות צפון ותימן להפיח בגנך לצאת ריחך העובר לחרחוק,
והדומה על שם שהנשות מתקבצות ומכל הנעים מעבאים
אותם מנחה לירושלים וביתי הבנין היו ישראל נקבצים שם
לעולמים ולרגלים, וישראל משובים יבא דודי לגנו, שם
יהיה שם הכל שם. **בשרתי** לגני, ביתי חנכת הבית,
ארשתי, נקשתי,
ארזה וקנה, ואף נשון מקרא וארזה כל עובדי ידך, ונאמר
שם על שם הקשרת שהקשיבו קשרת, יחיד הנשאים על
מחבת הקיצון ונתקבלה והוא דבר שאינו טוהר לדורות ועל
כן נאמר אכלתי יערי עם דבשי, יש דבש שהוא נעל בקנים
כענין שנ' ביערת הדבש, ויערת היא נשון קנה כמו ותשם
בסוף, ושוויתיה ביערא, ומוצאין הדבש ומשלבין העץ,
ואני מרוב חבת הנשיאים ואין חשאת קרבה נדבה ואני
קבלתים בו ביום, שהיתי ביני, הם הנקבים, עם חלבי
מתקו וצחן מחלב, אכלו רעים, בהלל מעל אהרן ובניו
ובבית עולמים, הכהנים כלם, שתו ושכרו דודים, אלו
ישראל אוכלו זבח השלמים שהקריבו לחנכת הבית.
אני ישנה, כשהייתי שלוה ושקטה בבית ראשון ומשמי
מעבור הקבה כישנה ונדמית, ולבי ער, הקבה
כך נדרש בפסיקתא, ולבי ער, זה הקבה שהוא צור לבבי
וחלקי, ער לשמרני ולהטיבו לי, קול דודי דופק, מעשה

אלו שנה ולבי ער
קול דודי דופק
חבשמ"ל אחורי
[illegible]
ארץ ישראל של
[illegible]
אלה

וכמהו לא היה לפנינו מלך, אך לא נבחר מחכון אחו בנחל
אשר חרה ביהודה על כל הכעסים אשר הכעיס מנשה
ויאמר יי גם את יהודה אסיר מעל פני כאשר הסיר את
ישראל ומאסתי את העיר הזאת וגו׳. נפשי יצאה בדברו
לדבר זה, בקשתיו ולא מצאתיו, אם תאמר והלא ירמיה
עומד ומתנבא בימי יהויקים וצדקיהו שובו אלי ואשובה
אליכם, לא לבטל את הגזרה אלא להקל מן הפורענות
והכין מלכותם בשובם מן הגולה לגזענם מאין נהיה —
ולבטותם מאין קורא, מצאוני השומרים, זה נבוכד נצאר
וחיילותיו, הסובבים בעיר, לנקום נקמתו של מקום, נשאו
את רדידי, ביה המקדש, שומרי החומות, אף מלאכי
השרת שהיו שומרים חומותיה, כענין שלא על חומותיך
ירושלים הפקדתי שומרים וגו׳, הם הציתו בו האור של מזבח
שלא אש בעצמותי וגו׳.

השבעתי אתכם בחומות
אנשי נבוכד נצר אשר
מושחל ועריה מוסרים עצמן לכבשן האש ואת דניאל לגוב
אריות על עסקי התפלה, ואת דורו של מרדכי בימי המן,
אם תמצאו את דודי לעתיד לבא לומר הדין שיבוקש מכם
להעיר עלי כענין שלא יתנו עריהם ויצדקו, מה תגידו לו,
שתעידו עלי שבטלתי אתכם בייסורין קשים בעוכם,
יבא נבוכד נצאר ויעיד, יבא דריוש ויעיד, יבא אחשורוש וצפר
וכל נכיאי האומות ויעידו עלי שקיימתי את התורה.

מה דודך מדוד, כך היו שואלין האומות את ישראל
מה אלהיכם מכל האלהים, שכך אתם נשרפים
עליו ונצלבים עליו, שכבה השבעתיו, להעיר לו על
אהבתך. [illegible] מן מדוש, צח ואדום, דגל מרבבה

השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולה אני

מה דודך מדוד היה, בשביל דודך מדוד שבכה, ה׳ שבועות

דגל, צבע מדוש דגלו, מרבבה

על אישה בריא יוב. אור עובר, ריח עובר, ואתפשיט לבל
צל. **מתחדי** אני לדודי ודודי חמק, נקתי ונכקה אמעי
כמו חמוקי ירכיך, על שם שאיכך בקתי,
וכן עד מתי תתחמקין, תקתרי ותתכפי מחמאך בטשק על
שמעלת בי, נפשי ינחה בדברו, ואמר לה אבא אל ביתך
כי מתחלה לא אבית לפתוח, בקשתיו ולא מצאתיו.

מצאוני השומרים הסובבים בעיר ותוחזין נגביסד
המהלכין בעלות, הכוני פצעוני, חבלו בי
חבורה, כל פצע לשון מכת ציין היא, ודידי, עדיי המבודד
ומרוקע עלי, וכן כל הענין לשון אשת נעוריס המתאוננת
על בעלי נעוריה ומבקשתו, וזו היא הדונמא דודי שלח ידו
מן החור, כשלחתי רחצתי רגלי ולא אפתח לך. לא אשוב
מן עת שבחרתי בה, שלח ידו והרחה נקמתו ביתי חרז
והביא עליו חיל מלך ארם ויכו בו ושב מתמנו שביה גדולה
ולי ויהרג פקח ביקודה מלה ועשרים אלף ביום אחד, מעי
המון עלי, בא חזקיה בנו ושב בכל לבבו לדרוש להקב"ה וכל
דורו שלמים לא קם דור בישראל כמוהם כמו שמפורש בחלק
בדקו מדרש ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ מעבר עד
אנשוכיא לא מצאו איש ואשה שהן בקיאין בהלכות שומאה
וטהרה וזהו ודי נשפט מור ולי ואף ישאיהו נאמר בו וכמהו
לא היה לפנינו מלך, כי ראה פורענות שבאת על מנשה ועל
אמון לקיים שלח ידו מן הרחוב ומעי המון, פתחתי לדודי ודודי
חמק עבר. לא בטל נזרתי שלא בחזקיהו הנה יתעוס בחסד
ושלח את כל אשר בביתך ולי ומבטל אשר הלך אל דניאל
הנביא מעשהל ועזריה ואף בישעיהו על ידו חדלה הנבואה
שלא הנני מביא רעה אל המקום הזה ואל יושבי ולי. ואומר

בין הבנין עצמו, לא ובן, כשנראה בעיני נראה
בזקן מלא הוראות, וכן בשמשפט לבושיו כהלב
חיור ומעט [illegible], ואדום לפרע מעוטין,
כענין שב מדות אדום לבושיך, דגל מרבבה, הרשה
חיילות מקיפין אותו" **ראשון** כתם פז, תחלת דברין
קבהיקו כסתם פז וכן הוא אומר פתח דבריך
יאיר, פתח אנכי ית אלהיך, הראם הקלה שמשפט מלוכה
יש לו עליהם ואחר כך נגר עליהם נגרותיו, קולותיו הקלים,
על כל קון וקון קלי הקלים של הלבות, שחורות כערב,
על שם שהיתה כתובה לפנו אש שחורה על אש לבנה,
לא קולותיו הקלים שחורות כערב, כשנראה על היס
נראה כבחור עלם בגבורה" **שניים** כיונים, הלמידי
חכמים שהקבה נתן להם עינים להאיר לעולם
כשם שהעינים מאירים לאדם, כיונים, הנזכרים משובך
לשובך לבקש אוכלם, כך הם הולכים ומדרשו של פלני
חכם לבית המדרש של פלני חכם לבקש משמני תורה,
על אפיקי מים, על בתי מדרשות שהם מלאי מים של
תורה, הרצות בחלב, לפי שקראן עינים והעין לשון נקבה
הוא ואומר רחצות לשון נקבה, מצחצחין עצמן בחלבה של
תורה, ומלבישים קהליה וקהילותיה, יושבות על מלאת,
מושבן הדברים על אופנם, דבר אחר עינין, עינינו
פרשיות של תורה, והלכות ומשנות, כיונים שהם נאים
בהליכתן על אפיקי מים, כבתי מדרשות, רוחצות
בחלב, מצחצחות בחלב כמה שפרשתי, לחין, דברות הל
קיים שהראה להם פנים מסבירות ושוחקות, שפתותיו
שושנים, דברים שמדבר בהל מועד שהם לצון ולספרה,

ראשי כגון
סה קלסתר לבלי
אחורים הוורה

עיני כיונים על
אפיקי מים רוחצות
בחלב ישבות על
מלאת

עמיו כיון, לב
הכיונים מובלים
מדרכים שהם בדרכי
ישראל מוסרים
עיר שלם

מחנה, וחדוש, קנוק טוי בחור כשהוא נבן ופנוי חדמעוות
דגל מרבבה, נדגל בחיילות הרבה, רבים חיילותיו, רבבות
הרבה קדוות רבבה שנ רבבה כצמח השדה מפרק, ראשו
מבהיק בסתם פז, כתם הוא נשון קנאת מלכים שאוצרין
בבית גזיהם, וכן ישנה הכתם העוב, וכן ובכתם חמריהי
מבעתי, וכן וחלי כתם, קוצותיו תלתלים, נשון תלויים,
פרמילוויש בלע, שחורות כעורב, כל אלה טוי לבחור.

עיניו כיונים על אפיקי מים נאות כעני יונים, אפיקי
מים, ערבים למראה הבחורים יצחים שם נשוץ,
וכן מקבל המשורר עינו דודי כשהוא מביט על אפיקי מים
דומות לשוי עיני יונים, רחצות עיני דודי בחלב, ויושבות על
מלאת, כל זה נשון טוי, לא בלבות יותר מדאי ולא שוקעות
אלא יושבות על מלאת, נוחות שלהם, העין לשון הנוחה,
והוא נשון כל דבר שעשוי למלאת נוחה העשויה לנו למושב,
כמו אבני מלואים, ומלאת בו מלואת אבן.

לחיו כערוגת הבשם מגדלות מרקחים שרבבו שושנים מלאו מר עבר

כערוגת הבשם אשר שם בחותן שבונות גדולי
מרקחים, מגדלות מרקח, מגדלות של מרקחים, גדולי
בשמים שמפגמים אותם מעשה רוקח. **ידיו** גלילי זהב,
כאופני זהב, מלאים בתרשיש, כל נשון מושב
אבן יקרה בזהב קרוי מלאת, עשת, נשון שמש עשתן,
קבוץ עב קרוי עשת, מעשים בלע, שן מעצמות פיל.

שוקיו כעמודי שש המיוסדים על אדני פז, מראהו
נבוה כארזי לבנון, בחור כארזים, נבחר בין הבנים
כארז בין שאר עצים. **חכו** ממתקים, דברין ערבים,
זה דודי, זה רעות דודי, וזה רעות רעי, ועל כל
אלה חלקי לאהבתו, והדומה כלפי הקבה כך הוא, דודי לבן,

יונים כיונים על אפיקי מים מראה הבחורים שלבב ושמו כעל מלאים

לחיו כערוגת הבשם מגדלות מרקחים שרבבו שושנים מלאו מר עבר

ידיו גלילי זהב מלאים תרשיש

שוקיו עמודי שש מיוסדים על אדני פז מראהו כלבנון בחור כארזים חכו ומתקים ועל אלה חלקי לאהבתי דודי

לנוך מקום, ודומים לתשובות שמשפיעות משקה כך
השפיעו לנוך ולמדו מה הכל שאין ירחק כירחקים,
עד כאן קולו האומות, מכאן ואילך דברי שכינה לבנות
ישראל בין האומות. **אמרתי** אעלה בתמר,
מתפאר אני בחיילות שלא מעלה בכם
שאתעלה ואתקלף בהוכחה על ידכם בתחיונים אשר
תקדשו שמי בגוים, אוחזה בסנסיו, ואני אחיות בכם
ואדבק בכם, סנסנים, ענפים, ויהיו לי שדיך, ועור
באמתך, ועתה את דברי שלא תקפתי אחר האומות ויהיו
העובדים והחכמים שדיך עומדים באמונתם להשיב
דברים נמפתים אותך שיאמרו מהם הקשנים שבהם.
וחכך כיין הטוב הולך לדודי לאהבתך מישור שהוא
מן הלב ולא בראיה ועקבה, כיין הטוב שהוא
דובב שפתי ישנים, אף אמתי בקבר ישמחו בי ויורו על
חלקם, דובב, מרחיש, פרומייר בלעז, ויקורו לשון
דבר, וכך היא התשובה אני לדודי והוא משתוקק לי
לבך. **לכה** דודי נצא השדה, דרשו רבותינו זז
בעירובין אמרה כנסת ישראל רבונו של עולם
אל תדיני כיושבי כרכים שיש בהן נזל ועריות אלא
כיושבי פרזות שעוסקין בהורה מתוך דחק, נלינה
בכפרים, בכופרים, לא ואמרתך בני עשו שהשפעת
להם טובה וכופרים בך. **נשכימה** לכרמים
אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות,
נראה אם פרחה הגפן אלו בעלי מקרא, פתח הקמרר,
כשהפרח טופל והענבים נכרים הוא פתוח הקמרר,
ולהם דומים בעלי משנה שהם קרובים להטות מהם

אמרתי אעלה בתמר
אעלה בכם בתי
כנסיות ויהיו
שדיך מתאבר
הגלן והיה חפי
בהשגחתם

וחכך כיין הטוב
הולך לדודי לאשר
דובב שפתי ישנים

לבב דודי שלא
השרה ולשנה בכבר

נשכימה לכרמים
עלה הפרחה
הגפן פ' כמה מאמרי
הוצאי הרמוזים שם
מרן מבדודי לך

ולדיין עוב, הערת חטאת ואשם ומנחה ועולה ושלמים,
ידין, הלאחות שהם מתנות ומעשה ידין המה, נלמד
זקב, אלו הדברות שבהן הנחמדים מזהב ומפז רב,
אמר יהושע בן לוי מעשה נסים הם שלא קנפדרינוס
הין נגלין, מה על שם שמעלות עובה לעולם, מתוקים
בהרשים, שכלל בעשרת הדברות שש מאות ושלש עשרה
מצות, מעט עשה שן, זה הערת כהנים הנהון באמצע
חמשה חומשים כמעשים הללו שהן נהנים באמצע הנף
עשה שן מעולפת קפירים, נראה חלקה כעשה שן וקיל
קדוכה לקדוקים כבים נזכות שות ובנין לב וקנים וחמודים
מיוקדים על אדני פז, אמר אלעזר הקפר העמוד הזה
יש לו כותרת למעלה ובסיס מלמטה אמר שמואל בר
נחמן פרשיות שבתורה יש להן כותרת למעלה למטה
קמוכות לפניהם ולאחריהם, כגון פרשיות של שביעית ויובל
וכי תמכרו ממכר לעמיתך לחודיעך כמה קשה לבדקה של
שביעית כדאיתא במסכת ערכין ובוכה וכגון יפקד יי
על העדה, את קרבנו לחטא, עד שאתה מפקדנו על בני
פקד אותם עלי, וכן כמה, לכך נאמר שוקין עמודי שש
מיוקדים מראהן כלבנון, המתקבל ומתקבוצ בדברין מוצא
בהן פרחים ולולבין, כיצד הזה שמלבב כך לדברי הערה
הקונה בהן המוד מחדש בהן ישעמים, ביחוד נבחר, כארזים
הנבחרים לבנון ולחוזק ולגובה, חכו ממתקים, דבריו עדנים
ושרש לנפש לא תתנו בבשרכם אני יי השמרו לנפש שכר,
יש יחיד מתוק מזה, אל תחבלו בעצמכם ותקבלו שכר,
ובטוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם יחיה
יחיה, עונות נחשבין לו לזכות, יש יחיד מתוק מזה,,

מתנות שובות שנעלתה בתוך עורה ובדבוק שביה
ונלית חבתה לכל ועודנה בעלותה מתרפקת על דודה
ומגוריה שהיה חברתו ודבקה בו, כפה בלשון ערבי חבר
הפקה חברה, תחת התפוח, כך לומרת בבקשת חבת
דודה, תחת התפוח עוררתיך, זכור כי בתחתית קיצ
העשוי על כלשי כמין תפוח שם עוררתיך הוא לשון חבת
שמרים לאמר המעוררת את דודה בעלות בתלמות על
מעשב ומחבקתו ומנשקתו, שמה חבלתך אמך, הרי
אומרתו שהקב"ה קראה אמו, שם נהייתי לך לאם, שם
ילדתך, חבלתך, בחו לך חבלים אמך, כמו בני יצאוני ו
יצאו ממני" **שמני** כחותם, בשביל אותה אהבה
תחתמני על לבך שלא תשכחני, והלאה
כי עזה כמות אהבה, לאהבה שאהבתיך עזה על כינוי
מיתתי שאני נהרגתי עליך קשה כשאול קנאה, והתגבר
שנתקנאו ונתגברו בי האומות בשבילך, קנאה, בכל מקום
לשון אחיזת לב לנקום נקם, רשפיה רשפי אש שלהבת יה,
רשפיה של אש חזקה הבאה מכח שלהבת של אש גהנם,
שעם זקף גדול הנקוד על רשפי מלמדנו על תיבת אש
שהיא זקופה לשלהבת יה לומר אש של שלהבת יה"
מים רבים לא יוכלו לכבות, על שקנא לשון רשפים
מופל עליהם לשון מים רבים לא יכבו, האומות,
ונהרות, ומלכים, לא ישטפוה, על ידי חוזק ואימה, ואף
על ידי פקוי והקיתה, אם יתן איש את כל הון ביתו כדי
לאמיר אהבתך, בוז יבוזו לו, כל אלה הקבה ובית דינו
מעמידים על כנסת ישראל שכן היא מתרפקת על דודה"
עתה **אחות** לנו בתחבונים שהיא מתאוה ומתחבר

שמני כחותם על לבך כחותם של זרישך כי זה מלוה אהבה קשה כשאול קנאה קשה רשפי אש שלהבת יה

מים רבים לא יוכלו לכבות אם יתן איש את כל הון ביתו בז יבוזו לו

אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה נעשה לאחותנו ביום שידובר

בהוריות הקורה. הנה הראונים, כשהם נאורים והנן שם
בידיעותם נופל, הנה נפל נא, ולהם דומים בענין תלמוד
שהן בחכמה נמודה וחזיין להוראה, שם אתן אתן דודי לך,
שם אריך כבודי ונדע שבח בני ובנותי.

הדודאים נתנו ריח, דודאי הקנעים הטובים
והכנעות כמו שג הראני יגע והנה שני
דודאי הקנעים, והדוד האחד הקנעים כעות מאחד, אנו
פושעי ישראל ועכשו שנהם נתנו ריח, כלם מבקשים את
פנך, ועל פתחינו כל מגדים ישן בידינו שם מצות הרבה,
חדשים שחדשו קופרים על הישנים שכתבת עלי, דודי
צפנתי לך, לשמך ולעבודתך צפונים בלב, דבר אחד
צפנתי להראות לך שקיימתים. **מי** יתנך כאח לי,
שהבא לחוצה כדרך שעשה יוסף לאחיו אשר
נמלוהו רעה ונאמר בו ויבאם אותם, אמצאך בחוץ אשקך,
אמצא בביאתך המדברים בשמך ואחבקם ואנשקם,
גם ידעתי כי לא יבזוני, כדאי היא אהבתך קובבת לחזר
אחריך. **אביאך** אל בית אמי, אל בית
המקדש, תלמדני, כאשר הורגלת בחדל
מעבר, אשקך מיין הרקח, נסכים, עסיסי יין מתוק.
שמאלו תחת לראשי, השבעתי אתכם, עכשו
כנסת ישראל מחבבה כלפי האומות
אעפ שאנו קובלת ומתאוננת דודי מחזיק בידי והוא לי
לאשעון בגלותי לפיכך השבעתי אתכם, מה תעירו
ומה תעוררו כי לא הועיל אתכם. **מי** זאת, הקבה
ובית דינו אומרים על כנסת ישראל מי זאת,
כמה היא חשובה בעיני זאת שנתעלה מן המדבר בכל

כרמי שלי לפני, לוס הדין יביאם הקב"ה למשפט
ויאמר הקב"ה כרמי אעפ"י שנתתיו בידכם
אלי הוא ולפני בא כל מה שחשפתם לכם את פרין ולא
נפחד ממנו מה שנביקם מהם, והם אומרים האלף לך
שלמה, אלף הכרם שנבינן הכל נחזיר לך ומאתים
למושרים את פרין, ועוד מוקיף הרבה משלנו, וגם להם
לראשיהם ולחכמיהם כמו של קחת הנחשת אביח זהב,
ויש לפרש ומאתים למוצרים את פרין כדין הנהנה מן
הקדש שמשלם קרן וחמש, אף אמן נשלם על קדש
ישראל קרן וחמש, חומשו של קרן ואותן תשלומי
הלמודי חכמים שלמודים לפני מי יהיה קחרה ואתנה:

היושבת בגנים, הקב"ה אומר לכנסת ישראל
את הנפולה בגלה רועה בגנים של
אחרים ויושבת בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, חברים
מקשיבים לקולך, מלאכי השרת חבריך שהם בני אלהים
רוממתך מקשיבים ובאים לשמוע קולך בבתי כנסיות
השמועות, ואחר כך יקדישו הם של ברן יחד ככבי בקר
אלו ישראל ואחר כך ויריעו כל בני אלהים:

ברח דודי מן הגלות הזאת ופרה אותנו מעבודתם,
ודומה לך למהר הגאולה והשרה שכינתך על
הרי בשמים, הנה הוא הר המוריה ובית המקדש שיבנה
במהרה בימינו אמן אמן סלה:

חסלת ספר שיר השירים תהלה לאל מלא שבח והושבחתא

כרמי שלמה אלף לך שלמה ומאתים למוצרים את פרי

מיושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני

מהרה דודי ומשל לצבי או לעפר איל שחר אמיתי שלהי

וקיים קיצוני ומקיצוני עצמה מכל הלאומות, כמו שג לא
מצובכם מכל העמים, שהם מקיימים את עניים, לחות
לשון אחוי, אלו קרעים שהם מתאחין, ושריים אין לה,
שג בנות הצרים שריים נכונן כשהגיע עת הגאולה, אבל
זו שריים אין לה עיין לא הגיע זמנה לעת דודים, מה
נעשה לאחותנו ביום שידובר בה, כשהלאומות מתלחשין
עליך להכחידך כמו שג לבן ובחידים מעני" **אם** חומה
היא נבנה עליה, אם הקזיק ביראתה ובאמונתה להיות
כנגדם כחומת נחשת שלא יכנסו לעוכה שלא התחתן בהם
והם לא יבאו בה, לא תתפתה להם, נבנה עליה עירת כסף,
נהיה לה לעזר מבצר לבתר ולטוי, ונבנה עליה את עזר
הקדש ובית הבחירה, ואם דלת היא הם באים לה והיא
בהם, נצור עליה לוח של עץ, נשים בדלתיה נקביים
של עץ והלעת ערריתן ואוכלתן וכנסת ישראל אומרת"
אני חומה חזקה באמונתי ולוי, ושדי כמגדלות, אלו
בתי כנסיות ובתי מדרשות המעמיקים את ישראל
בדברי תורה לא באמרי אחת הייתי בעינו כמוצאת שלום,
ככלה המצאת שלמה ומוצאת שלום בבית בעלה"
כרם היה לשלמה, זו כנסת ישראל שג כ כרם יש
צבאות בית ישראל בבעל המון, בירושלים
שהיה רבת עם והמון רב, בעל לשון מישור, כמו מבעל
עד בבקעת הלבנון, נתן את הכרם לנוטרים, מקרם בוד
אדנים קשה, בבל מדי יון אדום, במדרש שיר השירים
מצאתי פירוש על נוטרים הללו שהם המלכויות, איש יביא
בפריו אלף כסף מה שיוכלו לגבות מהם מלגאות וכמו
ארנונות ומנפרות הכל לבו מהם להביא אל ביתו"

לקפר הנעץ ובבאורינו לקפר יה שאחר השבע ולזה
ראיתי לקצר דבריהן בזה המקום והוא מבואר כיון שאפר
שזכר שם הפילוסוף כי המחשבה תקבץ אלו ההקדמות
יחד ויקרה לה אפשר זה הנמנוס והמבוכה עד שלא תדע
אנה תפול מאלו ההקדמות המקבילות ושולת המבוכה
כשיעוין בהקדמה הקדמה מהם ויודע הצודק מהבלתי
צודק והנה זאת המחשבה המקבצת יחד הקומבינציה
הראשה קהלת בזה הקפר ולזה תאמרה במקום יה בלשון
נקבה אמר ראה זה מצאתי אמרה קהלת אחת לאחת
לעלות חשבון ולפי שהתחלת אלו ההקדמות הבלתי
צודקות היא המחשבה המופשטת מהחקירה הראויה
אמר המחבר בדבות מאלו ההקדמות שהם הבל ורעות
רוח או שהם רעיון רוח כל שהם מחשבה לבד ודבר שאין
לו מהות וקיום והיות אלו ההקדמות מתחלפות
במהותם אמר בקהלת דבריהן אני עם לבי ובקהלתם ראיתי
ובקהלתם אמר ידעתי וודאה שאשר אמר בהם ידעתי
תהיינה הצודקות יותר והנה קרא זה המחבר שם מצא
זה הקפר קהלת כי בזה האופן ידבר בזה הקפר ולזה באו
בו דברים קוהרים ובבר הבכיאו הקודמים שהוא עקרי
קהלת מפני שקבץ החכמה ולא השגיחו לאיך היה זה השם
בלשון נקבה ובבר התבאר זה מדבריהן ובזה הזקר
הקפר לזה היו דברי זה השלם קוהרים קצתם קצת והיו
קצתם מבדילים לבחור מה שראוי שיורחק ומהנה נתחיל
בבאור זאת המעלה לפי מנהגינו . ונגיע תחלה הנעה
אחת מקפת בזה שיכללהו זה הקפר מצד העיון בשוב
ובדע ונאמר כי מפני שהמחשבה תפול תחלה שהשוב

באור קל"ת

מאמר לוי בן גרשום

ביאורי לבאר דברי
ואת המעלה ועניניה

לפי שדה מהמבוכה והקפקף מה שלא יעלם עד שיתלאו בה
דברים קורבים קצתם קצת ודברים משכים האמים לאהבת
הבלתי רחוי וכבר שערו בזה רבו ז"ל ולזה בקשו לענינו אבל
נתענו מלענינו לפי שראשו דברי תורה וקושו דברי תורה
כאו שאינו זה ז"ל ורחוי שתדע שדברי זה השלם לא היו
בזה האופן מהבלבול לפי מה שיחשב אלא מפני שכבר
חייב זה שבע המושלם אשר בו הדבריים ואנחנו מקדימים
בראן הצעה אחת תבאר הקבה אשר בעבורה הוכרח זה
השלם לקיות דבריו בזה האופן ונאמר כי בשורש והרע הים
לפילוקופיא המדומה והיא חוקרת בלי מה בנמצא במה
שהוא נמצא וכבר אמר הפילוקוף שזה המושלם לא יקבל
בהאמתה השלמה אבל יתבאר בו בהקדמות מפורקמות
ועניין ההקדמות האלו הוא שיעלה מהם באור לדבר
ולבפנו כאו שהתבאר בקפר הנשמה ולזה אמר הפילוקוף
באמיר כולל בשלמי מה שאחר העבע שראוי שיקובן
הבלה כלל ההקדמות המפורקמות השופלות בדרוש דרוש
ואחר כך יזכיר הצורך מהם מהבלבלי צורך כי בזה האופן
ושנו בקלות ההקדמות אשר יביאו להשגת האמת בדרוש
דרוש וכבר עתן הפילוקוף אחת העצה גם בדרושים
המופתיים ולזה תמצא בחכמה המבעית שכבר הקדים
הפילוקוף בדרוש דרוש ההקדמות המפורקמות השופלות
בה וכבר האריכו בהועלת המגיע מזה הקדור בבאורו

בשיר השירים לפי מה שנאמר:

דברי קהלת בן דוד מלך בירושלים. הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים

הבל הבלים. הנה הודיענו בזה הקהלת מי היה מחבר זה
הספר. ואולם ההועלת המגיע מזה כי זה מראה אשר
יעמידנו על כוונת המחבר בדברים וזה כי שיתבארו לנו
דעותיו מתקומות אחרים ומראה מדבריו מה שיהיה
מקבל באופן מה לדעותיו הנה נפלא העיון בדבריו עד
שנעמוד על מה שכוון זה החכם בדברים האלה ועוד
כי כשיתבאר לנו שהמחבר הוא שלמה אעפ שיראו דברים
בהקהלת המחשבה בלתי נאותים נשים מגמתנו להשלים
העיון בדברים באופן שנעמוד על אמתת כוונתו שהיא
בלי ספק נאותה ולולי התבאר לנו זה מהמחבר היינו
עוזבים העיון בדברים כשיראו לנו בלתי נאותים בהקהלת
המחשבה ומגמע מעמנו מפני זה ההועלת המגיע מהדברים
האלה והודיענו שגם איך היה אופן חבור זה הספר דל
שאלו הדברים הן מאמר שיראה בהקהלת המחשבה אשר
היא קהלת ומקבצת הקוראים. וההועלת המגיע מזה
הוא כשנדע אופן חבור הדברים נעמוד על מה שבהם
מהשלמות או הפכו ומשל שלם נראה שלא השלים
המחבר דברים באופן אשר יערך ונשמעו לדברים הקדמות
היה ראוי שיזכרם לפי מה שיערך הנה אפשר לנו שנשלים
החקירה באופן ההוא ובדרור ההקדמות השדקות עד
שישלם לנו האמת בדרוש הזה לפי מה שאפשר — ב
שיקבל מן האמות וכאלו ישלים בכח המחבר בזה מה
שקצר בעיון בדרוש ההוא ואם יתבאר לנו שכבר השלים

הוא הערב ואלו תהיה הבחירה ראשונה אם לא יגנע
זה המוקר אם החכם הזה יחקירתו החלה אם העוד הוא
בערב או המועיל וכאשר התבאר לנו שאין העוד המשך
אל התעלומים הנפלאים והערבויות אבל העוד הוא המועיל
והיה העוד הזה נחלק חלוקה ראשונה לשלשה חלקים האחד
הוא ההשתדלות בהרבות הקנינים והשני הוא ההשתדלות
בכשרון המעשה בחופן שנגיע המועיל באדות והשלישי
הוא ההשתדלות בעיונות חקר החלה זה החכם אי זה מאלו
הוא העוד ובאר שכלם עומדים קצתם אל קצת ושהבאר
מקצם הוא ההשתדלות בחכמה ולפי שהתורה היא המיישרת
מאד אל מה שראוי שיתנהג האדם בו בהשגת העוד הזה
שהוא המועיל צוה זה החכם בזה הקפר שיתנהג האדם
בדרכי התורה וישמור מצותיה כי בהם יושג העוד שהוא
המועיל בשלם שבפנים בנה ישמש מזה שיהיה האדם
מושגח מאת השם יתברך השגחה פרטית ויהיה נשמר מהרבה
מהרעות הנבונות לבא עלינו וזה הוא תכלית מה שהקיף עלינו
העיון בזה הקפר והנה מנה זה החכם בחקירותיו ההקדמות
האלו המפורסמות המופלאות בזה הצודקות והבלתי צודקות
כי בזה החופן השלם ואת החקירה כמו שקדם . והנה
הקיף קפר משלי על העיון איך ראוי שיתנהג האדם
בהשגת מין העוד הזה שהוא המועיל ובדבריהם יתפכו
בצד מיוחד בדבר דבר מאמין ואולם בזה המקום עין בזה
עיון כולל ובזה יראה שקפר קהלת חובר החלה ואחר כן
חובר קפר משלי כי זה הוא דרך העיון כל שעיון החלה
בכולל ואחר כן במיוחד ולפי שהבאר שבמין העוד הזה
הוא השלמות בעיון והוא פרים השלם אחר זה העיון בו

בשיר

לאדם יתרון בזה לא חייבה אותו אלא בקנינים אשר באלו
הדברים הקדש הנפקדים אבל אם היה לאדם קנין
בדברים ולבן אלו לא תחייב זאת המחשבה שיהיו הדברים
הקדש נפקדים וכבר יחשב בתחלת המחשבה שקנין
החכמה יהיה עם כן באלו הדברים הקדש הנפקדים כי
המושכלות לבן הם עצמי הדברים אשר בכאן ומקומותם
ולזה חשבו הקדמונים שלא תהיה בכאן ידיעה כמו שזכר
הפילוסוף בשני מאמר שאחר העבע ולזאת הסבה אמר
בכאן מצד זאת המחשבה שאין יתרון לאדם בכל עמלו
שיעמול תחת השמש אבל אם היה לו עמל למעלה מן
השמש הנה לא חייב שלא יהיה לו יתרון. ואחר זה בא
הסבה אשר יחשב בעבורה שאין יתרון בקנין אלו הדברים
והוא שהם כלם הוים נפקדים עד שיעלה בהם המאמר
דור הולך ודור בא והנה לארץ עם פחיתותה יתרון על
אישי האדם ושאר המורכבים שהיא קיימת ונשארת או
יעלה בזה שהארץ אשר היא לעולם עומדת יש בה דור
הולך ודור בא כי היא הוה נפקדת בחלקיה וזה הבאור
השני הוא יותר נאות אצלנו ובכן אחר זה הסבה הקויה
וההפקר אשר לאלו המלאים השפלים בהתמדות ובדור
ובהתבאר זה מדברין בכח מחשבה שעת מקבלת המחשבה
הראשונה והיא שבכאן עבעים קיימים אפשר שתהיה
בהם הידיעה נשארת וזה שהקויה וההפקר ייוחס אל
התקופות ארבעה אשר לבוכב כוכב כי בהיות נעלו על
הארץ יפעל בכאן באופן מה הפך מה שיפעלהו בהיות
נעלו תחת הארץ ואלו התקופות הם תקופות יומיות ושנות
והיו מבוכב כוכב תקופות ארבעה מצד המעלות אשר

דבריו באופן ראוי לפי מה שיעד לן יתברך לפן שלמעת
דבריו והיה השגתנו מפני זה בדרושים הקשים יותר
שלמה. וכבר יודענו בזה הועלה שפת והוא כי כשנאר
הימחבר חופן ההאמתה אשר יעשה בטוטח אשר יחקור
בו והיה מתבאר לפן שאין מעבעזה הבוטח שיקבר
האמתה יותר שלמה הנה יתבאר לפן שאי אפשר שתהיה
בזה חקירה יותר שלמה והכלה השוקתנו בידיעת הדרושים
הקשים אל מה שנעמוד עליו מדברין ואם יתבאר לפן
שכבר יקבל זה הטוטח האמתה יותר שלמה נעין בדרושים
הקשים מהצד הזה ולא תקפיק לפן החקירה שחקר עליהם
הימחבר הזה. והודיענו שלשית שרוב דבריו הם בלתי
צודקים כדי שלא ילמד מהם האדם בבקור הבלתי ראוי
ובזה אמר שמה שאמר קהלת הוא הבל וכזב אבל מדברין
מקבלו אלו ההקדמות התבאר הראוי מה בלתי ראוי.

מה יתרון לאדם וגו' עד אבי קהלת. באור המלות.
שולף. מעמלו התוחלת והתקוה כמעשה
כעבד ושלף אל. קניבותיו. כל קבוציו. נעמלמיו.
נמתנים. וכמהו ועבדו לעולם שקוא ומן היובל.

באור דברי קפרשה. אמר להודיע מה
שיפול מהקפק

מצד המחשבה בעמן הקעקות האדם בקנין השלמות
אשר העמל בהם הוא לבקשת המועיל והם שלמות הקנין
וכשרון המעשה והוא שלמות המדות ושלמות המושכלות
מה הדבר שישאר לאדם שלא יפקד בכל עמלו שיעמול
בזה המציאות השפל אשר כל הדברים הוים נפקדים ואולם
אמר הכחת השמש לפי שהמחשבה אשר חיידה שלא יהיה

לאופן ראישור בשובו על הקבוצים הם בעצמם אשר
הלך בהיותו מתרחק לפאת דרום . וכבר אפשר שיפורש
בכאן הדרוש מענין רצון והבחור הראשון הוא יותר נאות
ולגאת הקבה אשר זכר מצאו היקודות הייאים וקויס
נפקדים בחלקיהם . ולזה מצא שכל הנחלים הולכים
אל הים שהוא היקוד הראשי והים אינו מלא כל שלין
מוקף שעורו בזה לפי שכבר יפקד מאתנו בשעור מה
שיבא בו מחוץ כמו שהתבאר בספר האותות ואל מקום
שהנחלים הולכים שם הם הראיר שבים לבה ובזה האופן
ישאר היקוד הראשי על עצמו . כל הדברים האלשיים
מצא בהם הגעת עד שלא יוכל איש לדבר בהם לרבויים
לא השבע עין לראות אותם כי רבו מאד ומאמנם אמר
זה לפי שלא הוכל העין להשיגם כולם לרבויים ולפי שבהם
עוד חלופים מצד שבעם האישי עד שעמן הדבר
האישי עתה הוא זולת עצמו אחר זה ומן מועט ולזה
לא המלא האזן משמוע מוחשיה לרוב החלופים אשר
בהם אלא שעם כל זה מצאו כל זה שבעים קיימים יתכן
שתשאר בהם הידיעה וזה שיה שהיה הוא שיהיה ואיך
שנעשה הוא שיעשה ואין כל חדש באלו הענינים השפלים
עם רבויים והקבה בזה הוא הקבוד המצא בהויה והפקד
באלו הענינים והשתרה אשר לעבעיהם מפאת הגבהים
השמימיים לפי מה שנתן בהם השם יתי מהכח בזם הבראם .
יש רבר שיאמר האומר איה זה חדש הוא כמו הענין ב
בחדושים הגדולים אשר לא יפלו כי אם בזמן ארוך כמו
הפקד הקרים והפכת האדמה ושוב היבשה ים והים
יבשה והנה כבר היה זה לזמנים אשר היה אחד אחד

יהיה נחס כי הפועל אשר יקורה אותו בכאן בהיותו
באולות הצפונים הוא מקבל לפועל אשר יקורה אותו
בהיותו באולות הדרומיים והכוכב אשר יהיה בו העונן
אשר וכרתו יותר מפורסם הוא השמש כי הוא יעשה ביום
האחד תקופות ארבעה ימשך מאחת אחת אחת מהם הנבורת
לקוד אחד מהיקורות וזה מפורסם במלאכת הרפואה
ויחדש השמש בשנה לאחת תקופות ארבעה מתחלפות
האדעים עד שתקופת ניקן תגביר היקוד האווירי ותקופת
קשרי תגביר היקוד האשי ותקופת קשרי תגביר היקוד
הארצי ותקופת עדת תגביר היקוד המימי וזה מפורסם
מאד מענין השמש ולפי שאלו התקופות יבאו בקבוב
ימשך מזה שמירת המצאות אשר בכאן על ענין אחד
עם היות אישיהם הוים נפקדים ולזה אמר שכבר יזרח
השמש ומשקע ומעשה בזה תקופותיו המיוחות וזה הולך
בקבוב עד שהוא מיחל בהיותו שוקע אל שישוב לזרוח
מפאת מזרח. והוא גם כן הולך באולות הדרומיים ואחר
כן קובב באולות הצפונים רצוני שקבודיו המיוחים הם
ששה חדשים בפאת דרום וזה יקרה בהיותו באולות
הדרומיים וששה חדשים בפאת צפון וזה יקרה בהיותו
באולות הצפונים והנה אלו הקבודים הם נולדים כאן
שוכרו הראשונים לפי שאין השמש חוזר לזרוח ביום
האחד מהנקודה בעצמה אשר זרח ביום הקודם אבל
יזרח מנקודה אחרת נוספת מאנה ולזה אמר שהשמש
הולך וקובב הרוח האחד מאלו כאלו האמר הדרום או
הצפון ועל קבודיו שב הרוח ההוא והמשל שהוא ילך
לפאת דרום שלשה חדשים ובשלשה חדשים אחרים יקרב

בענין הבקשה כאמרו בקש שלום ורדפהו. צדק צדיק
הכדוף הנה יקרא הדבר המבוקש נדף והנה קרא בזה
המקום המתחדש מאמר שעתיד להיות נדף כי הוא
מבוקש אצל הפועל הראשון ומכוון שיצא לפועל אצל
הכחות וההתחלות ששם בזה הנמצא העלת מאחריו
וכבר בארנו בקפר מלחמות השם איך יקרעפו אדם
הפעלות הפרטיות מהשם יתי. אם יהיה אמרו והאלהים
יבקש את נדף המורת אמרו בפקוק הקודם והאלהים
עשה שיראו מלפניו ויהיה הרצון בזה שכבר שנה השם
יתי אל הקדור מצד בקשו מי שהוא נדף כל שהיה נכון
הרע לבא עליו והשם יתי יען עליו ויצלהו מצד הקדבק
הקשתו בו. לברם האלהים. כל לברר אותם השם יתעלה
רצוי שהשם יתי יבין אל כל מעשיהם ויברר הצדיקים מבין
הרשעים ושפעם כלם ביושר וזה המשפט מיוחס לו ולזה
אמר שהאלהים הוא המזומן לברר והוא ירחק מי שלא
הקדל מהם בהצלחת הנפש עד שהם בשדרגת הבהמות.
אם יהיה הרצון בזה שהוא היה נבוך בענין בני האדם שהוא
ירחק בהם צד ברר בו האלהים מהבהמות והוא השכל
הנתן לאדם וירחק בהם צד אחר נמשלו בו לבהמות ויהיה
הכלל במלת לברר האלהים המורה על והרצון בזה על מה
שברר השם מהבהמות בזה הכח השכלי וכן הענין בלמד
אשר במלת לראות והרצון על מה שיראה שהאנשים הם
בשדרגת הבהמות. ומיד עושקיהם כח. הוא מושכת
השלמה הקודמת באמרו ואין להם מנחם והרצון בו ולא
מיד עושקיהם כח.. **בחור דברי הפרשה**
אמר מקפר המחשבות

יהם מלפניו אבל הקבה שהביאה לחשב בזה הענין
שיהיה חדש היה שלמין וכרון לראשונים שהיו בימה שעבר
מהזמן וגם לאחרונים שנראה אותם עתה לא יהיה לבם
וכרון עם שיהיו לאחרונה אחריהם לאורך הזמן אשר יהיה
בין הכפל אלו הראשונים ולזה יחשב שיהיה חדושם דבר
חדש ואין הענין כן. ומזאת המחשבה השניה יתבאר
בשול המחשבה הראשונה שהתחייב מאמנה שלא יהיה יקרון
בקנין הזכיה ואמנם נשאר המחשבה הראשונה צודקת
בקנין העושר וכשרון המעשה כי אין בהם בעצמם דבר
חיים נצחי והלהוא הכלל העולה מהדברים בזאת הפרשה.

אני קהלת וגו' עד שוב אל מקומו וחכם.
באור המלות. נעשוה בו. הוא מעשית
עמל. והרצון בו להתעסק בו. ורעות רוח. כמו ורעיון
רוח. להמשוך. שהאומר אשר הוא קבוץ העות והחקרון
כמו שהדבר בעבעות הוא חקר עד שלא ושגבו המופן
באופן שיהיה אחד כי ימנה כל מנה. או יהיה הרצון בזה
שלא יוכלו להמשות חקרותיו כי עצמו מקפר. הולכות
ושבות. הוא כמו הבלות בקיץ. אנקה בשמחה.
אנקה אותך בשמחה. שדה ושדות. הם כל ומר ויהיה
שדה כל נעשה כדמות הגדה והחל כמו העובד ומה
שדמה לו מכל הומר. ושדות. הוא כל בו אהלים רבים
כמו הכל ומר שנקרא בלעז מיג קאסון שיש בו עבות
הרחבים שנים ושלשים וקיו אלו המיפים לפי מה שאחשוב
מנגנים. אחר והיה קול השדות דק וקול השדה עב כי
בהקבמתם מהעבדות מה שלא. עלם. ומי. יחוש. כל ומי
ירגש. ידקש את הנרדף. הנה מפני ששם הרדיפה מונח

אשר היה נמנע בימשלם ולבי היה קרבה חכמה ודעת
ובהיות הענין כן כבר יתכן שאדע מדרגת החכמה עם
הקבלות כי לא יוכל לשפוט אי זה יותר עוב משני מקבלים
מי שלא ישמע ולזה נתתי לבי לדעת מדרגת החכמה
ומדרגת ההוללות והקבלות עד שאדע אי זה עוב יהיה
ודעתי שגם זאת החקירה היא מחשבה כל שהתחלתה
היא מחשבה שיש לשון בזה הענין והיא שאנחנו נמצא שרב
ההשתמשות בחכמה מזיק עד שברוב החכמה יביא רוב
הכעס ויוקיף דעת יוקיף מכאוב ויתחייב מזאת המחשבה
לפי מה שיחשב לפי המפורסם שהתעסקות בחכמה הוא
רע וזה מבואר לפי המקומות הנקוחים מהפחות ויתר
וכבר נבאר זה בכאן ונאמר שאם היה ההתעסקות בחכמה
עוב היה התוספת בזה ההתעסקות הנוספת בעוב אבל
הענין בזה בהפך לפי זאת המחשבה ויחשוב שיחויב מזה
שיהיה ההתעסקות בחכמה דבר רע ומזה יתבאר בקלות
לפי זאת המחשבה שהקבלות הוא יותר נבחר מהחכמה
אמרתי אם כלבי לכה נא אנקה. אמקה אותך בשמחה
ואהות בעוב ולא אמריח אותך בקטן החכמה אשר היא
מונעת האדם מהתענוג בשמחות העופות והנה ראיתי
שגם זה הוא הבל ודבר שאין בו תועלת עד שיהי שיורך
לשחוק שפעתי בו שהוא מהולל ואמרתי לשמחה שהיא
מאמה שלא. מצא בה תועלת. תרתי בלבי לחזון בתענוגים
הגופים עם השתדלותי בחכמה עד אשר אבחן אי זה
עוב לבני האדם אם ההתעסקות בחכמה או ההנהגה
בקבלות. קבלתי מעשי המרבים תענוגי בעתי לי בהיות
נטעתי לי כרמים עשיתי לי גנות ופרדסים נטעתי בהם

המקבילות אשר יפלו בענין החכמה אם היא מועלת
לאדם אם לא. אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלם
ונתתי את לבי לדרוש ולתור בחכמה על כל אשר נעשה
תחת השמים לדעת קנותיו וכל מעשיו והיא החכמה
הנבראת והנה מצאתי בזה מחשבה הכמה לחשוב שלאת
הקשוקה אשר שם השם בנו לדעת אלו הענינים הנבראים
היא לנקמה מעמו כל שהתעסקות בהשגת חכמת
המלאות השפלות הוא ענין רע נתן אלהים לבני האדם
להתעסק בו וזה יתבאר לפי מה שירצה בתחלת המחשבה
מלבד הדברים הנבראים בעצמם וזה שכל המעשים
שנעשו תחת השמש הם דברים שלא יעמדו אפלו רגע
אחד בענין אחד ולזה יחשב שכל אחד מהם הוא הבל
ורעיון רוח שאין לו מציאות בעצמו הנה החומר השפל הוא
מעורב עד שלא יוכל להקון בשום פנים כי הצורה אשר
תשתכל בשמירת מצא מצא מלאו המלאים לא ישמע
אלה החומר תמיד אבל יבדו הכחות המתפעלות על
הפועלות ויקרה מזה ההפסד והוא אם כן בתכלית החקרון
עד שלא יוכל להמצות ולהיות אחד שלם וזה שכל מה
שיקנה מהצרות קצתם במלאכות קצתם יוקיף שלמות
אלא שעם כל זה מצא הענין בקוף מגיע אל מצא אשר
ישיבו ההפסד והוא האדם. או ירצה בזה שהחקרון שיש
לחומר הראשון לא יוכל להמצות לדעתו כל שלא יוצא מקפר
חקרו ותמו או ירצה בזה שיש לו חקרון עד שלא יוכל
להמצות שיהיה אחד מהמלאות לפי שזה החומר אין לו
מלאות לבדו כמו שהתבאר בראשון מהשמע.
דברתי אני בלבי אני הנה הגדלתי והוספתי חכמה על כל

ביתרון החור מן החשך וזה הענין מיחס החכמה להבלות
מצומצם. החכם יהיו עיניו בראשו בכל מה שישתדל
בהנהגתו ר"ל שבראש פעלתו יראה התכלית אשר ישתדל
בהנהגתו וידרך אלו בקבוצת הנאותות ולזה יתכן שיגיע
אל התכלית אשר כוון אליו ואולם הכסיל ילך בחשך ולא
ידרך אל מה שישתדל בהנהגתו בקבוצת הנאותות ולזה
ימנעו ממנו רוב הדברים אשר יכוון אליהם. והנה
ידעתי גם אני שבכלן מחשבה הביא לחשב שלא יהיה
מעלה וחשובות להחכמה על הבלות והיא שבבר ימצא
שמקרה אחד יקרה את כלם ומאחר יחד בר עות העולם
ואמרתי אני בלבי אחר שהענין כן שאין תחבולה לחכם
להנצל מרעות הזמן ויקרה לו מפני זה כמקרה הכסיל
ולמה חכמתי אני אז יותר ודברתי בלבי שגם זאת המחשבה
היא הבל ודבר בלתי צודק ואין ראוי מפני זאת המחשבה
להניח החכמה וזה שמה שמצא ששוו בו החכם והכסיל
הוא מעמי וגם הזכרון שיהיה לאדם אחר המות לא ישוו
בו החכם והכסיל ומן אחרוך כי בימים הבאים ישכחו אלו
הדברים החולפים וגם ישכח מות החכם עם הכסיל במקרה
אחד ואפשר שנאמר שהקצון בזה שהוא מרחיק שיעותו
החכם והכסיל במדרגה אחת כי החכם יותר נשאר מן
הפגעים מצד חכמתו מהכסיל או נאמר שהקצון בזה
שזכרון החכם יותר אחרוך מזכרון הכסיל עד שלא יתכן
שיפקד זכרונם יחד. ובבר יראה מצד אחר שהחכמה
יותר יקרה מהקבלות ואם יש בה שתדלותה העדר
הנאות הגופות וזה שאלו הנאות הם כלם הבל ודבר
כעל עד שאלו החיים הגופים ראוי שיתרחקו מזה הצד

עוד כל מרי עשיתי לי בריבוי מים להשקות מהם יער צומח
עצים קיימתי לי עבדים ושפחות וגם בית היה לי גם מקנה
בקר וצאן הרבה היה לי מכל האנשים שהיו לפני בירושלים
כנסתי לי גם כסף וזהב ומה שהוא מהסגלה סגלת מלכים
ומדינות כדי שאתענג בכל הקניינים האלו עשיתי לי
שרים ושרות להתענג משיריהם ועשיתי לי מכל מין
הנבחרים שבהם להתענג בנגנים ונגינות והוספתי בכל
הקנינים מכל איש שהיה לפני בירושלים ולא הקרשלם
אפני זה מהשתדל בחכמה אבל שקדתי בה עם השתדלותי
לאקוף אלו הקנינים וכל אשר שאלו עיני מחמודות העולם
לא מנעתי מהם לא מנעתי את לבי מכל שמחה כי לבי היה
שמח מכל עמלי והשמחה שהייתי שמח בכל עמלי היתה
לבד חלקי מכל עמלי כי אין בו תועלת זולתו וכאשר
התבוננתי בכל אלו הקנינים מצאתים כלם הבל ודבר שאין
בו מציאות לפי שאין יתרון תחת השמש כל שאין בארבע
הקנינים דבר שלא יפקד. והשתדלתי לראות מדרגת
החכמה עם ההולות והקבלות לפי שכבר יחשב שאין ראוי
לאדם להשתדל בחכמת המציאות כי השגת האדם אלשר
מאד מהשיג מה שהיה מאופן החכמה בבריאת השם יתברך
דבר מהדברים המציאים על האופן שהם עליו ובהיות
העניין כן הנה יהיה השתדלות האדם בידיעת מעוקר המציאות
וקדמם וישרם לבעלה לפי שאי אפשר לו שישיגהו בשלמות
ואם לא ישיגהו בשלמות הנה יהיה מה שהשיגו מזה מה
שחקר עליו וזה מאמר שיביא לחשוב שכבר יהיה לבעלה
השתדלות האדם בקנין המושכלות. ראיתי אני שעיר
מקבלת לאחת המחשבה והיא שיש יתרון לחכמה מן הקבלות

ולא תשלם דוה נפשו גם לא יוחק היטבתו החכמה הזאת
אלו אבל יוחק אל מי שישמיחנו ובכלל זה הענין הוא
הבל ורעות רוח תקרה בקנין החכמה ושלמות המדות
כי אם הוה לאדם בכל עמלו שיעמול בקנין החכמה
ובמדות הקנינים ובמה שתשועת מחשבתו לחקור בדברי
רבר מהדברים הנמצאים כי כל ימיו יהיו מכאובים לרוב
השוקתו לבגע אל האמת בדרושים ומצאהו קושי נפלא
בהגעתם ואולי לא יגיעו לו עם רב העמל ולזה יכעיס
המיר ולא ישכב לבו בלילה לרוב שועת מחשבתו בדרוש
אשר יחקור בו עד שימצא הדרך אשר יוליכהו אל הדרוש
והנה תמצא רבים השתדלו לחקור בדרוש מה וחברו ט
ולא הגיעו אלו ונשאר עמלם להבל ולבעלה והנה זאת
המחשבה הנמה לחשב שאין כחוי שיגיע האדם מעמוק
בענין העולם . והנה תמצא גם כן בכחן מחשבה מקבלת
לזאת המחשבה והיא שאין עוד באדם שירבה להקנות
ומאכל ומשתה ובשאר הקשות כי זה מאמר שיפקידהו
ויפקיד קנינו ועוד שהאדם לא מצא שלמן בזה ואעפ שיש
לו קפרס רבים אבל מצא הרבה שיעשר האדם ולא
השלישון נפשו להתענג מקנינו ולזה אי שיעשר ושלוש
בקנינו להתענג בהם והנה השלישות הזה הוא לו מיד
האלהים לא מבחירתו לבדה שאם היה נשלם זה מצד
הבחירה היה כל אדם שלמן בעמלו להתענג בו כאשר
ירצה ואם היה כל אדם שלמן בזה היה מתענג בקנינו
ולא ימנע נפשו עוד מהם כי אי אפשר ואי אפשר בהתענג
הזה אלא מעט עד שיתענג מהתענגות הזה בעבור
שיתענג בו האחר האם לאחד האחר ובהכרח מעט זה

כי יתלה בחיים הנפשיים תרוע הקדור והחקרון איך שלא
יעלם עד שיאיך שידוענו אהנה יתלה מכאוב וישחקו
גם כן אלו הקנינים ויקור הקנעוות הענינ יתרם לקבוץ רבות
אם יהיתקרים הרעים הטופלים כאו היתלחיה והאש
הטופל ושעף איש והפכת הארצות ושאר היתקרים
הטוהנים מנהגם אם יתפנו שכל אלו הקנינים הם נפקדים
בהכרח בבא עת הפקדם . ועוד אעפ שהיו אלו הקנינים
בלתי נפקדים הנה ראוי שישנאו וירוחקו כי בעוות האדם
יבצר מעטו הקנעוות שהיה לו בקנינים כי לא בעותו יקח
ולא ירדו אחרי קנינו ואם יאמרו שכבר יורשים לבנו או
לאוהבו וישיח ויקענ בזה הנה עם כל אלו לא תשלם לו
שיחיה בזאת הבורתה כי מי יודע אם זה היורש יהיה חכם
או סכל וישנו בכל עמלו שעמל והשתדל בקנינו בחכמה
ובהחבולה והנה מזה הצד ידאג המורש כי לא ידע איך
יתנהג היורש בשמירת אלו הקנינים וגם זה איך שיחויב
מעטו שהיה שלמות הקנין הכל ומפני זה קבריהו אני לאש
אח לבי על כל העמל שעמלתי תחת השמש ואפלו בענינ
החכמה כי כבר יתלה אדם שעמלו בקנין החכמה והדעת
וכשרון המעשים כל שהוא יחקור איך ראוי שיתנהג האדם
בעמדותיו כדי שישלם בזה תקון הקבוץ המדיני ושלמות הנפש
והקפריס שיחבר בזה בעמל רב יתנם לאדם שלא עמל
בהם ובא בלא עמל ויגיעה איה שבא לתלים אלו הקפריס
בעמל רב ויגיעה רבה והנה אם הראשון לא השלים החקירה
באופן שלם יעזור האחרון המצאת החכמה ההיא או העמוק
המדיני וזה גם כן איך שיהיה לשבב שראוי לאדם להרחיק
היגיעה בקנין החכמה לפי שהוא אפשר שלא תשלם המלאכה

ברפואה הוא מקבל להשתדלות בהריגה וזה מצא גם כן
בבעים והוא שכבר יובל עת מצב הכוכבים שתדלנו
האנשים לפרון ביתם מה לו מדינה מה . ויובל עת לזור
מקבל לו ישובו האנשים להשתדל לבשות בית הנקרא
לו מדינה הנקרקת . וכבר מצא זה גם כן באקרים וזה
שכבר יובל עת לאדם מפלת העלוים לבכות ולהפוך
מיתה שיקרהו מהרע ויובל לו עת מקבל לו לשחוק
ולרקוד בו מרוב שמחתו . ויובל עת להשלך אבנים אשר
כנקו אותם בחומה לשמור העיר מהצרים עליה ועת מקבל
לו יכנקו בו באבנים שם כדי שיהיו מוכנים לקם בעת
הצורך . ויובל עת להתחבר בו האדם עם אשתו ועת
מקבל לו לרחוק מזה מחבור . ויובל עת לבקש הקנינים
האבדים ועת מקבל לו יובל לאבדם . ויובל עת
לשמור הקנינים ועת להשלך אותם ולפזרם . ויובל עת
לקרוע הבגדים ועת מקבל לו יובל לתפור הבגדים
הקרועים . ויובל עת ישתק בו האדם ולא ימצא מעם
ועת מקבל לו יובל לדבר ולעשות . ויובל עת לאהוב
איש רעהו ועת מקבל לו יובל לשנוא אותו . ויובל עת
ילחם בו איש עם איש או קבוץ עם קבוץ ועת מקבל לו
יובל להשלם . ואלו העתים כלם הם מובלים מפלאת
העלוים ומעלת שהבחירה המשול על זה המערכת כמו
שבארנו בשני ובמדעי מקפר מלאמות השם ובהיות
הענין כן מה הייתרון לעושה באשר הוא עומל והנה קוף
כל מצא להפסד או להשתות ענינו אל הכפר . וזה
מאמר שיבין לחשב שהיה כל עומל האדם להבל ולבטלה .
ובכאן מחשבה אחרת מקבלת לאמת המחשבה והיא שאנו

בהקלות הבשול ולזה היה אבואר שהתענג האדם בקניניו
הוא מידי האלהים והוא מענג הדבר אבעלי הקניניס
שיהתענג בקניניהם והנה לאדם שיש לפניו מין אכילה
ושתיה ושיחיה כל שיעשר בהכיותו מקודשים עמלו בה
והגיע לו בלא יגיעה וכן העמן בקניניס ולמועלה מן עמן
לעמל באסיפת הקניניס להתענג שייחד לפני האלהים
וגם זה הבל ומחשבה לבד ודבר שאין לו בעצמו מציאות
כל אסיפת הקניניס מעולם שיאכל אדם כי האדם יאסוף
ויכנוס להבלות שיעצלהו לבדו ביאכל ומשתה ולבוש
ודירה ושאר מה שצריך לו לכל הדברים השפלים ומן
מעולם מעצלו בו ומן אחר מעצלו בו הפכיקים וזה מעיר
שיתבאר מעמנו שאין יתרון באלו הדברים השפלים שיהיו
עצמיים או מעלות בעצמיים וזה שכבר יובל לחי עד יולד
בו ואחר לחתן ידרך ומן מה אל הגדול ושלמות הבריאה
ומובל לו גם כן עד מות בו וקודם הזמן ההוא ידרך ומן
מה אל ההפקר והמות. וכן העמן בעשו בצמחים לצופ
שכבר מעצלו לבד עד שובל לגדעתם ואחר העד ההוא
ידרכו אל הגדול והחדש ומעצלו להם גם כן עד שובר
לעקירתם והוא כשהגיעו לגבול ההפקר אשר בהגלגל
ואלו העתים כלם מובלים מצד הטבע ומצד הכוכבים
השמרים החוס הטבעי לומלא ומלא הזמן האחרי לו.
וכבר מעצלו כמו זה גם כן בעצמים בדבר שיקודר מה מלאכה
והנחיה וזה שכבר מעצלו עד יובל מפלאת הכוכבים שיהדלו
בו האנשים להרוג איש מה מדינה מה או אומה מה ומעצלו
עד מקבל לו שיהדלו בו האנשים לרפא איש ההוא
המוכה או הנחבלים מהקבוץ ההוא והוא מבאר שהתחדר לו

בעלמות ובשפלים ויאמרו הכל כי המופתים שיעשה השם
יתי על יד נביאו הם רבים לזה הקרבנות וזה מעבר נבואה
אך שהיה מזה הקדור מעבעי כבר הוא מקמיד על זה
האופן ואם שהוא עתיד להיות כבר היה בזה שעבר
והאלהים יבקש את נרדף המיד והוא מה שעתיד להיות
ומעמד המלאכות בזה הדם על אופן אחד המיד
ואפשר שירצה בזה שהשם יתי יבקש הנרדף מצד מעבר
הבוכים כשקיה האדם הוא ראוי שישגיח בו השם יתי
ויקבל קטרג להגלנו מן הרע ת נכון לבא עלינו ועוד
ראוי תחת השמש שהמקום הראוי יובל עת שיעשה
בו משפט ודין ואחר יובל לנו עת מקבל לנו יעשה בו
העת במשפט אשר ישפטו הדיינים במקום ההוא ונם
יובל עת במקום מה ומצאו אנשי המקום צדיקים לפי
מה שקורר מהעלמות ועת אחר מקבל לנו ומצאו אנשי
העיר הם רשעים אם לא המשול הנחירה על זה
הקדור וזה מאמר שבים לחשב שיהיה הצדק והרשע
מובל מפאת העלמות ולא יהיה בבחירת האדם לקור
מהרע ולעשות הטוב וזה מאמר שיראה מאמנו שלא יהיה
בכאן נמול ועונש אחר שהכל מקודר ומובל.
ובכאן מחשבה אחרת תביא לחשב שהשם יתי ינמול טוב
לצדיק ויענוש הרשע ואעפ שכבר נראה בזה מרוע
הקדור מה שלא יעלה והוא שאנחנו נמצא הרבה צדיק
ורע לו רשע וטוב לו הנה אפשר לנו להתיר זה הספק
מצד מה שנמצא מהמבלה לבל מה שיראה השם יתעלה
לעשותו כי לנו שנאמר כי השם יתברך עונש הרשע אל
העת היותר נאות כי כבר עשה השם יתי כל הענינים

רואה שכל מה שהנביל השם יתברך האדם להתעסק בו
הוא עוד ויפה בעת ההוא ונוח אין ראוי שיעזוב האדם
מהתעסק בו מפני ההפקר שיקרה לו בקוף כי העמל
ההוא הוא עוד אעפ שאינו נצחי וחולם שכל מה שהנביל
השם יתברך בזה האופן הוא עוד הוא מבואר כי בזאת הזנבלה
ישאור מלאחת הדברים אשר בכאן אעפ שכבר יקרה
מזה רע מעטי כמו שבארנו ברבינו מקפר מלחמות יל
וגם קדר העולם אשר נתן בלב האנשים להתעסק בדבריהם
הוא עוד ויפה ואעפ שלא יתפשר לאדם שישיג בשלמות
אופן חכמת השם יתברך אלא העמפס על מה שהם
עליו מה מלאחת כי בזה תמצא הצלחת הנפש האנושית
ידעתי כי אין עוד בחלו העמפס אשר הוזבלו לאדם לעשות
אותם כי אם לשמוח בם כשיעמו ושישתמל האדם בכל כחו
לעשות עוד בחיו כי בזה ידרך אל השלמות ושיזר יתרבה
מהרעות הנבאות לבא עליו. וגם כל האדם שישמח ויתעצב
בעמלו הוא מתה אלהים כי מאת האלהים נעזר להשלים נפשו
לאכל ולשתות מקניניו ולשמוח בהם ובהיות מעפן כן הוא
מבואר שאין ראוי לאדם לבחור זה העוד שהוא הערב כי
אמנם שלא על השמחה ואעפ שיהיו לו הקנינים שיתהם יאכל
להתענג בדברים הערבים. ידעתי שקדמה היא קיימת
ונצחית מדין שאר הדברים אשר בכאן לפי שבכאן שבעים
כולנם ומשותפים הם נשאריים וזה שכל אשר יעשה האלהים
מאלו הדברים האנשים אשר בכאן ימצא בו עד נשאר על
קדר אחד בתמן עליו אין להוסיף ומעטו אין לגרוע וחולם
ישנה השם יתברך בעת מה זה הקדור המבעי על דרך
המופת כדי שיראו האנשים מלפניו וידעו כי הוא מושל

נחיית ורוח הבהמה שתרד לארץ הנה אי
הם מקבילות בזה הענין אעפ שיש בפרקים הבדל
כי אין המדברים אשר בפרקים הבדל מה נבדלים בכל
ענינים . ואפשר שמאמר שהראון בזה מי יודע
רוח בני האדם אשר היא עולה למעלה בחקירתה
בקדר הנמצאות ושרש מה היא ומה היא רוח הבהמה
אשר היא יורדת לארץ עד שיוכל לשפוט אם
רוח האדם הולכת ומרוח הבהמה בשהיא נחיית
והאחרת נפקדת וזה הבאור השני הוא יותר אמת לפי
מה שאראשוב . והנה אפשר אחת המבוכה הנמצאת
בענין השאלות הנפש האנושית אליהם כי אין עוב
אשר ישיאם האדם בעצמו ולא יכאיב נפשו בקנין
הזכות ולא באקפדת מקנינים כי מה שיקנה בקנינו
הוא חלקו המגיע לו כי מי יביאנו לראות ביום שיהיה
אחרון עד שיקנה לא בקנינים אשר לא הקנה בהם
בחיין ומי יביאנו גם כן לראות בחיין מה שיהיה לו
אחרי מותו מענין הצלחת הנפש והפקדה והנה זה
מאמר שיחשוב שלא יודע לדוב הקפק והמבוכה אשר
יפול בו כמו שקדם ולזה יחשב שראוי לאדם שלא
יכאיב נפשו ותעבה גם בקנין החכמה וכל שכן ביתר
הקנינים . ושבתי אני ואראה מראה הקדור באר
הקנינים מה שיביא לחשב שאין ראוי לבחור אלו החיים
הגופיים ולהתענג בהם אבל היה המות יותר נבחר
ובהיות הענין כן הנה אין ראוי שיתענג האדם מהאסיב
עצמו בקנין החכמה מפני אלו החצאות הגופות כי
הם כלם הבל ודבר שראוי שיראה זה שאני ראיתי

[illegible] היותר נאות כאן שקדם . אמרתי אני על עניין
[illegible] אדם שיאכלו בהם עם צרכם לאכל יין והבדילם
מדברי שאר קבעלי חיים ומאלו הקשבל אשר פתן בהם
ונד שני שיתקנו בו לבהמות כשקייתי יחשב אם יש
יתרון לאדם על הבהמה אוך הלא . אמרתי בלבי
כי מקרה האדם והבהמה אחד כי כלם מתרכבים
מקליפות הארבעה וכלם מתמיים בהרבה מיתקריהם
כאן הקרקע והטומה וקיקלה והלאיה וקרעבון והחול
והבדי אות והמות וקרמים ודברים רבים אחרים שיתקנו
בו וזה מאד שיביא לשבר שרוח אחד בעינו מלאם לאדם
ולבהמה שלא יהיה מותר לאדם על הבהמה ועוד כי כבר
מצאנו יותר מאדם ויותר הבהמה הולכים אל מקום
אחד בעת הפקדם כי הם שבים אל היקודות אשר
הורכבו מהם ואולם וכר העפר לפי שרוב בנים הוא
מן העפר כאמרו כי עפר אתה ואל עפר תשוב אם וכרו
להיותו קרוב מתדרגת הראשון כי הוא הולך
בתדרגת ההיולי לשאר היקודות ולכל הדברים המלאים
בוא העולם השפל וזה מאד שיביא לחשב שיהיה זה
הענין בצורותם כן אל שהתהיה צורותם הולכות
אל מקום אחד וכאן שתפקר רוח הבהמה כן תפקר
רוח האדם כי יחשב שיהיה יחס הצורה אל הצורה
כיחס הדומר אל הדומר ואולם מפני מה שהצעיו
שכבר מצאנו הבדל בין האדם והבהמה לא יחויב
שהיה רוח האדם נבחית מה כי אולם שמורה שיש
הבדל בין רוח האדם ורוח הבהמה מי יודע אם מפני
זה ההבדל ימשך לרוח האדם שתעלה למעלה מאחר

מה חקרון שיאכל ושיחיה אדם בשרו לפי שאינו מעשה
שקנה מה שיקניק לו לעמודת גופו מפני מה ויקיף רעב
הימיד. ובכאן מחשבה אחרת הבינה לחשב שהעמל נאי
באי זה דבר שיקיף הוא בלתי ראוי והוא שאנחנו נמצא
שאחר יעבד עמל כף עם המשרתים ומלא חפצים עם
העמל ומרדת המחשבה. שבתי אני ואראה בענין
העמל הבל הבלים הקשים והוא שכבר ימצא אחד ואין
שני עמו גם שאין לו בן קם הבלתיו אחריו אם בן ואח
אין לו ואין קץ לכל עמלו שיעמול בלקיבת הקנינים גם
עינו לא תשבע עושר אבל ימצא תמיד מתשמיק לאקוף
ולבשוק ולא תשלים נפשו בקנינו לשמוח ולהתענג בהם
ולמי יהיה עמל ומחקר נפשו מעובה אחר שאין לו שני
שיירשנו גם זה הבל בעמלן הקנינים וענין רע נתן תשם
בהם למי שיאקפם. עודים השנים מאמרי העמל הנזכרים
מן האחד נסרד והמעשל כי עמל החכמה לא יעמוד בגולת
בשרון המעשה או בגולת שלמות הקנין ולא יעמוד בשרון
המעשה באופן שלם וגם בחכמה או גולת שלמות הקנין
ולא יעמוד שלמות הקנין באופן שלם בגולת החכמה או
בגולת בשרון המעשה וזה מתפנים מבואר ולזה כאוי אמר
זה החכם שהשנים בשמלאו יחד יש להם שכר עוב בעמלם
ובאר על כך המשל מעלת השנים על האחד וזה שאם
יפלו השנים האחד יקים את חברו ואוי לו לאחד שיפול
כי לא ימצא שני להקימו גם אם לא יפלו אבל ישכבו יחד
יחם לבל אחד מהם מפני חברו ולאחד איך יחם ואם
יקוף עליהם אחד להתגבר עליהם השנים יעמדו נגדו
וכן ימצא הענין בשוה בדיני העמל הנגמרים שקדם וזה

[illegible] שיעשו קרחת השיער והנה העשוקים בוכים
מן העשק אשר עשקום עושקיהם ואין להם מנחם
שאול הגאל מיד עושקו ואין להם מיד עושקיהם כי
להקדר עליהם ואין להם מנחם שיחזק ידיהם בדרך
שתעשה להם הצלה אשר נגלה . או ידענה בזה שהעשוקים
בוכים מהקרון שיש להם מפני העושק אשר עשקום
עושקיהם ואין להם מי שיעזיב להם ויחון אותם להקל
להם מהגון מי מחקדם ואין להם מיד עושקיהם כי
להקדר עליהם ואין להם מנחם שיכריח העושקים שישיב
להם העושק וזמה לדוע זה הקדור היופל באלו הענינים
הנני משבח הישנים מן החיים ועוד מתנהם אשר לא
נהיה כלל ולא ראה רוע הקדור היופל באלו הענינים .
ובהיות העין כן הוא מבואר שאין ראוי שיתגאה
מקצת החכמה מפני התעלות הידיעה בהבלי זה העולם .
וראוי אני מחשבה אחרת תביא לשבר שאין ראוי להיות
העיון העולם ואקיפת הקנינים מפני עמל החכמה
וכשרון המעשים ואקיפת הקנינים וזה שכבר יראה שכל
עמל האדם וכשרון מעשיו לא ישתכל בו כי אם על צד
הקנאה כדי שישובח יותר מרעיו והנה הקנאה היא מדה
מגונה מאד ראוי שתרחק והנה זה מאמר שיביא לשבר
שאין עוד באלו הענינים לפי שהתחלתם מגונה והיא
הקנאה ולזה יחשב שיקיים אלו הענינים הבל ומחשבה
לבד . וכאמר מחשבה אחרת תביא לחשב שאין ראוי
שיתגאה אדם מעמל קנין החכמה וכשרון המעשה
ואקיפת הקנינים והוא שלאמתו נאמר שהכל חובק
את ידיו כמנהג האנשים הבעלים ויקרה לו מפני זה

כי הוא הוקבה בצער וכאב עם שרבוי הדאגות
בחכמה יוגע האדם שהתעגל בתענוגים [illegible]
ולזה יחשב שיהיה הקבלת יותר עוב מהרוחניות
עמו ובכל האדם לחזק אל ההנאות ואל השמחות
הגשמיות. והמחשבה השלשית היא שאין כחוי שיי[illegible]
האדם עצמו בקנין המושכלות רק בהשגת מעוק הנמצאות
וקדרם ומשרם לפי שזה הענין לא יתכן שישיגהו האדם
בשלמות וכאשר לא ישיגהו הנה יהיה מה שהשיגו
ולת מה שיחקר עליו וזה מאמר שיביא לחשוב שמה מה
שהשיגהו מחכמת הנמצאות דבר בדוי ושקר [illegible]
בחיי יחקרמה עמוקה מאד ומקומקה.
שנשתדל בהתרחה לגודל מעלת זה הדרוש ונאמר
שמה שהשיגהו מזה המעוק הוא מצד מה ולתך המושכל
מאמר אצל השם ית ומצד אחר הוא המושכל מאמר
אצל השם ית וזה מבואר לפי שענין בדברנו בראשון
מקפר מלאכות ית. ואי אפשר מעלת שמאמר בזה
המקום מלאכי מה ונאמר כי כבר הקבאר שם שיש
הכרחל [illegible] בין מי שישיג הקיום בעצמו ובין מי אשר
ישיגה [illegible] מה שהוא הקיום לצורה אשר לו ובמשל
כי השגת צורת הכותל מצד מה שהוא חלק מהביה
הוא יותר נכבדת מהשגת צורת הכותל בעצמה וכן
השגת המזג מצד שהוא הולך בעל נפש יותר נכבדת
מהשגת המזג בעצמו ובזה האופן יהיה מה שנשיגהו
מחכמת הנמצאות הוא בעצמו המושכל מאמר אצל
השם ית אלא שהוא מושכל אצל השם ית בצד היותר
נכבד והוא מצד שיהיה אחר בו זה הפעמוק בכלו והאדם

המעשים בראש עיון עם מה שקדם מהדברים
אשר לחוץ המשולש לא בראה ינתק וכן הענין בשאר
מיני העמל הנזכרו כשיתלוו יחד בדרש לחוד שכר
לחוד וקיים חברו ויעמידהו כפי מה שלפשר ..
והכלל העולה מהדברים .. הוא שהוא יקבר המחשבות
המופלגות בשרשו לחדש שלא יגע נפשו בקנין שלמות
המושכלות והם שבעה לפי מה שזכר . הלחיך היא
שלחך התשוקה אשר בו להשיג חכמת הנעלמות יראה
שקיום לבעלה לפי שלחן בכן ידיעה כי אלו הדברים אשר
הקיה בהם הידיעה לא יעמדו רגע לחוד על ענין לחוד
אבל הם בשלמו מהמאד וכלם נפקדים ומזה יראה
שהקיים שלחן בכחן ידיעה ובנה ולחת המחשבה קיימה
קרבה מהפילוקופים ונגדו מפני זה בעול הידיעה כמו
שזכר הפילוקוף כמה שלחד הבעל ולחת המחשבה גם
כן הבעל ההתעסקות בשלמות הקנין ובכשרון המעשה
לפי שלקין בכחן יתקון בהלו הדברים כל שלא יגע מהם
שלמות לא ישיגהו הפסד . והשנית היא לקוחה מצד
הקלה והצער וזכר בזה בכח דבריו הקדמה היא כמו
ידועה בנפשה לפי מה שיחשב והיא שהוא ראוי שיבדר
האדם מן הדברים המצערים ויתקרב לדברים המהנים
והדמות הענין כן והוא שיראה שרוב ההשתדלות בבקשת
החכמה הוא מצער ומכאיב לקושי השגת הדברים אשר
ראויה החקירה בהם עד שיעלה האדם בצער וכאב לב
המאד כאשר הישועה מחשבתו להשיג הדברים ההם ולא
ישלה הדרך אשר יובילהו להשגתם הנה יחשב שיחויב
מזה שתהיה החכמה דבר מצער ומכאיב לפי שהתוקפת

AUTHOR ABARBANEL ET AL

NO. 1002

TITLE עטרת זקנים

ATERETH ZEKENIM

RR

IMPRINT 15-17TH C.

CALL NO. LUT2KI 888 ; ENA 1579

DATE MICROFILMED

C2399

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A SUBSIDIARY OF XEROX CORPORATION